

voice ATHENS

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Green Business

ΕΚΕ - Περιβάλλον

Επιμέλεια: Μαρία - Ιωάννα Σιγαλού

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΘΗΝΩΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ 2023

Επιμέλεια: Ιωάννα Γκομούζα

Μόνιμα
**Χαμηλές
Τιμές**

σε επιλεγμένα
προϊόντα

€

Μειώνουμε τις τιμές

σε πάνω από

160 προϊόντα

έως -35%

και τις κρατάμε χαμηλές.

Νώμα
Τυρί Φέτα
Χαλκιδικής
Π.Ο.Π

Στο εξής **-0,46€**

5,25€

4,79€

1 Kg = Από 12,43€ σε 11,98€

Bellarom
Στιγμιαίος
καφές Gold

100 g

Στο εξής **-10%**

2,99€

2,69€

1 Kg = Από 29,90€ σε 26,90€

200 g

Alesto selection
Καρύδια

Στο εξής **-26%**

3,79€

2,79€

1 Kg = Από 18,95€ σε 13,95€

160 g

Στο εξής **-16%**

1,79€

1,49€

1 Kg = Από 11,19€ σε 9,31€

Chef Select & you
Μix σαλάτα
σπανάκι

Freeway
Cola

6x 500 ml

Στο εξής **-7%**

2,69€

2,49€

1 L = Από 0,90€ σε 0,83€

Milbona
Τυρί
γκούντα
τριμμένο

200g

Στο εξής **-16%**

2,39€

1,99€

1 Kg = Από 11,95€ σε 9,95€

Fin Carré
Σοκολάτα
με κομματάκια
φουντουκιού

100 g

Στο εξής **-13%**

0,79€

0,68€

1 Kg = Από 2,90€ σε 2,52€

Κάθε μέρα αξίζει!

lidl-hellas.gr

ΣΕ ΒΛΕΠΩ!

Της ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ

Σε βλέπω να μου κάνεις τη ζωή ωραία!

Είναι, λοιπόν, μερικά άτομα που εκ γενετής θα έλεγε κανείς σπκώνουν τον κόσμο ανάποδα για να τινάξουν όλη τη σκόνη του και να μας τον ξανασερβίρουν χωρίς άγχος, χωρίς σκιά, χωρίς θλίψη. Μόνο φως, χρώματα και μουσικές επιτρέπουν στη δική τους εκδοχή. Μπορεί να είστε τυχεροί και να έχετε ένα απ' αυτά στο σπίτι σας. Μπορεί να τα συναντάτε ξαφνικά στα πιο απίθανα σημεία, τις πιο απίθανες στιγμές. Εγώ, ας πούμε, συνάντησα μια μακιγιέζ στα καμαρίνια της ΕΡΤ. Θα συζητούσαμε το μαύρο οικονομικό χάλι της χώρας, θυμάμαι. Καθόμασταν, που λέτε, στο καμαρίνι – δίπλα μου ο Θεόδωρος Πάγκαλος (ο μαζί τα φάγαμε) βλοσυρός και κάπως εκφοβιστικός. Εγώ με τα μούτρα κατεβασμένα σκεφτόμουν ότι ποτέ δεν θα έβγαίνα στην τηλεόραση – πολλή πίεση! Και τότε άνοιξε η πόρτα και εισέβαλε μια ζουμπουρλού κοντούλα, καμιά εικοσαριά χρονών, που κουβαλούσε έναν τεράστιο σάκο. «Είμαι η μακιγιέζ» ανήγγειλε χαμογελαστή. «Και τι έχετε εκεί μέσα, πτώμα;» τη ρώτησε ο Πάγκαλος. «Θα δείτε», μας είπε πονηρά και άρχισε να τον αδειάζει πάνω στον πάγκο. Ξετρύπωσε πρώτα ένα τρανζίστορ και μετά ένα μπουκάλι λικέρ κεράσι και πλαστικά ποτηράκια. «Θέλετε έντεχνα ελληνικά ή ξένα ποπ;» είπε καθώς μας σέρβιρε το λικέρ της, χωρίς καν να μας ρωτήσει. Αυτομάτως βάλαμε τα γέλια με τον Πάγκαλο. Δεν μίλησα, αλλά όλα τα ευχαριστώ για το απροσδόκητο δώρο της τα είπα με το γέλιο μου.

Σήμερα συνάντησα μια άλλη περνώντας από Αμπελόκηπους. Έχει κομμωτήριο αλλά δεν της φτάνει να σας απαλλάξει από την ψαλίδα. Ήθελε να κάνει αυτό το πρωινό πιο ηλιόλουστο. Έστησε, λοιπόν, μια μίνι τροπική έξω στο πεζοδρόμιο για να χαρίσει λίγο καλοκαίρι στο προσωπικό της Χόλιγουντ!

(Μην τολμήσει κανείς να το αποκαλέσει κιτς γιατί θα 'χει να κάνει μαζί μου!)

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Έφυγε από τη ζωή στα 84 του χρόνια. Πολλοί θα τον θυμούνται για το «Μαζί τα φάγαμε», εγώ θα τον θυμάμαι για το ανυπέρβλητο χιούμορ του στο άρθρο που έγραψε για τα ΝΕΑ στις 30/6/2009 (14 χρόνια πριν γίνουν μόδα λέξεις όπως: συμπεριληψη, διαφορετικότητα, body shaming κ.ο.κ.) με τίτλο:

Σωφρονίζοντας τους χοντρούς

Πολλές φορές μην έχοντας άλλο επιχείρημα, εκπρόσωποι της αντικειμενικής δημοσιογραφίας και συνήθως του νέου ήθους και ύφους που αντιπροσωπεύουν τα μικρά κόμματα και οι ανεξάρτητοι διανοητές, επιτίθενται εναντίον μου με το επιχείρημα ότι είμαι υπέρβαρος. Περιποιούμαι τον εαυτό μου με αυτόν το μετριοπαθή όρο. Κατά καιρούς έχω διαβάσει λέξεις όπως «κτίνος», «γουρούνι», «ιπποπόταμος», «παχύδερμο» και άλλα τέτοια.

Ευτυχώς η περιορισμένη γνώση που αυτοί οι εκφραστές της κοινής γνώμης έχουν σε ό,τι αφορά την ελληνική γλώσσα δεν τους επιτρέπει ένα ακόμη πιο πλούσιο υβρεολόγιο. Καθόμουν λοιπόν και σκεφτόμουν αν πραγματικά πέραν του αισθήματος ενοχής που, όπως κάθε χοντρός που σέβεται τον εαυτό του, τρέφω και εγώ, θα πρέπει να αισθάνομαι υπεύθυνος και για άλλα ουσιαστικότερα εγκλήματα κατά της κοινωνίας που πηγάζουν από την αμαρτωλή συμπεριφορά μου διότι βεβαίως υπάρχει υπευθυνότητα. Αδύνατοι που τρώνε υπάρχουν, χοντροί που δεν τρώνε δεν υπάρχουν.

Διάβασα λοιπόν με πολύ ενδιαφέρον κατά καιρούς μελέτες διαφόρων επιστημονικών οργανισμών, κυρίως της Αμερικής, που αποδεικνύουν μετά από ενδελεχείς έρευνες ότι οι χοντροί ευθύνονται για την αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη. Το Πανεπιστήμιο του Ιλινόι υπολογίζει ότι από το 1990 η αύξηση του βάρους του μέσου Αμερικανού προκάλεσε μια πρόσθετη κατανάλωση 3,8 δισεκατομμυρίων λίτρων βενζίνης τον χρόνο, δηλαδή προκάλεσε πρόσθετες εκπομπές 10 περίπου εκατομμυρίων μετρικών τόνων διοξειδίου του άνθρακος. Τα πράγματα όμως είναι ακόμα χειρότερα όπως μας βεβαιώνει το αμερικανικό περιοδικό δημόσιας υγείας.

Ταξιδεύοντας με τα αεροπλάνα οι έχοντες την τάση του πάχους Αμερικάνοι που πήραν την δεκαετία του '90 4,5 κιλά ο ένας κατά μέσο όρο, προκάλεσαν μια πρόσθετη κατανάλωση κηροζίνης 1,3 δισεκατομμυρίων λίτρων που σημαίνει 3,4 εκατομμύρια μετρικούς τόνους διοξειδίου του άνθρακος επιπλέον. Παρόμοιες έρευνες έχουν γίνει και σε άλλους τομείς. Επειδή οι εκστρατείες που απευθύνονται στο φιλότιμο δεν αποδίδουν και μπορούν να οδηγήσουν σε απερίγραπτη ξεφτίλα σαν αυτή που επιφυλάσσουν οι Έλληνες καπνιστές στον ανεκδιήγητο υπουργό Υγείας νομίζω ότι ήρθε η ώρα να προτείνω ένα μέτρο που ενδεχόμενα θα σωφρονίσει τους χοντρούς και θα επιφέρει μεγαλύτερη κοινωνική δικαιοσύνη: όποιος ρυπαίνει και επιβαρύνει να πληρώνει. Το μέτρο εναρμονίζεται με το κλίμα της εποχής και τις αναζητήσεις της κυβέρνησής μας. Να φορολογήσουμε τους χοντρούς και να εγκαταστήσουμε σε όλους τους χώρους δουλειάς ζυγαριές επίσημες όπου με τακτικούς ελέγχους θα αποτρέπουμε την οποιαδήποτε φοροδιαφυγή.

Θα κλείσω εδώ αυτή την επιστημονική και πολιτική αναζήτηση γιατί η ώρα είναι 11 και ήρθε η στιγμή να χτυπήσω κανένα τוסτάκι, όπως προβλέπει η διαίτα μου.

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Φωτογραφία από την παράσταση «Μήδεια» σε σκηνοθεσία Φρανκ Κάστορφ. Ο καινοτόμος σκηνοθέτης έρχεται φέτος για πρώτη φορά στην **Επίδαυρο** δίνοντας το διεθνές στίγμα του φετινού προγράμματος.

Περισσότερα για το Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου στις σελίδες 8-15

ATHENS VOICES

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ★

Σε κατάσταση με ενεργειακούς λίθους, θιβετανικά κουδούνια κ.λπ. (Πολύ) ηλικιωμένη κυρία: **«Τι κάνει αυτή η πέτρα;»**

Πωλήτρια: **«Α, είναι πολύ καλή. Κάνει για την υγεία, για το κομπούτερ...»**

(Εξάρχεια, Τετάρτη πρωί)

«Μαλάκα, πέφτει ένα ταβερνόξυλο εκεί πάνω...»

(Κοπέλα φεύγει έξαλλη από την 1^η Εφορία της 7^{ης} Σεπτεμβρίου. Τετάρτη πρωί)

Μόλις έχει σχολάσει γάμος. Κουνιάδα βγαίνει από την εκκλησία υποβασταζόμενη από σύζυγο και δύο κοριτσάκια, το ένα ντυμένο παρανυφάκι, επειδή γλιστράει η γόβα στιλέτο στο πλακάκι. Φοβερά εκνευρισμένη φωνάζει:

«Φακ οφ!»

(Λουμπαρδιάρης. Σάββατο απόγευμα)

Βαρειστοτημένος ιερέας κάθεται σε καφέ. Τον πλησιάζει μία γνωστή του, τον χαιρετάει με ναζιάριο ύφος και τον ρωτάει:

**-Πάτερ, γιατί δεν λειτουργήσατε της Αναλήψεως;
-Γιατί βαριόμουν.**

(Μοναστηράκι, Πέμπτη μεσημέρι)

«ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΕΙΝΑΙ ΟΤΑΝ ΚΑΝΩ ΕΡΩΤΑ ΜΑΖΙ ΣΟΥ».

(Μαρκαδόρος σε διάβαση στον Σταθμό Λαρίσης. Κυριακή πρωί)

«Άι λιβ ιν Παγκράτι νάου. Φάιναλν αι ντον'τ λιβ γουϊθ μάι μομ».

(Χίπστερ καλλιτέχνης σε πηγαδάκι, σε εγκαίνια κούρ έκθεσης. Κολωνάκι, Πέμπτη απόγευμα)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

15% θα είναι η φορολογία για των μερισμάτων για κέρδη άνω των 100.000 ευρώ, αν το ΠΑΣΟΚ αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας, σύμφωνα με τον αντίζηλο του Κατρούγκαλου και πρώην βουλευτή Επικρατείας, Παναγιώτη Δουδωνή.

5% είναι σήμερα ο φόρος των μερισμάτων, αλλά η λοκομοτίβα του σοσιαλισμού χρειάζεται λεφτά για να δώσει παροχές τύπου «ΠΑΣΟΚ, ωραία χρόνια».

150 μεγάλες επιχειρήσεις είπε η κυρία Ελένη Χρονοπούλου ότι θα φορολογήσουν –ως ΠΑΣΟΚ– επειδή έχουν υπερκέρδη. Τρέμε, καπιταλισμέ.

121 είναι οι εισηγμένες επιχειρήσεις στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

15 ακόμη επιχειρήσεις είναι εισηγμένες στην Εναλλακτική Αγορά του Χ.Α.

0% ήταν το ΦΠΑ σε πολλά τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης στην Ισπανία. Σύμφωνα με τους επικριτές της σοσιαλιστικής κυβέρνησης, η μείωση δεν πέρασε (όπως είναι φυσικό) στους καταναλωτές, οι οποίοι «μαύρισαν» τον Σάντσεθ στις δημοτικές εκλογές εξαναγκάζοντάς τον σε παραίτηση και πρόωπη προσφυγή στις κάλπες.

8.131 δήμοι σε όλη την ισπανική επικράτεια εξέλεξαν την Κυριακή τους αιρετούς άρχοντές τους.

31,5% έλαβε το Λαϊκό κόμμα του Αλμπέρτο Νούνιεθ Φεϊχό, αφού οι πολίτες δεν έμειναν ικανοποιημένοι με όσα σοσιαλιστικά έκανε ο Σάντσεθ και τα οποία ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ εμφάνιζαν σαν φοβερές λύσεις για όλα.

7,19% έλαβε το ακροδεξιό κόμμα VOX, επιβεβαιώνοντας όσους υποστηρίζουν ότι μια δοκιμή του σοσιαλισμού, οδηγεί τους πολίτες σε ακραίες επιλογές.

© GEP/SEBASTIAO MOREIRA

83 ετών άφησε τον μάταιο τούτο κόσμο μια emblematicή φιγούρα της soul και κατόπιν υπερδιάσημη περσόνα της pop μουσικής των 80s, η Tina Turner. Τάρνερ, όπως την έλεγαν όλοι στην Ελλάδα μέχρι περίπου το 2000.

250 εκατ. δολάρια εκτιμάται ότι είναι η περιουσία της. Αυξήθηκε κατά 50 εκατ. δολάρια λίγο πριν τον

θάνατό της καθώς υπέγραψε συμφωνία για την πώληση της μουσικής, της εικόνας και των δικαιωμάτων της εικόνας της στην BMG Rights Management.

#1 στα charts έφτασε μόνο το τραγούδι της «What's love got to do with it», παρότι έχει τραγουδήσει απίστευτες συνθέσεις του κακοποιητή, «μαϊμού» συζύγου της Ike Turner.

«Το αποτέλεσμα δεν ήταν αυτό που ελπίζαμε» δήλωσε η εκπρόσωπος των σοσιαλιστών, εμφανώς περίλυπη. Τουλάχιστον δεν εξαφανίστηκε για τριήμερο πένθος.

52,07% έλαβε ο Ρε-τζέπ Ταγίπ Ερντογάν στον δεύτερο γύρο των προεδρικών εκλογών στην Τουρκία και επανεξελέγη πρόεδρος.

20 χρόνια βρίσκεται ο Ερντογάν στο τιμόνι της χώρας αλλάζοντας ακόμη και τους σχετικούς νόμους για να το επιτύχει.

47,93% έλαβε ο Κεμάλ Κιλιτντάρογλου, για τον οποίο η ιστορία θα γράφει ως επάγγελμα «serial looser». Ευτυχώς που δεν κατοικοεδρεύει στην Ελλάδα. Ειδάλλως θα τον είχαν τараξει στο «καλννύχτα, Κεμάλ».

0,59 ευρώ αγόραζε κάποιος με μια τουρκική λίρα τον Ιανουάριο του 2009.

0,046 ευρώ αγόραζε χθες κάποιος με μια τουρκική λίρα. «Καλννύχτα, κουμπάρά».

8 χρόνια ήταν αποκλεισμένος ο Νικόλας Μα-

δούρο από τη Βραζιλία αλλά τώρα ο αποκλεισμός ήρθη. Επισκέφθηκε την Μπραζιλία και ο πρόεδρος της Βραζιλίας Λούλα δήλωσε: «Η Βενεζουέλα ήταν πάντα εξαιρετικός εταίρος για τη Βραζιλία». «Όμοιος ομοίω αεί πελάζει...» Δεν το λέω εγώ, ο Πλάτωνα το είχε πει. Αυτός με τη δικιά του πολιτεία.

20 στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ απαρτίζουν τη νέα Εκλογική Επιτροπή η οποία, σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση, συνδυάζει: Α. τεχνοκρατική επάρκεια, Β. πολιτική εμπειρία και Γ. απαιτούμενη φρεσκάδα και ανανέωση. Αυτό το τελευταίο ακούγεται κάπως σαν διαφήμιση αποσμητικού.

19 στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ απέμειναν στην επιτροπή την επομένη ημέρα από την ανακοίνωσή τους. Ο κος Χουλιαράκης –όπως γράφτηκε σε διάφορα sites– έχει ασυμβίβαστο λόγω της εργασίας του στην Τράπεζα της Ελλάδος.

3.000 κ.ε. είναι η χωρητικότητα της μηχανής V6 του Range Rover με την οποία μετακινείται ο αρχηγός της αντιπολίτευσης και για την οποία ο λαϊκισμός

έδωσε ρέστα, λες και ο Αλέξης Τσίπρας θα έπρεπε να χρησιμοποιεί στην καλύτερη περίπτωση Yugo ή Wartbourg. Ή έστω Moskovits, που τα έφερνε Ελλάδα και ένας παλιός γνώριμος...

450 άλογα έχει κάτω από το καπό του το θωρακισμένο BMW X5 Security Plus που χρησιμοποιεί ο Κυριάκος Μητσοτάκης. Ο κινητήρας V8 TwinPower αποδίδει και 650 Nm ροπής.

32 ετών είναι ο γιος του Ιάπωνα πρωθυπουργού Φούμιο Κισίνα, ο οποίος εκτελούσε και χρέη γραμματέα. Ο ημιπρωτοκράτης αποπέμφθηκε από τη θέση του καθώς διοργάνωσε πάρτι στην επίσημη πρωθυπουργική κατοικία και οι καλεσμένοι έκαναν χαβαλέ με τα επίσημα σύμβολα.

165 εκατ. «χτυπήματα» από 114 χώρες δέχθηκε η Τράπεζα Θεμάτων που χρησιμοποιείται για τις ενδοσχολικές εξετάσεις στα Λύκεια σε μία από τις μεγαλύτερες κυβερνοεπιθέσεις που έχουν γίνει ποτέ στη χώρα, με αποτέλεσμα να καταρρεύσει. «Η αδιαφορία και η ανικανότητα για τις ηλεκτρονικές υποδομές του δημοσίου χαρακτήριζαν την τετραετία ΝΔ στο ΥΠΑΙΘ, με συνεργό φυσικά τον υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης κ. Πιερράκakis», δήλωσε ο πρώην υπουργός Παιδείας Νίκος Φίλης.

80 εκατ. δολάρια στόιχισε το 1999 η επίθεση με τον ιό Melissa, που επηρέασε χρήστες σε όλο τον κόσμο μεταξύ των οποίων και τη Microsoft.

21 ημέρες χρειάστηκε η NASA για να επαναφέρει τα υπολογιστικά της συστήματα μετά από επίθεση ενός 15χρονο αγοριού, ονόματι James Jonathan, επίσης το 1999.

77 εκατομμύρια χρήστες είδαν τα προσωπικά τους δεδομένα να διαρρέουν μετά από επίθεση στη Sony Corp. το 2007.

VERBA VOLANT

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΙΤΣΑΣ

«Δεν μετρήσαμε την επίδραση στην ψυχολογία της κοινωνίας, την επίδραση στην πολιτική κατάσταση της κοινωνίας του εγκλεισμού». Δεν ξέρω «τόση ψυχολογία» όση ο πρώην βουλευτής, αλλά άμα ήταν έτσι τα πράγματα με τον εγκλεισμό, τότε πώς να εξηγήσει κανείς το γεγονός ότι ο ΣΥΡΙΖΑ σάρωσε στο εντελώς «μέσα», δηλαδή στη «στενή»;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΓΚΛΕΤΣΟΣ

«Δεν συνειρτίβη ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά ο ελληνικός λαός – έπαθε παράκρουση». Μια διαφορετική ψυχολογική προσέγγιση από τον υποψήφιο περιφερειάρχη ΣΥΡΙΖΑ. Όπως προανέφερα, δεν έχω επαρκείς γνώσεις «από ψυχολογία» για να κρίνω τις διαγνώσεις των ειδικών. Αυτό που λέει ο Απόστολος, όμως, ακούγεται σοβαρό. Θα έπαιρνα και μια τρίτη γνώμη.

ΝΙΚΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ

«Μέρος του πληθυσμού που ψήφισε ΝΔ έχει «ομίχλη στα μυαλά» και Σύνδρομο της Στοκχόλμης». Όσο ρωτάς τους ειδικούς «στην ψυχολογία», τόσο πιο πολύ μπερδεύεσαι. Ο μεγάλος Κλίντνι-στροντ άλλωστε έχει πει με τι μπορείς να συγκρίνεις τις γνώμες. Ο καθένας έχει από μία.

ΕΛΕΝΗ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

«Θα αυξήσουμε τους φόρους που βλέπουμε ότι ουσιαστικά πλήττουν τη μεσαία τάξη». Η συμπληρωματική απάντηση είναι προφανές ότι έκανε σαρδάρη αλλά ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ έκαναν πάρτι. Τι δε επομένως η κυρία Χρονοπούλου επανήλθε στις εργοστασιακές ρυθμίσεις αποκαλύπτοντας χωρίς σαρδάρη ότι μένει πιστή στο ιερό δισκοπότηρο του σοσιαλισμού, δηλαδή στην άσκηση πολιτικών διά της αύξησης των φόρων, αλλά ερωτηθείς για διευκρινίσεις φρύσξε και το γιαούρτι λέγοντας: «Δεν θα σας πω νούμερο για το πόσες εταιρείες θα φορολογήσουμε. Πατι να σας πω νούμερο». Όλ' αυτά, αφού προηγουμένως είχε πει νούμερο.

ΓΙΑΝΗΣ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

«Εξασφαλίζοντας άλλο ένα 0,38%, ώστε να μπούμε ξανά στη Βουλή, στερούμε 9 βουλευτές από την #Μητσοτακης_ΑΕ. Ποτέ ένας τόσο επιτυχής στόχος δεν θα μείωνε τόσο πολύ την κοινοβουλευτική δύναμη της Δεξιάς». Στον σουρεαλιστικό κόσμο του Γιάννη, η αριθμητική είναι απλώς το μέσο για να απευθυνθεί στις μάζες. Δεν υποκύπτει στους στριφνούς κανόνες της και συμπεραίνει (και ποστάρει δημοσίως) ότι όλες οι έδρες θα χαθούν από τον πρώτο κόμμα. Ενώ συμπραίνει –αναλογικά– το ακριβώς αντίθετο.

ΕΛΛΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ

«Δεν τρώω κόκκινο κρέας, δεν θέλω να δημιουργώ πόνο, τρώω μόνο κοτόπουλο και ψάρι». Είναι γνωστό ότι τα κοτόπουλα και τα ψάρια δεν πονάνε, σε αντίθεση με τα γίδια και τα μοσχάρια. Το λέει άλλωστε και η φράση: «πονάνε, ωρέ, τα κοτόπουλα»;

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Ο 3ος γύρος θα είναι και ο χειρότερος

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Δεν νοείται νέα φάση στα ελληνοτουρκικά μετά την ολοκλήρωση του εκλογικού κύκλου, αν δεν ανταληφθεί η ελληνική πλευρά πως η Άγκυρα θα θέσει ζήτημα συνολικής διευθέτησης των εκκρεμοτήτων και με τη σφραγίδα της Χάγης.

Ολα δείχνουν πως με την προβλεπόμενη ποιοτική αναβάθμιση του τουρκικού ΥΠΕΞ και την τοποθέτηση είτε του άμεσου προεδρικού συνεργάτη Ιμπραχίμ Καλίν είτε του αρχηγού των μυστικών υπηρεσιών Χακάν Φιντάν, η γραμμή θα είναι διαφοροποιημένη από εκείνη που επικράτησε το προηγούμενο διάστημα. Η Τουρκία θα «δείχνει» πως επιδιώκει τον διάλογο, θέτοντας μία ατζέντα την οποία πολύ δύσκολα θα καταφέρει να διαχειριστεί η Αθήνα. Στόχος της διπλωματικής αυτής άσκησης της Τουρκίας θα είναι ο εγκλωβισμός της ελληνικής διπλωματίας σε μία διαδικασία όπου δεν θα έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων.

Η ελληνική κοινωνία δεν έχει «εκπαιδευτεί» σε μία προοπτική συζήτησης επί θεμάτων που ανατρέπουν όσα πιστεύει η συλλογική θεώρηση επί των ελληνοτουρκικών ζητημάτων. Πέραν τούτου, η ελληνική κοινή γνώμη, την οποία καλόμαθε η πολιτική εξουσία επιβάλλοντας μία στιβαρή ακινησία με την έννοια των παγιωμένων εθνικών δικαίων, δεν είναι σε θέση να ορθολογικοποιήσει μία σειρά από εξελίξεις που θέτουν αμελίκτα ερωτήματα.

Πώς θα επιλυθεί, επί παραδείγματι, μία μείζονος σημασίας ανακαλουθία, όπως της διαφοράς μεταξύ θαλάσσιων εθνικών συνόρων και εθνικού εναέριου χώρου που ισχύει στο Αιγαίο; Πρόκειται για μοναδική περίπτωση στον πλανήτη. Τα περίφημα 6 και 10 μίλια, δηλαδή, απομεινάρια άλλων εποχών και κυρίως άλλων αμυντικών τεχνολογιών. Ή, ακόμη πιο δύσκολο, πώς θα υπάρξει συνεννόηση επί του μείζονος ζητήματος του εξοπλισμού των νησιών, όταν οι εκατέρωθεν κοινωνίες έχουν πεισθεί από τις εθνικές ερμηνείες των Συνθηκών και όχι από τις διπλωματικές και πολιτικές ερμηνείες που έχουν επιβληθεί από την πραγματικότητα; Τι σχέση άραγε έχει το καθεστώς της Ίμβρου ή της Τενέδου με τα σημερινά δεδομένα σε αυτά τα δύο νησιά, ως προς τα προβλεπόμενα από τη Συνθήκη της Λωζάννης; Καμία. Όπως καμία σχέση δεν έχει το καθεστώς των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου με όσα προβλέπονται από την ίδια Συνθήκη, αφού εντωμεταξύ η απειλή για την ασφάλεια των εδαφών αυτών βαίνει ενισχυόμενη και μάλιστα με γοργούς ρυθμούς. Είναι προφανές πως ζητήματα αυτού του βεληνεκούς δεν συζητούνται εν είδει συμπαγούς ατζέντας και μάλιστα με τη λογική ►

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΩ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

elpedison

Στην ELPEDISON ολοκληρώσαμε ήδη **τρεις αναδασώσεις στην Βόρεια Εύβοια**, σε συνεργασία με τον Μη Κυβερνητικό Οργανισμό we4all, και συνεχίζουμε σε ακόμα περισσότερες περιοχές. Γιατί στηρίζουμε την περιβαλλοντική ανάπτυξη και αναλαμβάνουμε ουσιαστικές δράσεις που την εξασφαλίζουν.

Ενεργοποιούμε το καλό για όλους!

**Στην ELPEDISON
δημιουργούμε
ΚΑΙ μια ενέργεια
που συμβάλλει
στην προστασία
του περιβάλλοντος!**

του όλα ή τίποτε. Οι εκκρεμότητες είναι θεσμικού, αμυντικού, οικονομικού, πολιτικού, πολιτισμικού χαρακτήρα. Επί της ουσίας, σχεδόν ολόκληρα κεφάλαια αποζητούν την εξ αρχής εκτενή διμερή συζήτηση, προκειμένου να βρεθεί κοινός τόπος ως προς τη μέθοδο που θα ακολουθηθεί για την επίτευξη συνεννόησης. Προσοχή, μιλάμε ακόμη για... μέθοδο.

Η εκτενής εκλογική νίκη του Ερντογάν του προσφέρει άπλετο χώρο ελιγμών ως προς τη διαχείριση των δικών του εκκρεμοτήτων με την Ελλάδα, την Κύπρο, το NATO, τη Συρία, την Αίγυπτο και τους Άραβες γενικότερα. Διαθέτει χρόνο, κοινωνική ανοχή, στρατηγική προοπτική, καθώς και τη συνολική αποδοχή της Δύσης και των ΗΠΑ, πως η Τουρκία είναι απαραίτητο κομμάτι του συλλογικού αμυντικού παζλ έναντι της Κίνας και της Ρωσίας. Δεν έχει σημασία τι συμβαίνει στην πραγματικότητα και το πόσο ο Ταγίπ Ερντογάν παίζει με τη σταθερότητα στην Εγγύς και Μέση Ανατολή προκειμένου να διαπραγματευθεί τον «Αιώνα της Τουρκίας». Δηλαδή, το εύρος της κυριαρχίας της. Στην Ουάσινγκτον και την έδρα του NATO δεν συζητούν για τις μύχιες προθέσεις του «αήττητου» ηγέτη της Τουρκίας. Συζητούν μόνον για τα αυτονόητα και τα απολύτως επίκαιρα ζητήματα, που έχουν να κάνουν με την καθημερινή διαχείριση μιας πολύπλοκης σκακιέρας. Ο πόλεμος στην Ευρώπη, ο πόλεμος ισχύος στη θάλασσα της Κίνας, ο οικονομικός πόλεμος για τον παγκόσμιο έλεγχο των εμπορικών και ενεργειακών οδών. Αυτά είναι κολλοσιαία μεγέθη. Η Τουρκία, με πάνω από 800 δισ. δολάρια ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και μέλος της G20, είναι υπολογισίμη δύναμη στην περιοχή. Το Ισραήλ, λόγω ιδιότυπου γεωστρατηγικού ρόλου, και η Αίγυπτος, λόγω μεγέθους και ειδικού status στο Ισλάμ, είναι επίσης πολύ σημαντικά κομμάτια του παζλ. Η Ελλάδα όμως; Αρκεί να «βήξουν» τα Δυτικά Βαλκάνια, όπως αυτή την περίοδο με τον αναβρασμό στο Κόσσοβο, και η έδρα του NATO παρουσιάζει συμπτώματα σοβαρότατης πολιτικής πνευμονίας. Σε αυτές τις πολύπλοκες και πολυεπίπεδες σχέσεις η Αθήνα είναι από απουσία έως «πάγιος παρατηρητής». Αυτή είναι η χλωμή αλήθεια ιστορικά, δηλαδή από τη Μικρασιατική Καταστροφή και μετά, για να είμεθα ειλικρινείς.

Επανερχόμενοι στο μείζον, μόνο ανησυχία θα έπρεπε να αισθάνεται κανείς όταν αντιλαμβάνεται πως η 3η θητεία Ερντογάν ισοδυναμεί με το εγχείρημα επιβολής της «άφθαρτης σφραγίδας» του στη σύγχρονη ιστορία της Τουρκίας.

Πρόκειται για την ολοκλήρωση ενός συνδρόμου. Λαζός στην καταγωγή με καυκάσιες προδιαγραφές, ιδιοτελής, ξεκίνησε από χαμηλά για να φθάσει στα ύψιστα δώματα της εξουσίας της χώρας του. Διαχειρίστηκε με μαεστρία τον ε-

αυτό του και κατάφερε να καμουφλάρει με επιτυχία τις προφανείς αδυναμίες του. Τύπος λαϊκός μέχρις κορεσμού, με τον ασιατικού τύπου λαϊκισμό να είναι βασικό στοιχείο της κουλτούρας του, κλασικό προϊόν της υπερβολής του Ισλάμ και της δυνατότητάς του να μιλά τη γλώσσα του τελευταίου χαμάλη στην αγορά του Ικονίου. Με έναν τέτοιο άνθρωπο συνήθως δεν συνεννοείσαι. Απλά κάνεις ότι καταλαβαίνεις, διότι είναι αδύνατο να κατανοήσεις την πραγματική απέχθεια που οι ισλαμιστές αυτής της κατηγορίας αισθάνονται για κάθε τι δυτικό. Απέχθεια για τις γλώσσες, τη γνώση, τα αισθητικά μοντέλα, τις δομές, τον τρόπο σκέψης, τον τρόπο συμπεριφοράς. Από εκεί πηγάζει αυτή απέχθεια για τη δημοκρατία. Η άρνηση της ιδιότητας, όπως την κατανοούμε στη Δύση.

Πρόκειται για έναν πόλεμο εφ' όλης της ύλης που αρχίζει και τελειώνει με τον τρόπο που όλοι παρακολουθήσαμε. Με τις ιαχές οθωμανικής λατρείας σε έναν χώρο «εχθρικής» κουλτούρας, αυτόν της Αγίας Σοφίας. Διότι δεν τον αντιλαμβάνονται ως ιερό χώρο της Ορθοδοξίας, μιας άλλης κουλτούρας δηλαδή, αλλά ως λάφυρο. Αυτό είναι η Αγία Σοφία, λάφυρο πολέμου. Μια σχέση βαθιά ριζωμένη στην ψυχή του νομάδα πολεμιστή, που τελικά εξισλαμίστηκε για να καταφέρει με το Ισλάμ ως όχημα να διαφεντέψει μία γιγαντιαία αυτοκρατορία.

Αυτά τα ανακλαστικά αναπαράγει με το δικό του παράδειγμα ο Ταγίπ Ερντογάν. Το «Bye Bye Kemal» δεν απευθύνεται στον αντίπαλό του, τον Κιλιτσντάρογλου, που η ιστορία πολύ σύντομα θα τον ξεχάσει. Απευθύνεται στον άλλο Κεμάλ, τον μεγάλο αντίπαλο, τον άνθρωπο που πίστεψε στα δυτικά πρότυπα και έσφαξε τους Ιρμάνδες και τους Χοτζάδες στην Ανατολία. Ο Ερντογάν σε αυτή την 3η θητεία του προετοιμάζει τη συνολική εκδίκησή του. Από τότε που πούλαγε σιμίτια με ένα νταβάνι περασμένο με λουρί από το κεφάλι και τους ώμους του, στις κερκίδες της Φενέρ Μπαξέ, και ανακάλυπτε τον κόσμο. Μια εκδίκηση που εκκολάπτεται με αργούς έως και βασιανιστικούς ρυθμούς από το 1919, όταν ο άλλος Κεμάλ ξεκίνησε από τη Σεβάστεια τη δική του πορεία.

Η Αθήνα θα πρέπει να προετοιμαστεί για τα δύσκολα που θα έρθουν και τα δυσκολότερα που ενδεχομένως θα ακολουθήσουν. Η συνεννόηση με τον πολιτικό Ισλάμ θέλει και τέχνη, θέλει και φαντασία. Διότι τίποτε δεν είναι αυτονόητο ως προς τη συμπεριφορά εκείνων που το εκφράζουν. Θυμάστε τον Ερντογάν με τον τότε πρόεδρο Προκόπη Παυλόπουλο και τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα; Ήρθε στην Αθήνα για να τους προσβάλει. Αυτός ήταν ο στόχος του ταξιδιού, όταν δεν πήρε αυτό που ήθελε. Τους τούρκους αξιωματούχους που είχαν αυτομολήσει μετά το πραξικόπημα. Είπαμε, την ατζέντα θα επιχειρήσει να την επιβάλει η Άγκυρα με το έτσι θέλω. Χωρίς περιστροφές. **A**

Επίθεση στην Τράπεζα Θεμάτων

ΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

Πολλοί υποψιάζονταν μια προβοκάτσια στον δρόμο προς τις δεύτερες εκλογές. Μια ψευδή και δήθεν συνταρακτική είδηση; Κάποιο πικάντικο fake; Κάτι απεχθές; Κάτι αιματηρό, όπως κάποιο μαζικό ατύχημα; Η μήπως ένα μαπαράζ δασικών πυρκαγιών, μια και η εποχή και ο ξηρός χειμώνας τις ευνοεί. Τελικά δεν ήταν –προς το παρόν– τίποτα από αυτά. Ήταν μια κυβερνοεπίθεση στην Τράπεζα Θεμάτων, δύο συνεχόμενες ημέρες των ενδοσχολικών εξετάσεων.

Τη Δευτέρα και σε διάστημα μιας ώρας η πλατφόρμα της Τράπεζας δέχτηκε 165 εκατ. «χτυπήματα» (επίθεση «Ddos») με αποτέλεσμα να υπερφορτώσει, να καταρρεύσει και να μην μπορούν τα σχολεία να κατεβάσουν θέματα για τις εξετάσεις. Διότι δεν διέθετε κάποιου είδους ισχυρή ασφάλεια ώστε να αντέξει τον καταιγισμό, μια ιστοσελίδα με θέματα εξετάσεων σχολικής εκπαίδευσης ανοικτή στο κοινό. Και όμως σε αυτή τη χώρα το μίσος ξεχειλίζει. Το αποτέλεσμα δεν ήταν και κάτι το τρομακτικό. Απλώς υπήρχε μερικές ώρες καθυστέρηση στη διενέργεια των εξετάσεων. Γιατί η Τράπεζα Θεμάτων; Μα γιατί έχει θεωρηθεί ως το απόλυτο κακό της σχολικής εκπαίδευσης. Είχε λειτουργήσει για πρώτη φορά επί Σαμαρά - Βενιζέλου για να καταργηθεί επί ΣΥΡΙΖΑ και να επανέλθει δριμύτερη και εμπλουτισμένη επί Μητσοτάκη. Τι είναι; Μα ένα αποθετήριο θεμάτων εξετάσεων όλων των μαθημάτων του Λυκείου με εκφωνήσεις και απαντήσεις, ανοικτό στο κοινό, το οποίο μπορούν να χρησιμοποιούν οι μαθητές για εξάσκηση. Με τη διαφορά ότι από αυτό επιλέγονται τυχαία και δύο από τέσσερα θέματα των ενδοσχολικών εξετάσεων του Ιουνίου. Τα άλλα δύο τα εισηγείται ο διδάσκων το μάθημα. Και που είναι το πρόβλημα;

Καταρχάς θα πρέπει ο δάσκαλος να έχει τελειώσει με επάρκεια τη διδασκτέα - εξεταστέα ύλη. Διότι αν κληρωθεί ένα θέμα από κεφάλαιο που δεν έχει διδάξει θα εκτεθεί στα μάτια των μαθητών του. Κατά δεύτερον οι μαθητές γράφουν επί δύο «αγνώστων» θεμάτων και συνεπώς η αξιολόγησή τους είναι αντικειμενικότερη, αν υποθέσουμε ότι ο καθηγητής τους ενδέχεται να τους έχει προιδεάσει για τα θέματα που θα εξετάσει ώστε να τους βοηθήσει. Άλλη όρεξη δεν είχε. Βεβαίως, ελάχιστα από αυτά που θέλει να πετύχει ο νομοθέτης τα καταφέρνει επαρκώς. Διότι ο καθηγητής μπορεί να κατεβάσει 6 θέματα και να διαλέξει τα 2 της αρεσκείας του με τα οποία θα εξετάσει τους μαθητές του. Από την άλλη το σύστημα της βαθμολογίας είναι τέτοιο ώστε κανείς να μην απορρίπτεται ούτε να μένει μετεξαστέος. Το σημαντικότερο βέβαια είναι ότι οι περισσότεροι μαθητές των λυκείων, τουλάχιστον των γενικών, παρακολουθούν φροντιστήριο και αυτό σίγουρα έχει ολοκληρώσει με επάρκεια την ύλη. Και έχει διδάξει και όλη την Τράπεζα.

Και τότε γιατί οι χάκερ να διαλέξουν αυτή την ιστοσελίδα για επίθεση; Πρώτον διότι μπορούσαν. Δεύτερον διότι οι εκθροί της την έχουν παρουσιάσει ως μια απειλή για τους μαθητές – ως έναν εκβιασμό για να πάει κάποιος φροντιστήριο, αλλά και εκβιασμό για να ολοκληρώσει κάποιος εκπαιδευτικός τη διδασκτέα ύλη. Ναι, στην Ελλάδα, όπως η αξιολόγηση θεωρείται τιμωρητική, έτσι και η Τράπεζα Θε-

μάτων θεωρείται εκβιασμός. Πράγμα βεβαίως που δεν ισχύει διότι κάποιος δάσκαλος μπορεί άνετα και χαλαρά σε 2 ωρίτσες να βγάλει ένα ολόκληρο κεφάλαιο 10 ωρών και να γράψει στο βιβλίο ύλης ότι το δίδαξε αναλυτικώς. Όπως έχουμε ξαναγράψει κανείς δεν ξέρει τι κάνει ο καθένας και η καθεμία στην τάξη του και ούτε υπάρχει τρόπος να ελεγχθεί. Ωστόσο αυτός ο κρατικός, ας πούμε, έμμεσος έλεγχος θεωρήθηκε αιτία πολέμου. Συνεπώς χτυπώντας οι κακοποιοί την τράπεζα πίστευαν ότι έκαναν κακό στο κράτος, στην κυβέρνηση, στο σύστημα.

Φυσικά και η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που κάνει σωστά τη δουλειά της δεν έχει κανένα πρόβλημα. Είναι ένας μπελάς που θα ήθελε να μην υπάρχει αλλά μέχρι εκεί. Αυτοί που μεγαλοποιούν τις δυσκολίες και τα δεινά είναι κομματικά ενεργούμενα που νομίζουν ότι έτσι υπερασπίζονται τη δημόσια εκπαίδευση και τους εκπαιδευτικούς. Και οι οποίοι παραδοσιακά μάχονται κάθε εκσυγχρονισμό στην εκπαίδευση, κάθε απόπειρα βελτίωσης, κάθε «τεχνοφασισμό» και κάθε επιλογή που κάνει αντικειμενικότερη την αξιολόγηση. Μην ξεχνάτε τις επιθέσεις στην τηλεεκπαίδευση επί πανδημίας. Εδώ ο μαθητοπατερισμός συναντά την αμάθεια και οι δυο μαζί την ντεμέκ προοδευτική μας διανόηση.

Οι υβριδικές επιθέσεις που δέχεται μια δημοκρατική χώρα στοχεύουν τους θεσμούς, είτε αφορούν τη φύλαξη των συνόρων είτε τις σχολικές εξετάσεις. Η όλη προσπάθεια είναι να καλλιεργηθεί η δυσπιστία προς το κράτος, και από εκεί στην κυβέρνηση και τους πολιτικούς. Οι βολές φυσιολογικά στρέφονται κατά της τελευταίας εκλεγμένης κυβέρνησης που δεν φρόντισε για την ασφάλεια της ιστοσελίδας, με υπόνοιες διαπλοκής – επί μιας μη υπηρεσιακής κυβέρνησης η αντιμετώπιση θα ήταν ταχύτερη. Η υποδαύλιση του αντιισιτισμού είναι καθήκον κάθε εκθροού της φιλελεύθερης δημοκρατίας της εντός και εκτός της χώρας που δέχεται την επίθεση. Όταν ο δράστης είναι ολόκληρο κράτος κάτι τέτοιο γίνεται φυσικά πιο εύκολο. Αν εν προκειμένω η εν λόγω επίθεση δεν ήταν και κάτι το εξωφρενικό. Αρκεί μια καλά οργανωμένη ομάδα χάκερ και έγινε. Ένα γεωπολιτικό δόγμα που θέλει σήμερα την αστάθεια της Δυτικής Ευρώπης συνολικά, θα μπορούσε άνετα να οργανώσει μια τέτοια επίθεση. Επίδειξη ισχύος και πρόκληση πανικού. Δεν είναι λίγο.

Η κυβερνοεπίθεση βρίσκεται τη χώρα σε περίοδο εκλογών και κάποιοι δεν κρατήθηκαν και έδειξαν την ευαρέσκειά τους, προσπαθώντας να χρεώσουν το πρόβλημα στους πολιτικούς τους αντιπάλους και να το εκμεταλλευτούν εκλογικά. Και αυτό έκανε κακή εντύπωση στους πολίτες. Από την άλλη καλό είναι και στην προηγούμενη κυβέρνηση να κρατούν χαμηλούς τόνους, διότι ήταν ένα χτύπημα αλλά δεν ήρθε και η συντέλεια του κόσμου. Μπορεί να υπάρξουν και πολύ χειρότερα. Σ' αυτές τις επιθέσεις και μάλιστα αυτή την «πονηρή» εποχή απαιτείται συναίνεση και κοινό μέτωπο. Αλλά αυτά είναι φιλά γράμματα για όσους επιθυμούν το ζωικό πολιτικό περιβάλλον. Γράμματα τα οποία ο ψηφοφόρος σημειώνει και μεταφέρει στην κάλπη, όπως αποδείχτηκε. Μετά νέφτει κλάμα αλλά είναι αργά. **A**

**Η ΟΛΗ
ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ
ΕΙΝΑΙ ΝΑ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΘΕΙ
ΔΥΣΠΙΣΤΙΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ
ΘΕΣΜΟΥΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ**

RELEASE
ATHENS
2023

25.06 | ΠΛΑΤΕΙΑ ΝΕΡΟΥ

MADRUGADA

BAXTER DURY

PINK
VANITY

RELEASEATHENS.GR

ΑΛΚΙΝΟΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΑΝΤΣΙΑΣ
ΓΙΩΤΗΣ ΚΙΟΥΡΤΣΟΓΛΟΥ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΠΗΛΙΔΗΣ

Σχεδιασμός Φωτισμών **Μαρία Βενετάκη**

Ηχοηψία **Βαγγέλης Λάππας, Βασίλης Δρούγκας**

Βριλήσσια

Παρασκευή 16 Ιουνίου

Θέατρο **ΝΤΑΜΑΡΙ -**
ΑΛΙΚΗ ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΑΚΗ

Διεύθυνση: Μεταμόρφωση Σωτήρος & Υψηλάντου Άνω Βριλήσσια

Remedit
GUITARS
anthema

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ:
21.00

Προώληση Εισιτηρίων: 18€, Ταμείο: 22€

Επικοινωνία: 2108224134 - 6977641373

viva 11876 NOVA Public MediaMarkt Επικοινωνία 100% αθηνόγραμμα VOLCANO

Χορηγοί επικοινωνίας:

Ποια θεματική διατρέχει τον προγραμματισμό του φετινού φεστιβάλ και πώς αποτυπώνεται; Ποια έργα θα έχουμε την ευκαιρία να δούμε για πρώτη φορά; Γιατί να κατηφορίσουμε στην **Επίδαυρο**; Τι είναι το **Subset** που «προσγειώνεται» στο **Ωδείο**; Ποιοι διάσημοι σολίστ και μαέστροι θα μας παρασύρουν στο σύμπαν της κλασικής μουσικής στο **Ηρώδειο**; Πού θα ακούσουμε **τζαζ** δωρεάν; Όλα όσα θέλετε να ξέρετε για το μεγάλο φεστιβάλ του καλοκαιριού.

Επιμέλεια: ΙΩΑΝΝΑ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Η ελευθερία των άλλων σε πρώτο πλάνο

7 παραστάσεις στην Πειραιώς 260 που συνομιλούν
με την κεντρική θεματική του φετινού φεστιβάλ

Σε μια εποχή που όλοι επικαλούμαστε την ελευθερία, πόσο ελεύθεροι είμαστε; Να στοχαστούμε, να επιλέξουμε τον τρόπο ζωής μας, να πούμε τη γνώμη μας χωρίς φόβο. Και επιπλέον, πόσο έτοιμοι είμαστε να ακούσουμε θέσεις που δεν ταυτίζονται με το δικό μας εθνικό, φυλετικό, ταξικό, θρησκευτικό, σεξουαλικό «εμείς»; Τέτοια ερωτήματα διατρέχουν τον προγραμματισμό του φετινού Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου που, με υπότιτλο «Η ελευθερία των άλλων», θέτει στο επίκεντρο μια από τις πιο απαιτητικές ιδέες. Γνωστοί Έλληνες και διεθνείς σκηνοθέτες έρχονται να αναδείξουν σχετικούς προβληματισμούς. Την αυλαία στην Πειραιώς 260 ανοίγει (στις 7 & 8 Ιουνίου) το «Bii», η νέα σκηνική πρόταση του Ρώσου σκηνοθέτη **Κιρίλ Σερεμπρένικοφ**. Γνωστός για την ακτιβιστική του δράση υπέρ της Λοατκή+κοινότητας και για την αντίθεσή του στο καθεστώς Πούτιν. Στην πρώτη του καλλιτεχνική εξόρμηση στην Ελλάδα, ο άλλοτε καλλιτεχνικός διευθυντής (2012-2021) του Κέντρου Γκόγκολ της Μόσχας συνεργάζεται με Ρώσους, Ουκρανούς και Γερμανούς ηθοποιούς σε μια παράσταση που συμπυκνώνει την εναντίωσή του στη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Με αφετηρία μια νουβέλα τρόμου του Γκόγκολ και έχοντας επεξεργαστεί αναφορές, ντοκιμαντέρ και βίντεο για τον πόλεμο από την Μπούτσα, τη Μαριούπολη και το Ιρπίν, παρουσιάζει το Bii ως ένα άψυχο τέρας με κλειστά μάτια που κλέβει από τους ανθρώπους την ταυτότητα και το μέλλον τους.

Από την «πραγματική ιστορία» του Σίμον Φρανκ, ενός Πολωνοεβραίου επιζώντα του Ολοκαυτώματος, ο οποίος αναπαριστά τη ζωή του με τη συμμετοχή κομπάρσων σ' ένα χωριό της Αργεντινής όπου μετακομίζει, εκκινεί «**Το θεατρικό έργο**» (*La obra*) του Grupo Marea (στις 14 & 15 Ιουνίου). Εστιάζοντας τη δημιουργία του στη σχέση ντοκιμαντέρ και μυθοπλασίας, φαντασίας και πραγματικότητας, ο πρωτοποριακός σκηνοθέτης **Μαριάνο Πενσότι** –δουλειά του οποίου έχουμε δει παλιότερα στη Στέγη–, έρχεται με διάθεση να κλονίσει τις βεβαιότητές μας τόσο για το τι σημαίνει «θύτης» και «θύμα», όσο και για την έννοια της αναπαράστασης.

Μια ακόμα διεθνής συμπαραγωγή του Φεστιβάλ, ο «**Τυφλός δρομέας**» του **Αμίρ Ρεζά Κουεστανί** (στις 20-21 Ιουνίου). Πρεσβευτής μιας έντονα ποιητικής και συμβολικής καλλιτεχνικής γλώσσας, ο Ιρανός βραβευμένος σκηνοθέτης και δραματουργός φέρνει στη σκηνή ένα ανδρόγυνο που κάθε βράδυ τρέχει πλάι στον τοίχο της φυλακής όπου κρατείται η γυναίκα, ο καθένας από τη δική του πλευρά. Οι διάλογοί τους ξέπνοοι, πλέκονται με τους εσωτερικούς μονολόγους τους σε μια παράσταση που, μέσα από το πρίσμα της σύγχρονης κατάστασης στο Ιράν, προσεγγίζει πολι-

τικά ζητήματα, όπως το προσφυγικό και η καταπίεση των γυναικών.

Εμπνευσμένο από τη Δήμητρα της Λέσβου από τη Σκάλα Συκαμιάς είναι το νέο έργο της Κατερίνας Λούβαρη Φασόη «**Το ρόδο είναι ρόδο**» που σκηνοθετεί ο **Παντελής Δεντάκης** (30 Ιουνίου-3 Ιουλίου). Η ηρωίδα του, Διονυσία –που ερμηνεύει ο Χρήστος Στέργιογλου–, ζει σε ένα παλιό σπίτι με συντροφιά τις γάτες της αυλής, τραγουδάει και ονειρεύεται, φοράει πολύχρωμα ρούχα, ανοίγει την πόρτα της σε ξένους και ντόπιους και δέχεται το μίσος και τον χλευασμό τους. Μέχρι την ύστατη ώρα, όμως, πιστεύει στη δύναμη της συγχώρεσης και στην καλοσύνη των ανθρώπων. Μια σκηνική πρόταση που μας προσκαλεί να αμφισβητήσουμε κάθε προκατάληψη που οδηγεί στην εξόντωση του διαφορετικού.

Μια δική της ανάγνωση στις «**Βάκχες**», που παντρεύει τον αρχαίο μύθο με μια queer παραστατική γλώσσα, αξιοποιώντας τα νέα μέσα, τον χορό και τον ήχο, τη μουσικιστική εμπειρία, καταθέτει η **Έλλη Παπακωνσταντίνου** (στις 4-6 Ιουλίου). Βρισκόμαστε σε ένα όχι και τόσο μακρινό μέλλον, σε έναν κόσμο πολιτικής ορθότητας, ταξικά άνισο, όπου οι έμφυλες ταυτότητες και οι σχέσεις των ανθρώπων έχουν πλήρως ρυθμιστεί. Σ' αυτό το σκηνικό κάνει την εμφάνισή του ο Διόνυσος για να αποκαλύψει, σύμφωνα με τη σκηνοθετίδα, την ουσία των πραγμάτων, οδηγώντας τα πρόσωπα σε μια βαθύτερη ένωση με το γίγνεσθαι.

Με στοιχεία θεάτρου-ντοκουμέντου, οι «**Σπυριδούλες**» που σκηνοθετούν ο **Θανάσης Ζερίτης** και ο **Χάρης Κρεμμύδας** (στις 8-11 Ιουλίου), έχουν επίσης ως αφετηρία ένα πραγματικό γεγονός. Η ιστορία της 12χρονης «ψυχοκόρης» Σπυριδούλας που κακοποιούσαν οι εύποροι εργοδότες της συγκλόνισε την κοινή γνώμη της δεκαετίας του 1950. Αντλώντας από ντοκουμέντα και αφηγήσεις της εποχής αλλά και από γυναίκες που εργάζονται σήμερα ως εσωτερικές οικιακές βοηθοί, η Νεφέλη Μαϊστράλη και η ομάδα 4frontal φέρνουν στη σκηνή τις φωνές των γυναικών που έχουν βρεθεί σ' αυτή τη θέση παλεύοντας για την αυτοδιάθεσή τους.

Στα πάθη και την οδύνη της ετερότητας σ' έναν δυστοπικό κόσμο καταδύονται ο **Γιάννης Σκουρλέτης** και οι **Bijoux de kant** με το drag ορατόριο «**Τραγούδια του ελληνικού λαού**» (στις 17-20 Ιουλίου). Διαβάζοντας άλλη μια φορά «λοξά» την παράδοση, με αφετηρία τη μουσική κατάθεση του Μικρασιάτη συνθέτη Γιάννη Κωνσταντινίδη, μιλούν για την πατριαρχία και την παρέκκλιση. Στη σκηνή η drag βαρύτονος Νίνα Νάν, η περφόρμερ Daglara και ο πιανίστας Γιώργος Ζιάβρας ξεδιπλώνουν ιστορίες από την απέραντη ύπαιθρο που περιβάλλει τις ελληνικές κωμοπόλεις.

Η πρώτη τους φορά

Γραμμένα αιώνες πριν ή και φρέσκιας εσοδείας, επτά κείμενα που ερεθίζουν τη φαντασία μας ανεβαίνουν στη σκηνή, στην Πειραιώς 260 και την Αρχαία Επίδαυρο

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Καζανόβα / Δον Ζουάν - Ερωτική περιπλάνηση

Το ρομαντικό πνεύμα του Λόρδου Βύρωνα («Δον Ζουάν») συναντά τη γραφή της Μαρίνα Τσβετάγεβα («Τέλος του Καζανόβα») σε ένα ποιοτικό σκηνικό εγχείρημα για τον έρωτα, τον χρόνο που περνά, την εξορία και την περιπλάνηση. Δέκα χρόνια μετά την «Ιλιάδα», ο **Στάθης Λιβαθινός** παρουσιάζει για πρώτη φορά στα ελληνικά –σε έμμετρο ομοιοκατάληκτο στίχο– δύο κλασικά λογοτεχνικά έργα, που περιστρέφονται γύρω από δύο διάσημα πρόσωπα του θρύλου και της ιστορίας. Επιλέγει, όμως, να τους εμφανίσει όχι ως ακαταμάχητους και μοιραίους καρδιοκατακτητές, αλλά ως δύο μορφές στον κύκλο της ζωής, που ενσαρκώνουν την αρχή και το τέλος του έρωτα. Στο έργο το «παρών» δίνουν και οι ποιητές ως θεατρικές φιγούρες, ενώ έναν μικρό ρόλο υποδύεται και ο σκηνοθέτης.

Πειραιώς 260, χώρος Δ, 14-18 Ιουνίου

Θυέστης

Πανελλήνια πρώτη για τη μοναδική πλήρως σωζόμενη τραγωδία του Ρωμαίου ρήτορα, δραματουργού και φιλοσόφου Σενέκα, που δραματοποιεί τα «θυέστεια δείπνα», την τρομακτική πράξη εκδίκησης του Ατρέα: να σκοτώσει, να μαγειρέψει και να σερβίρει σε δείπνο στον αδελφό του τα ίδια του τα παιδιά. Ο **Θάνος Παπακωνσταντίνου** προσεγγίζει το έργο σαν ένα ορατόριο τρόμου, με την πρωτότυπη ηλεκτρονική μουσική και τον πηκτικό σχεδιασμό να αποτελούν δομικά στοιχεία αυτού του οπτικοακουστικού εφιάλτη. Στη διανομή μια ομάδα δυναμικών ερμηνευτών (Κωνσταντίνος Αβαρικιώτης, Αντώνης Μυριανγκός, Τάσος Δήμας κ.ά.).

Πειραιώς 260, 10-11 Ιουλίου

Συμπτώματα από την έλλειψη βάρους

Ο δικηγόρος ενός νεαρού που αθώωθηκε για τον φόνο της μητέρας του, επισκέπτεται με τη γυναίκα του το οικογενειακό εξοχικό του πελάτη του. Ένα ταξίδι αναψυχής που εξελίσσεται σε μια βίαιη ψυχολογική ιστορία με κρυμμένα μυστικά και ανατροπές. Το νέο έργο του πεζογράφου Πάνη Σκαραγκά είναι εμπνευσμένο από τις «Ευμενίδες» του Αισχύλου. Θα το ανακαλύψουμε μέσα από την προσέγγιση της **Έμιλυσ Λουίζου**, μιας νέας σκηνοθέτιδας που ζει στο Λονδίνο. Η παράσταση μας μεταφέρει σ' ένα καθαρτήριο, όπου οι ήρωες προσέρχονται για να εξαγνιστούν. Όμως οι Ερινύες είναι πάντα παρούσες. Με τους Μελαχρινό Βελέντζα, Σύρμω Κεκέ, Νεφέλη Κουρή, Χριστίνα Μαξούρη, Ελένη

Μπούκλη, Αιμιλιανό Σταματάκη. *Μικρό Θέατρο Αρχαίας Επίδαυρου, 14-15 Ιουλίου*

Θήβα: A Global Civil War

Πώς αποτυπώνεται η πραγματικότητα του εμφυλίου πολέμου στην ατομική μνήμη; Και πού συναντά ο αδελφοκτόνος πόλεμος του «Επτά επί Θήβας» του Αισχύλου τις συρράξεις των καιρών μας; Μετά το «Εθνικό ντεφιλέ» που παρουσίασε πέρσι στο πλαίσιο του Κύκλου 1821, ο **Παντελής Φλατσούσης** ανιχνεύει εκ νέου τη σύνδεση σκηνής και πρόσφατης ιστορίας με όχημα το θέατρο ντοκουμέντο. Τέσσερις επαγγελματίες ηθοποιοί από τη Βοσνία, την Ελλάδα, τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και τον Λίβανο ανιχνεύουν το γιατί ο πόλεμος, παρότι μιστός, εξακολουθεί να διαμορφώνει τα ανθρώπινα πεπρωμένα.

Μικρό Θέατρο Αρχαίας Επίδαυρου, 21-22 Ιουλίου

Φιλοκτήτης

Όχι του Σοφοκλή, αλλά το έργο που με αφετηρία την ιστορία του αρχαίου τραγικού ήρωα καταθέτει στο πλαίσιο του κύκλου Contemporary Ancients ο βραβευμένος συγγραφέας Χρήστος Οικονόμου. Ο δικός του Φιλοκτήτης είναι ηγετικό στέλεχος μιας ένοπλης επαναστατικής οργάνωσης. Έπειτα από μια αποτυχημένη επίθεση, που είχε ως συνέπεια να τραυματιστεί θανάσιμα μια γυναίκα, καταφεύγει σ' έναν τόπο αυτο-εξορίας με τις ενοχές να τον σηματοδούν σωματικά και ψυχικά. Χρόνια αργότερα, δύο νεότερα μέλη της οργάνωσης, αναλαμβάνουν να τον πείσουν να επιστρέψει στη δράση... Ο **Σαράντος Γεώργιος Ζερβουλάκος** σκηνοθετεί τους Φένια Αποστόλου, Γιώργο Κατσή, Λευτέρη Πολυχρόνη, Γαλήνη Χατζηπασάλη.

Μικρό Θέατρο Αρχαίας Επίδαυρου, 28-29 Ιουλίου

Γίνεται δέντρο το πουλί;

Από τα πιο αμφίσημα έργα του Ευριπίδη, ο Ίων προσφέρει το υλικό πάνω στο οποίο ο Χρήστος Χωμενίδης καταθέτει μια νέα δραματουργία που πραγματεύεται, με ανάλαφρη διάθεση, θεμελιώδη, διαχρονικά ζητήματα: τις ρίζες του ανθρώπου, την εξουσία, τον έρωτα, τον πόθο. Ο **Τάκης Τζαμαργιάς** προτείνει μια παράσταση σε ρυθμούς βαλκανικής ευφορίας, με φαντεζί τραπέζια πάνω στα αναθήματα των Δελφών, άφθονη σαμπάνια κι έναν πρωταγωνιστή που επιλέγει τη συμβίωση με τη φύση, τις χαρές και τα γλέντια της κι αρνείται τη φθορά της εμποκλής στα κοινά. Παίζουν: Γεράσιμος Γεννατάς, Γωγώ Μπρέμπου, Ευγενία Δημητροπούλου, Λένα Δροσάκη κ.ά. *Μικρό Θέατρο Αρχαίας Επίδαυρου, 4-5 Αυγούστου*

«Συμπτώματα από την έλλειψη βάρους»

© ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΜΑΝΗΣ

© ΕΛΙΝΑ ΓΟΥΝΑΝΗ

Φύγαμε για Επίδαυρο

Ο σπουδαίος **Φρανκ Κάστορφ**, **Οιδίποδας** και **Αριστοφάνης** εις διπλούν, εμβληματικές αφηγήσεις με φόντο τον Τρωικό πόλεμο αλλά και για τον έρωτα, μας φέρνουν φέτος στο αργολικό θέατρο

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Ο ιστορικός διευθυντής της βερολινέζικης Φολκσμπίνε καταθέτει τη ματιά του στη «Μήδεια» ο **Δημήτρης Καταλειφός** και ο **Γιάννης Στάνκογλου** συναντούν τον «Οιδίποδα» τέσσερις γυναίκες σκηνοθέτριες και ερμηνευτές με αξιοπρόσεκτη καλλιτεχνική διαδρομή δίνουν το «παρών» στην ορχήστρα της Επιδαύρου. Το αργολικό θέατρο θα διεκδικήσει τα Παρασκευοσάββατά μας τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, με τους προβολείς να πέφτουν μοιραία πιο δυνατά στην παγκόσμια πρεμιέρα των φρετινών Επιδαυρίων.

Η Μήδεια του Φρανκ Κάστορφ

Έξι χρόνια μετά τον «Παίκτη» που έδειξε στην Πειραιώς 260, ο ρηξικέλευθος Γερμανός σκηνοθέτης κάνει το επιδαύριο ντεμπούτο του στην καρδιά του καλοκαιριού (21-22 Ιουλίου). Η δική του «Μήδεια», βέβαια, δεν θα είναι αυτή του Ευριπίδη. Ζητούμενο, άλλωστε, της ανάθεσης (όπως και αυτών στους Τόμας Όστερμάιερ, Γιόχαν Σίμονς και Ούλριχ Ράσε τα προηγούμενα χρόνια) είναι ο επαναστοχασμός πάνω στο αρχαίο δράμα μέσα από την κατάθεση νέων έργων.

Εκκινώντας από την ιστορία της μυθικής μάγισσας από την Κολχίδα, η δραματουργία οδηγείται συνειρμικά σε κείμενα του Χάινερ Μύλλερ και σε ποιήματα του Ρεμπώ, μια χαρακτηριστική πρακτική του **Κάστορφ** που συνηθίζει να συνθέτει διαφορετικά κείμενα με στόχο να αναδειξει τον στοχασμό και τη φιλοσοφική αντιπαράθεση στο υπόστρωμα της κάθε ιστορίας. Εν προκειμένω χρησιμοποιεί τρία κείμενα του συμπατριώτη του συγγραφέα, τη «Ρημαγμένη όχθη», που έγραψε σε ηλικία 20 ετών, το 1949, το «Μήδειας υλικό» (μια συμπύκνωση της θρυλικής ιστορίας μέσα από τον λόγο της ίδιας της ηρωίδας) και το «Τοπίο με αργοναύτες», ενώ τον απασχολούν και τα ποιήματα του Γάλλου συμβολιστή «Δημοκρατία» και «Εκποίηση».

Οι Στεφανία Γουλιώτη, Σοφία Κόκκαλη, Μαρία Ναυπλιώτου, Αγγελική Παπούλια και Ευδοκία Ρουμελιώτη καλούνται να αναμετρηθούν με τον επώνυμο ρόλο, καθώς όπως ο ίδιος δηλώνει: «Σε κάθε γυναίκα υπάρχει η δυνατότητα μιας Μήδειας, οπότε και οι πέντε ερμηνεύτριες θα παίξουν τη Μήδεια, αλλά κάθε φορά με κάτι το διαφορετικό γιατί κάθε άνθρωπος ερμηνεύει ή καταλαβαίνει αλλιώς αυτόν τον ρόλο». Τη διανομή συμπληρώνουν ο Αινείας Τσαμάτης, ο Νικόλας Χανακούλας και ο Νίκος Ψαρράς.

Περιμένουμε ακόμα στο αργολικό θέατρο

Την αυλαία των Επιδαυρίων ανοίγουν το Εθνικό θέατρο και η **Κατερίνα Ευαγγελιάτου** με τον «Ιππόλυτο» (7-8 Ιουλίου). Μετά την «Άλκηστι», η καλλιτεχνική διευθύντρια του Φεστιβάλ βουτά ξανά στην ποίηση του Ευριπίδη, με ένα έργο που βλέπει σαν έναν σύγχρονο εφιάλτη, όπου τα πρόσωπα παλεύουν με τις αδυναμίες τους και ο έρωτας αποδεικνύεται

μοιραίος. Στη σκηνή, οι Κόρα Καρβούνη, Δημήτρης Παπανικολάου, Μαρία Σκουλά, Έλενα Τοπαλίδου, Γιάννης Τσορτέκης, Ορέστης Χαλκιάς.

Για το σκηνοθετικό της ντεμπούτο στο εμβληματικό αρχαίο θέατρο η **Λένα Κιτσοπούλου** επιχειρεί μια διασκευή στους «Σφήκες» (στις 14-15 Ιουλίου) που σαρκάζει τις σύγχρονες παθογένειες. Η κωμωδία του Αριστοφάνη σατιρίζει τη δικομανία των Αθηναίων, αλλά και τις ρωγμές του συστήματος που επέτρεπε σε επιτήδειους να χειραγωγούν τη δικαιοσύνη προς όφελός τους. Παίζουν οι Νίκος Καραθάνος, Έμιλυ Κολιανδρή, Γιάννης Κότσιφας, Ιωάννα Μαυρέα, Θόδωρης Σκυφτούλης.

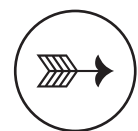
Πρώτη φορά Επίδαυρος και για την **Εφη Μπίρμπα** με τα «Βατράχια» (28-29 Ιουλίου). Αναγνωρίζοντας DNA τραγωδίας στη συγκεκριμένη κωμωδία, η γνωστή σκηνοθέτις ακολουθεί το ταξίδι του Διονύσου στον Άδη σε αναζήτηση της ποίησης, στοχεύοντας παράλληλα σε μια κατάβαση στον μηχανισμό του θεάτρου. Με τους Άρη Σερβετάλη, Μιχάλη Σαράντη, Αργύρη Ξάφη, Μαίρη Μηνά, Έκτορα Λιάτσο κ.ά.

Ο **Δημήτρης Καταλειφός** μπαίνει στον ρόλο του γέροντα ικέτη που σημάδεψε η μοίρα στον «Οιδίποδα επί Κολωνών» (4-5 Αυγούστου), σε μια ακόμα συνεργασία του με τον σκηνοθέτη **Γιώργο Σκεύα**. Η παράσταση φέρνει στο προσκήνιο τη διφορούμενη εκκρεμότητα του τέλους του ήρωα επιζητώντας να απελευθερώσει τη βαθιά ποιητική, χρησμική δύναμη του λόγου του Σοφοκλή.

Την επόμενη εβδομάδα είναι η σειρά της χαροκαμένης βασίλισσας της Τροίας να καταλάβει την ορχήστρα, καθώς στην «Εκάβη» του Ευριπίδη (11-12 Αυγούστου) παρακολουθούμε την πορεία της από το πένθος στην εκδίκηση. Στην παράσταση που σκηνοθετεί η **Ιωύ Βουλγαράκη** θα μιλήσει μέσα από τη νέα μετάφραση της Ελένης Βαροπούλου και την ερμηνεία της Ελένης Κοκκίδου.

Μια εβδομάδα αργότερα είναι η σειρά του **Χρήστου Σουγάρη** και του θιάσου του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος να καταπιαστούν με την πολυτραγουδισμένη σύρραξη. Ένα αμείλικτο κατηγορώ για τις φρικαλεότητες του πολέμου, οι «Τρωάδες» (18-19 Αυγούστου) ανεβαίνουν με τους Ρούλα Πατεράκη, Δημήτρη Πιατά, Μαρία Διακοπαναγιώτου κ.ά.

Η διοργάνωση κλείνει με τον «Οιδίποδα Τύραννο» του Σοφοκλή (25-26 Αυγούστου) που σκηνοθετεί ο **Σίμος Κακάλας**. Σ' αυτή την ανάγνωση, ιδωμένη ως τελετουργικό εξαγνισμού, μια ομάδα με μάσκες γερόντων αποτελεί τον χορό και μέσα από αυτήν αποκαλύπτονται τα τραγικά πρόσωπα, ο Οιδίποδας (Γιάννης Στάνκογλου), η Ιοκάστη (Μαριλίτα Λαμπροπούλου) και ο Κρέοντας (Γιάννης Νταλιάνης).

Εδώ και αρκετά χρόνια, πολλά και διαφορετικά έργα παρουσιάζονται κάτω από τον τίτλο «σύγχρονος χορός». Σε κάποια πράγματι βλέπουμε στη σκηνή περφόρμερ να στροβιλίζονται, να συστρέφονται, να ίπτανται παρασέρνοντας τους θεατές ιδεατά σε έναν εσωτερικό χορό που τους συγ-κινεί. Σε άλλα, ωστόσο, ό,τι συμβαίνει δεν αναγνωρίζεται από όλες/ους ακριβώς ως «χορός». Και όντως φαίνεται να μην είναι ή τουλάχιστον να μην ταυτίζεται με τον ορισμό που δίνει για τη λέξη ένα λεξικό. Ίσως για αυτό ένα κομμάτι του κοινού, που δεν είναι τόσο εξοικειωμένο, να αισθάνεται δικαιολογημένα ακόμη κάπως αμήχανα απέναντί τους. Σε αντίθεση με το θέατρο, όπου ο ομιλών λόγος μπορεί να λειτουργεί ως ένα σημείο σύνδεσης και κατανόησης, η ανοιχτή δραματουργία του «σύγχρονου χορού» τον καθιστά έναν κόσμο αχαρτογράφητο. Και πράγματι, απ' τον χορό μπορείς να περιμένεις τα πιο αναπάντεχα πράγματα. Το υλικό του δημιουργείται πρωτογενώς, αντλώντας από ποικίλους κόσμους – της πραγματικότητας, της φαντασίας, των άλλων τεχνών, της ίδιας του της ιστορίας. Με ανοιχτούς ορίζοντες που μπορούν πάντα να σε εκπλήξουν.

Το φεστιβάλ θα ανοίξουν οι «Ονειροπόλοι» (στις 7-9 Ιουνίου). Η κολεκτίβα καλλιτεχνών με και χωρίς αναπηρία **Εν Δυνάμει** από τη Θεσσαλονίκη, σε συνεργασία με τον Βιεννέζο χορογράφο **Μίκαελ Κλίεν**, δημιουργεί τις συνθήκες μιας πρόσκαιρης κοινωνικής-καλλιτεχνικής συνύπαρξης. Στον χώρο Β της Πειραιώς αφαιρούνται οι κερκίδες και το πατάρι της σκηνής. Σε αυτή την εφήμερη συμβίωση αίρεται η διάκριση ανάμεσα στη σκηνή και στην πλατεία, καθώς οι σαράντα περφόρμερ μάς καλούν να συνυπάρξουμε με ασφάλεια σε ένα προσωρινό-ουτοπικό «μαζί».

Στον ίδιο χώρο, ξανά χωρίς κερκίδες, η **Μέτε'Ινγκβα-τσεν** παρουσιάζει το ορμητικό σόλο «*Dancing Public*» (στις 17 και 18 Ιουνίου). Ένα έργο, που είναι ταυτόχρονα συναυλία, πάρτι και παράσταση, και που υποστηρίζει μόνη η Δανή χορογράφος. Γεμίζει τον χώρο, τον σαρώνει και μας προσκαλεί να χορέψουμε, αν θέλουμε, μαζί της. Αντίστοιχα με την ορμητική της παρουσία είναι τα λόγια που τραγουδά πάνω σε ήχους ηλεκτρονικής μουσικής. Ο λόγος, άλλωστε, αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι αρκετών από τα έργα της.

Αν τα προηγούμενα δύο έργα διευρύνουν το τι μπορεί να αφορά η χορογραφία, το «*Lovetrain 2020*» του **Εμάνουελ Γκατ** (στις 22 και 23 Ιουνίου) διερευνά το τι μπορεί ακόμη να είναι όταν ταυτίζεται με την «οργάνωση της κίνησης στον χώρο και στον χρόνο». Οι 12 εξαιρετικοί χορευτές της ομάδας είναι και συνδημιουργοί του κινητικού υλικού. Τα πολύχρωμα κοστούμια δίνουν την αίσθηση γλυπτών. Η μουσική των Tears for fears ανακαλεί ό,τι έχει κανείς στο μυαλό του για τη δεκαετία του 1980. Μια παράσταση που επιτρέπει να αναδύονται, ενδεχομένως, μικρές ιστορίες και αφηγήσεις.

Μία διαφορετική προσέγγιση της χορογραφίας, περισσότερο εσωστρεφή, πραγματοποιεί το έργο της **Αγνής Παπαδέλη Ρωσέτου** «*Η απόλαυση της αναπαράστασης*» (στις 24-26 Ιουλίου). Οι τρεις χορεύτριες (**Τιτή Αντωνοπούλου, Σάνια Στριμπάκου, Αγνή Παπαδέλη Ρωσσέτου**) συνθέτουν μία ροή από σωματικές καταστάσεις και εικόνες που μοιάζει ταυτόχρονα γνώριμες και ασυνήθιστες σαν να ταλαντεύονται ανάμεσα στην καθημερινή ζωή και το φανταστικό. Ένα έργο που παίζει με τις πολλαπλές έννοιες της αναπαράστασης επιτρέποντας στο κοινό, περιμετρικά της σκηνής, να παρατηρεί τις χορεύτριες σε εγγύτητα.

Η εγγύτητα μοιάζει να είναι σημαντική και για το έργο της **Ανδρονίκης Μαραθάκη** «*Επώδυνα εύκολο*» (στις 1-3 Ιουλίου). Μια χορογραφική σύνθεση που μέσω της κίνησης και των ήχων επιχειρεί να διερευνήσει την αίσθηση του πόνου. Η ομάδα των τεσσάρων περφόρμερ (**Ελτον Πέτρη, Σοφία Πουχτού, Δέσποινα Σανιδά-Κρεζία, Δέσποινα Χατζηπαυλίδου**) αναμετράται με μία εμπειρία που είναι οικεία σε όλες/ους, βαθιά προσωπική και εσωτερική. Μια αίσθηση που μοιραζόμαστε με τους άλλους, χωρίς ωστόσο ποτέ να είμαστε σίγουρες και σίγουροι για το πώς ακριβώς τη βιώνουν.

Πολύ διαφορετική είναι η χορογραφική γραφή των **Rootless Root** που παρουσιάζουν το έργο «*Σιωπή*» (στις 3 και 4 Ιουλίου). Τα έργα τους διακρίνονται από ισχυρή σωματική παρουσία και σχεδόν μνημειακές εικόνες. Οι έξι χορευτές (**Αλέξανδρος Βαρδαξόγλου, Γιώργος Δερέσκος, Αναστάσης Καραχανίδης, Μαρία Μηρέγιαννη, Μάρω Σταυρινού και ο Χρήστος Στρινόπουλος**) διαδρούν με ποικίλα υλικά της σκηνής προκαλώντας συνεχείς μεταμορφώσεις. Υλικά και σώματα χάνονται το ένα μέσα στο άλλο και διαχωρίζονται, απορροφούνται και εμφανίζονται ξανά. Οι εντάσεις παραμένουν υψηλές. Οι οπτικές συνθέσεις που δημιουργούν είναι μια πρόσκληση ανοιχτή σε ερμηνείες.

Χορεύοντας στην Πειραιώς 260

Τα μεγάλα ονόματα, οι νέες δυνάμεις και οι 11 παραστάσεις της φετινής διοργάνωσης

Της ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΤΕΚΤΟΝΙΔΟΥ*

Μία άλλη προσέγγιση της χορογραφίας επιλέγει ο νεαρός **Δημήτρης Μυτιληναίος** για το «*re-pair*». Εστιάζει στην, ιδιαίτερα σημαντική για το μπαλέτο, έννοια του ζευγαριού (*pas de deux*) και δημιουργεί ένα χορογραφικό κολλάζ, συνθέτοντας τρία εμβληματικά έργα ρεπερτορίου («*L'après midi d'un faune*», 1912, «*Grand pas classique*», 1949 και «*Tchaïkovsky Pas de Deux*», 1960). Το πρωτότυπο υλικό μοιράζεται στα τέσσερα σώματα της ομάδας (**Αμαλία Κοσμά, Pierre Magendie, Κωνσταντίνα Μπάρκουλη-Γάβρη, Δημήτρης Μυτιληναίος**) επαναπλάθεται και ανασυντίθεται σε ένα νέο έργο.

Από τη δεκαετία του 1990 ο **Jerome Bel** παρουσιάζει έργα όπου διευρύνει με τόλμη το τι σημαίνει έργο χορού. Παραστάσεις όπου οι περφόρμερ μετακινούν οικιακά υλικά για μία ώρα («*Name given by the author*», 1995). Σόλο όπου ένας χορευτής βγάζει τα δεκάδες μπλουζάκια που φορά («*shirtology*», 1997). Χορογραφίες που το κινητικό τους μέρος αποτελείται μόνο από «ανακυκλωμένο υλικό» («*The last performance*», 1998). Ίσως να είναι δε ο μόνος, που «πήγε» τον χορό στα δικαστήρια, όταν μετά από την παρουσίαση του έργου του «*Jerome Bel*» (1995) ένας θεατής υποστηρίζοντας ότι «*δεν είχε πληροφορηθεί επαρκώς*» για το τι περιλαμβάνει το έργο, περιμένοντας να δει «χορό», μήνυσε το φεστιβάλ που το φιλοξενούσε. Περισσότερα για το έργο του στην παράσταση «*Jerome Bel-Σταυρούλα Σιάμου*» (12 Ιουλίου), μία «αυτο-χοροβιογραφία» όπου μία ή ένας περφόρμερ παίρνει τη θέση του στη σκηνή και αφηγείται τη χορογραφική του πορεία, δείχνοντας εμβόλιμα αποσπάσματα από τα έργα του. Η επιλογή να μην αφηγείται ο ίδιος το χορογραφικό πορτρέτο αλλά ένας/μία περφόρμερ στη γλώσσα που μιλιέται στη χώρα, αντιπαρατίθεται με την «ηγεμονική χρήση» της αγγλικής.

Το χορογραφικό πορτρέτο του Bel είναι το πιο πρόσφατο από μία σειρά πορτρέτων που ξεκίνησαν το 2004 και ασχολούνται με «ζωντανούς χορευτές». Ωστόσο, το 2019 επιλέγει να αναμετρηθεί με μια ιστορικής σημασίας προσωπικότητα, τη χορεύτρια και χορογράφο **Ισιδώρα Ντάνκαν** και τους μύθους που τη συνοδεύουν. Συνεργάζεται με την **Elizabeth Schwartz** (μία από τις μαθήτριες των *Isidorables*) για το ομώνυμο έργο (στις 9 και 10 Ιουλίου). Στις 11 και 12 Ιουλίου στο Κέντρο Έρευνας Χορού **Ισιδώρα Ντάνκαν** στον Βύρωνα θα πραγματοποιηθεί σεμινάριο με τη Schwartz για επαγγελματίες και ερασιτέχνες χορευτές, καθώς και συζήτηση με την ίδια, τον Bel, τη Μέντη Μέγα και την Πηνελόπη Ηλιάσκου.

Η παράσταση «*Κάθε απόπειρα θα καταλήγει σε κομματιασμένα κορμιά και τσακισμένα κόκαλα*» του **Γιαν Μάρτενς** (στις 14 & 15 Ιουλίου) πραγματεύεται ταυτόχρονα το τι μπορεί να είναι κινητικά η χορογραφία ενώ θέτει εννοιολογικά ερωτήματα για τη συμβίωση. Δεκαεπτά χορευτές ηλικίας 18-71 ετών συνυπάρχουν, με το δικό τους ιδιαίτερο σωματικό και κινητικό τρόπο. Οι βίαιες φράσεις που ακούγονται ή διαβάζονται φέρνουν στη σκηνή τη λεκτική βία με τη μορφή που αναδύεται στα κοινωνικά δίκτυα και αλλού στην καθημερινότητά μας. Μία βία που μοιάζει να μας αναστατώνει όλο και λιγότερο καθώς εκτιθέμεθα σε αυτή καθημερινά. Με τον τρόπο αυτό, όπως υποστηρίζει, «*προστατεύει την παράσταση από την αφέλεια, συνδέοντας την ελπίδα με τη σκληρή πραγματικότητα*».

Το «*Αγρίμι*» της **Λενιώς Κακλέα**, το οποίο έκανε πρεμιέρα στο KunstenFestivaldesarts στις Βρυξέλες, κλείνει το πρόγραμμα χορού του Φεστιβάλ (στις 19 και 20 Ιουλίου). Τρεις περφόρμερ (**Λενιώ Κακλέα, Γιώργος Κοτσιφάκης, Ιωάννα Παρασκευοπούλου**) εξερευνούν επί σκηνής τη σχέση μας με τη φύση, την άγρια ζωή, την ταλάντευση ανάμεσα στο φανταστικό και το φυσικό, το ενστικτώδες και το κοινωνικό, τον ποιητικό κόσμο των δασών. Ο χορός, προσεγγίζεται σαν μια «ζώνη άγριας ζωής προς υπεράσπιση».

Ακόμη και αν τα περισσότερα από τα παραπάνω έργα δεν απομακρύνονται τόσο πολύ από την πράξη του χορού, παίρνουν καθένα μία άλλη θέση απέναντί του, τον διερευνούν και μας προσκαλούν να τα ανακαλύψουμε. Να χτίσουμε γέφυρες επικοινωνίας συνδέοντας τον ανεξερεύνητο κόσμο τους με ό,τι ήδη αναγνωρίζουμε. Συγκρίνοντας ό,τι βλέπουμε με τους οικείους μας κόσμους. Κάποιοι/οι μπορεί να εστιάσουν στο πώς διαπραγματεύεται κάθε έργο την έννοια της χορογραφίας, την καλλιτεχνική φόρμα, τη δραματοουργία ή το πώς τοποθετείται στο ευρύτερο πεδίο της τέχνης. Δεν αποτελεί, ωστόσο, προϋπόθεση μια τόσο εξειδικευμένη γνώση για να τα πλησιάσει κανείς. Είναι αντιθέτως καλοδεχούμενο να αφήνεται σε ό,τι προτείνουν σχηματίζοντας δεσμούς μέσω προσωπικών αφηγήσεων.

Η Παρασκευή Τεκτονίδου είναι σύμβουλος χορού στο Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου

Subset: ένα νέο ραντεβού για τη σύγχρονη μουσική

Στα μαθηματικά ο όρος subset σημαίνει υποσύνολο και, όπως μας λέει στο podcast που θα ακούσετε στο www.athensvoice.gr ο **Σταύρος Γασπαράτος**, έρχεται να ολοκληρώσει τη σκέψη πίσω από το ομώνυμο μίνι φεστιβάλ που «αποτελεί ένα υποσύνολο του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου και εκπροσωπεί ένα υποσύνολο της σύγχρονης μουσικής».

Για πέντε μέρες τον Ιούνιο οι ανακαινισμένοι χώροι του **Ωδείου Αθηνών** (σε συμπαραγωγή με το οποίο διοργανώνεται το φεστιβάλ) θα φιλοξενήσουν εναλλάξ μουσικά σχήματα, ηχητικές και οπτικές εγκαταστάσεις και περφόρμανς, σε μια πολυπρισματική μουσική πλατφόρμα. Καταξιωμένοι και ανερχόμενοι καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο παρουσιάζουν το έργο τους και συνομιλούν μεταξύ τους, αποκαλύπτοντας ένα πληθωρικό μουσικό τοπίο.

Στη Νέα Σκηνή του Ωδείου θα παρουσιαστούν δύο νέες εγκαταστάσεις που δημιουργήθηκαν ειδικά για το Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου. Ο λόγος για το «In Medias Res» των Trigger Happy, ένα πρωτότυπο υβριδικό έργο που συγκροτούν μια συλλογή αναλογικών και ψηφιακών μέσων ηχογράφησης, αναπαραγωγής και μετάδοσης ήχου και μια περφόρμανς πειραματικής μουσικής. Επιπλέον, οι TETTTIE, ένα ιδιαίτερο μουσικό σύνολο 13 μουσικών μαζί με την Ελένη Χούμου θα παρουσιάσουν την παράσταση «cheVron fold», μια εμβυθιστική εμπειρία που συνδυάζει τη σύγχρονη μουσική και φωτισμό.

Ergon Ensemble, MMMM & Alem, Saber Rider και Aroent είναι κάποια από τα ελληνικά σχήματα που βρίσκουμε στο πρόγραμμα, ενώ ειδικά για το Subset θα έρθουν στην Αθήνα μεταξύ άλλων οι Robert Henke, Kali Malone, Hekla και Electric Indigo – ορισμένοι από τους οποίους για την πρώτη τους εμφάνιση στην Ελλάδα. - **Ευτέρπη Μουζακίτη**

Ωδείο Αθηνών, 21-25 Ιουνίου

7212750020015050200
0150429000401800 00
51 6521942108840014
5009205210070007 7
3927140 210715926
2110606305281995057
9 73072961505007107
7106052715310390026
06320 711 106 71394
2109421501840009500
0001200002100901000

00421018
21528207
50734290
10026111
82382084
10 061
12505 73
13106152
71015000
94207320
05007089

000882252
010 7392
823921466
00108 730
20610827
007092600
9400 100
940000000
500826100
715019154
208200090

© ALFONSO SÁLCUEIRO

Robert Henke

© PIETER KERS

Θεόδωρος Κουρεντζής

5 βράδια με κλασική μουσική στο Ηρώδειο

Οι κορυφαίοι ερμηνευτές, οι ελληνικές ορχήστρες και τα αριστουργήματα του κλασικού ρεπερτορίου δεν θα λείψουν από τα βράδια μας στο ρωμαϊκό ωδείο. Την αρχή κάνει η **Άννε-Ζοφί Μούτερ** (12 Ιουνίου) με τους **Mutter's Virtuosi**. Η σπουδαία Γερμανίδα βιολονίστρια και κάτοχος 4 Grammy θα παίξει σόλο σε τρία κοντσέρτα των Μπαχ, Βιβάλντι και Ζοζέφ Μπολόν ντε Σαιντ Ζορζ –φαινόμενο σπάνιο για σολίστ τέτοιου μεγέθους– και το αφιερωμένο στην ίδια Νονέτο του Αντρέ Πρεβέν.

Τη μνημειώδη «*Τρίτη Συμφωνία*» του Μάλερ –έναν ύμνο του μεγάλου συνθέτη στη φύση– θα απολαύσουν όσοι έχουν εξασφαλίσει το μαγικό χαρτάκι για τη συναυλία του σούπερ σταρ του πόντιουμ **Θεόδωρου Κουρεντζή** (15 Ιουνίου). Ο χαρισματικός αρχιμουσικός θα διευθύνει την ορχήστρα Υτορία, το νέο του καλλιτεχνικό εγχείρημα που απαρτίζουν κορυφαίοι σολίστες από όλο τον κόσμο.

Όπως κάθε χρόνο, η **Εθνική Ορχήστρα της ΕΡΤ** και το Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου γιορτάζουν την Παγκόσμια Ημέρα Μουσικής (21 Ιουνίου) σε μια μεγάλη συναυλία με ελεύθερη είσοδο. Περιμένουμε να ακούσουμε το απολαυστικό «*Καρναβάλι των ζώων*» του Καμίγ Σεν-Σανς, τη συνομιλία του Γάλλου συνθέτη Τιερί Πεκού με το «*Ζεϊμπέκι-κο*» του Διονύση Σαββόπουλου και δύο σουίτες από την «*Κάρμεν*» του Μπιζέ με τις κορυφαίες πιανίστριες Κάτια και Μαριέλ Λαμπέκ.

Διπλό ραντεβού μάς επιφυλάσσει η **Κρατική Ορχήστρα Αθηνών**. Ο αρχιμουσικός της **Λουκάς Καρυτινός** θα τη διευθύνει στο μεγαλόηχο «*Ρέκβιεμ*» του Τζουζέπε Βέρντι (29 Ιουνίου), με τη συμμετοχή του διακεκριμένου βαρύτονου Αλέξανδρου Σταυρακάκη, της σοπράνο Μίνα-Λίζα Βερέλε, της επιβλητικής μεσοφώννου Ριχάρμ Σαιέμπ και του τενόρου Μπάρι Μπανκς.

Γιορτάζοντας τα 80 χρόνια της, η ΚΟΑ συμπράττει με τον θρυλικό αρχιμουσικό **Κρίστοφ Έσενμπαχ** και τον περιζήτητο Κινέζο πιανίστα **Λανγκ Λανγκ** (15 Ιουλίου) σε ένα πρόγραμμα με έργα των Γκριγκ και Τσαϊκόφσκι. - **Ευτέρπη Μουζακίτη**

Δωρεάν jazz στην Πλατεία

Το μίνι φεστιβάλ που ξεκίνησε πέρσι και αγαπήθηκε από τους φίλους του Φεστιβάλ επιστρέφει και φέτος στον υπαίθριο χώρο της Πειραιώς 260. Πέντε ξεχωριστά jazz σχήματα, υπό την καλλιτεχνική επιμέλεια του διακεκριμένου σαξοφωνίστα **Δημήτρη Τσάκα**, στήνουν μετά το τέλος των παραστάσεων μια γιορτή με ελεύθερη είσοδο. Στις 7-9 Ιουνίου ο Νιγηριανός τραγουδιστής, κιθαρί-

στας και συνθέτης **Adedeji Adetayo** παρουσιάζει τρεις βραδιές με afrobeat, afro jazz και afro soul & funk, με μουσική από τα προσωπικά του άλμπουμ και ιδίως το πιο πρόσφατο «*Yoruba Odyssey*». Στις 3-5 Ιουλίου ο drummer **Σπύρος Παναγιωτόπουλος** και το κουιντέτο του **Brothers From Another Mother** ερμηνεύουν κομμάτια των μελών του γκρουπ. Στις 9-11 Ιουλίου το **Terry's Quartet** της τραγουδίστριας **Τέρης Βακιρτζόγλου** παρουσιάζει συνθέσεις από το ντεμπούτο της «*Qualia*», από το «*Permathea*» που θα κυκλοφορήσει σύντομα, καθώς και standards που θα φέρουν την προσωπική της ερμηνευτική σφραγίδα. Στις 17-19 Ιουλίου ραντεβού με το τρίο του κιθαρίστα **Απόστολο Λεβεντόπουλο**, ενός μουσικού με jazz αλλά και κλασικές σπουδές, που δεν διστάζει να αναπτύξει τους αυτοσχεδιασμούς του σ' ένα προχωρημένο, ηλεκτρικό και ηλεκτρισμένο πεδίο. Μαζί τους θα είναι ο σαξοφωνίστας **Βασίλης Ξενόπουλος** ο οποίος ζει στο Λονδίνο κι έχει πάρει σπουδαίες κριτικές από τον βρετανικό Τύπο. Στις 20 Ιουλίου η σεζόν στην Πειραιώς 260 κλείνει με μια μοναδική **συναυλία-πάρτι** με τους Αντώνη Ανδρέου, Αλέξανδρο-Δράκο Κτιστάκη, Δημήτρη Τσάκα, Adedeji Adetayo, Κωστή Χριστοδοπούλου, Δημήτρη Σεβδαλή και Γιώργο Γεωργιάδη. - **Γιώργος Φλωράκης**
Πειραιώς 260, 7 Ιουνίου - 20 Ιουλίου, στις 23:00

Έλλη Πασπαλά, Vassilikos

Το The American Songbook της Έλλης Πασπαλά

Όταν οι Αμερικανοί μιλούν για το Great American Songbook εννοούν τραγούδια που γράφτηκαν μεταξύ των δεκαετιών του 1920 και του 1950, και αγαπήθηκαν ιδιαίτερα από κοινό και ερμηνευτές. Πρόκειται για δημιουργίες συνθετών όπως οι George Gershwin, Irving Berlin, Cole Porter, Jerome Kern, Hoagy Carmichael, Johnny Mercer, από τον χώρο της ελαφράς jazz, των επεξεργασμένων blues, της pop και των μπουζικά, που τραγουδίσαν μεταξύ άλλων οι Frank Sinatra, Ella Fitzgerald, Nat King Cole, Tony Bennett, Bing Crosby, Sarah Vaughan, Judy Garland, Dean Martin.

Όμως το Great American Songbook δεν αφορά αποκλειστικά το παρελθόν. Το 2017 ο Bob Dylan κυκλοφόρησε το τριπλό album «*Triple Date*», με κομμάτια όπως τα «*Stormy Weather*», «*My One and Only Love*», «*How Deep Is the Ocean?*», «*As Time Goes By*», «*But Beautiful*», «*You Go to My Head*» και «*Stardust*».

Αυτά τα μαγικά τραγούδια του παρελθόντος αγκαλιάζει η **Έλλη Πασπαλά** στη συναυλία της στο Ηρώδειο, προσθέτοντας και δημιουργίες νεότερων τραγουδοποιών, όπως οι Tori Amos, Leonard Cohen, Joni Mitchell, Randy Newman, Prince, Lou Reed, Paul Simon και Stevie Wonder. Με τον δικό της μοναδικό αισθαντικό τρόπο θα ερμηνεύσει συνθέσεις όπως τα πολύ γνωστά «*Bridge over Troubled Water*», «*Both Sides Now*», «*Superstition*», «*Nothing Compares 2 U*», «*Walk on the Wild Side*», «*Dance Me to the End of Love*». Μαζί της θα είναι και ο **Vassilikos**, συνοδοιπόρος σε πολλές από τις καλλιτεχνικές διαδρομές της, καθώς και οι μουσικοί David Lynch, Τάκης Φαραζής, Πέτρος Κλαμπάνης, Γιάννης Αγγελόπουλος, Κώστας Παναγιωτίδης, Κατερίνα Χατζηνικολάου, Αγγέλα Γιαννάκη, Δημήτρης Τραυλός, Χριστίνα Παντελίδου, Μάνος Βεντούρας, Δημήτρης Ντακοβάνος και Tommy Lynch. - **Γιώργος Φλωράκης**
Ωδείο Ηρώδου Αττικού, 9 Ιουλίου στις 21:00

Green Business

**Η περιβαλλοντική διάσταση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης
και τα οφέλη για τις επιχειρήσεις**

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ

> 2023: μία εποχή ταχύτητας, αλλαγών και συνεκών προκλήσεων.

Στη σύγχρονη πραγματικότητα, τα ζητήματα που προκύπτουν χρήζουν άμεσης επίλυσης και μόνο οι επιχειρήσεις που έχουν εφοδιαστεί κατάλληλα θα επιβιώσουν και θα εξελιχθούν. Τι συνιστά, όμως, τον κατάλληλο εφοδιασμό και ποια θέματα πρέπει να συμπεριληφθούν στην ατζέντα τους;

Νο1 στόχος παγκοσμίως είναι η επίτευξη της βιωσιμότητας σε όλα τα επίπεδα. Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί διεθνή προτεραιότητα που κινητοποιεί τόσο τις κυβερνήσεις, όσο και τις επιχειρήσεις και εν γένει την κοινωνία προς την υιοθέτηση νέων αποτελεσματικών πρακτικών. Με τη θέσπιση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης της ατζέντας 2030 των Ηνωμένων Εθνών, έχει διαμορφωθεί μια νέα αντίληψη σχετικά με τις επιχειρησιακές πρακτικές, όπως αυτές αποτυπώνονται σε συνάφεια πάντα με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

Τι είναι η ΕΚΕ

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) έχει γίνει μια καθιερωμένη έννοια με την οποία οι εταιρείες ενσωματώνουν κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στην αλληλεπίδρασή τους με τους ενδιαφερόμενους. Είναι ένα εργαλείο που οι up-to-date επιχειρήσεις χρησιμοποιούν για να ανταποκρίνονται καλύτερα στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις σε σύνθετα περιβάλλοντα. Οι εταιρείες που κατευθύνουν τις δράσεις τους σύμφωνα με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, έχουν υιοθετήσει το Τριπλό Αποτέλεσμα (Triple Bottom Line-TBL) στις πρακτικές τους –δηλαδή οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα– για να αξιολογήσουν την απόδοσή τους σε μια ευρύτερη προοπτική και να δημιουργήσουν μεγαλύτερη επιχειρηματική αξία (σ.σ. «three Ps»: profit, people, and the planet).

Περιβαλλοντική διάσταση της ΕΚΕ

Η περιβαλλοντική διάσταση της ΕΚΕ (Green CSR) αποσκοπεί στη μείωση τυχόν επιβλαβών επιπτώσεων στο περιβάλλον από τις επιχειρηματικές διαδικασίες. Ορίζεται πρακτικά ως η αντιμετώπιση ζητημάτων που στέκονται εμπόδιο στην ανοικοδόμηση ενός πράσινου πλανήτη με τρόπους όπως κάλυψη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, εξάλειψη των αποβλήτων και μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας/παραγωγικότητας των πόρων που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις. Για να πετύχουν οι εταιρείες περιβαλλοντική βιωσιμότητα, εφαρμόζουν τα παρακάτω:

- Εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας
- Βελτιστοποίηση του κύκλου ζωής των προϊόντων
- Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Χρήση ανακυκλώσιμων και επαναχρησιμοποιούμενων υλικών στην παραγωγική διαδικασία
- Υπεύθυνη διαχείριση των αποβλήτων τους
- Υπεύθυνη διαχείριση του νερού και της ενέργειας
- Μείωση του διοξειδίου του άνθρακα που εκπέμπεται από τη δράση τους
- Μείωση άλλων τοξικών εκπομπών
- Περιβαλλοντική παιδεία στους εργαζόμενους, όπως ενθάρρυνση των υπαλλήλων να χρησιμοποιούν πιο πράσινους τρόπους μεταφοράς (λεωφορείο ή ποδήλατο αντί για αυτοκίνητο) όταν οι διαδρομές το επιτρέπουν.

Τα οφέλη της ΕΚΕ για τις επιχειρήσεις

Στη σύγχρονη εποχή, η ΕΚΕ είναι ζωτικής σημασίας για τις επιχειρήσεις, πολύ απλά γιατί χωρίς αυτή δεν μπορούμε να μιλήσουμε για πραγματική ανάπτυξη των τελευταίων, παρά μόνο για παροδική και πλασματική. Έρευνες δείχνουν ότι πάνω από το 90% των καταναλωτών στον κόσμο αναμένουν από τις επιχειρήσεις να αναλάβουν κοινωνικό και περιβαλλοντικό έργο. Πέρα από τα οφέλη για τον πλανήτη μας, τα οποία είναι εμφανή, η υιοθέτηση τακτικών ESG και συγκεκριμένα περιβαλλοντικών τοπο-

Στη σύγχρονη εποχή, η ΕΚΕ είναι ζωτικής σημασίας για τις επιχειρήσεις, πολύ απλά γιατί χωρίς αυτή δεν μπορούμε να μιλήσουμε για πραγματική ανάπτυξη των τελευταίων, παρά μόνο για παροδική και πλασματική. Έρευνες δείχνουν ότι πάνω από το 90% των καταναλωτών στον κόσμο αναμένουν από τις επιχειρήσεις να αναλάβουν κοινωνικό και περιβαλλοντικό έργο

θετούν την εταιρία σε πλεονάζουσα θέση. Για μια εταιρεία, τα οφέλη είναι πολλαπλά και μακροχρόνια:

Δημιουργεί μεγαλύτερη αφοσίωση στους ενδιαφερόμενους Εάν οι ενδιαφερόμενοι αισθάνονται ότι σχετίζονται με μια εταιρεία που δρα σύμφωνα με τις αξίες τους, είναι πολύ πιθανό να συνεχίζουν να την υποστηρίζουν καθώς και να την προτείνουν σε άλλους, διευρύνοντας το πελατολόγιό της.

Βελτιώνει το εταιρικό προφίλ της Το να ασχολείται μια εταιρεία με τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, με το να διαχειρίζεται π.χ. τα απόβλητά της ή την κατανάλωση ενέργειας, μόνο θετικό μπορεί να κάνει στην εικόνα της. Είναι πιο πιθανό ένας καταναλωτής να στηρίξει μια τέτοια εταιρεία, παρά κάποια που γνωρίζει πως πρωταρχικός και μόνος σκοπός της είναι το κέρδος–ή η αισχροκέρδεια.

Ενδυναμώνει την παρουσία της

προς τα έξω Όταν μια επιχείρηση έχει δεσμευτεί να ακολουθεί πρακτικές Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, όλο και περισσότεροι καταναλωτές, καθώς και άλλες εταιρείες μαθαίνουν για το έργο της.

Δημιουργεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα Οι εταιρείες που μένουν πιστές στις αξίες τους και βάζουν την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ως προτεραιότητα, αποκτούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι στις επιχειρήσεις που δεν το κάνουν, καθώς αυτές δεν συμβαδίζουν με τις παγκόσμιες οδηγίες.

Κάνει τους υπαλλήλους πιο χαρούμενους και αποδοτικούς Πάνω από το 80% των υπαλλήλων δηλώνουν ότι αισθάνονται καλύτερα όταν ξέρουν ότι η εταιρεία που απασχολούνται συνεισφέρει στο να γίνεται καλύτερος ο κόσμος, δρώντας με ηθικό και βιώσιμο τρόπο.

Μειώνει τα έξοδά της Η εταιρική υπευθυνότητα δεν συνεπάγεται μείωσης των επιχειρησιακών κερδών. Πολλές εταιρείες έχουν δηλώσει ότι εφαρμόζοντας βιώσιμες πρακτικές έχουν εξοικονομήσει κόστος (όπως η General Mills που από τότε που εγκατέστησε ένα σύστημα παρακολούθησης ενέργειας, εξοικονομεί εκατομμύρια κάθε χρόνο). Οι εταιρείες μπορεί να ξοδεύουν περισσότερα βραχυπρόθεσμα, αλλά εξοικονομούν πολλά περισσότερα χρήματα μακροπρόθεσμα, το οποίο είναι και το ζητούμενο.

Μεγαλύτερα έσοδα Έρευνα (NielsenGlobal Survey) έχει δείξει ότι περισσότερο από τους μισούς καταναλωτές είναι πρόθυμοι να πληρώσουν περισσότερο όταν μια εταιρία εφαρμόζει βιώσιμες πρακτικές – κάτι που ανοίγει τις πόρτες σε νέες ευκαιρίες και αγορές.

Γίνεται πόλος επενδύσεων Η εφαρμογή πρακτικών ESG, είναι πλέον κριτήριο για το αν θα γίνει μια μεγάλη βεληνεκούς επένδυση στην εταιρεία ή όχι. Πολλοί επενδυτές προσεγγίζουν εταιρείες που έχουν υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στον κόσμο που ζούμε, καθώς τους ενδιαφέρει η βιωσιμότητα, η αφοσίωση των καταναλωτών και η ανταγωνιστικότητα.

Σήμερα η ΕΚΕ, ως μηχανισμός ενίσχυσης των σχέσεων των επιχειρήσεων με τους ενδιαφερόμενους καταναλωτές, υιοθετείται πλέον από περισσότερες εταιρείες, επενδυτές και business schools. Ταυτόχρονα, η κοινωνία των πολιτών, οι ακαδημαϊκοί και τα μέσα ενημέρωσης εξοικειώνονται με την ατζέντα της, φέρνοντας της πολλές φορές στο τραπέζι ως θέμα συζήτησης – που αξίζει να αναλυθεί. ●

ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ δεκαετίες έχουμε κτίσει σύγχρονες κοινωνίες με υψηλή εξάρτηση σε ορυκτά καύσιμα. Μέσω των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που παράγουμε, έχουμε οδηγηθεί σε σημαντική άνοδο της θερμοκρασίας, με σοβαρές επιπτώσεις για το κλίμα και το περιβάλλον. Αν θέλουμε να περιορίσουμε την άνοδο της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη στους 1,5°C το 2050, πρέπει να δράσουμε όλοι τώρα. Ο ρόλος των τραπεζών είναι κομβικός, καθώς, μέσω των χρηματοδοτήσεών τους, μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, γι αυτό και παγκοσμίως οι τράπεζες προχωρούν σε συγκεκριμένες δεσμεύσεις για να στηρίξουν την κλιματική ουδετερότητα.

Η κλιματική και περιβαλλοντική στρατηγική της Εθνικής Τράπεζας

Στη βάση μίας μακρόχρονης παράδοσης σε δράσεις που ενισχύουν τη βιωσιμότητα, η Εθνική Τράπεζα ενσωμάτωσε το 2021 στην ευρύτερη επιχειρησιακή στρατηγική της δράσεις για το κλίμα και το περιβάλλον, κινούμενη σε 3 βασικούς άξονες:

● Ανάπτυξη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)

Η πράσινη ενέργεια αποτελεί επένδυση στην ασφάλεια και ευημερία της χώρας μας. Σύμφωνα με τις οικονομικές μελέτες της Εθνικής Τράπεζας, η Ελλάδα πρέπει να υλοποιήσει επενδύσεις ύψους €55 δις, σε ΑΠΕ μέχρι το 2030 (για νέα εγκατεστημένη ισχύ 15GW και αποθήκευση 3,5-5GW).

Με ηγετική θέση στη χρηματοδότηση του ενεργειακού κλάδου, η Εθνική Τράπεζα στηρίζει ενεργά τις επενδύσεις αυτές, ώστε να αναχθεί η Ελλάδα σε περιφερειακό ενεργειακό κέντρο. Το 2020, η Εθνική Τράπεζα εξέδωσε το πρώτο πράσινο ομόλογο υψηλής εξασφάλισης από ελληνική τράπεζα, ενώ ήδη έχει ολοκληρώσει τη διάθεση των πόρων του για τη χρηματοδότηση 58 έργων ΑΠΕ συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 830MW, που οδηγούν σε σημαντική αποφυγή εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Το 2022,

οι χρηματοδοτήσεις της σε ΑΠΕ ανήλθαν σε €1,6 δις (έναντι €0,6 δις το 2018), ενώ η Τράπεζα στοχεύει σε νέες εκταμιεύσεις €0,7 δις προς ΑΠΕ μέχρι το 2025.

● Στήριξη της βιώσιμης μετάβασης

Επιχειρήσεις και νοικοκυριά θα απαιτήσουν περαιτέρω επενδύσεις για την επίτευξη της ευρύτερης μετάβασης της οικονομίας. Η Εθνική Τράπεζα εκτιμά ότι το μεγαλύτερο κομμάτι των επενδύσεων αυτών θα κατευθυνθεί στους κλάδους των κατασκευών και των μεταφορών, καθώς και στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα.

Στις αρχές του 2022, η Εθνική Τράπεζα προχώρησε στην πρώτη έγκριση χρηματοδότησης στην Ελλάδα με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Μέσα από το πρόγραμμα ΕΘΝΙΚΗ 2.0, η Τράπεζα καθοδηγεί τους εταιρικούς πελάτες στην αξιοποίηση των πόρων του ΤΑΑ στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ελλάδα 2.0. Παράλληλα, η Τράπεζα έχει ενσωματώσει αξιολογήσεις ESG στην πιστοδοτική διαδικασία για εταιρικούς πελάτες, παρακολουθώντας δείκτες για κλιματικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους, και στηρίζοντας τα σχέδια των επιχειρήσεων για βιώσιμη μετάβαση.

Για μικρές επιχειρήσεις και νοικοκυριά η Εθνική Τράπεζα προσφέρει ευρεία γκάμα πράσινων δανειακών και επενδυτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων λύσεων για ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων και αγορά ή μίσθωση υβριδικών ή ηλεκτρικών οχημάτων.

● Υπεύθυνες πρακτικές για το κλίμα και το περιβάλλον

Μαζί με τη στήριξη της πράσινης ενέργειας και της βιώσιμης μετάβασης, η Εθνική Τράπεζα μειώνει και το δικό της αποτύπωμα. Η Τράπεζα έχει ήδη πετύχει εξοικονόμηση ενέργειας κατά 25% το 2021 σε σχέση με το 2018 (και στοχεύει σε περαιτέρω 15% εξοικονόμηση μέχρι το 2025), ενώ ήδη από το 2021 προμηθεύεται την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνει από ΑΠΕ. Παράλληλα, υλοποιεί ένα πολυετές πλάνο ενεργειακών αναβαθμίσεων των κτιρίων της και έχει προχωρήσει σε αναβάθμιση του στόλου των εταιρικών της οχημάτων με υβριδικά και ηλεκτρικά οχήματα.

Σημαντικός για το αποτύπωμα της Εθνικής Τράπεζας

Για μικρές επιχειρήσεις και νοικοκυριά η Εθνική Τράπεζα προσφέρει ευρεία γκάμα πράσινων δανειακών και επενδυτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων λύσεων για ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων και αγορά ή μίσθωση υβριδικών ή ηλεκτρικών οχημάτων

ζας είναι και ο ψηφιακός μετασχηματισμός της. Κατά το 2022, 2,7εκ. πελάτες χρησιμοποίησαν τα ψηφιακά κανάλια της Τράπεζας (έναντι 1,1εκ. το 2018), ενώ μόλις το 3% των συναλλαγών ολοκληρώθηκε στα καταστήματα (σε σύγκριση με 20% το 2018). Επιπλέον, η Τράπεζα υλοποιεί πλάνο μετάβασης σε μη έγχαρτες (paperless) διαδικασίες, αξιοποιώντας την τεχνολογία προς όφελος των πελατών της και του περιβάλλοντος.

Η σημαντική συνεισφορά της Τράπεζας σε ετήσια βάση σε περιβαλλοντικές δράσεις, αποτελεί διαχρονικά σημείο αναφοράς για υπεύθυνες πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Ενδεικτικά αναφέρεται η συμμετοχή της Τράπεζας στην εθνική προσπάθεια ανασυγκρότησης της Βόρειας Εύβοιας, ως χορηγού της εκπόνησης της μελέτης για το συνολικό "Master Plan" αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος που καταστράφηκε από τις πυρκαγιές σε σημαντικό βαθμό.

Δεσμεύσεις για ένα βιώσιμο μέλλον

Σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές στον τραπεζικό κλάδο παγκοσμίως, η Εθνική προχώρησε στη μέτρηση των εκπομπών αερίων που αναλογούν στα χαρτοφυλάκια χορηγήσεων και επενδύσεών της. Η ένταση εκπομπών των χαρτοφυλακίων για το 2021 ανήλθε σε 33kg CO₂e/m² για τα στεγαστικά δάνεια, 77kg CO₂e/m² για τις χορηγήσεις εμπορικών ακινήτων και 134kg CO₂e/MWh για τις χορηγήσεις στον κλάδο της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, μεγέθη που συγκρίνονται ευνοϊκά με αντίστοιχα μεγάλων ευρωπαϊκών τραπεζών. Μέσα στο 2023, η Εθνική Τράπεζα αναμένεται να προχωρήσει σε συγκεκριμένες δεσμεύσεις ως προς τη μείωση της έντασης εκπομπών των χαρτοφυλακίων της και την κλιματική ουδετερότητα.

Στο πλαίσιο αυτών των δεσμεύσεων, η Εθνική Τράπεζα αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω τις δράσεις της για το κλίμα και το περιβάλλον, επιβεβαιώνοντας τον ουσιαστικό της ρόλο στη μετάβαση της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας σε ένα καλύτερο, βιώσιμο μέλλον. ●

Εθνική Τράπεζα και περιβάλλον Από τη στρατηγική στην πράξη

Η κλιματική αλλαγή, το περιβάλλον και ο ρόλος των τραπεζών

ΔΕΗ Στον δρόμο της βιώσιμης ανάπτυξης

Με θεμέλιο τα 70 χρόνια πρωταγωνιστικής συμμετοχής στην ανάπτυξη της χώρας, η ΔΕΗ θέτει νέους φιλόδοξους στόχους: να καταστεί παράδειγμα βιώσιμης ανάπτυξης και πρωτοπόρος στον κλάδο της στη Νοτιοανατολική Ευρώπη

Οικουμενικός στόχος της βιώσιμης ανάπτυξης απαιτεί τη σύμπραξη όχι μόνο των χωρών, της ακαδημαϊκής κοινότητας και των πολιτών, αλλά και των επιχειρήσεων, οι οποίες τα τελευταία χρόνια, αναγνωρίζοντας όλο και περισσότερο την ευθύνη που φέρουν απέναντι στην κοινωνία και τον πλανήτη, συμμετέχουν ολοένα και πιο ενεργά στην κοινή αυτή προσπάθεια.

Η ΔΕΗ, η εταιρεία που πρωταγωνίστησε στην ανάπτυξη της χώρας μας τα τελευταία 70 χρόνια, δεν θα μπορούσε φυσικά να παραμείνει αμέτοχη σε αυτήν την παγκόσμια και εθνική προσπάθεια. Παρακολουθεί στενά τις παγκόσμιες εξελίξεις, τις προκλήσεις και τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η χώρα μας και φιλοδοξεί να καταστεί πρωτοπόρος στον κλάδο της στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, με σκοπό να αποτελέσει παράδειγμα βιώσιμης ανάπτυξης για την ευρύτερη περιοχή.

Και παρότι οι αντίξοες διεθνείς συνθήκες, όπως η πρόσφατη ενεργειακή κρίση, καθιστούν πραγματική πρόκληση για τις επιχειρήσεις ενέργειας τη δέσμευση στη βιωσιμότητα, η ΔΕΗ έχει αποδείξει έμπρακτα ότι μπορεί να συνεχίζει απρόσκοπτα να δημιουργεί και διαμοιράζει ολοένα και μεγαλύτερη αξία σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, τους πελάτες, τους εργαζόμενους, τους μετόχους της αλλά και την ευρύτερη ελληνική κοινωνία, πάντα με σεβασμό στο περιβάλλον και τις επόμενες γενιές.

Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική φιλοσοφία της ΔΕΗ συνοψίζεται στο «Creating Shared Value», δηλαδή στη δημιουργία και μέτρηση της διαμοιραζόμενης ωφέλειας μεταξύ επιχείρησης, κοινωνίας και περιβάλλοντος, που θα προκύψει μέσα από τον μετασχηματισμό της αλυσίδας παραγωγής αξίας και λειτουργίας της επιχείρησης και τη διαμόρφωση μίας νέας εταιρικής κουλτούρας, με οδηγό τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, όπου αυτές μπορούν να εφαρμοστούν.

Μια στρατηγική που σταδιακά ενσωματώνεται και εφαρμόζεται σε μία σειρά από δράσεις σε όλες τις δομές και λειτουργίες, στο επιχειρηματικό της μοντέλο, την κουλτούρα και την αλυσίδα παραγωγής του Ομίλου ΔΕΗ.

Στο πλαίσιο αυτό, προσεγγίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη σε απόλυτη συνάρτηση με το επιχειρηματικό μοντέλο της και τις ανάγκες μετασχηματισμού του, η ΔΕΗ επενδύει σε ολοκληρωμένες, καινοτόμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και προϊόντα, διαμορφώνοντας ένα καλύτερο εργασιακό περιβάλλον και σχέσεις αμοιβαίου οφέλους, με άξονες την οικονομική ανάπτυξη,

την περιβαλλοντική μέριμνα και την κοινωνική ευημερία.

Στόχος της Πολιτικής Βιώσιμης Ανάπτυξης που ακολουθεί άλλωστε η ΔΕΗ είναι να αποτελέσει σημείο αναφοράς για τους εργαζόμενους, που είτε δουλεύουν σε αυτή, είτε επιθυμούν να εργαστούν σε μία επιχείρηση που θα λειτουργεί με βάση τις αρχές αυτές. Παράλληλα, η προσέλευση περισσότερων επενδυτικών κεφαλαίων και επενδυτών που θα δώσουν ώθηση στο σχέδιο για τον μετασχηματισμό της επιχείρησης αποτελεί άλλον έναν στόχο.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΕΗ έχει δεσμευθεί να παρακολουθεί και να αξιολογείται με βάσει τα διεθνή ESG κριτήρια και πρότυπα (Environment – Social – Governance), με απώτερο στόχο τη διαφάνεια και την ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων μερών (συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών οργανισμών) σχετικά με την επίδοσή της πάνω σε θέματα κλιματικής αλλαγής και βιώσιμης ανάπτυξης.

Το τρίπτυχο της κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής βιωσιμότητας της ΔΕΗ: επικεντρώνεται στους ακόλουθους τρεις άξονες (ESG):

Προστασία Περιβάλλοντος (Ε)

Δεσμευόμενη να λειτουργεί με υπευθυνότητα απέναντι στο περιβάλλον και τη χρήση των φυσικών πόρων, η ΔΕΗ αναλαμβάνει δράσεις και αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματός της. Στο πλαίσιο των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα (2015) και της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας - Green Deal (2019), η παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων, η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του Ομίλου και ο προσδιορισμός των κινδύνων και των ευκαιριών που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή, αποτελούν βασικούς τομείς για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής πολιτικής της.

Παράλληλα, η ΔΕΗ υποστηρίζει και υιοθετεί μία προληπτική προσέγγιση στις περιβαλλοντικές προκλήσεις. Αναλαμβάνει διαρκώς πρωτοβουλίες για την ευρύτερη προώθηση της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας και ενθαρρύνει την ανάπτυξη και τη διάδοση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών που στοχεύουν στην επίτευξη της ενεργειακής - πράσινης μετάβασης. Είναι χαρακτηριστικό δε ότι η περιβαλλοντική στρατηγική της ΔΕΗ έχει εναρμονιστεί με τους

φιλόδοξους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Χώρας για κλιματική ουδετερότητα το 2050.

Μέριμνα για την Κοινωνία και τον Άνθρωπο (S)

Αναγνωρίζοντας τον σημαντικό πολλαπλασιαστικό ρόλο του κοινωνικού κεφαλαίου αλλά και την ιδιαίτερη σχέση που έχει αναπτύξει και την επιρροή που ασκεί στις τοπικές κοινότητες και κατ' επέκταση στο οικοσύστημα στο οποίο δραστηριοποιείται, η ΔΕΗ επενδύει και προσφέρει κίνητρα για την ανάπτυξη και μεγιστοποίησή του.

Δεν θα μπορούσε, άλλωστε, να γίνει διαφορετικά αφού σε πολλές περιπτώσεις η πλειοψηφία των μελών των τοπικών κοινοτήτων συνδέεται και εργασιακά με τον Όμιλο, είτε με έμμεσο είτε με άμεσο τρόπο.

Στο πλαίσιο αυτό η εταιρεία συνεργάζεται, επικοινωνεί, διαβουλεύεται, συνδιαμορφώνει και συνδημιουργεί, κατά το δυνατόν, με τις τοπικές κοινότητες και την ευρύτερη Κοινωνία των Πολιτών δράσεις, επενδύσεις και αποφάσεις που μπορεί να έχουν επίδραση στα δικαιώματα, την ποιότητα ζωής και την οικονομική ανάπτυξη και πρόοδο των εν λόγω κοινοτήτων ή των κοινοτήτων που υποστηρίζουν με τη δράση τους.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνει όμως η ΔΕΗ και στον σεβασμό των διεθνών αναγνωρισμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό εφαρμόζει πολιτικές δίκαιης ανταμοιβής, αξιοκρατίας και ίσων ευκαιριών για το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού της, χωρίς καμία διάκριση και με σεβασμό πάντα στη διαφορετικότητα.

Παράλληλα, προσφέρει ευκαιρίες για εξέλιξη μέσω συνεχούς εκπαίδευσης και συστηματικής αξιολόγησης του ανθρώπινου δυναμικού της, αξιοποίησης της τεχνογνωσίας που έχουν αναπτύξει σε νέες δραστηριότητες, ενώ επιδιώκει να συμβάλει στον εθνικό στόχο για συγκράτηση εξειδικευμένου προσωπικού στη χώρα μας και στην επιστροφή έμπειρων στελεχών από το εξωτερικό που έφυγαν κατά τη διάρκεια της κρίσης (braingain).

Τέλος, ύψιστη προτεραιότητα για την εταιρεία αποτελεί η παροχή ενός υγιούς και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος ώστε να αποτελεί πάντοτε μια από τις κορυφαίες εταιρείας στην Ελλάδα για επιλογή εργασίας.

Οικονομική Ανάπτυξη και Διακυβέρνηση (G)

Και όλα τα παραπάνω, σε συνδυασμό πάντα με τον στόχο για την επίτευξη θετικών οικονομικών αποτελεσμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΕΗ υιοθετεί και εφαρμόζει βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, μέσω των οποίων επιδιώκεται η συνεχής βελτίωση της αποδοτικής λειτουργίας της προς όφελος των μετόχων της και των εχόντων έννομα συμφέροντα από τη λειτουργία της, της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της εταιρείας και της προάσπισης του γενικότερου εταιρικού συμφέροντος.

Προς τον σκοπό αυτό, η εταιρεία έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει μια σειρά πολιτικών και κανονισμών που διασφαλίζουν την καταλληλότητα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, την ορθή λειτουργία των Επιτροπών του, τη διαφάνεια και τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης με τους επενδυτές και την ισχυροποίηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και του συνόλου των εσωτερικών ελεγκτικών

μηχανισμών και διαδικασιών που περιλαμβάνει, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης κινδύνων, του εσωτερικού ελέγχου και της κανονιστικής συμμόρφωσης, με στόχο να καλύπτει σε συνεχή βάση κάθε δραστηριότητα της εταιρείας και να συντελεί στην ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία της.

Άλλωστε, επιδίωξη της εταιρείας, την οποία προωθεί μέσω του προγράμματος Δεοντολογικής Συμπεριφοράς (Ethics & Compliance) και του αναθεωρημένου Κώδικα Δεοντολογικής Συμπεριφοράς, είναι η δημιουργία μιας επιχειρησιακής κουλτούρας που θεμελιώνεται στις αξίες της επιχειρηματικής ηθικής.

Πλαίσιο δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο Όμιλος

Η ΔΕΗ ξεκίνησε μέσα στο 2022 να συμμετέχει στο SBTi προκειμένου να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητα των στόχων μείωσης των εκπομπών της εταιρείας που είναι προτεραιότητα για τις εταιρείες παραγωγής ενέργειας όπως και για το σύνολο της βιομηχανίας. Εκτός από το SBTi, η εταιρεία δεσμεύθηκε ακόμα και στις δέκα αρχές του UN Global Compact που έχουν να κάνουν μεταξύ άλλων με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις συνθήκες εργασίας, την προστασία του περιβάλλοντος και την καταπολέμηση της διαφθοράς και μέσα στο 2023 θα καταθέσει το Communication of Progress report με βάση τις αρχές αυτές. Επίσης η ΔΕΗ δήλωσε υποστηρικτής των συστάσεων του Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD) ενώ είναι στη διαδικασία υλοποίησης του αντίστοιχου σχεδίου δράσης. Παράλληλα συμμετέχει στη συμμαχία We Mean Business αλλά και στην εκστρατεία Race to Zero που υποστηρίζεται από τον ΟΗΕ με σκοπό την κινητοποίηση μεγάλων οργανισμών και επιχειρήσεων στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Το 2022 η Εταιρεία ανταποκρίθηκε ακόμα στο σύστημα αναφοράς του CDP για την κλιματική αλλαγή, που είναι και η κορυφαία αναγνωρισμένη οργάνωση διεθνώς στην αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από την ανθρωπογενή δραστηριότητα. Επίσης υιοθέτησε τις Αρχές του Women's Empowerment Principles για την Ενδυνάμωση των Γυναικών, με σύνθημα, Ισότητα Σημαίνει Εργασία – Equality Means Business, που δημιουργήθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη, συμμετέχοντας στο αντίστοιχο πρόγραμμα, για την ανάπτυξη και υλοποίησης σχεδίου δράσης για την επίτευξη αυτών, στο πλαίσιο και της ευρύτερης ESG στρατηγικής μας. Στο επίπεδο των συνεργασιών, με σκοπό τη χάραξη πολιτικών, επειδή η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και η προστασία της βιοποικιλότητας και της φύσης είναι αλληλένδετες ανάγκες και προκλήσεις για την ανθρωπότητα αλλά και την Εταιρεία μας, ο Όμιλος μας ήταν από τους πρώτους διεθνώς που συμμετείχε ως signatory (μία από τις 330 εταιρείες παγκοσμίως) στην εκστρατεία «Make it Mandatory» του Business For Nature, της μεγαλύτερης παγκόσμιας κίνησης για την βιοποικιλότητα. Η καμπάνια αυτή στοχεύει να καταστήσει υποχρεωτική την αξιολόγηση, μέτρηση και δημοσιοποίηση στοιχείων σχετικών με την επίδραση και αλληλεξάρτηση των μεγάλων εταιρειών με τη βιοποικιλότητα και τη φύση, μέχρι το 2030.

Μέσα και από τις παραπάνω συμμετοχές και δράσεις, ο Όμιλος ΔΕΗ επιταχύνει τον ρυθμό ενσωμάτωσης αρχών και πρακτικών βιώσιμης ανάπτυξης στο λειτουργικό του μοντέλο με βάση και τη στρατηγική ESG που υλοποιεί, με σκοπό να παραμένει ευέλικτος και ανθεκτικός απέναντι στις εξωτερικές προκλήσεις και σταθερός στην επίτευξη των στόχων που έχει θέσει. ●

Προσεγγίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη σε απόλυτη συνάρτηση με το επιχειρηματικό μοντέλο της και τις ανάγκες μετασχηματισμού του, η ΔΕΗ επενδύει σε ολοκληρωμένες, καινοτόμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και προϊόντα, διαμορφώνοντας ένα καλύτερο εργασιακό περιβάλλον και σχέσεις αμοιβαίου οφέλους, με άξονες την οικονομική ανάπτυξη, την περιβαλλοντική μέριμνα και την κοινωνική ευημερία

Η απειλή της θαλάσσιας ρύπανσης

Μόνο στις ελληνικές θάλασσες
καταλήγουν ετησίως 11.500 τόνοι
πλαστικών

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ

Το καλοκαίρι ξεκινά και, μαζί με τις όμορφες εικόνες των γαλάζιων νερών και της χρυσαφένιας άμμου, φοβάμαι πως θα δούμε ξανά και φέτος σκουπίδια στις ακτές μας.

Παρότι οι πιο ακραίες όψεις της παράκτιας ρύπανσης είναι ταυτισμένες στη σκέψη μας με μέρη μακρινά –όπως η Ασία–, η περιβαλλοντική υποβάθμιση συμβαίνει και στα μέρη που κολυμπάμε ή ακριβώς δίπλα τους, ακόμα κι αν αγνοούμε την έκτασή της. Ας δούμε ενδεικτικά δύο μόνο στοιχεία από τη δράση του Κοινοφελούς Ιδρύματος Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης, το οποίο τα τελευταία χρόνια πραγματοποιεί καθημερινά παράκτιους καθαρισμούς μεγάλης κλίμακας με όχημα τον «Τυφώνα», το επιχειρησιακό του πλοίο. Το καλοκαίρι του 2021ο «Τυφώνας» έμεινε για μήνες στη Λήμνο, όπου σε 121 μέρες δράσης απομάκρυνε 57.800 τόνους απορριμμάτων. Επίσης, πριν από μόλις δύο μήνες, στην παραλία Ανάλουκα στη Σητεία –μία από τις πιο επιβαρυνμένες της χώρας, κυρίως λόγω των θαλάσσιων ρευμάτων– σε 9 μέρες δράσης απομάκρυνε 9.561 κιλά απορριμμάτων. Ναι, από μία ακτή. Εντυπωσιακά από μόνα τους, τα στοιχεία αυτά αποκτούν μεγαλύτερο ενδιαφέρον αν αναλογιστούμε ότι οι καθαρισμοί με τον «Τυφώνα» πραγματοποιούνται μόνο σε ακτές απρόσιτες από την ξηρά, όχι πολυσύχναστες παραλίες με ξαπλώστρες και καντίνες. Και τα απορρίμματα που βλέπουμε δεν είναι το μοναδικό πρόβλημα. Περίπου το 50% της θαλάσσιας ρύπανσης βρίσκεται αθέατο κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, και πιθανότατα δεν θα καθαριστεί ποτέ.

Το μεγαλύτερο μέρος των θαλάσσιων απορριμμάτων σε όλον τον κόσμο, στις ακτές αλλά και στους βυθούς, είναι πλαστικά. Κάθε χρόνο διαρρέουν στους ωκεανούς 14 εκατομμύρια τόνοι πλαστικών. Υπολογίζεται ότι μόνο στις ελληνικές θάλασσες καταλήγουν ετησίως 11.500 τόνοι πλαστικών.

Κάποια από τα αντικείμενα που βρίσκουμε στην ακτή έχουν σχέση με

Όταν οι μικροί οργανισμοί που έχουν καταναλώσει μικροπλαστικά τρώγονται από μεγαλύτερα θαλάσσια είδη, οι τοξικές ουσίες γίνονται μέρος και των δικών τους ιστών. Έτσι τα μικροπλαστικά μπαίνουν στην τροφική αλυσίδα και γίνονται μέρος της τροφής που καταναλώνει ο άνθρωπος.

την ανθρώπινη δραστηριότητα στην παράκτια ζώνη. Με όσα, δηλαδή, κάνουμε στην παραλία ή κοντά σε αυτήν. Σε αυτά περιλαμβάνονται πλαστικά μπουκάλια νερού και αναψυκτικών, σακούλες, αποτσίγαρα, ποτήρια του καφέ, καλαμάκια, συσκευασίες αντηλιακών και μωρομάντιλα. Δίπλα σε αυτά υπάρχουν μπαλόνια, κονφετί, ξυλάκια από παγωτά, απορρυπαντικά και μπατονέτες. Ναι, σε κάποιες από τις ωραιότερες ελληνικές παραλίες, όπως εκείνες της Κρήτης, της Σαντορίνης και της Ρόδου, βρίσκουμε μπατονέτες που φτάνουν ως εκεί μέσα από το αποχετευτικό σύστημα – μία από τις διαδρομές που τροφοδοτούν με σκουπίδια τις ακτές μας. Ένα σημαντικό μέρος της ρύπανσης συγκδέεται, επίσης, με την αλιευτική δραστηριότητα: σκοινιά και σπάγκοι, δίχτυα, πετονιές, φωσφορίζοντα στικ και φελιζόλ, μαρτυρούν με ασφάλεια την προέλευσή τους. Όσο για τους βυθούς, εκεί μπορεί κανείς να βρει λάστιχα αυτοκινήτων, ψυγεία, καρέκλες, κλουβιά, μοτοσυκλέτες, μανταλάκια, σημαίες, μπαταρίες, κονσέρβες και μπουκάλια, ανάμεσα σε άλλα.

Η ρύπανση της θάλασσας από πλαστικό ασκεί πίεση στα θαλάσσια οικοσυστήματα. Τα πλαστικά γίνονται «παγίδες» για τη θαλάσσια ζωή, πνίγοντας και παγιδεύοντας διάφορα είδη ή οδηγώντας τα στον θάνατο με την κατάποση. Χαρακτηριστικό είναι αυτό που συμβαίνει με τις θαλάσσιες χελώνες που μπερδεύουν τις πλαστικές σακούλες στο νερό με μέδουσες, τις τρώνε και έπειτα πεθαίνουν. Το ίδιο συμβαίνει και με τα θαλασσοπούλια που πεθαίνουν από ασιτία επειδή γεμίζει το στομάχι τους με πλαστικό, νομίζοντας πως έφαγαν κάτι σωστό και χρήσιμο. Επίσης, πολλά θαλάσσια είδη τραυματίζονται από τα πλαστικά και δεν μπορούν να μετακινηθούν με αποτέλεσμα να γίνονται εύκολα θύματα για άλλα είδη.

Πολλοί μικροοργανισμοί τρώνε μικροπλαστικά και προ-

σλαμβάνουν τα χημικά που περιέχουν. Όταν οι μικροί οργανισμοί που έχουν καταναλώσει μικροπλαστικά τρώγονται από μεγαλύτερα θαλάσσια είδη, οι τοξικές ουσίες γίνονται μέρος και των δικών τους ιστών. Έτσι τα μικροπλαστικά μπαίνουν στην τροφική αλυσίδα και γίνονται μέρος της τροφής που καταναλώνει ο άνθρωπος.

Μικροπλαστικά έχουν εντοπιστεί σε νερό, μπίρα και αλάτι, και έχουν βρεθεί σε δείγματα που συλλέχθηκαν σε όλους ανεξαιρέτως τους ωκεανούς του πλανήτη, ακόμα και στον Αρκτικό Ωκεανό. Πολλά χημικά που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή πλαστικού είναι γνωστό ότι προξενούν καρκίνο και επηρεάζουν το ενδοκρινολογικό σύστημα, προξενώντας αναπτυξιακές, αναπαραγωγικές, νευρολογικές και ανοσοποιητικές διαταραχές στον άνθρωπο και στα ζώα. Πρόσφατα, πλαστικά μικροσωματίδια προερχόμενα από PET–το υλικό που χρησιμοποιείται για την παραγωγή μπουκαλιών ποτών και συσκευασιών τροφίμων– εντοπίστηκαν στο αίμα του 77% των ανθρώπων που συμμετείχαν σε μια πρωτοπόρα επιστημονική μελέτη.

Εκτός από την υγεία, η θαλάσσια ρύπανση επηρεάζει σημαντικά και την οικονομία. Ο τουρισμός σε περιοχές με αυξημένη ρύπανση δοκιμάζεται από μειωμένα έσοδα και κακή φήμη. Η ναυτιλία βαρύνεται με το κόστος της απομάκρυνσης απορριμμάτων από προπέλες και μηχανές πλοίων, όπως και το κόστος του καθαρισμού λιμένων. Τέλος, οι αλιείς βλέπουν τα ιχθυοθέματα να μειώνονται, την υγεία της θάλασσας να χειροτερεύει και τα εργαλεία της δουλειάς τους, όπως δίχτυα και μηχανές, να επηρεάζονται.

Από τις πρώτες έρευνες για τη θαλάσσια ρύπανση στα τέλη

της δεκαετίας του '60 –όταν παρατηρήθηκε για πρώτη φορά η κατάποση πλαστικών από θαλασσοπούλια– μέχρι σήμερα, η συμπεριφορά μας σε σχέση με το περιβάλλον έχει αλλάξει αισθητά. Σήμερα, οι εθνικές νομοθεσίες πολλών κρατών, όπως και διεθνείς συνθήκες, απαγορεύουν την απόρριψη επικίνδυνων υλικών στη θάλασσα, όμως η τήρηση των σχετικών κανονισμών παραμένει πρόβλημα. Την ίδια στιγμή, η θαλάσσια ρύπανση προχωρά με ταχύτατους ρυθμούς, ακολουθώντας την υπερβολική χρήση και την κακή απόρριψη των πλαστικών.

Ένα πρόβλημα τόσο εκτεταμένο και σύνθετο δεν μπορεί να λυθεί μόνο από έναν φορέα, ούτε μόνο με μία δράση. Χρειάζεται συντονισμένη προσπάθεια. Οι καθαρισμοί ακτών απαλλάσσουν τη θάλασσα από επιβάρυνση και ευαισθητοποιούν το κοινό, αλλά δεν αρκούν. Χρειάζεται νομοθετικός σχεδιασμός και μέριμνα για την εφαρμογή του, όπως δείχνει το παράδειγμα της νομοθεσίας για τα πλαστικά μιας χρήσης στη χώρα μας. Χρειάζεται να τηρηθούν οι διεθνείς δεσμεύσεις για τον περιορισμό της θαλάσσιας ρύπανσης. Χρειάζεται να βελτιωθούν οι υποδομές για τη διαχείριση απορριμμάτων και να μπει τέλος στις παράνομες και στις ανοιχτές χωματερές. Χρειάζεται να προωθηθούν οι επιλογές που μειώνουν τα απορρίμματα στην πηγή, όπως η ανακύκλωση και η μείωση της κατανάλωσης ειδών μιας χρήσης που γεννούν απορρίμματα σε γιγάντια κλίμακα. Τέλος, χρειάζεται να μπει στο τραπέζι και η ευθύνη του παραγωγού, καθώς συχνά «κουνάμε το δάχτυλο» μόνον στον πολίτη-καταναλωτή.

Η θάλασσα αποτελεί το 70% της επιφάνειας του πλανήτη. Για χρόνια πιστεύαμε πως όσο κι αν την επιβαρύναμε δεν θα μας πρόδιε ποτέ. Στις μέρες μας αυτή η βεβαιότητα δεν υπάρχει πλέον. ●

Typhoon Project

Ο καθαρισμός της ελληνικής ακτογραμμής σε 365 ημέρες

Στόχος του προγράμματος είναι οι απρόσιτες ακτές που κανείς άλλος δεν μπορεί να καθαρίσει

Της ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ

Η θάλασσα είναι συνυφασμένη με την ομορφιά και τη διαύγεια. Έτσι τη φανταζόμαστε και έτσι θέλουμε να είναι. Όμως, τα απορρίμματα που συναντάμε τόσο στις ακτές όσο και στους βυθούς την επιβαρύνουν διαρκώς, κρατώντας μια μεγάλη πληγή ανοικτή. Οι εικόνες των απορριμμάτων μάς απογοητεύουν, μας φέρνουν αντιμέτωπους με τις ολιγωρίες μας και τη συνολική στάση μας απέναντι στο περιβάλλον. Τα τελευταία χρόνια η θάλασσα ρύπανση από πλαστικά απορρίμματα, φελιζόλ, δίχτυα, αποσιγήρα, αλουμινένια κουτάκια κ.ά. έχει συμβάλει σημαντικά στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με επιστημονικές εκτιμήσεις, μάλιστα, στη Μεσόγειο τα πλαστικά αναμένεται να ξεπεράσουν σε πλήθος τα ψάρια μέχρι το 2050.

Στο πλαίσιο της ουσιαστικής μέριμνας για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και λίγο πριν επιστρέψουμε και «επίσημα» στις παραλίες, το Typhoon Project συνεχίζει αδιάκοπα τον καθαρισμό των ελληνικών ακτών με στόχο την απορρύπανσή τους. Μοχλός του προγράμματος είναι ο «Τυφώνας», το επιχειρησιακό πλοίο του Κοινωφελούς Ιδρύματος Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης – το μοναδικό σκάφος στη Μεσόγειο που εστιάζει τη δράση του στον καθαρισμό ακτών. Το έργο του συνεχίζει μια δραστηριότητα που ξεκίνησε στην Ελλάδα πριν από αρκετές δεκαετίες, διαφέροντας ωστόσο ως προς την κλίμακα και τη συχνότητα των καθαρισμών που πραγματοποιεί. Στελεχωμένος από πολυμελή ομάδα, ο «Τυφώνας» πλέει 365 μέρες τον χρόνο στις ελληνικές ακτές, «σαρώνοντας» την ακτογραμμή. Στόχος του προγράμματος είναι οι απρόσιτες ακτές

που κανείς άλλος δεν μπορεί να καθαρίσει. Μέχρι σήμερα ο «Τυφώνας» έχει καθαρίσει περισσότερες από 2.948 απρόσιτες ακτές και έχει απομακρύνει περισσότερα από 523.093 κιλά απορρίμματα.

Μια μέρα στον Τυφώνα

Το επιχειρησιακό πλοίο, κατασκευασμένο το 2004 στη Νορβηγία, διαθέτει ένα τεράστιο άδριο κατάστρωμα, τέσσερα αυτόνομα φουσκωτά σκάφη και ταρτιότερα από τεχνολογικής άποψης συστήματα διαχείρισης απορριμμάτων. Το επιδέξιο έμπυχο δυναμικό του, το οποίο υπερβαίνει τα 30 άτομα, πραγματοποιεί δύο βάρδιες καθαρισμού παραλιών την ημέρα, ενώ το πλοίο κινείται από ακτή σε ακτή. Σε κάθε φουσκωτό επιβαίνουν 8 έως 10 άτομα τα οποία αναλαμβάνουν τον καθαρισμό μιας ακτής που έχουν ήδη προσδιορίσει γεωγρα-

φικά από την προηγούμενη ημέρα. Μετά το τέλος της βάρδιας, τα απορρίμματα φτάνουν στο κατάστρωμα όπου καταγράφονται, διαχωρίζονται και ζυγίζονται. Αφού χωριστούν σε όσα θα οδηγηθούν σε συμβατική ταφή και όσα μπορούν ακόμα να ανακυκλωθούν, συμπίεζονται και αποθηκεύονται στο πλοίο μέχρι τη στιγμή που θα «κατέβουν» στη στεριά. Η δράση του «Τυφώνα» υποστηρίζεται από τις κατά τόπους δημοτικές αρχές στις περιοχές που επισκέπτεται. Εκτός από την αυτόνομη καθημερινή του δραστηριότητα, ο «Τυφώνας» συμμετέχει και σε άλλες δράσεις καθαρισμού ακτών του Κοινωφελούς Ιδρύματος Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης, όπως σε μεγάλης κλίμακας καθαρισμούς με στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, στο πλαίσιο μνημονίου συνεργασίας με

το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Το έργο του «Τυφώνα» δεν σταματά στους καθαρισμούς. Καθημερινά, η ομάδα του συλλέγει δεδομένα για την παράκτια ρύπανση στη χώρα μας και πραγματοποιεί λεπτομερή ανάλυση του είδους και της ποσότητας των απορριμμάτων, προκειμένου να κατανοηθούν οι αιτίες και η έκταση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης των ακτών. Επίσης, αξιοποιώντας τις πολλές του δυνατότητες, ο «Τυφώνας» υποστηρίζει την έρευνα, φιλοξενώντας ερευνητικές ομάδες από το Πανεπιστήμιο Πατρών για τη μελέτη των βενθικών απορριμμάτων στον Σαρωνικό και στον Θερμαϊκό Κόλπο με χρήση τεχνολογιών αιχμής (ROVs, drones και συστήματα αυτόματου εντοπισμού απορριμμάτων), και από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου για τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση πλαστικών, χρησιμοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία (Ευρωπαϊκός Δορυφόρος Sentinel-2, δορυφόροι Planet, drones).

Το «Typhoon Project» υποστηρίζει το EU Mission Restore our Ocean & Waters Charter, βοηθώντας την Ευρωπαϊκή Ένωση να πετύχει το σχέδιό της για την πρόληψη και την εξάλειψη της ρύπανσης των ωκεανών, των θαλασσών και των υδάτων. Το Σχέδιο Δράσης της Ε.Ε. αφορά τη μηδενική ρύπανση των υδάτων, του αέρα και του εδάφους. ●

Στελεχωμένος από πολυμελή ομάδα, ο «Τυφώνας» πλέει 365 μέρες τον χρόνο στις ελληνικές ακτές, «σαρώνοντας» την ακτογραμμή. Μέχρι σήμερα έχει καθαρίσει περισσότερες από 2.948 απρόσιτες ακτές και έχει απομακρύνει περισσότερα από 523.093 κιλά απορρίμματα.

Αφήνουμε και φέτος το δικό μας αποτύπωμα, απομακρύνοντας το πλαστικό

Για τέταρτη χρονιά, συνεχίζουμε το κοινό μας ταξίδι με το **Κοινοφελές Ίδρυμα Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης** σε όλη την Ελλάδα στο πλαίσιο της ενέργειας «**Plastic Free Greece**», υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Αυτήν τη χρονιά, πραγματοποιούμε υποβρύχιους και παράκτιους καθαρισμούς στην **Κρήτη**, τη **Ζάκυνθο**, τη **Σαντορίνη** και τη **Χίο**, ενώ επεκτείνουμε τη δράση μας στους **αρχαιολογικούς χώρους** του **Σουνίου** και των **Δελφών**, καθώς και στη **Λίμνη Κερκίνη**.

Έτσι, συμβάλλουμε ουσιαστικά στην απομάκρυνση των πλαστικών μίας χρήσης, ενώ παρακινούμε όλους να επιλέξουν τον δρόμο για έναν πιο βιώσιμο τρόπο ζωής.

Και αυτό μας κάνει Lidl.

Βιοποικιλότητα ονομάζεται η ποικιλία των οικοσυστημάτων, των ειδών και των γονιδίων που υπάρχουν στον κόσμο ή σε έναν συγκεκριμένο οικότοπο. Όταν ένα κείμενο ξεκινάει με την παράθεση ορισμού συνήθως διασαφηνίζει και αναλύει κάτι νέο, ωστόσο στην εν λόγω περίπτωση υπάρχει εκατομμύρια χρόνια. Το νέο εδώ είναι οι ενέργειες που ορίζονται σε παγκόσμιο επίπεδο για τη διασφάλισή της.

Σήμερα, η βιοποικιλότητα μειώνεται ταχύτερα από ότι σε κάθε άλλη εποχή στην ανθρώπινη ιστορία. Σε συνδυασμό με την ολοένα αυξανόμενη απειλή της κλιματικής αλλαγής και την εμφάνιση φυσικών καταστροφών, δημιουργείται ένα επικίνδυνο μείγμα προκλήσεων για την παγκόσμια κοινότητα που εκτός από τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις οι οποίες είναι εμφανείς –αν και όχι τόσο υπολογίσιμες από μερικούς–, έχει σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Οι φυσικές καταστροφές που προκαλούνται από την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων και την κλιματική αλλαγή κοστίζουν ήδη περισσότερα από \$300 δισ. ετησίως ενώ περισσότερο από το 50% του παγκόσμιου ΑΕΠ εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη φύση. Παράλληλα, η κατάρρευση βασικών υπηρεσιών οικοσυστημάτων, όπως η επικονίαση και η παροχή τροφίμων και ξυλείας, μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά \$2,7 τρισ. ετησίως έως το 2030 και παράλληλα αρκετές χώρες στη χρεοκοπία(!)

Αντίθετα, η αποτροπή της κατάρρευσης οικοσυστημάτων και η ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας διασφαλίζει ένα βιώσιμο μέλλον για όλους μας. Γίνεται αντιληπτό μόνο και μόνο αν σκεφτούμε ότι η αξία των υπηρεσιών που προσφέρονται από τη φύση ανέρχεται παγκόσμια σε τουλάχιστον \$125 τρισ. ετησίως, ενώ η μετάβαση σε επιχειρηματικά μοντέλα που βάζουν σε προτεραιότητα τη φύση μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες αξίας \$10 τρισ. και 395 εκατομμύρια θέσεις εργασίας έως το 2030. Ακόμη αναφορικά με τον πλανήτη μας, η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και η μετάβαση σε κλιματική ουδετερότητα το 2050 θα επιτευχθεί μόνο αν σταματήσει η απώλεια της βιοποικιλότητας.

Ανάγκη συνολικής δράσης από κράτη και επιχειρήσεις παγκοσμίως

Το Παγκόσμιο Πλαίσιο για τη βιοποικιλότητα μετά το 2020 που υιοθετήθηκε από 188 χώρες στη 15η σύνοδο της Διάσκεψης των Μερών (COP15) της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα, θέτει συγκεκριμένους δεσμευτικούς στόχους για τις κυβερνήσεις, τις τοπικές αρχές και τις κοινωνίες, ώστε να αναλάβουν δράση για την ανάσχεση και την αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας έως το 2030. Η επιδίωξη αυτή είναι αντίστοιχη με τον στόχο του 1,5°C για το κλίμα, και αναμένεται να επιφέρει ανατροπές σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων σε όλους τους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας.

Με βάση το νέο πλαίσιο, οι μεγάλες επιχειρήσεις και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα παγκοσμίως θα πρέπει να παρακολουθούν τακτικά, να αξιολογούν και να γνωστοποιούν με διαφάνεια τους κινδύνους, τις εξαρτήσεις και τις επιπτώσεις τους στη φύση και στη βιοποικιλότητα (στόχος 15). Παράλληλα, οι επιδοτήσεις δραστηριοτήτων που είναι επιβλαβείς για τη βιοποικιλότητα θα μειώνονται κατά τουλάχιστον \$500 δισ. ετησίως (στόχος 18), ενώ προβλέπεται η κινητοποίηση τουλάχιστον \$200 δισ. ετησίως προς τις αναπτυσσόμενες χώρες (στόχος 19).

Το πλαίσιο, επίσης, προβλέπει την υποχρέωση δημοσιοποίησης πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους και τις επιπτώσεις της επιχειρηματικής δραστηριότητας στη φύση. Ήδη, το πλαίσιο Task Force on Nature-related Financial Disclosures (TNFD), το δίκτυο Science Based Targets Network (SBTN), η πρωτοβουλία Accountability Framework initiative (AFI) και η σύμπραξη Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF), είναι κάποια εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν από επιχειρήσεις και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ώστε να αξιολογούν, να διαχειρίζονται και να δημοσιοποιούν εκθέσεις για τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που σχετίζονται με την προστασία της φύσης.

Τι θέτει η ΕΕ

Σύμφωνα με την πρόταση νόμου της ΕΕ για την αποκατάσταση της φύσης, σε κάθε κράτος μέλος θα ισχύουν νομικά δεσμευτικοί στόχοι που συμπληρώνουν την ισχύουσα νομοθεσία – αναμένεται να γίνουν υποχρε-

ωτικοί μέσα στο 2023. Στόχος είναι τα μέτρα αποκατάστασης της φύσης να καλύψουν τουλάχιστον το 20% των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών της ΕΕ έως το 2030 και, τελικά, να επεκταθούν σε όλα τα οικοσυστήματα που χρήζουν αποκατάστασης έως το 2050 – μεγαλεπήβολο; Για παράδειγμα, ένας από τους στόχους είναι η άρση των ποτάμιων φραγμών έτσι ώστε τουλάχιστον 25.000 χλμ. ποταμών να μετατραπούν σε ποταμούς ελεύθερης ροής. Και επειδή ως γνωστόν «money makes the world go round» –πιθανότατα και go green, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι–, τα κράτη μέλη θα λάβουν σημαντική χρηματοδότηση από την ΕΕ. Συγκεκριμένα, κατά το τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, περίπου €100 δισ. Αναμένεται να διατεθούν για δαπάνες για τη βιοποικιλότητα, συμπεριλαμβανομένης της αποκατάστασης.

Τι συμβαίνει στην Ελλάδα

Το πλαίσιο προστασίας και αποκατάστασης της φύσης παραμένει ασαφές στην Ελλάδα. Στη χώρας μας η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα καταρτίστηκε το 2014 μαζί με το 5ετές σχέδιο δράσης και χρήζει επικαιροποίησης με βάση τα νέα δεδομένα, αλλά και την ανάγκη κάλυψης εκκρεμοτήτων – όπως ο προσδιορισμός των ειδικών ανά τόπο στόχων και μέτρων διατήρησης στις περιοχές Natura 2000 (περιοχές για επιλεγμένα είδη χλωρίδας και πανίδας ή τύπους οικοτόπων). Είναι σημαντικό οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης να εναρμονίζονται με τις σύγχρονες ευρωπαϊκές αλλά και διεθνείς πρακτικές προστασίας, διατήρησης και βιώσιμης ανάπτυξης. Τέλος, η επικαιροποιημένη εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα πρέπει να διευκολύνει τη μετάβαση των επιχειρήσεων στο νέο πλαίσιο εναρμόνισής τους με τη φύση και δημοσιοποίησης πληροφοριών σχετικά με τις επιπτώσεις της δραστηριότητάς τους στη βιοποικιλότητα.

Η αποτύπωση, η μέτρηση και η μείωση του αποτυπώματος στη βιοποικιλότητα, και η δημοσιοποίηση σχετικών στοιχείων, όπως συμβαίνει και για το κλίμα, είναι μεγάλη πρόκληση στο εγγύς μέλλον για τις επιχειρήσεις. Πρόκειται περί πολυπαραμετρικού εγχειρήματος που μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τον μετασχηματισμό των αλυσίδων αξίας, την αλλαγή των προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης και τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία. Challenge accepted; ●

© JUANMA CLEMENTE ALLOZA, UNSPLASH

ΑΠΩΛΕΙΑ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ Ο επόμενος μεγάλος κίνδυνος

Νέο πλαίσιο υποχρεώσεων για τις επιχειρήσεις με στόχο την προστασία της βιοποικιλότητας

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ

Με βάση το νέο πλαίσιο οι μεγάλες επιχειρήσεις και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα παγκοσμίως θα πρέπει να παρακολουθούν τακτικά, να αξιολογούν και να γνωστοποιούν με διαφάνεια τους κινδύνους, τις εξαρτήσεις και τις επιπτώσεις τους στη φύση και στη βιοποικιλότητα

MYTILINEOS Για έναν «πράσινο» πλανήτη και ένα καλύτερο μέλλον για τη νέα γενιά

Καινοτόμα βιωματικά προγράμματα για μαθήτριες και μαθητές,
με στόχο την ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης

Της ΜΑΡΙΑΣ - ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ

Εχοντας ως προτεραιότητά της το περιβάλλον και τον άνθρωπο, η MYTILINEOS Energy & Metals επενδύει συστηματικά στην εκπαίδευση των νέων σχετικά με την πληροφόρηση, αφύπνιση και ευαισθητοποίησή τους με στόχο ένα πράσινο πλανήτη. Συγκεκριμένα, η εταιρεία συμβάλλει στους Παγκόσμιους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, όπως αυτοί ορίζονται από τον ΟΗΕ, μέσω δράσεων και πρωτοβουλιών που ενισχύουν την αρμονία συνύπαρξης με τις τοπικές κοινότητες αλλά και την ευρύτερη κοινωνία, καθώς και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Ανάμεσα στα οχτώ καινοτόμα βιωματικά προγράμματα για το σχολικό έτος 2022-2023, που θα ωφελήσουν περισσότερους από 14.000 μαθητές, τα παρακάτω είναι τα άμεσα συνυφασμένα με την ενίσχυση περιβαλλοντικής συνείδησης και της δράσης για το κλίμα (παγκόσμιος στόχος βιώσιμης ανάπτυξης).

Πρόγραμμα: Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας & Τεχνολογία Υδρογόνου

Η MYTILINEOS, αντιλαμβανόμενη τη δυναμική της εκπαιδευτικής μεθόδου S.T.E.M. (Science, Technology, Engineering and Mathematics), αλλά και την αναγκαιότητα του ευρύτερου εκσυγχρονισμού των ελληνικών σχολείων, παρέχει εξοπλισμό «Gigolight and Solar Energy» και «Gigo Wind Power» σε δημόσια σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, δίνοντας την ευκαιρία σε εκατοντάδες μαθητές να αναπτύξουν τη φαντασία τους αλλά και τις τεχνολογικές και επιστημονικές τους δεξιότητες, ενώ παράλληλα να μάθουν για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και τη σημασία της «πράσινης» ενέργειας. Σε συνεργασία με τη WRO Hellas συνεχίζει την προσφορά της σε συνολικά 20 σχολεία ωφελώντας περισσότερους από 1.500 μαθητές σε όλη την Ελλάδα.

Πρόγραμμα: Green Future

Η MYTILINEOS εγκαινιάζει τη συνεργασία της με τον φορέα «We4all» υλοποιώντας το πρόγραμμα Green Future, που εστιάζει στην περιβαλλοντική εκπαίδευση. Το σχολικό έτος 2022-2023 εκπαιδεύονται περισσότεροι από 700 μαθητές και μαθήτριες του νομού Αττικής εστιάζοντας στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας και πώς μπορούμε να ζούμε με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει άσκηση/δενδροφύτευση στον χώρο του σχολείου με αποτέλεσμα τα παιδιά να αποτυπώνουν ακόμα πιο καλά τη γνώση που απέκτησαν.

Πρόγραμμα: Κυκλική Οικονομία και Μηδενικά Απόβλητα στα Σχολεία

Σε μία ακόμα νέα συνεργασία, αυτή τη φορά με τον φορέα No Waste21, υλοποιείται το πρόγραμμα Κυκλική Οικονομία και Μηδενικά Απόβλητα στα Σχολεία, αποσκοπώντας σε δράσεις εκπαίδευσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε

Η MYTILINEOS
συμβάλλει στη
συστηματική
εκπαίδευση των
νέων σχετικά με
την πληροφόρηση,
αφύπνιση και
ευαισθητοποίησή
τους με στόχο έναν
πράσινο πλανήτη

20 Δημοτικά σχολεία του Νομού Βοιωτίας, για περισσότερους από 3.000 μαθητές και μαθήτριες, αλλά και εκπαιδευτικούς με σύγχρονες μεθόδους εκπαίδευσης. Σκοπός του έργου είναι η ενίσχυση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των σχολικών κοινότητων σε θέματα κυκλικής οικονομίας και των μηδενικών αποβλήτων με έμφαση στην πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση.

Πρόγραμμα: Πλανήτης Μέλισσα

Το πρόγραμμα «Πλανήτης Μέλισσα» αξιοποιεί εκπαιδευμένους και καταρτισμένους εισηγητές, οι οποίοι μέσα από κατάλληλα διαμορφωμένο εκπαιδευτικό υλικό, αλλά και ενδεικτικό μελισσοκομικό εξοπλισμό, φέρνουν τη μαθητική κοινότητα σε επαφή με τον κόσμο της μέλισσας και της μελισσοκομίας, καθώς και τη σχέση της μέλισσας με το περιβάλλον, την προσφορά της, τα προϊόντα της, τους κινδύνους που την απειλούν. Η εταιρεία σε συνεργασία με τον Σύλλογο Μελισσοκόμων Αττικής υλοποιεί το πρόγραμμα κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά, για συνολικά 15 σχολεία των νομών Αττικής και Βοιωτίας, ωφελώντας περισσότερους από 1.000 μαθητές.

Γίνεται φανερό ότι οι πρωτοβουλίες της MYTILINEOS προσεγγίζουν ολοένα και μεγαλύτερο κομμάτι της μαθητικής και εκπαιδευτικής κοινότητας με την υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης σε τομείς νέων τεχνολογιών στα σχολεία, καθώς και προγράμματα ανάπτυξης των επαγγελματικών δεξιοτήτων της νέας γενιάς. Από τους βασικούς της πυλώνες δεν μπορούσε να λείπει το φυσικό περιβάλλον, καθώς ένας καλύτερος πλανήτης σηματοδοτεί ένα καλύτερο μέλλον για εμάς και τα παιδιά μας. ●

Ελληνικός Χρυσός Περιβαλλοντική αποκατάσταση στην πράξη

Ενσωμάτωση στην πράξη πρακτικών για την ανάπτυξη μιας βιώσιμης
και μακροπρόθεσμα ωφέλιμης επένδυσης για όλους

Τα Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και τα κριτήρια Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) δεν είναι μια καινούρια έννοια. Στην πραγματικότητα, αποτελεί μέρος πολλών συζητήσεων στον κόσμο των επιχειρήσεων εδώ και μερικά χρόνια. Τον τελευταίο καιρό μάλιστα έχει αυξηθεί η ανάγκη ενσωμάτωσης αυτών των δεσμεύσεων στις κεντρικές επιχειρηματικές λειτουργίες, αφενός λόγω των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, αφετέρου λόγω της απαίτησης επενδυτών και κοινωνίας για βιώσιμες, ηθικές και διαφανείς επιχειρηματικές πρακτικές.

Ο μεταλλευτικός κλάδος ιστορικά έχει δεχθεί έντονες πιέσεις προκειμένου να βελτιωθεί στις επιδόσεις του όσον αφορά τα κριτήρια ESG, ώστε να συμβαδίζει με τις ταχέως μεταβαλλόμενες προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών και χρηματαγορών.

Για να περάσουν, λοιπόν, οι εταιρείες του κλάδου από τη θεωρία στην πράξη, πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις ευκαιρίες, τις προκλήσεις και τους κινδύνους που σχετίζονται με τα ESG – γεγονός που απαιτεί λειτουργικά μοντέλα που διευκολύνουν τη λογοδοσία, τη διαφάνεια και τη συνεργασία μεταξύ των τμημάτων, καθώς και μια σαφή δομή εταιρικής διακυβέρνησης.

Μεταλλευτικές εταιρείες όπως η Ελληνικός Χρυσός που δραστηριοποιείται στη ΒΑ Χαλκιδική, λαμβάνουν ενεργά μέτρα σχετικά με τα ESG, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των προτεραιοτήτων τους, καθώς και της μέτρησης, καταγραφής και δημοσιοποίησης των επιδόσεών τους. Ειδικότερα, η Ελληνικός Χρυσός ενσωματώνει στην πράξη τις πλέον υπεύθυνες πρακτικές του κλάδου, με στόχο την ανάπτυξη μιας βιώσιμης και μακροπρόθεσμα ωφέλιμης επένδυσης για όλους.

Γι' αυτόν τον σκοπό, από το 2021 η εταιρεία έχει θέσει τα θεμέλια για την ενσωμάτωση των ESG κριτηρίων στην καθημερινή της πρακτική με το **Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Βιωσιμότητας (SIMS)**, το οποίο καθοδηγεί τη συνολική λειτουργία της προς την επίτευξη των επιμέρους

Με την ανάληψη της ευθύνης λειτουργίας των Μεταλλείων Κασσάνδρας, η Ελληνικός Χρυσός δεσμεύτηκε για την αποκατάσταση των περιοχών, εντός και γύρω από τα μεταλλεία, που επηρεάζονται από τη μεταλλευτική δραστηριότητα

στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.

Με την ανάληψη της ευθύνης λειτουργίας των Μεταλλείων Κασσάνδρας, η Ελληνικός Χρυσός δεσμεύτηκε για την αποκατάσταση των περιοχών, εντός και γύρω από τα μεταλλεία, που επηρεάζονται από τη μεταλλευτική δραστηριότητα. Για αυτόν τον σκοπό, εφαρμόζει στην πράξη την Παράλληλη Αποκατάσταση, υλοποιώντας εργασίες εξυγίανσης και επαναφοράς της γης στην πρότερη φυσική της κατάσταση που ολοκληρώνεται η μεταλλευτική δραστηριότητα.

Παράλληλα, η εταιρεία πραγματοποιεί ένα αρκετά δύσκολο και σύνθετο έργο, αυτό της περιβαλλοντικής αποκατά-

στασης περιοχών από προγενέστερη μεταλλευτική δραστηριότητα άλλων ιδιοκτητών, το οποίο αποτελεί το μεγαλύτερο αντίστοιχο πρόγραμμα που έχει πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα. Έως σήμερα έχει προχωρήσει στην **αποκατάσταση της περιοχής από 3 εκατ. τόνους μεταλλευτικών καταλοίπων** από παλαιότερη μεταλλευτική δραστηριότητα πολλών δεκαετιών. Ένας από αυτούς τους χώρους έχει δώσει τη θέση του σε ένα από τα μεγαλύτερα φυτώρια στην Ευρώπη, το οποίο φιλοξενεί 1.000.000 φυτά ενδημικών και τοπικών ειδών, που θα αξιοποιηθούν στα έργα αποκατάστασης καθ' όλη τη διάρκεια ανάπτυξης του έργου.

Για να διασφαλίσει τις περιβαλλοντικές της επιδόσεις, η εταιρεία εφαρμόζει το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης, ένα από τα πιο εξελιγμένα προγράμματα παρακολούθησης περιβάλλοντος στην Ευρώπη, με πάνω από 400 σημεία περιβαλλοντικού ελέγχου με μετρήσεις αναρτώμενες σε πραγματικό χρόνο σε ειδική ανοιχτή πλατφόρμα στο διαδίκτυο, η οποία είναι προσβάσιμη για όλους.

Αξίζει να σημειωθεί πως το υπερσύγχρονο μεταλλείο των Σκουριών θα κατασκευαστεί και θα λειτουργήσει με τα υψηλότερα περιβαλλοντικά πρότυπα. Ο σχεδιασμός του έργου περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εφαρμογή της καινοτόμου μεθόδου Ξηρής Απόθεσης μεταλλευτικών καταλοίπων που επιτρέπει την ασφαλή διαχείρισή τους, με αποτέλεσμα το έργο να έχει **μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα έως και 40%**. Στην πράξη αυτή η μείωση μεταφράζεται στην απελευθέρωση της κοιλάδας του Λοτσάνικου ρέματος που, σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό πριν την εφαρμογή αυτής της τεχνολογίας, προοριζόταν να μετατραπεί σε χώρο υγρής απόθεσης μεταλλευτικών καταλοίπων. ●

Μικρές πράξεις βιωσιμότητας από την AEGEAN με σεβασμό και αγάπη για το περιβάλλον

Μπορεί η μεγαλύτερη φιλοπεριβαλλοντική δράση της AEGEAN να στοχεύει στη συστηματική μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος από τις πτήσεις της και να είναι ταυτισμένη με την ανανέωση του στόλου της, την πραγματοποίηση του μοναδικού στην Ελλάδα προγράμματος χρήσης βιώσιμων αεροπορικών καυσίμων (SAF) σε όλες τις πτήσεις από τη Θεσσαλονίκη αλλά και στο υπό κατασκευή «πρώτο» πράσινο hangar στην Ελλάδα, ωστόσο πολλές είναι εκείνες οι μικρότερες ή και μεγαλύτερες δράσεις που δηλώνουν έμπρακτα την αφοσίωση της εταιρείας και των ανθρώπων της για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιωσιμότητα.

Upcycling: ανακύκλωση και δημιουργικότητα

Έτσι, στοχεύοντας σε δράσεις που προάγουν την ορθή χρήση των προϊόντων, η AEGEAN πρωτοπορεί υλοποιώντας upcycling πρόγραμμα με σκοπό την αξιοποίηση του πλεονάζοντος υλικού, αλλά και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τη βιώσιμη χρησιμοποίησή τους. Πρώτες ύλες αποτελούν ρούχα και υφάσματα από στολές πληρωμάτων, παλιά σωσίβια, μοκέτες και ζώνες ασφαλείας από τα αεροσκάφη. Με τη μέθοδο αυτή κατασκευάζονται νέα, εύχρηστα και δημιουργικά προϊόντα που ικανοποιούν τις ανάγκες των επιβατών. Όλα τα υλικά από τη συσκευασία έως το τελικό αντικείμενο είναι φιλικά προς το περιβάλλον και ανακυκλώσιμα, ενώ ταυτόχρονα η AEGEAN υποστηρίζει και αναπτύσσει συνεργασίες με καινοτόμους σχεδιαστές και κατασκευαστές, για τη δημιουργία των upcycling συλλογών στηρίζοντας τον ελληνικό δημιουργικό κλάδο αλλά και αυξάνοντας ταυτόχρονα την ενημέρωση και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των επιβατών της.

Η πρώτη συλλογή περιελάμβανε ένα τσαντάκι και δυο προϊόντα για κατοικίδια (περιλαίμιο και δοχεία φαγητού) κατασκευασμένα από τα κίτρινα σωσίβια που υπάρχουν σε όλα τα αεροσκάφη, ενώ ένα μέρος από τα συνολικά έσοδα της συγκεκριμένης σειράς διατέθηκαν για την ενίσχυση οργανώσεων προστασίας ζώων σε όλη την Ελλάδα. Η δεύτερη συλλογή αξιοποίησε δημιουργικά παλιές στολές των πληρωμάτων καμπίνας, επιτρέποντας στη γνωστή και αγαπημένη σε όλους στολή να συνεχίσει το ταξίδι της σε νέους προορισμούς υπό τη μορφή διαφόρων εύχρηστων προϊόντων (λαστικάκια για τα μαλλιά, παιδικές τσάντες, κ.λπ.). Ενώ η νέα συλλογή upcycling, που αναμένεται να κυκλοφορήσει, θα αξιοποιεί και πάλι τις στολές των πληρωμάτων για να κατασκευάσει αυτή τη φορά σειρά προϊόντων που μπορούν να απολαύσουν τα παιδιά, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, αλλά και μετά από αυτό, υπενθυμίζοντάς τους κάθε φορά τις όμορφες εμπειρίες που έζησαν αλλά και ότι η AEGEAN είναι μια εταιρεία που φροντίζει για το «πράσινο» μέλλον τους.

in-flight service με στόχο τη βιωσιμότητα

Καθώς τα απορρίμματα από το service κατά τη διάρκεια μιας πτήσης αποτελούν σημαντικό ποσοστό των συνολικών απορριμμάτων μιας αεροπορικής εταιρείας, η AEGEAN έχει ξεκινήσει τη διαδικασία επανασχεδιασμού των προϊόντων που προσφέρονται, καθώς και των συσκευασιών τους. Η νέα προσέγγιση που εφαρμόζει η εταιρεία σχετικά με τον σχεδιασμό του in-flight service, βασίζεται στην ποιότητα, εκληνώνοντας παράλληλα και συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς στόχους.

Ήδη από τον Οκτώβριο 2022 η αεροπορική προχώρησε στην αντικατάσταση του πλαστικού μαχαιροπίρουνου, που προσφέρεται στο γεύμα της οικονομικής θέσης με μαχαιροπίρουνο από μπαμπού, ενώ έχει ήδη αποφασίσει η αντικατάσταση και του πλαστικού περιτυλίγματος με χάρτινο. Έτσι αποφεύγεται η χρήση και απόρριψη περισσότερων από 200.000 συσκευασιών με πλαστικά μαχαιροπίρουνα μηνιαίως.

Σημαντική είναι, επίσης, η προσπάθεια που καταβάλλεται για την ανακύκλωση των υλικών που παράγονται κατά μη πτητικές δραστηριότητες, στις διοικητικές υπηρεσίες και τη συντήρηση των αεροσκαφών. Στις εγκαταστάσεις αυτές έχουν τοποθετηθεί κάδοι ανακύκλωσης διαφορετικών υλικών και έχουν συναφθεί συμβάσεις για τη συλλογή και απομάκρυνσή τους από αδειοδοτημένους φορείς. Επιπλέον, ανά τακτά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται ενημερώσεις και ενέργειες για την ανάδειξη της αξίας της ανακύκλωσης, στοχεύοντας στην ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων.

Η AEGEAN συμμετέχει στο πρόγραμμα #gorafree

Μια εξίσου ενδιαφέρουσα δράση αποτελεί και η συμμετοχή της AEGEAN στο πρόγραμμα #gorafree, που αφορά στην ανακύκλωση των αποτσίγαρων. Τα αποτσίγαρα, παρά το μικρό μέγεθός τους, ευθύνονται για πολλαπλή ρύπανση στο περιβάλλον με προέκταση τον άνθρωπο, γιατί περιέχουν χημικές ουσίες και πλαστικό στο φίλτρο τους. Η ταφή τους σε ΧΥΤΑ δεν λύνει το πρόβλημα μιας και ένα μόνο αποτσίγαρο χρειάζεται πάνω από 15 χρόνια για βιοαποδομηθεί στο περιβάλλον και είναι υπεύθυνο για την ρύπανση 7 λίτρων γλυκού ή αλμυρού νερού, αντίστοιχα. Αξίζει να πούμε ότι πολλές φορές καταλήγουν στο πιάτο μας μέσω της τροφικής αλυσίδας. Οι εργαζόμενοι στην AEGEAN χρησιμοποιούν τους ειδικούς κάδους ανακύκλωσης που βρίσκονται σε όλους τους χώρους καπνίζόντων της εταιρείας, για να στηρίξουν την προσπάθεια αυτή. Από τη διαδικασία της ανακύκλωσης προκύπτει λίπασμα για την ανθοκομία από τα υπολείμματα καπνού, χαρτιού, τέφρας, και πρώτη ύλη βιομηχανικού πλαστικού από φίλτρο.

«Η ανακύκλωση ξεκινά από την ντουλάπα σου»

Η AEGEAN φροντίζοντας για την επαναχρησιμοποίηση και την αποφυγή απόρριψης του πλεονάζοντος ρουχισμού των εργαζομένων, έχει υιοθετήσει από το 2019 την πρωτοβουλία: «Η ανακύκλωση ξεκινά από την

Η AEGEAN υποστηρίζει και αναπτύσσει συνεργασίες για τη δημιουργία upcycling συλλογών, αυξάνοντας ταυτόχρονα την ενημέρωση και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των επιβατών της

ντουλάπα σου», σε συνεργασία με την ΜΚΟ Fabric Republic.

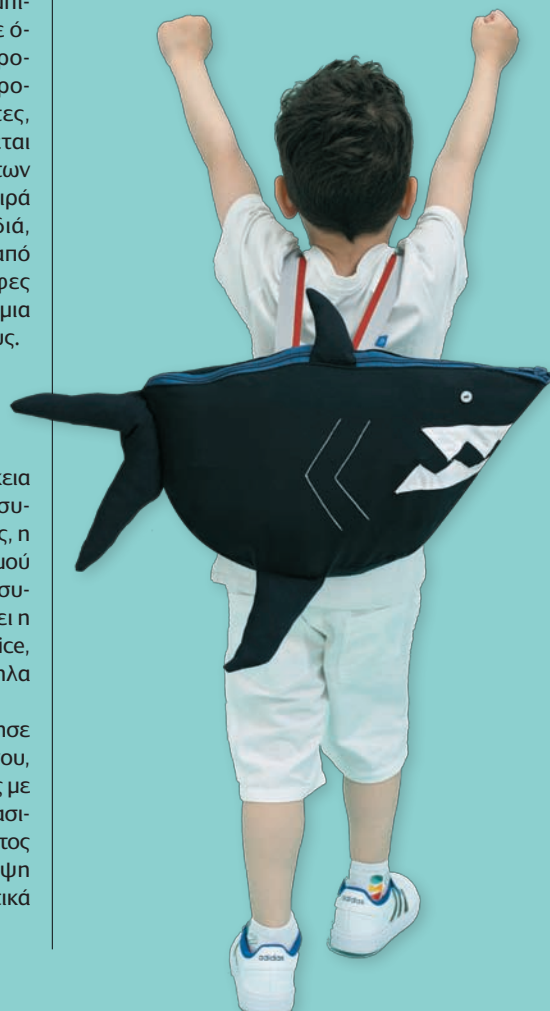
Το 2022 στις εγκαταστάσεις της AEGEAN τοποθετήθηκαν μόνιμα τρεις μεταλλικοί κάδοι, προκειμένου οι εργαζόμενοι να αποθέτουν σε αυτούς ρούχα που δεν χρειάζονται. Στη συνέχεια, τα ρούχα αυτά παραδίδονται στην οργάνωση Fabric Republic, η οποία συλλέγει, διαχωρίζει, απολυμαίνει και δωρίζει σε κοινωνικές οργανισμούς τα ρούχα που είναι κατάλληλα, ενώ ανακυκλώνει όσα ρούχα δεν είναι για χρήση. Μόνο το 2022 συγκεντρώθηκαν 130 κιλά ρούχων, επιτυγχάνοντας έτσι την αποφυγή έκλυσης στην ατμόσφαιρα 7 τόνων διοξειδίου του άνθρακα και δημιουργώντας θετικό κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Ανακύκλωση ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού

Ταυτόχρονα, η AEGEAN προχωρά σε συστηματική ανακύκλωση ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, εστιάζοντας κυρίως σε παλιές οθόνες, υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα, εκτυπωτικά μελάνια και άλλα είδη που αντικαταστάθηκαν, ενώ στο παρελθόν έχει προχωρήσει και στη διάθεση ηλεκτρονικών υπολογιστών και οθονών απολύτως λειτουργικών, ωστόσο παλαιότερης γενιάς, σε σχολεία που είχαν ανάγκη τον εξοπλισμό. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η σωστή διαχείριση του εξοπλισμού που αποσύρεται και, παράλληλα, ελαχιστοποιούνται οι διαρροές επικίνδυνων ουσιών στο περιβάλλον, ενώ ανακτώνται πολύτιμα μέταλλα και υλικά.

Υποστήριξη φιλοζωικών οργανώσεων

Τέλος, εδώ και χρόνια η αεροπορική ανταποκρίνεται με συνέπεια στο κάλεσμα μεταφοράς τραυματισμένων ζώων των φιλοζωικών οργανώσεων «ΑΡΧΕΛΩΝ» (Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας) και της «MOM Monachus-monachus» (Ελληνική Εταιρεία Μελέτης και Προστασίας της Μεσογειακής Φώκιας), προκειμένου τα ζώα να φτάσουν σε κατάλληλες δομές και να λάβουν την απαραίτητη θεραπεία το συντομότερο δυνατό. Πρόσφατα μια νεογέννητη Μεσογειακή φώκια Monachus-monachus, η οποία έχρηζε άμεσης περίθαλψης και μια τραυματισμένη θαλάσσια χελώνα βάρους 4 κιλών, πέταξαν επειγόντως προς την Αθήνα με τα φτερά της AEGEAN από τη Ρόδο και τα Κύθηρα, αντίστοιχα. ●

Perrotis College

Το περιβάλλον στο επίκεντρο της εκπαίδευσης

Προπτυχιακό για την Περιβαλλοντική Επιστήμη στο τριτοβάθμιο τμήμα
της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής Θεσσαλονίκης

Η περιβαλλοντική κρίση είναι παρούσα. Πριν από δύο χρόνια, το καλοκαίρι του 2021, έδειξε στην Ελλάδα ένα από τα πιο σκληρά πρόσωπά της. Η αναγκαιότητα ανάληψης πρωτοβουλιών για να επανέλθει η ισορροπία στην αλληλεπίδραση περιβάλλοντος-ανθρώπου είναι πιο επίκαιρη από ποτέ, καθώς όπως έχει πει ο γνωστός αμερικανικός πολιτικός και οικολόγος, Barry Commoner: «Στην οικολογία, τα πάντα σχετίζονται με τα πάντα». Την ίδια προσέγγιση στο «καυτό» ζήτημα του παρόντος και του μέλλοντος έχει και το Perrotis College, το οποίο αποτελεί το τριτοβάθμιο τμήμα της ιστορικής Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής Θεσσαλονίκης. Οι έννοιες κλιματική αλλαγή, κυκλική οικονομία, αειφορία, προστασία του περιβάλλοντος και βιώσιμη ανάπτυξη, έχουν ενσωματωθεί στη γνώση που παρέχει, αναδεικνύοντάς το σε ένα από τα περισσότερο φιλοπεριβαλλοντικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η υιοθέτηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η οποία είναι ο οδικός χάρτης για τη βιωσιμότητα της οικονομίας της ΕΕ, ωθεί όλο και περισσότερους να στρέψουν το βλέμμα και να εργαστούν πάνω στα γενικότερα ζητήματα του περιβάλλοντος.

Το Perrotis College, θέλοντας να ενισχύσει περισσότερο το περιβαλλοντικό εκπαιδευτικό «αποτύπωμά» του, παρέχει από την ακαδημαϊκή χρονιά 2020-2021 το προπτυχιακό πρόγραμμα «B.Sc. στην Περιβαλλοντική Επιστήμη». Οι συνεχώς μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές συνθήκες που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, καθώς και η ανάγκη αποτίμησης του περιβάλλοντος και εφαρμογής της νομοθεσίας, έχουν οδηγήσει στην αυξημένη ανάγκη για περιβαλλοντικούς επιστήμονες. Το προπτυχιακό πρόγραμμα του Perrotis College προσφέρει πολύτιμη γνώση σε ένα πολύπλευρο πεδίο έρευνας που εστιάζει στις αλ-

Το προπτυχιακό πρόγραμμα του Perrotis College προσφέρει πολύτιμη γνώση σε ένα πολύπλευρο πεδίο έρευνας που εστιάζει στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ του εδάφους, του νερού, του αέρα στη βιόσφαιρα και των ζωντανών οργανισμών της, μελετώντας τις δυναμικές αλληλεξαρτώμενες σχέσεις που έχουν αναπτυχθεί μεταξύ αυτών των τεσσάρων παραμέτρων

ληλεπιδράσεις μεταξύ του εδάφους, του νερού, του αέρα στη βιόσφαιρα και των ζωντανών οργανισμών της, μελετώντας τις δυναμικές αλληλεξαρτώμενες σχέσεις που έχουν αναπτυχθεί μεταξύ αυτών των τεσσάρων παραμέτρων. Οι περιβαλλοντικοί επιστήμονες προσπαθούν να κατανοήσουν τις διαδικασίες του παρελθόντος και του παρόντος, έτσι ώστε να μπορούν να κάνουν αξιόπιστες και επιστημονικά διαπιστευμένες προβλέψεις για το μέλλον. Επιπλέον, δεσμεύονται για την καταπολέμηση της ρύπανσης, την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής και την προώθηση πρακτικών βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι σπουδές στην Περιβαλλοντική Επιστήμη στοχεύουν στην ανάπτυξη σπουδαστών με:

- γνώση στην περιβαλλοντική επιστήμη και εκτίμηση για το πώς αυτή η διεπιστημονική γνώση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κατανόηση σύγχρονων θεμάτων
- κατανόηση της συνεχώς μεταβαλλόμενης δυναμικής τριών

συστημάτων αλληλεπίδρασης: της γεώσφαιρας, της ατμόσφαιρας και της υδρόσφαιρας

- εκτίμηση των πολύπλοκων αλληλεπιδράσεων που μεταβάλλουν συνεχώς τα περιβαλλοντικά συστήματα, σε διαφορετικές χρονικές κλίμακες
- ικανότητα εφαρμογής διαφόρων πεδίων, ερευνών και εργαστηριακών μελετών που περιλαμβάνουν συλλογή και ανάλυση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων και ερμηνεία αποδεικτικών στοιχείων
- κριτική ικανότητα αξιολόγησης περιβαλλοντικών εννοιών, ερμηνειών, ισχυρισμών και συμπερασμάτων με αναφορά σε στοιχεία

Οι απόφοιτοι του προγράμματος έχουν ευρύ φάσμα επιλογών απασχόλησης στον περιβαλλοντικό τομέα. Ένας αυξανόμενος αριθμός ευκαιριών παρατηρείται παγκοσμίως στους τομείς της περιβαλλοντικής διαχείρισης, της διαχείρισης αποβλήτων, της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Εκτός από το B.Sc. στην Περιβαλλοντική Επιστήμη, το Perrotis College προσφέρει τα προγράμματα: B.Sc. στην Αειφορική Γεωργία και Διαχείριση, B.Sc. στην Επιστήμη και την Τεχνολογία Τροφίμων, B.Sc. στη Διεθνή Επιχειρηματικότητα και B.A. στο Ψηφιακό Μάρκετινγκ. Στη Σχολή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Perrotis College, συνεχίζονται να παρέχονται τα προγράμματα: M.Sc. στην Ανάπτυξη Νέων Προϊόντων και Επιχειρήσεων στον Τομέα των Τροφίμων, M.Sc. στο Μάρκετινγκ του Αγροδιατροφικού τομέα και M.Sc. στην Αειφορική Γεωργία και Διαχείριση.

Πιστό στη διαχρονική φιλοσοφία του, το Perrotis College συνεχίζει να θέτει το περιβάλλον στο επιστημονικό επίκεντρό του, παρέχοντας υψηλού επιπέδου γνώση. Τα στελέχη του εργάζονται με γνώμονα την πραγματική ευαισθησία για το περιβάλλον, την ποιότητα ζωής και την αειφορία. Όλα τα προγράμματα δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην εφαρμοσμένη έρευνα και την καινοτομία. Στις υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις και τα εργαστήρια με άρτιο τεχνολογικό εξοπλισμό, οι σπουδαστές έχουν τη μοναδική δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά στο ερευνητικό έργο των καθηγητών τους, αποκομίζοντας πολλαπλά οφέλη τόσο σε ακαδημαϊκό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο.

Περισσότερες πληροφορίες: www.perrotiscollege.edu.gr

Piraeus Tower - Πειραιάς

ΝΙΚΟΣ ΔΑΝΙΗΛΙΔΗΣ

DIMAND Δομεί ένα καλύτερο μέλλον, εξασφαλίζοντας ένα «πράσινο» παρόν

Στόχος της όχι μόνο να αναπτύσσει βιοκλιματικά κτίρια αλλά να αναμορφώνει τις γειτονιές μας και τις πόλεις μας

Περιβάλλον ονομάζουμε καθετί που βρίσκεται γύρω μας, δηλαδή ό,τι μας περιβάλλει. Είναι η γειτονιά μας, η πόλη μας, οι συμπολίτες μας. Κλειδί στην ανοικοδόμηση ενός φιλικού περιβάλλοντος είναι να δημιουργήσουμε τις πόλεις που θέλουμε να ζούμε, εξασφαλίζοντας μια ποιοτική καθημερινότητα. Δημιουργώντας μια καθαρή και βιώσιμη πόλη, σχεδιάζουμε ένα σύγχρονο urban μοντέλο που εξυπηρετεί τις ανάγκες όλων μας με στόχο την ευζωία. Ένα καλύτερο μέλλον όμως, απαιτεί ένα πράσινο παρόν.

Η DIMAND, μια εταιρεία πρωτοπόρος στην εγχώρια αγορά, με μακρά παράδοση στην ανάπτυξη πράσινων κτιρίων, μοιράζεται την ίδια φιλοσοφία αλλά και δέσμευση, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής μέσω λήψης μέτρων για τη μείωση τόσο του εγγενούς όσο και του λειτουργικού αποτυπώματος. Με απώτερο στόχο τη δημιουργία πόλεων που εγγυώνται καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας, εξειδικεύεται στις αστικές αναπλάσεις και τα έργα μικτών χρήσεων. Σκοπός της οργανωμένης δράσης της είναι η προώθηση των βιώσιμων χαρακτηριστικών των κτιρίων, τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά τη λειτουργία τους. Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, η DIMAND εφαρμόζει ενεργειακά μοντέλα με σκοπό τον βέλτιστο σχεδιασμό του κτιρίου που είναι απαραίτητος για τη διατήρηση των επιθυμητών συνθηκών εσωτερικά, καταναλώνοντας ελάχιστη ενέργεια. Παράλληλα, αξιοποιεί με στρατηγικό τρόπο φυσικά

στοιχεία, όπως το φως, μέσω του σχεδιασμού προσόψεων των κτιρίων και της σωστής επιλογής υλικών, και προχωρά σε βιοκλιματικό σχεδιασμό του περιβάλλοντος χώρου με μελετημένη σκίαση, που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας και των επιπτώσεων των κυμάτων καύσωνα.

Στόχος της DIMAND δεν είναι απλώς να αναπτύσσει κτίρια βιοκλιματικά, αλλά να αναμορφώνει τις γειτονιές μας και τις πόλεις μας. Οι αστικές αναπλάσεις βρίσκονται στον πυρήνα της φιλοσοφίας της και αφήνουν το αποτύπωμά τους σε όλους. Μέσα από αυτές τις παρεμβάσεις, οι πόλεις αναζωογονούνται και αναγεννιούνται προσφέροντας μία διαφορετική αστική εμπειρία στους κατοίκους.

Τα εμβληματικά έργα της DIMAND

Εδώ και περίπου 20 χρόνια, από το 2005, έχει ένα σταθερό ιστορικό βιώσιμων –και εμβληματικών– έργων που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα χρήσεων (γραφεία, ξενοδοχεία, ιδιωτικές αθλητικές εγκαταστάσεις κ.ά.), που εξυπηρετούν τις ανάγκες του σύγχρονου πολίτη, πάντα σε εναρμόνιση με τη διατήρηση του φυσικού τοπίου. Μεταξύ αυτών είναι το MINION, το OPAP ARENA, το Moxxy Athens City, το Kaizen Campus, το υπό ανέγερση κτίριο της PwC, η ανάπλαση του Αγίου Διονυσίου στον Πειραιά (πρώην καπνοβιομηχανία Παπαστράτος) και η μεγάλη ανάπτυξη στο πρώην ακίνητο της Αθηναϊκής Χαρτο-

Piraeus Port Plaza – Αγίος Διονύσιος Πειραιάς

ΝΙΚΟΣ ΔΑΝΙΗΛΙΔΗΣ

MINION – Αθήνα

MINOS DIGENIS ARCHITECTOS

ποίας στον Ελαιώνα. Παράλληλα, στον σχεδιασμό της DIMAND εντάσσεται και το project Skyline, που περιλαμβάνει εμβληματικά ακίνητα σε όλη την Ελλάδα, κατά βάση όμως στο κέντρο της Αθήνας, όπως στη Σταδίου και στην πλατεία Συντάγματος.

Ο Πύργος Πειραιά

Από τα πιο εμβληματικά της έργα είναι και η ανακατασκευή του Πύργου του Πειραιά, τοπόσημο της ευρύτερης αθηναϊκής επικράτειας. Στον πρώτο «πράσινο ουρανοξύστη» της χώρας, η DIMAND ενσωματώνει τις αρχές του βιοφιλικού σχεδιασμού και υιοθετεί μια ολιστική και βιώσιμη προσέγγιση που υπερβαίνει τον σχεδιασμό και την κατασκευή. Στόχος της εταιρείας είναι στο τέλος του 2023, οπότε και θα ολοκληρωθεί, να αποτελέσει το πρώτο ψηφιακό και βιοκλιματικό, ψηλό κτίριο της Ελλάδας που θα λάβει την ανώτατη πιστοποίηση Platinum, κατά το διεθνές πρότυπο αειφόρου ανάπτυξης LEED (Leadership in Energy and Environmental Design). Επιπλέον, ο Piraeus Tower θα θεωρείται κτίριο “WELL”, λαμβάνοντας τη σχετική, παγκοσμίως αναγνωρισμένη, πιστοποίηση, που έχει να κάνει με την υγεία και ευεξία των χρηστών του κτιρίου. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι το 43% των πιστοποιημένων κτιρίων στην Ελλάδα ανήκουν στη DIMAND –

Οι αστικές αναπλάσεις βρίσκονται στον πυρήνα της φιλοσοφίας της DIMAND και αφήνουν το αποτύπωμά τους σε όλους. Μέσα από αυτές τις παρεμβάσεις, οι πόλεις αναζωογονούνται και αναγεννιούνται προσφέροντας μία διαφορετική αστική εμπειρία στους κατοίκους.

μία ακόμη απόδειξη της προσληπμένης και επιτυχημένης δράσης της. Ο Piraeus Tower, που ανακατασκευάζεται από την κοινοπραξία DIMAND -EBRD -Prodea Investments, μετά από την υπογραφή συμφωνίας παραχώρησης με τον Δήμο Πειραιά, είναι ένα βιοκλιματικό ακίνητο που εστιάζει στο σύνολο των περιβαλλοντικών λειτουργικών πτυχών, όπως είναι η κατανάλωση νερού, η ενεργειακή απόδοση, τα βιώσιμα υλικά, η μείωση των απορριμμάτων, η βελτίωση της βιοποικιλότητας (π.χ. στέγες με βλάστηση). Οι βασικές ενέργειες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που παράγονται μέσω σύγχρονου φωτοβολταϊκού συστήματος με πάνελ στην προεξοχή του Πύργου, τη δημιουργία πρόσοψης πολλαπλών παραμέτρων για την καλύτερη εκμετάλλευση του φυσικού φωτός και της ανεμπόδιστης θέας και τη δημιουργία ενός πραγματικά πράσινου περιβάλλοντος με αυξημένη έκταση βλάστησης (1.000 τ.μ.) που θα αρδεύεται με έξυπνο ψηφιακό σύστημα με την αποκλειστική χρήση βρόχινου νερού.

Πιστοποιημένη δράση

Η ποιότητα των έργων της DIMAND αποδεικνύεται από τις πιστοποιήσεις που έχει λάβει. Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, ήταν η πρώτη ελληνική εταιρεία που ανέπτυξε κτίριο με πιστοποίηση LEED και είναι μέλος του U.S. Green Building Council (USGBC) και του Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB), ενώ έχει οριστεί ως «LEED Proven Provider» από την Green Business Certification, Inc. (GBCI). Παράλληλα, έχει λάβει από τον οργανισμό Quality Net Foundation, μια σημαντική διάκριση για τις αιφύρες επιδόσεις της στον τομέα της Βιώσιμης Ανάπτυξης και συγκαταλέγεται στη λίστα των «The Most Sustainable Companies in Greece». Διάκριση που αναδεικνύει τη σταθερή δέσμευση της εταιρείας στην εφαρμογή πρακτικών καινοτομίας και βιωσιμότητας, κατακτώντας ηγετικό ρόλο στην προώθηση της αειφορίας και της εταιρικής υπευθυνότητας στον επιχειρηματικό κόσμο.

Γίνεται αντιληπτό ότι η DIMAND ευθυγραμμίζει τη δράση της με τις παγκόσμιες κατευθύνσεις περί υλοποίησης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, υιοθετώντας πρακτικές ESG που προάγουν την καινοτομία, την αριστεία και τη συνολική αειφορία. Όλα αυτά έχουν έναν στόχο: να ζήσουμε στις πράσινες πόλεις που δημιουργήσαμε μαζί, με σεβασμό στο περιβάλλον και επίκεντρο τον άνθρωπο. ●

Στο έργο «Μικρός Υδροηλεκτρικός Σταθμός Δαφνοζωνάρα - Σανίδι» είναι σε εξέλιξη ετήσιο Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ορνιθοπανίδας

Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές και υψηλοί στόχοι για την προστασία του περιβάλλοντος

Επαναπροσδιορισμός των στόχων για μείωση των εκπομπών ρύπων από τη δραστηριότητα του Ομίλου σε βάθος δεκαετίας

Προτεραιότητα του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ είναι η ανάπτυξη και η υλοποίηση μιας στρατηγικής με σκοπό τη διαρκή βελτίωση και την επίτευξη συνεχώς υψηλότερων στόχων. Γι' αυτό, παράλληλα με την επιχειρηματική του δραστηριότητα στους τομείς της παραγωγής και αποθήκευσης καθαρής ενέργειας, της κυκλικής οικονομίας και των βιώσιμων υποδομών, έχει δεσμευτεί να διευρύνει το επίπεδο απολογισμού και διαφάνειας των δραστηριοτήτων του, με απώτερο σκοπό να μειώσει τον αντίκτυπο όλου του φάσματος των έργων που αναλαμβάνει, αναπτύσσει και διαχειρίζεται, στο κλίμα.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος το 2022 συμμετείχε για πρώτη φορά στην παγκόσμια πρωτοβουλία βιώσιμης ανάπτυξης CDP* Climate Change, δημοσιοποιώντας εκτενή ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία που αφορούν στη διαχείριση των περιβαλλοντικών θεμάτων και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε σχέση με τις δραστηριότητές του. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την πρώτη χρονιά συμμετοχής του ο Όμιλος βαθμολογήθηκε με Β (σε κλίμακα D-/A), γεγονός που τον κατατάσσει πολύ υψηλά ως προς το επίπεδο διαφάνειας και πληρότητας των δημοσιευμένων περιβαλλοντικών στοιχείων, και αποτελεί σημαντική αναγνώριση της στρατηγικής και των επιδόσεων του Ομίλου για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ο Όμιλος θα συνεχίσει να συμμετέχει στη διαδικασία αξιολόγησης του CDP και το 2023, επιδιώκοντας ακόμη καλύτερες επιδόσεις. Επιπλέον, αναγνωρίζοντας τη σύνθετη πρόκληση της κλιματικής κρίσης, ο Όμιλος το 2023 προχώρησε σε επαναπροσδιορισμό των στόχων που έχει θέσει για μείωση των εκπομπών ρύπων που προκύπτουν από τη δραστηριότητά του σε βάθος δεκαετίας.

«Το CDP (τηρών Carbon Disclosure Project - Πρόγραμμα Δημοσιοποίησης Εκπομπών Άνθρακα) είναι ένας διεθνής μη κερδοσκοπικός οργανισμός που διαχειρίζεται ένα παγκόσμιο σύστημα δημοσιοποιήσεων σχετικών με το περιβάλλον για εταιρίες, πόλεις, πολιτείες και περιφέρειες.

Μία από τις βασικές δραστηριότητες του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ που συμβάλουν άμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος είναι η παραγωγή και αποθήκευση καθαρής ενέργειας

Η προστασία του περιβάλλοντος στο επίκεντρο

Μία από τις βασικές δραστηριότητες του Ομίλου που συμβάλουν άμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος είναι η παραγωγή και αποθήκευση καθαρής ενέργειας. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο για το 2022 η παραγωγή καθαρής ενέργειας του Ομίλου ανήλθε σε 2.416.333 MWh, αποτρέποντας την έκλυση 1.119.784

Δράση για τη μεταφύτευση των ιστορικών ελαιόδεντρων της απαλλοτριωμένης περιοχής όπου κατασκευάζεται το νέο διεθνές αεροδρόμιο Ηρακλείου Κρήτης.

τόνων CO₂ eq στην ατμόσφαιρα.

Όμως ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δεν σταματά εκεί. Με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον, φροντίζει στην κάθε δραστηριότητά του να ελαχιστοποιεί το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπει κατά περίπτωση στον τεχνικό σχεδιασμό των έργων διατάξεις προστασίας της πανίδας, ώστε το εκάστοτε έργο να ενσωματώνεται με τρόπο συμβατό στο περιβάλλον. Επιπλέον, σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες εκπονεί προγράμματα παρακολούθησης οικοτόπων και των ειδών τους, τόσο στη φάση της κατασκευής όσο και κατά τη λειτουργία των έργων, με στόχο την αξιολόγηση της επάρκειας των μέτρων προστασίας και τη λήψη νέων, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο. Παράλληλα, για τα έργα που βρίσκονται σε περιοχές με υψηλή ορνιθολογική σημασία, όπως η Κρήτη και ο Έβρος, προχωρά σε εγκατάσταση συστημάτων εντοπισμού και αποτροπής πτηνών με τη χρήση της κατάλληλης τεχνολογίας.

Οι βιότοποι στον αυτοκινητόδρομο Κεντρικής Ελλάδας - Ε65. Ο αυτοκινητόδρομος διέρχεται από 2 σημαντικούς βιότοπους, τον βιότοπο του λύκου, που βρίσκεται στο νότιο τμήμα (Ξυνιάδα - Δομοκό) και τον βιότοπο της καφέ αρκούδας στο βόρειο τμήμα (Καλαμπάκα - Γρεβενά), γι' αυτό και υπήρξε ειδική μέριμνα κατά την κατασκευή του δρόμου για την προστασία τους. Συγκεκριμένα, στο βόρειο τμήμα, σε συνεργασία με την Περιβαλλοντική Οργάνωση «Καλλιστώ», εφαρμόζεται σύστημα παρακολούθησης, ενώ λαμβάνονται και όλα τα απαραίτητα μέτρα για την άμβλυνση των επιπτώσεων της δραστηριότητας στην περιοχή (περίφραξη, άνω και κάτω διαβάσεις πανίδας, έξοδοι διαφυγής, κατάλληλος φωτισμός, κλπ.). Επιπλέον, στην περιοχή της Ξυνιάδας έχει κατασκευαστεί μια διδύμη άνω διάβαση πανίδας.

Η ορνιθοπανίδα στο μικρό υδροηλεκτρικό σταθμό της Δαφνοζωνάρας. Στο έργο «Μικρός Υδροηλεκτρικός Σταθμός Δαφνοζωνάρα - Σανίδι» είναι σε εξέλιξη ετήσιο Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ορνιθοπανίδας, προκειμένου να καταγραφεί η παρουσία και η συμπεριφορά των σημαντικών ειδών πτηνών στην περιοχή του έργου, ώστε να αξιολογηθεί τυχόν κίνδυνος πρόσκρουσης και ηλεκτροπληξίας. Επιπλέον κατά τη διάρκεια του προγράμματος παρακολούθησης προβλέπεται και η προσπάθεια εντοπισμού ενδεχόμενων θέσεων φωλεασμού και διελεύσεων σημαντικών ειδών ορνιθοπανίδας κατά μήκος της γραμμής Υψηλής Τάσης.

Συστήματα προστασίας των πτηνών στις ανεμογεννήτριες. Τα συστήματα παρακολούθησης ανιχνεύουν και καταγράφουν τα πτηνά μέσω κάμερας, ενώ παράλληλα εκπέμπουν προειδοποιητικούς ήχους, σε ειδικές για τα πτηνά συχνότητες, προκειμένου να εκτρέψουν την πορεία τους και να τα προστατέψουν από ενδεχόμενη πρόσκρουση στις ανεμογεννήτριες. Σε περίπτωση που οι ενέργειες αυτές δεν είναι αρκετές, η συγκεκριμένη τεχνολογία προκαλεί άμεση επιβράδυνση ή/και ακινητοποίηση των ανεμογεννητριών. Μέχρι στιγμής έχει γίνει η εγκατάσταση 36 τέτοιων συστημάτων, ενώ γίνονται παράλληλα και άλλες δράσεις προστασίας, όπως η υλοποίηση προγραμμάτων παρακολούθησης στο πεδίο από ειδικούς επιστήμονες.

Ορθή περιβαλλοντική διαχείριση στο εργοτάξιο του νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης: Στο εργοτάξιο κατασκευής του νέου αεροδρόμιου στο Καστέλι εφαρμόζεται ένα αυστηρό πρόγραμμα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Σε αυτό περιλαμβάνονται δράσεις όπως:

- Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού του εργοταξίου για την πανίδα της ευρύτερης περιοχής της κατασκευής και καταγραφή περιστατικών εντοπισμού άγριας ζωής.
- Η μείωση της αέριας ρύπανσης μέσω της προώθησης της ηλεκτροκίνησης και του carsharing στους εργαζόμενους, για την καθημερινή τους μετακίνηση από και προς το εργοτάξιο.
- Η διατήρηση και προστασία της μνημειακής φυσικής χλωρίδας της ευρύτερης περιοχής μέσω μιας οργανωμένης δράσης σε συνεργασία με φορείς του Δήμου, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και Καθηγητή Γεωπονίας για τη μεταφύτευση των ιστορικών ελαιόδεντρων της απαλλοτριωμένης περιοχής σε ενδεδειγμένα μέρη με σκοπό τη διαφύλαξη των μνημειακών δέντρων και τη διασύνδεσή τους με τον πολιτισμό και την ιστορία του τόπου.
- Ορθή διαχείριση αποβλήτων κατασκευαστικής δραστηριότητας.
- Συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού και των υπεργολάβων σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.
- Παρακολούθηση ποιότητας υδάτων και εδαφών. ●

Αποδοτική και οικονομική θέρμανση με LG Therma V

Οι «πράσινες» αντλίες θερμότητας αέρα/νερού που αντικαθιστούν τους παραδοσιακούς λέβητες πετρελαίου και αερίου

Ο καθένας από εμάς αναζητεί έναν πιο αποδοτικό αλλά και οικονομικό τρόπο να έχει ψύξη το καλοκαίρι στο σπίτι του, θέρμανση τον χειμώνα, ζεστό νερό όλο τον χρόνο. Μια έξυπνη και πολύ αποτελεσματική λύση αποτελούν οι αντλίες θερμότητας αέρα/νερού (AWHP) Therma V της LG, οι οποίες έρχονται να αντικαταστήσουν τους παραδοσιακούς λέβητες πετρελαίου και αερίου, προσφέροντάς μας μείωση του ενεργειακού κόστους αλλά και του αποτυπώματός μας στο περιβάλλον!

Χρησιμοποιώντας βιώσιμη τεχνολογία, οι αντλίες LG Therma V αποτελούν τον εναλλακτικό τρόπο που όλοι ψάχνουμε, παρέχοντάς μας θέρμανση, ψύξη αλλά και ζεστό νερό. Ουσιαστικά, εκσυγχρονίζουν το σύστημα θέρμανσης και παραγωγής ζεστού νερού με τρόπο που καταναλώνει λιγότερη ενέργεια, κάτι που σημαίνει και λιγότερα χρήματα!

Μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα

Σε μια εποχή που η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης έχει πάρει επείγουσες διαστάσεις, η αντικατάσταση ή η συμπλήρωση ενός παραδοσιακού συστήματος καυστήρα πετρελαίου ή φυσικού αερίου με μια αντλία θερμότητας της LG μπορεί να μειώσει σημαντικά τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Με ποιον τρόπο; Η θερμότητα δεν παράγεται με καύση, ούτε και μετατρέπεται η ηλεκτρική ενέργεια σε θερμότητα για θέρμανση. Αυτό που συμβαίνει είναι πως η θερμότητα απορροφάται από τον αέρα του περιβάλλοντος με τη βοήθεια του ψυκτικού κύκλου, εξασφαλίζοντας χαμηλότερη κατανάλωση ενέργειας από τα συμβατικά συστήματα θέρμανσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι LG Therma V μειώνουν την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα με την αξιοποίηση ενός συνδυασμού 25% ηλεκτρικής ενέργειας και 75% θερμότητας από τον εξωτερικό αέρα.

Τρεις επιλογές για κάθε μας ανάγκη

Η σειρά αντλιών θερμότητας Therma V κυκλοφορεί σε τρεις διαφορετικές εκδόσεις, που μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες κάθε σπιτιού.

Therma V Monobloc: Αποτελείται μόνο από μία εξωτερική μονάδα που μας δίνει τη δυνατότητα να κάνουμε αποδοτικότερη χρήση του εσωτερικού χώρου. Συνδέεται (προαιρετικά) με boiler και δεν απαιτεί να εγκαταστήσεις και εσωτερική μονάδα. Παράλληλα, δεν υπάρχει κίνδυνος διαρροής ψυκτικού μέσου στο σπίτι, αφού εσωτερικά υπάρχει μόνο το νερό.

Therma V Split: Περιλαμβάνει μία εξωτερική και μία εσωτερική μονάδα. Απαιτεί σωληνώσεις ψυκτικού μέσου μεταξύ των δύο, αλλά η εξωτερική καταλαμβάνει λιγότερο χώρο στο ακίνητο προσφέροντας ευελιξία στην επιλογή της τοποθεσίας εγκατάστασης.

Therma V Hydrosplit: Λειτουργεί με παρόμοιο τρόπο με αυτόν του Split, όμως, αντί για σωληνώσεις ψυκτικού μέσου μεταξύ εσωτερικής και εξωτερικής μονάδας, χρησιμοποιεί σωληνώσεις νερού. Το αποτέλεσμα είναι πως το οικιακό περιβάλλον είναι ασφαλέστερο.

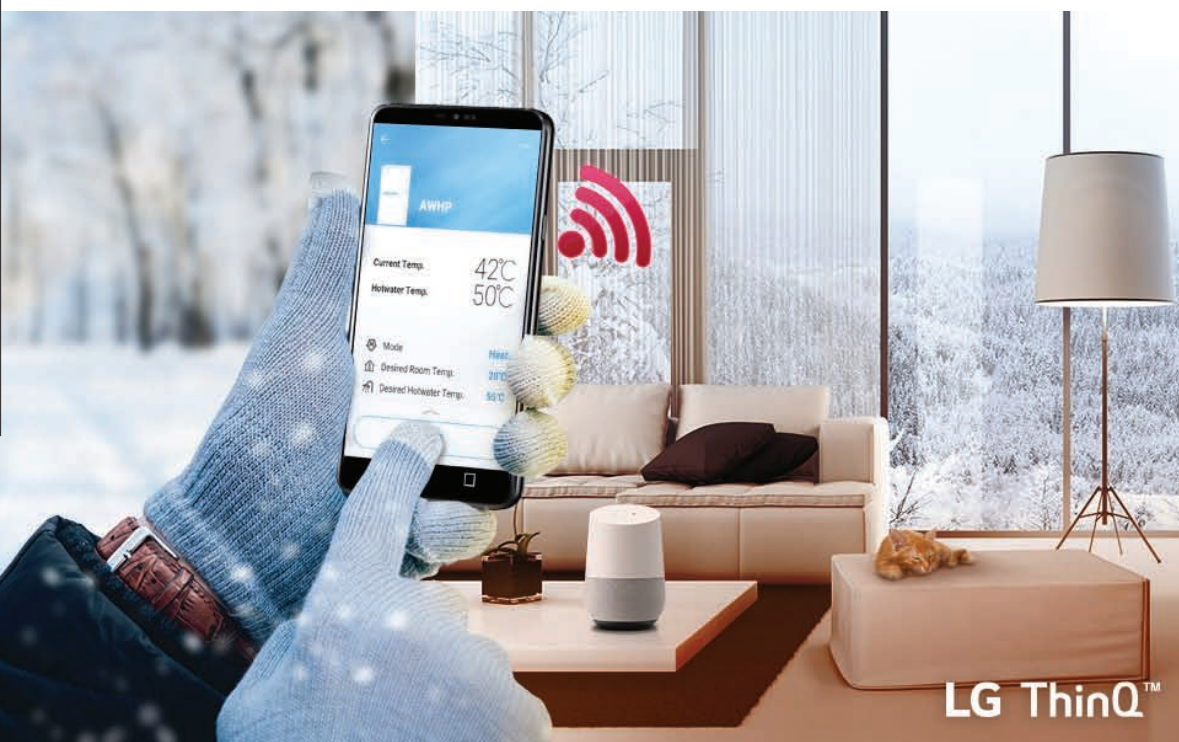
Ο εναλλακτικός, οικονομικός και φιλικός για το περιβάλλον τρόπος για θέρμανση, ψύξη και ζεστό νερό όλο τον χρόνο και μέσα από το πρόγραμμα επιδότησης «Εξοικονομώ - Αυτονομώ»

Φιλικό προς το περιβάλλον ψυκτικό υγρό

Ένα από τα μυστικά της επιτυχίας των αντλιών LG Therma V είναι το νέο ψυκτικό υγρό R32 που χρησιμοποιούν, το οποίο είναι ιδιαίτερα αποδοτικό και φιλικό προς το περιβάλλον. Ένα ακόμη θετικό σημείο είναι ότι οι αντλίες θερμότητας προσφέρουν 100% συμβατότητα με σώματα καλοριφέρ και ενδοδαπέδια θέρμανση.

Παράλληλα, υπάρχει η δυνατότητα ένταξης στο πρόγραμμα επιδότησης «Εξοικονομώ - Αυτονομώ» μέσα από το εξουσιοδοτημένο δίκτυο συνεργατών της LG.

INFO: Απαντήσεις σε κάθε σας απορία για την εύρεση της κατάλληλης λύσης για το σπίτι σας μπορείτε να πάρετε από το εξουσιοδοτημένο δίκτυο συνεργατών της LG, αλλά και επικοινωνώντας απευθείας με την **LG Electronics Hellas** τηλεφωνικά (80111500400) ή με e-mail (b2b.hellas@lge.com).

LG ThinQ™

Η βιώσιμη ανάπτυξη και οι πρακτικές Κοινωνικής Υπευθυνότητας αποτελούν καθημερινότητα της KPMG

Δράσεις που δημιουργούν θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία και το περιβάλλον

Της ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ

Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί παγκόσμια προτεραιότητα που κινητοποιεί την κοινωνία των πολιτών και τις επιχειρήσεις προς την υιοθέτηση νέων βιώσιμων πρακτικών για το περιβάλλον. Η εταιρεία KPMG, ένας παγκόσμιος οργανισμός με 50 χρόνια δράσης στην Ελλάδα, παρέχει μέσω 4 εταιρειών ολοκληρωμένες ελεγκτικές, φορολογικές, λογιστικές, νομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ελληνικές και διεθνείς εταιρείες στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Αναγνωρίζοντας, επομένως, τη σημασία των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβερνητικών ζητημάτων, ενσωματώνει στη λειτουργία της ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο αειφορίας ESG. Στο ESG «ταξίδι» της μοιράζεται και δεσμεύεται μέσα από το σχέδιο «Our Impact Plan: Greece», τις επιτεύξεις και τις φιλοδοξίες για το μέλλον πάνω σε 4 κατηγορίες: Πλανήτης, Άνθρωποι, Ευημερία και Διακυβέρνηση, ώστε να οδηγηθεί σε μια ακόμη πιο πράσινη πορεία μέσα από μια σειρά πρακτικών

και δράσεων που ενισχύουν τον περιβαλλοντικό χαρακτήρα της.

Η πρωτοποριακή εταιρεία στοχεύει στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα της έως το 2030, γι' αυτό και μετρά τις εκπομπές της ώστε να κατανοήσει από πού ξεκινούν και την τελευταία διετία υπολογίζει και το κόστος μετακίνησης των εργαζομένων της, με βάση τους μέσους όρους της Ε.Ε. Ακόμη, με την έναρξη του Covid-19, βρήκε «εξυπνότερους» και φιλικότερους προς το περιβάλλον τρόπους λειτουργίας. Για παράδειγμα, προωθεί τις τηλεδιασκέψεις, όταν είναι δυνατόν, μειώνοντας το σχετικό κόστος μετακινήσεων. Η σημαντική μείωση των εκπομπών CO2 πρόκειται να ενισχυθεί και με τη μετακόμιση της εταιρείας στο νέο κτίριο γραφείων της που βρίσκεται κοντά σε κόμβους μέσων μαζικής μεταφοράς και έχει πιστοποίηση LEED Gold. Τα νέα γραφεία στη Λεωφ. Συγγρού θα διαθέτουν επίσης χώρους στάθμευσης ποδηλάτων και

σταθμούς ηλεκτρικής φόρτισης για να ενισχυθεί η χρήση υβριδικών και ηλεκτρικών αυτοκινήτων.

Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιδόσεις της, η εταιρεία αναζητά τρόπους να μειώσει την κατανάλωση νερού της, ενώ εξασφαλίζει και τη μείωση χρήσης χαρτιού προωθώντας τη χρήση περισσότερων ψηφιακών εργαλείων. Από το 2019, η κατανάλωση χαρτιού της εταιρείας έχει μειωθεί κατά περίπου 60%, σε 4,7 τόνους. Επιπλέον, στους χώρους της υπάρχουν ειδικοί κάδοι ανακύκλωσης για χαρτί, πλαστικό, μπαταρίες, παλιό τεχνολογικό εξοπλισμό και φορητούς υπολογιστές. Το 2022 ανακύκλωσαν περισσότερους από 6,7 τόνους υλικών.

Παράλληλα, «Δίνοντας Ζωή» στο Ντράφι της Αττικής, οι εργαζόμενοι της KPMG φύτεψαν πάνω από 150 δέντρα με τη βοήθεια της WE4ALL σε μια περιοχή με χαμηλή βλάστηση που επλήγη από τις πυρκαγιές του 2022, προστατεύοντάς την από

Αριστερά από δράση καθαρισμού στην παραλία Εδέμ. Δίπλα δεξιά, δράση δεντροφύτευσης στο Ντράφι. Κάτω δεξιά, από εκδήλωση για τη WfC.

εδαφοδιάβρωση. Η KPMG συνεχίζει για δεύτερη χρονιά τη στήριξή της στην οργάνωση WE4ALL, με την οποία έχουν συνδράμει στη φύτευση πάνω από 2.000 δέντρων σε όλη την Ελλάδα.

Συνεχίζοντας τις περιβαλλοντικές δράσεις, για ακόμη μια χρονιά, στελέχη της KPMG καθάρισαν εθελοντικά, στις 21 Οκτωβρίου 2022, την πολυσύχναστη παραλία Εδέμ στο Παλαιό Φάληρο, συγκεντρώνοντας μεγάλο αριθμό σκουπιδιών και ανακυκλώσιμων ειδών – συνολικά 40 κιλά απορριμμάτων και 5 κιλά ανακυκλώσιμων υλικών. Επιπρόσθετα, η ομάδα της KPMG έγινε κομμάτι της λύσης στο μεγάλο πρόβλημα ρύπανσης που αντιμετωπίζουν οι ακτές συμμετέχοντας για τέταρτη φορά στην εκστρατεία «Παίρνω μέρος, γίνομαι η λύση» της HELMEPA. Η δράση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των ενεργειών Κοινωνικής Ευθύνης της εταιρείας και σε συνέπεια με τον 14ο Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών «Ζωή στο νερό».

Παράλληλα, η εταιρεία με στόχο να δημιουργήσει ένα θετικό και μετρήσιμο αντίκτυπο στην κοινωνία και στη γυναικεία ενδυνάμωση, υποστηρίζει μια ελληνική αποστολή ευαισθητοποίησης για το κλίμα στην Ανατολική Αφρική. Η αποστολή αποτελεί μέρος της έρευνας του οργανισμού AWomanCanBe.org για την επίδραση της κλιματικής αλλαγής στις γυναίκες του κόσμου.

Γίνεται αντιληπτό ότι η KPMG με καθήκον και ευθύνη διατηρεί τη δέσμευσή της να προωθεί δράσεις που ενισχύουν τον περιβαλλοντικό της χαρακτήρα, σύμφωνα πάντοτε με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Η αναστροφή της περιβαλλοντολογικής καταστροφής και η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης αποτελούν προτεραιότητά της, προκειμένου να προστατεύσει το περιβάλλον, να αλλάξει συνήθειες και να αποκτήσει νέες, πιο ωφέλιμες για τις μελλοντικές γενιές. ●

«Δίνοντας Ζωή» στο Ντράφι της Αττικής, οι εργαζόμενοι της KPMG φύτεψαν πάνω από 2.000 δέντρα με τη βοήθεια της WE4ALL στο πλαίσιο του προγράμματος Κοινωνικής Υπευθυνότητας της εταιρείας

Συμβουλές για μια «πράσινη» ζωή

Τα τελευταία χρόνια, όλο και συχνότερα βάζουμε το επίθετο «πράσινος» στη ζωή μας. Ή, τουλάχιστον, στα λεγόμενά μας. Μιλάμε για πράσινες μετακινήσεις και πράσινη ενέργεια, πράσινη επιχειρηματικότητα και πράσινες συμβάσεις. Τι σημαίνει, ωστόσο, «πράσινος τρόπο ζωής» και τι τον συγκροτεί;

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ

Πράσινος τρόπος ζωής είναι ο τρόπος που συμπορεύεται με τη φύση αντί να της εναγνιώνεται, συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, σέβεται τους φυσικούς πόρους και δεν βάζει σε κίνδυνο τα οικοσυστήματα.

Τον ακολουθούμε; Έτσι κι έτσι. Φοβάμαι ότι πολλοί από εμάς σπεύδουμε να δηλώσουμε την πρόθεσή μας, όμως στην πράξη απέχουμε. Πώς μπορούμε, λοιπόν, να γίνουμε πιο «πράσινοι» στη ζωή μας;

1. ΡΟΥΧΑ

Παλιότερα, ο κόσμος αγόραζε καινούργια ρούχα όταν τα είχε πραγματικά ανάγκη. Όταν αυτά που είχε φθείρονταν ή μίκραιναν, ή όταν χρειαζόταν κάτι ιδιαίτερο για μια πραγματικά σημαντική περίπτωση. Σήμερα αγοράζουμε ρούχα επειδή είναι μόδα, επειδή βαρεθήκαμε τα παλιότερα ή επειδή τα είδαμε στη βιτρίνα, επειδή θέλαμε κάτι να μας φτιάξει τη διάθεση ή επειδή κάποιο ρούχο το έχουμε απλώς ξαναφορέσει. Δεν σκεφτόμαστε από πού ήρθαν τα ρούχα μας, πώς κατασκευάστηκαν, πόση ενέργεια δαπανήθηκε για να φτάσουν στην ντουλάπα μας, ούτε τι γίνονται όταν τα εγκαταλείψουμε.

Η «πράσινη» επιλογή είναι να αγοράζουμε λιγότερα ρούχα – και μόνον όταν τα χρειαζόμαστε πραγματικά. Ρούχα από καλύτερα και φυσικά υλικά, που υπερβαίνουν τις περιστασιακές μόδες και θα μας συντροφεύσουν για πολύ καιρό. Επίσης, να μην πετάμε τα δικά μας παλιότερα ρούχα, αλλά να τα ανακυκλώνουμε, να τα χαρίζουμε ή να τα μεταποιούμε για να τα ξαναφορέσουμε.

2. ΤΡΟΦΙΜΑ

Η Ελλάδα κατατάσσεται 3η στον κόσμο στη σπατάλη τροφίμων, αφού σύμφωνα με στοιχεία του ΟΗΕ κάθε κάτοικος πετά 142 κιλά τροφίμων τον χρόνο. Η «συνήθεια» αυτή έχει και οικονομικό κόστος που υπολογίζεται σε 1.000-1.400 ευρώ ετησίως ανά κάτοικο. Στο φαγητό, «πράσινος τρόπος ζωής» σημαίνει να αγοράζουμε υπεύθυνα. Να προμηθευόμαστε αυτό που θα καταναλώσουμε, όχι κάτι που θα πετάξουμε. Να μάθουμε να προγραμματίζουμε τα γευμάτα μας από πριν και να μαγειρεύουμε ό,τι ψωνίσαμε, για να μην πετάμε. Σημαίνει να μην παραγγέλνουμε υπερβολικά στο εστιατόριο για να «χορτάσει το μάτι». Μειώνοντας τη σπατάλη τροφίμων περιορίζουμε την απώλεια νερού, πόρων, ενέργειας και κόπου.

Στο φαγητό, οι «πράσινες» επιλογές είναι συνήθως τοπικές. Στις μέρες μας, το τραπέζι μας έχει τυριά από τη Γαλλία, σολωμό από τη Σκωτία, σόγια από την Κίνα, μπανάνες από την Κολομβία, σοκολάτες από το Βέλγιο και κρασί από την Αυστραλία, ανάμεσα σε άλλα. Όμως, καταναλώνουμε υπεύθυνα επιλέγοντας όσο περισσότερο γίνεται τοπικά προϊόντα, βιολογικής καλλιέργειας και της εποχής.

3. ΚΡΕΑΣ

Για να είμαστε «πράσινοι», δεν χρειάζεται απαραίτητα να γίνουμε χορτοφάγοι και βίγκαν, μπορούμε όμως να μειώσουμε την κατανάλωση κρέατος σε μία ή δύο φορές την εβδομάδα, όπως έκαναν παλιά. Θα βοηθήσει την υγεία μας, αλλά και το περιβάλλον. Η βιομηχανική παρα-

γωγή κρέατος ευθύνεται για περίπου το 15% της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου και επηρεάζει το έδαφος και το νερό. Όσο για τα ζώα, ξέρουμε αλλά ξχνάμε ότι κρατιούνται φυλακισμένα σε πολύ περιορισμένους χώρους, σε τραγικές συνθήκες. Η υιοθέτηση μιας διατροφής με περισσότερα λαχανικά και φρούτα είναι σίγουρα καλύτερη τόσο για εμάς όσο και για το περιβάλλον. Όμως, ακόμα και το να επιλέγουμε κοτόπουλο αντί για μοσχαρίσιο κρέας για έναν χρόνο, θα βοηθήσει να μειώσουμε τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα κατά 400 λίτρα, ενώ με ένα μόλις χορτοφαγικό δείπνο την εβδομάδα μπορούμε να γλιτώσουμε το αντίστοιχο ενός ταξιδιού 1.500 μιλίων, σύμφωνα με το Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν.

4. ΝΕΡΟ

Το νερό δεν φτάνει στο σπίτι μας μαγικά. Χρειάζεται πολλή ενέργεια για να μεταφερθεί από τη λίμνη ή το ποτάμι. Ας το σεβαστούμε κάνοντας μπάνιο για λιγότερη ώρα, κλείνοντας τη βρύση όταν βουρτσίζουμε τα δόντια μας, ανακυκλώνοντας το νερό στο σπίτι, αλλά και συλλέγοντας το νερό της βροχής όσο γίνεται. Με την ευκαιρία, ας θυμηθούμε και τι συμβαίνει με το εμφιαλωμένο νερό – το πιο αγαπητό ρόφημα σε όλον τον κόσμο. Στις περισσότερες πόλεις το νερό είναι καλό και πίνεται, όμως μας έχει μείνει η συνήθεια του εμφιαλωμένου, χάριν ευκολίας. Η ενέργεια που καταναλώνεται για να παραχθεί, να μεταφερθεί, να συσκευαστεί και να παγώσει ένα μπουκάλι εμφιαλωμένο νερό είναι 2.000 φορές περισσότερη από όση χρειάζεται για να πιούμε νερό βρύσης στην ίδια ποσότητα. Επίσης, το πλαστικό μπουκάλι χρειάζεται περίπου 450 χρόνια για να διασπαστεί. Διαλέξτε νερό βρύσης, όσο γίνεται.

5. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

Όλο και περισσότερος κόσμος αρχίζει να μειώνει τα ταξίδια του, όχι μόνο για λόγους κόστους, αλλά και για το περιβάλλον. Η οδήγηση και τα αεροπορικά ταξίδια είναι δύο τομείς στους οποίους μπορεί κανείς να κάνει σημαντική διαφορά ακολουθώντας πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον. Λιγότερα ταξίδια, ορθότερες επιλογές καυσίμων, το carpooling και η ακολουθία της συντομότερης διαδρομής είναι επιλογές που εύκολα μπορούμε να κάνουμε για το περιβάλλον.

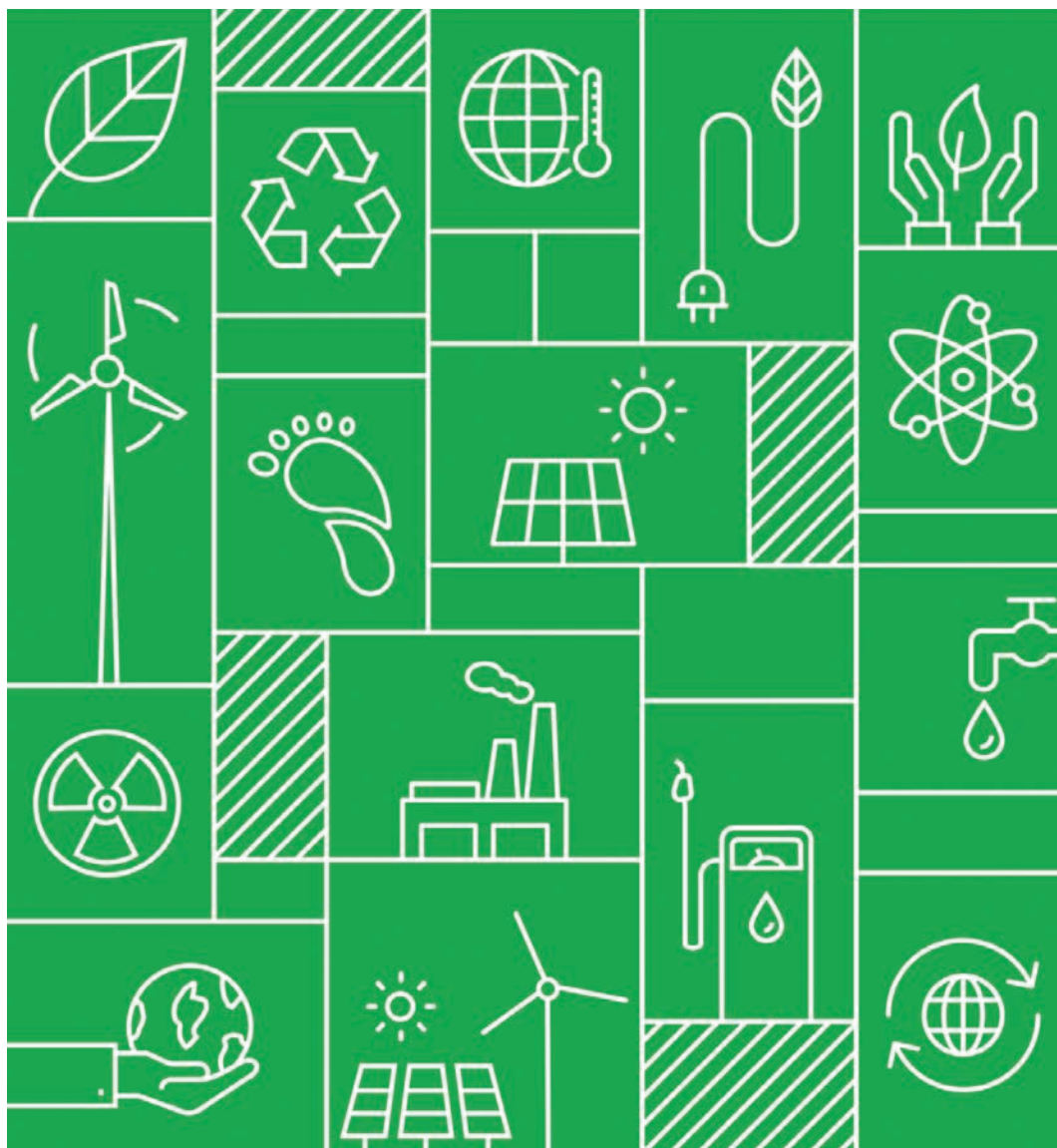
6. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

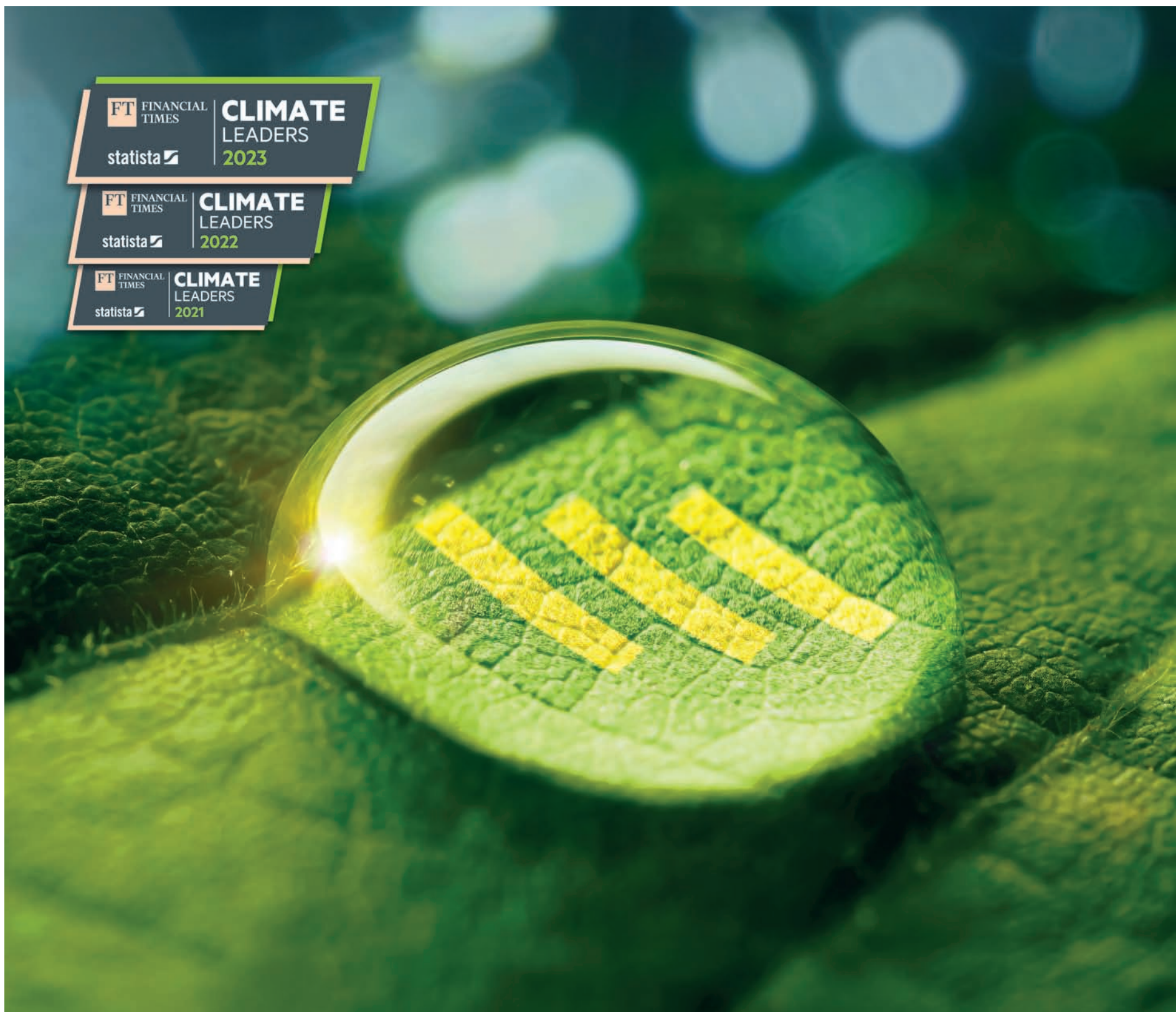
Στην καθημερινότητά μας έχουμε αρκετές «πράσινες» και απλές επιλογές. Αντικαταστήστε τους λαμπτήρες στο σπίτι και στο γραφείο με LED. Οι λαμπτήρες LED καταναλώνουν 75% λιγότερη ενέργεια για το ίδιο αποτέλεσμα και διαρκούν 25 φορές περισσότερο. Όταν έρθει η ώρα να αλλάξετε τον υπολογιστή σας, επιλέξτε κάποιον με σήμα energystar που χρησιμοποιεί 35-65% λιγότερη ενέργεια – και ιδανικά χαρίστε τον παλιό σας, αντί να τον ανακυκλώσετε. Ξεχάστε το στεγνωτήριο που είναι μία από τις συσκευές που καταναλώνουν την περισσότερη ενέργεια. Σε μια χώρα με τόσο ηλιοφάνεια, η κλασική απλότητα είναι σίγουρα η καλύτερη επιλογή.

Πολλές ηλεκτρικές συσκευές είναι, όπως λέμε, «ενεργειακά βαμπίρ», αφού καταναλώνουν κάποια ενέργεια και όταν δεν τις χρησιμοποιούμε και μας κοστίζουν χρήματα. Τέτοιες είναι συνήθως οι ηλεκτρονικές συσκευές που αφήνουμε στην πρίζα κατά τη διάρκεια της νύχτας, όπως οι επιτραπέζιοι υπολογιστές, οι εκτυπωτές, τα στερεοφωνικά, οι τηλεοράσεις, οι φούρνοι μικροκυμάτων και οι κονσόλες βιντεοπαιχνιδιών. Οτιδήποτε έχει οθόνη, όπως το ρολόι στον φούρνο μικροκυμάτων, επίσης καταναλώνει ενέργεια. Προσπαθήστε, λοιπόν, να κλείνετε τελείως τις ηλεκτρικές συσκευές όταν δεν τις χρησιμοποιείτε.

Ο πράσινος τρόπος ζωής είναι μια σειρά από επιλογές που κάνουμε καθημερινά και σταθερά. Από το να επιλέγουμε προϊόντα ως το να καταναλώνουμε λιγότερο, και από το να κλείνουμε τη βρύση όταν βουρτσίζουμε τα δόντια μας μέχρι το να σβήνουμε τα φώτα βγαίνοντας από το δωμάτιο, είναι πολλά αυτά που μπορούμε να ακολουθήσουμε στη ζωή μας για να βοηθήσουμε τον πλανήτη. ●

Το νερό δεν φτάνει στο σπίτι μας μαγικά. Χρειάζεται πολλή ενέργεια για να μεταφερθεί από τη λίμνη ή το ποτάμι. Ας το σεβαστούμε κάνοντας μπάνιο για λιγότερη ώρα, κλείνοντας τη βρύση όταν βουρτσίζουμε τα δόντια μας, ανακυκλώνοντας το νερό στο σπίτι, αλλά και συλλέγοντας το νερό της βροχής όσο γίνεται.

Το θετικό μας αποτύπωμα στο περιβάλλον διακρίνεται διεθνώς

Για 3^η συνεχή χρονιά στη λίστα Climate Leaders των Financial Times

Η Τράπεζα Πειραιώς είναι η **μόνη ελληνική εταιρεία** που συγκαταλέγεται σταθερά στη λίστα των Financial Times με τους κλιματικούς ηγέτες της Ευρώπης για τα έτη **2021, 2022 και 2023**.

Αυτή η διάκριση ήρθε μέσα από το σύνολο των δράσεών μας για τον περιορισμό των **εκπομπών αερίων του Θερμοκηπίου**, καθώς μειώσαμε ουσιαστικά το ανθρακικό μας αποτύπωμα για το διάστημα **2016-2021**.

Το περιβάλλον βρίσκεται στην καρδιά της στρατηγικής μας και στόχος μας είναι να αυξήσουμε τη **βιώσιμη τραπεζική** μας δραστηριότητα έως το 2025 και να προσφέρουμε διαρκώς αξία στην εθνική οικονομία, την κοινωνία και τον πλανήτη.

Μάθετε περισσότερα στο www.piraeusholdings.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ

το άκουσμα της φράσης «ζωτική σημασία», ίσως δεν μας έρχεται πρώτα στο νου τα δάση ως τα πιο απαραίτητα φυσικά στοιχεία. Ωστόσο, τα δάση καλύπτουν το ένα τρίτο της χερσαίας μάζας της γης, επιτελώντας ζωτικές λειτουργίες, φιλοξενούν περισσότερα εκ των μισών από τα χερσαία είδη ζώων, φυτών και εντόμων στον κόσμο και υποστηρίζουν τα μέσα διαβίωσης 1,6 δισεκατομμυρίων ανθρώπων. Συγκεκριμένα, τα δάση της ΕΕ αποτελούν στην πλειονότητά τους ιδιωτικές ιδιοκτησίες (περίπου 60 % των δασικών εκτάσεων έναντι 40% δημόσιων δασών), εκτείνονται σε 158 εκατομμύρια εκτάρια και καλύπτουν το 37,7% της χερσαίας έκτασης με τα έξι κράτη μέλη με τις μεγαλύτερες δασικές περιοχές (Σουηδία, Φινλανδία, Ισπανία, Γαλλία, Γερμανία και Πολωνία) να αποτελούν τα δύο τρίτα των δασικών εκτάσεων. Από αυτά μάλιστα περίπου 37,5 εκατομμύρια εκτάρια δασικών εκτάσεων (το 23% των ευρωπαϊκών δασών) ανήκουν στο δίκτυο Natura 2000 για την προστασία της φύσης.

Τι ισχύει συνολικά στην Ευρώπη

Η δασική χερσαία κάλυψη όμως διαφέρει σημαντικά. Για παράδειγμα, αν και η Φινλανδία, η Σουηδία και η Σλοβενία καλύπτονται σε ποσοστό σχεδόν 60% από δάση, το ποσοστό αυτό είναι μόλις 8,9% στις Κάτω Χώρες. Σε αντίθεση με διάφορες περιοχές του πλανήτη όπου η αποψίλωση των δασών αποτελεί σημαντικό πρόβλημα, η δασική έκταση στην ΕΕ μεταξύ 1990 και 2010 αυξήθηκε περίπου κατά 11 εκατομμύρια εκτάρια – τόσο εξαιτίας της φυσικής εξαπλώσης των δασών όσο και των προπαθειών αναδάσωσης. Σημαντικό είναι ακόμη, ότι μόνο το 4% συνολικά των δασών δεν έχουν αλλοιωθεί από τον άνθρωπο, το 8% είναι φυτείες ενώ το υπόλοιπο ανήκει στην κατηγορία των «ημιφυσικών», δηλαδή των δασών που έχουν διαμορφωθεί από τον ίδιο τον άνθρωπο.

Η υγεία, ωστόσο, των ευρωπαϊκών δασών αντιμετωπίζει όλα και περισσότερες προκλήσεις, όπως αναφέρει και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος στην έκθεσή του με τίτλο «Ποια είναι η κατάσταση των ευρωπαϊκών δασικών οικοσυστημάτων;». Στην έκθεση τονίζεται ότι η φυλλόπτωση αυξάνεται, γεγονός που υποδηλώνει μια κρίσιμη κατάσταση. Πέρα από αυτό, η κλιματική αλλαγή αποτελεί ήδη σοβαρό πρόβλημα για τα ευρωπαϊκά δάση. Περίπου το 10% των ετήσιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ-27 απορροφάται και αποθηκεύεται σε δασικά εδάφη και βιομάζα. Η αποψίλωση των δασών, μαζί με τη γεωργία και άλλες αλλαγές στις χρήσεις γης, είναι υπεύθυνη για το 25% περίπου των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σύμφωνα με τον ΟΗΕ, ενώ η ανεμοθύελλα, οι επιδημίες εντόμων –που έχουν διπλασιάσει τις ζημιές στη φύση τα τελευταία 20 χρόνια– επηρεάζουν επίσης την κλιματική αλλαγή.

Συνολικά, με τις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις για βιομάζα, τα δάση προβλέπεται ότι θα υποστούν περαιτέρω οικολογική πίεση τα επόμενα χρόνια. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, κάθε χρόνο χάνονται 10 εκατομμύρια εκτάρια δάσους παγκοσμίως ενώ πρόβλημα αποτελούν και οι μεγάλης έντασης πυρκαγιές των τελευταίων ετών που έχουν φέρει την καταστροφή των δασών στο προσκήνιο του δημόσιου διαλόγου.

Τι ισχύει στην Ελλάδα

Όσον αφορά την Ελλάδα, εμφανής είναι και η επίπτωση των πυρκαγιών στο φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής. Με βάση το ετήσιο αρχείο συμβάντων του Πυροσβεστικού Σώματος Ελλάδος και τα δεδομένα του European Forest Fire Information System (EFFIS) (για τις καμένες δασικές εκτάσεις του έτους 2021), το σύνολο των καμένων δασικών εκτάσεων για τη χρονική περίοδο 2000-2021 ανέρχεται σε 930.483 εκτάρια. Από τα στοιχεία που προέκυψαν, τα έτη 2000, 2007 και 2021 ήταν ιδιαίτερα καταστροφικά αφού οι καμένες δασικές εκτάσεις ξεπέρασαν τα 100.000 εκτάρια όπως αναγράφεται και στη «Μελέτη χαρτογραφικής αποτύπωσης περιοχών που επηρεάστηκαν από τις δασικές πυρκαγιές της αντιπυρικής περιόδου 2021» της WWF Hellas.

Πιο συγκεκριμένα, μετά την αναθεώρηση του εθνικού καταλόγου των περιοχών του Δικτύου Natura, η Ελλάδα αριθμεί 446 περιοχές για τις οποίες το καθεστώς

προστασίας είναι θεσμικά κατοχυρωμένο. Στο πλαίσιο της υψηλής βιοποικιλότητάς της, έχουν καταγραφεί 28 δασικοί τύποι οικοτόπων, αποτελώντας τον τρίτο μεγαλύτερο αριθμό τύπων οικοτόπων ανάμεσα σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα και με την Έκθεση «Η Ανθεκτικότητα των Ελληνικών Δασικών Οικοσυστημάτων στην Κλιματική Αλλαγή» που εκπονήθηκε από

την Επιτροπή για την Ανθεκτικότητα των Ελληνικών Δασικών Οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή, αποτυπώνεται ότι η Ελλάδα διαθέτει υψηλή ποικιλότητα δασικών τύπων βλάστησης και εμφανίζει τον υψηλότερο αριθμό taxa και τον μεγαλύτερο αριθμό δασικών τύπων οικοτόπων ανά στρέμμα στην Ευρώπη. Όσον αφορά τις κύριες απειλές για τα δάση και τα δασικά οικοσυστήματα της χώρας είναι φυσικά οι δασικές πυρκαγιές, η αέρια ρύπανση, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, οι προσβολές εντόμων και μυκήτων και τα εισβάλλοντα ξενικά είδη.

Κατευθυντήριες γραμμές από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Στην Παγκόσμια Ημέρα Δασών, την 21η Μαρτίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε δύο κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία και την αποκατάσταση των δασών της ΕΕ, τη βελτίωση της ποιότητάς τους και την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους στην κλιματική αλλαγή.

Οι πρώτες κατευθυντήριες γραμμές της νέας δασικής στρατηγικής της ΕΕ παρέχουν πρακτικές υποδείξεις προς τις αρχές, τους ιδιοκτήτες, τους διαχειριστές δασών αλλά και τους πολίτες, για φιλικά προς τη βιοποικιλότητα έργα δάσωσης, αναδάσωσης και δενδροφύτευσης με στόχο την επίτευξη μιας βιώσιμης και κλιματικά ουδέτερης οικονομίας έως το 2050. Υποστηρίζουν επίσης τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η ΕΕ βάσει του παγκόσμιου πλαισίου για τη βιοποικιλότητα Κουνμίνγκ-Μόντρεαλ.

Η προστασία, η αποκατάσταση και η διεύρυνση των δασών της ΕΕ για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, και η διασφάλιση ανθεκτικών και πολυλειτουργικών δασικών οικοσυστημάτων θα επιτευχθεί μέσα από μια σειρά στόχων-δράσεων. Αναλυτικότερα, ενδείκνυται η προώθηση της βιώσιμης δασικής βιοοικονομίας για προϊόντα ξύλου μακράς διάρκειας ζωής, η εξασφάλιση της βιώσιμης χρήσης των πόρων με βάση το ξύλο για βιοενέργεια, η προώθηση της βιοοικονομίας που δεν βασίζεται στα δάση, συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού, η ανάπτυξη δεξιοτήτων και ενδυνάμωση των ανθρώπων για τη βιώσιμη βιοοικονομία με βάση τα δάση και την προστασία των τελευταίων εναπομειναντων πρωτογενών και αρχαίων δασών της ΕΕ. Μέσω καθορισμένων κριτηρίων ταυτοποίησής τους, βάσει ενός καταλόγου δεικτών ή αρχών και με τη χρήση ενός χρονοδιαγράμματος, θα υλοποιηθεί η αυστηρή προστασία τους.

Η εξασφάλιση της αποκατάστασης των δασών και η ενίσχυση της αειφόρου διαχείρισής τους για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η αναδάσωση των βιοποικιλών δασών, θα συμβάλλει στον στόχο φύτευσης 3 δισεκατομμυρίων επιπλέον δέντρων έως το 2030. Η παροχή οικονομικών κινήτρων στους ιδιοκτήτες και διαχειριστές δασών για τη βελτίωση της ποσότητας και της ποιότητας των δασών της ΕΕ ανήκουν ακόμη, στους κύριους στόχους της στρατηγικής της ΕΕ.

Στους επιμέρους στόχους συμπεριλαμβάνεται η συλλογή δεδομένων, η υποβολή εκθέσεων, η ανάπτυξη ενός ισχυρού προγράμματος έρευνας και καινοτομίας για τη βελτίωση των γνώσεων γύρω από τα δάση, η εφαρμογή ενός περιεκτικού και συνεκτικού πλαισίου διακυβέρνησης των δασών της ΕΕ, η εντατικοποίηση της εφαρμογής και η επιβολή του υφιστάμενου κεκτημένου της ΕΕ.

Αν με λίγα λόγια επιτευχθεί η συνεργασία μεταξύ εθνικών εμπειρογνομώνων, φορέων και των πολιτών, θα υλοποιηθούν οι στόχοι της στρατηγικής της ΕΕ για την αύξηση της ανθεκτικότητας των δασικών οικοσυστημάτων, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη. Μέσα από το πλαίσιο, το οποίο έχει ήδη τεθεί στην Εθνική Στρατηγική για τα δάση, η αλλαγή μπορεί να επέλθει σταδιακά. Είναι γεγονός, η δενδροφύτευση μπορεί να ενισχύσει την αίσθηση του ανήκειν σε μια κοινότητα και να μας επιτρέψει να απολαμβάνουμε μια πράσινη κληρονομιά στο μέλλον. ●

Ποια είναι η κατάσταση των ευρωπαϊκών δασικών οικοσυστημάτων;

Υγιή δάση σύμφωνα με την ΕΕ: Η φύτευση 3 δισεκατομμυρίων επιπλέον δέντρων έως το 2030 ανήκει στους στόχους της

Της ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΦΩΤΟ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΝΑΤΖΗΣ

**Η οικονομία, η ποιότητα
και η φροντίδα περιβάλλοντος
πάνε πακέτο...**

πάνε FISIKON!

- **Σημαντικά οικονομικότερο** συγκριτικά με τα άλλα συμβατικά καύσιμα
- Εγγυημένη **ποιότητα καυσίμου** • Φιλικό προς το **περιβάλλον**

ΙΔΑΝΙΚΗ ΛΥΣΗ ΓΙΑ ΙΔΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ
ΔΙΑΡΚΩΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟ ΔΙΚΤΥΟ

fisikon.gr

Μια ιστορία για τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα

Τι θα συνέβαινε αν στην εξίσωση των επιλογών μας προσθέταμε το περιβάλλον και το αποτύπωμα που αφήνουμε σε αυτό;

Της ΑΛΙΝΑΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

αν σήμερα και όχι πολύ καιρό πριν –για την ακρίβεια πριν από έναν μήνα– βρισκόμουν στην πόλη Ubud, στο Μπαλί. Οι δείκτες του ρολογιού έδειχναν 5 ώρες μπροστά και χωροχρονικά αισθανόμουν πως ήμουν στο μέλλον. Οκτώ το πρωί τοπική ώρα, και στην πόλη μου τέσσερις. Στην Αθήνα ήταν νύχτα, οι περισσότεροι κοιμόντουσαν ή απολάμβαναν το βράδυ στην πόλη, ενώ εγώ είχα ήδη ξεκινήσει την πρώτη μου βόλτα στο νησί. Είχα προαποφασίσει πως το ταξίδι αυτό θα ήταν διαφορετικό από όσα είχα κάνει μέχρι τότε. Πώς να μην ήταν εξάλλου; Βρισκόμουν για πρώτη φορά σε άλλη ήπειρο, στην Ασία, άκουγα μια διάλεκτο άγνωστη μέχρι τότε στα αυτιά μου και ερχόμουν σε επαφή με μια κουλτούρα που διαφέρει σε πολλά από τη δική μου. Από όταν πήρα την απόφαση να κάνω αυτό το ταξίδι, ήξερα ένα πράγμα: ήθελα να γνωρίσω τους ανθρώπους αυτής της χώρας, να ζήσω τη δική τους καθημερινότητα και να δω πώς σκέφτονται. Οκτώ το πρωί στο Μπαλί και το νησί κυριολεκτικά τρέχει. Στέκομαι στο πεζοδρόμιο θέλοντας για λίγο να αφουγκραστώ την ενέργεια της πόλης. Ο δρόμος γεμάτος αυτοκίνητα και σκούτερ, πεζοί να προχωράνε δίπλα μου, ντόπιοι και τουρίστες – ο καθένας με τον δικό του σκοπό για εκείνη την ημέρα. Απέναντί μου μια μικρή επιχείρηση με κοσμήματα. Χωρίς να χαζέψω τη βιτρίνα, μπήκα μέσα. Τα ράφια ήταν γεμάτα σκουλαρίκια, βραχιόλια και κολιέ για όλα τα γούστα, θα έλεγε κανείς. Το καθένα από αυτά ξεχώριζε και όλα ήταν χειροποίητα! Άλλα φτιαγμένα από καρπούς φυτών και άλλα από

την πέτρα ηφαιστείου του νησιού, με διαφορετικά χρώματα και σχήματα. Μια βιώσιμη τουριστική επιχείρηση που όλα τα προϊόντα ήταν φτιαγμένα από πρώτες ύλες. Η υπεύθυνη του μαγαζιού, χαμογελαστή και εξυπηρετική, με πλησίασε και πολύ ευγενικά με ρώτησε αν ήθελα κάποια βοήθεια. Δεν έχασα χρόνο και αφού είχαμε μείνει οι δυο μας πια στο μαγαζί, άρχισα να τη ρωτάω για την επιχείρησή της. Η συζήτησή μας έγινε στα αγγλικά και παρόλο που δεν μπορούσα να καταλάβω αρκετά από όσα έλεγε, η γλώσσα του σώματός της τα έλεγε όλα. Ο τρόπος που κουνούσε τα χέρια της δείχνοντας το μαγαζί και τα προϊόντα, μαρτυρούσε την περηφάνειά της και ταυτόχρονα την αγωνία της. Της μίλησα για τις μικρές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, για τους μικρούς επιχειρηματίες που έχω γνωρίσει τους τελευταίους μήνες μέσα από τη δουλειά μου και για τις δικές τους αγωνίες που κατά διαστήματα μου είχαν εκμυστηρευτεί. Κουνούσε καταφατικά το κεφάλι δείχνοντάς μου ότι τους καταλαβαίνει. Πριν φύγω από το μαγαζί με σταμάτησε και μου είπε: «Το μαγαζί ήταν δική μου επιλογή. Το ρίσκο που πήρα στη ζωή μου για εμένα πέτυχε».

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα και με αφορμή αυτή τη γνωριμία αναρωτήθηκα για το πώς μας ορίζουν πολλές φορές οι επιλογές που κάνουμε. Τα όνειρά μας, οι επιτυχίες και οι αποτυχίες μας, τα σχέδιά μας, το επάγγελμά μας, οι φίλοι μας είναι μια σειρά από επιλογές που τις βασίζουμε σε μία και μόνο αφετηρία: τον εαυτό μας. Αν, όμως, στην «εξίσωση» των επιλογών μας

Αρκεί μια βόλτα στα «τουριστικά» μαγαζιά της Πλάκας και των νησιών για να καταλάβει κανείς τι επιλέγουν να προσφέρουν στους πελάτες τους. Αντί για μια αληθινή «γεύση» Ελλάδας, προωθούν χαμηλού κόστους προϊόντα από ευτελή υλικά, φερμένα από την άλλη άκρη του κόσμου.

προσθέταμε το περιβάλλον και το αποτύπωμα που αφήνουμε σε αυτό θα αλλάζαμε κάτι; Τα τελευταία χρόνια, μιλάμε πολύ για κλιματική αλλαγή και βιωσιμότητα. Για το πόσο σημαντικό είναι να προστατεύουμε το περιβάλλον. Στην Ελλάδα, πολλές επιχειρήσεις ξεκινούν με πρόσημο το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα και αποτελούν τρανά παραδείγματα του όρου «βιωσιμότητα». Επιχειρήσεις με προϊόντα τα οποία όχι μόνο ξεχωρίζουν, αλλά είναι και φιλικά προς το περιβάλλον, όπως τσάντες από παλιές τέντες σπιτιών (3Quarters), ρούχα βαμμένα από ελληνικά βότανα (Christiana Vardakou) και χειροποίητα σαπούνια (Sabahat). Αντίθετα, οι περισσότερες εξακολουθούν να αδιαφορούν. Αρκεί μια βόλτα στα «τουριστικά» μαγαζιά της Πλάκας και των νησιών για να καταλάβει κανείς τι επιλέγουν να προσφέρουν στους πελάτες τους. Αντί για μια αληθινή «γεύση» Ελλάδας, προωθούν χαμηλού κόστους προϊόντα από ευτελή υλικά, φερμένα από την άλλη άκρη του κόσμου. Κάθε επιλογή είναι ένα καινούργιο «ταξίδι». Και αν αυτό το ταξίδι έχει πολλές παραμέτρους, τότε σίγουρα μία από αυτές θα πρέπει να είναι το περιβάλλον. Αν έπρεπε να δώσω ένα παράδειγμα, θα ήταν σίγουρα η μικρή επιχειρηματίας στο Μπαλί. Μια κοπέλα από άλλη ήπειρο και με διαφορετική κουλτούρα από τη δική μας επέλεξε να ξεκινήσει την επιχείρησή της με δύο στόχους: να κατασκευάζει τα δικά της κοσμήματα με φυσικά υλικά από τον τόπο της και ταυτόχρονα να αφήνει το λιγότερο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Μπορούμε και εμείς! ●

Τα καταφέραμε! Εσείς «κόψατε» τον έγχαρτο λογαριασμό και μαζί φυτέψαμε πάνω από 5.000 δέντρα!

**Όλοι εμείς στην ΕΥΔΑΠ, σας ευχαριστούμε που ανταποκριθήκατε
στο κάλεσμά μας να καταργήσουμε τον έγχαρτο λογαριασμό
και να «πρασινίσουμε» την Αττική, αλλά και πληγείσες περιοχές
και κοινότητες της Βόρειας Εύβοιας!**

**Δεν σταματάμε, όμως, εδώ. Αυτή ήταν μόνο η αρχή.
Συνεχίζουμε την προσπάθειά μας!**

Για κάθε 5 έγχαρτους λογαριασμούς που μετατρέπονται σε ψηφιακούς,
φυτεύουμε ένα δέντρο, σε συνεργασία με τον περιβαλλοντικό οργανισμό we4all.

Μαζί, κάνουμε, ξανά, το χαρτί οξυγόνο!

Επιταχύνουμε την αλλαγή, κάνουμε τη διαφορά στη διαχείριση του νερού,
καινοτομούμε για τους καταναλωτές μας και το περιβάλλον, γινόμαστε όλοι μέρος
της λύσης, ενώνουμε δυνάμεις και θέληση γύρω από το πολυτιμότερο αγαθό της ζωής.

eydap.gr

AI και Περιβάλλον Μία απρόσμενα καλή σχέση

Πώς η τεχνητή νοημοσύνη συμβάλλει στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων περιβαλλοντικών προκλήσεων

Της ΜΑΡΙΑΣ-ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΙΓΑΛΟΥ

Αν μπορούμε να διαχειριστούμε αυτό που δεν μετράμε (*we can't manage what we don't measure*), λέει το παλιό –και διαχρονικό– επιχειρηματικό ρητό. Κάτι που ισχύει στην εποχή μας περισσότερο από ποτέ, καθώς αντιμετωπίζουμε μια τριπλή πλανητική κρίση που αφορά την κλιματική αλλαγή και την απώλεια της βιοποικιλότητας, τη ρύπανση και τα απόβλητα. Σήμερα, υπάρχουν πάρα πολλά δεδομένα αναφορικά με το κλίμα, ωστόσο για τη διαχείριση των παραπάνω κρίσεων, ουσιαστική σημασία έχει ο τρόπος με τον οποίο αυτά είναι προσβάσιμα, ερμηνεύονται και αξιοποιούνται. Μια σύγχρονη τεχνολογία που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο σε αυτό είναι η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI).

Η τεχνητή νοημοσύνη αναφέρεται στη δυνατότητα συστημάτων ή μηχανών που εκτελούν εργασίες οι οποίες απαιτούν ανθρώπινη νοημοσύνη, όπως η λήψη αποφάσεων και επίλυση προβλημάτων, με βάση τις πληροφορίες που συλλέγουν. Για αυτόν τον λόγο, δύναται να αξιοποιηθεί σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών τομέων και καταστάσεων συμβάλλοντας στη διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της κλιματικής αλλαγής (σ.σ. η AI κάνει πολλά περισσότερα από το να παίζει η Siri το αγαπημένο μας τραγούδι).

Ο David Jensen, συντονιστής του υποπρογράμματος ψηφιακού μετασχηματισμού του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP), επισημαίνει διάφορους τομείς στους οποίους η τεχνητή νοημοσύνη παίζει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων, από τον σχεδιασμό πιο ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων έως την παρακολούθηση της αποψίλωσης των δασών και τη βελτιστοποίηση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. «Η AI μπορεί να εφαρμοστεί σε μεγάλη κλίμακα, όπως η δορυφορική παρακολούθηση των παγκόσμιων εκπομπών, ή σε πολύ μικρότερη, όπως ένα έξυπνο σπίτι που σβήνει αυτόματα τα φώτα ή τη θέρμανση μετά από ορισμένο χρόνο» προσθέτει. Μερικά παραδείγματα που «ανακατεύεται» η τεχνητή νοημοσύνη είναι τα παρακάτω.

Ενημερωτική ανάλυση σε πραγματικό χρόνο

To World Environment Situation Room (WESR) του UNEP, που

ξεκίνησε το 2022, είναι μια παγκόσμια ψηφιακή πλατφόρμα που αξιοποιεί τις δυνατότητες της τεχνητής νοημοσύνης για την ανάλυση σύνθετων, πολύπλευρων συνόλων δεδομένων. Το WESR επιμελείται, συγκεντρώνει και οπτικοποιεί τα καλύτερα διαθέσιμα δεδομένα παρατήρησης της γης και αισθητήρων σε σχεδόν πραγματικό χρόνο με αποτέλεσμα να κάνει μελλοντικές προβλέψεις σχετικά με πολλαπλούς παράγοντες, όπως η ατμοσφαιρική συγκέντρωση CO₂, οι αλλαγές στη μάζα των παγετώνων, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας κ.ά. Όπως ευελπιστούν οι ειδικοί, με την πάροδο του χρόνου στόχος είναι η πλατφόρμα να αποτελέσει ένα κέντρο ελέγχου αποστολών για τον πλανήτη Γη, όπου όλοι οι ζωτικοί περιβαλλοντικοί δείκτες θα παρακολουθούνται απρόσκοπτα και θα καθοδηγούν αντίστοιχες δράσεις.

Παρακολούθηση των εκπομπών μεθανίου

Μία από τις πρωτοβουλίες υπό την ηγεσία του UNEP στο πλαίσιο του ψηφιακού οικοσυστήματος WESR είναι το Διεθνές Παρατηρητήριο Εκπομπών Μεθανίου (IMEO). Κάνοντας χρήση του AI, το IMEO μάς επιτρέπει να συλλέγουμε και να ενσωματώνουμε διαφορετικές ροές δεδομένων για τις εκπομπές μεθανίου, ώστε να δημιουργήσουμε ένα παγκόσμιο δημόσιο αρχείο εμπειρικά επαληθευμένων εκπομπών μεθανίου σε πρωτοφανές επίπεδο ακρίβειας και λεπτομέρειας. Σημαντικό να σημειωθεί ότι η μείωση των εκπομπών μεθανίου του ενεργειακού τομέα είναι ένας από τους ταχύτερους, πιο εφικτούς και οικονομικά αποδοτικούς τρόπους για τον περιορισμό των επιπτώσεων της υπερθέρμανσης του κλίματος. Έτσι, το IMEO θα συμβάλει κατά πολύ στην επίτευξη αυτών των μειώσεων.

Παρακολούθηση της ποιότητας του αέρα

Μια επιπλέον περιβαλλοντική πρωτοβουλία την οποία συνίδρυσε το UNEP σε συνεργασία με την IQAir, είναι η πλατφόρμα παρακολούθησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης GEMS – το μεγαλύτερο παγκόσμιο δίκτυο πληροφοριών για την ποιότητα του αέρα στον κόσμο. Πώς λειτουργεί; Η IQAir συγκεντρών

νει δεδομένα από περισσότερους από 25.000 σταθμούς παρακολούθησης σε περισσότερες από 140 χώρες και αξιοποιεί την τεχνητή νοημοσύνη για να προσφέρει πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις της ποιότητας του αέρα σε πραγματικό χρόνο στους πληθυσμούς συμβάλλοντας παράλληλα στην ενημέρωση για μέτρα προστασίας της υγείας. Η πόλη που έχει την καλύτερη ποιότητα αέρα αυτή τη στιγμή είναι το Ντιτρόιτ, ενώ τη χειρότερη η Τζακάρτα. Η Ελλάδα κατακτά μέτριες επιδόσεις με την Κέρκυρα να κατακτά την πρώτη θέση για το 2022, ενώ τα Βασιλικά στη Κεντρική Μακεδονία την τελευταία ως την πιο μολυσμένη περιοχή. «Αυτές οι πλατφόρμες επιτρέπουν τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα να αξιοποιούν τα δεδομένα και τις ψηφιακές τεχνολογίες προκειμένου να επιταχύνουν την παγκόσμια περιβαλλοντική δράση και να διαταράξουν ριζικά τις συνήθειες επιχειρηματικές δραστηριότητες» λέει ο Jensen.

Μέτρηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος

Άλλοι τομείς στους οποίους η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να κάνει τη διαφορά είναι ο υπολογισμός του περιβαλλοντικού και κλιματικού αποτυπώματος των προϊόντων σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους και τις αλυσίδες εφοδιασμού τους. Κατά αυτόν τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές να λαμβάνουν τις πιο ενημερωμένες και αποτελεσματικές αποφάσεις. Μάλιστα, αυτού του είδους τα δεδομένα είναι απαραίτητα για τη βιώσιμη ψηφιακή ώθηση σε πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου όπως η Amazon.com, η Shopify ή η Alibaba.

Παραδείγματα κολοσσών που χρησιμοποιούν AI προς όφελος του περιβάλλοντος

Η Google χρησιμοποιεί ένα μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης για να μειώσει το ενεργειακό αποτύπωμα των κέντρων δεδομένων που καταναλώνουν άφθονους πόρους, μειώνοντας το ενεργειακό κόστος της ψύξης κατά 40%. Επίσης, η IBM χρησιμοποιεί τεχνητή νοημοσύνη για καλύτερη πρόγνωση καιρού, κάνοντας τις προβλέψεις της κατά 30% πιο ακριβείς. Αυτό βοηθά τις εταιρείες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας να διαχειρίζονται καλύτερα τις εγκαταστάσεις τους, μεγιστοποιώντας την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και μειώνοντας τις εκπομπές άνθρακα.

AI και περιβαλλοντικό κόστος

Γνωρίζετε την ερμηνεία του γιν γιαν: όπου υπάρχει καλό, υπάρχει και κακό και vice versa; Εμπίπτει και σε αυτή την περίπτωση. Ενώ τα δεδομένα και η AI είναι απαραίτητα για την ενισχυμένη περιβαλλοντική παρακολούθηση, υπάρχει ένα περιβαλλοντικό κόστος για την επεξεργασία αυτών

των δεδομένων που πρέπει επίσης να λάβουμε υπόψη. Ο τομέας των ΤΠΕ (Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνιών) παράγει περίπου το 3-4% των εκπομπών ανά τον κόσμο, ενώ παράλληλα τα κέντρα δεδομένων χρησιμοποιούν μεγάλες ποσότητες νερού για ψύξη. Ακόμη, τα ηλεκτρονικά απόβλητα (e-waste) αποτελούν μείζονα ανησυχία, καθώς μόνο το 17,4% ανακυκλώνεται και διατίθεται με περιβαλλοντικά ορθό τρόπο. Σύμφωνα με την έκθεση Global E-waste Monitor του ΟΗΕ, τα ηλεκτρονικά απόβλητα θα αυξηθούν σε σχεδόν 75 εκατομμύρια τόνους έως το 2030. Προκειμένου κάτι τέτοιο να μείνει μόνο ως πρόβλημα, γίνονται διάφορες παγκόσμιες κινήσεις, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου δράσης CODES για έναν βιώσιμο πλανήτη στην ψηφιακή εποχή – μία από τις πρωτοβουλίες που απορρέουν από τον οδικό χάρτη του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για την ψηφιακή συνεργασία. Την ίδια στιγμή, και οι χρήστες θα πρέπει να μειώσουν την κατανάλωση, να ανακυκλώνουν τα ηλεκτρονικά αγαθά δίνοντας τους δεύτερη ζωή και να επισκευάζουν όσα μπορούν να επιδιορθωθούν.

Όπως γίνεται αντιληπτό, η AI αποτελεί πρωτοποριακό εργαλείο που θα συμβάλει στη συστημική αλλαγή με πρωτοφανή ταχύτητα, αρκεί να πα-

ραμείνι εναρμονισμένη με τους διεθνείς στόχους για την προστασία του περιβάλλοντος και να διατηρήσει την αρχική της φύση: να εξακολουθεί να είναι εργαλείο. Οι σχετικές αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται με γνώμονα τον ορθό λόγο και τις εγγυήσεις που θα αποτρέψουν την όποια οπισθοδρόμηση στους στόχους βιωσιμότητας αναφορικά και με την αξία της ανθρώπινης ζωής. Όπως και κάθε έργο του ανθρώπου, έτσι και τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης πρέπει να αξιοποιούνται με τέτοιον τρόπο ώστε να διευκολύνουν τον άνθρωπο και όχι να τον θέτουν σε κίνδυνο. ●

FUJIFILM

Green

Αειφόρος ανάπτυξη και ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος

Για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την επίτευξη μιας βιώσιμης ανάπτυξης, στο πλαίσιο της Πράσινης Πολιτικής μας ως FUJIFILM, στοχεύουμε στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των παραγωγικών μας δραστηριοτήτων, εστιάζουμε στη μείωση των εκπομπών CO2 και στην αποτελεσματική χρήση του νερού και άλλων πόρων σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής των προϊόντων μας. Αναπτύσσουμε προϊόντα και υπηρεσίες που προσφέρουν εξαιρετικά αποτελέσματα εξοικονόμησης ενέργειας και πόρων προωθώντας την ανακύκλωση αυτών ώστε να συμβάλουν στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την κοινωνία στο σύνολό της.

Σοβαρά τώρα... videogames;

Πώς τα videogames μπορούν να οδηγήσουν σε αληθινή περιβαλλοντική δράση

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΡΙΤΣΑ

Η ανησυχία για ένα πρόβλημα δεν συνεπάγεται και δράση για την επίλυσή του. Η υπόθεση ότι περισσότεροι άνθρωποι έχουν επίγνωση της περιβαλλοντικής κρίσης απ' όσους κάνουν οτιδήποτε για αυτό είναι αρκετά ασφαλής. Θα ήταν αφελές να αποδίδουμε την αναντιστοιχία μεταξύ πεποίθησης και συμπεριφοράς σε απλή υποκρισία. Σίγουρα, παίζει και το «virtue signaling». Είναι πειρασμός να εξαργυρώνεις κοινωνικούς πόντους ηθικολογώντας σε αναλογικά και ψηφιακά καφενεία. Υπάρχουν όμως κι άλλοι, μη κερδοσκοπικοί λόγοι για να μένουμε άπραγοι.

Όπως στα videogames, έτσι και στη ζωή, θεμέλιο του να παίζω σωστά (ή αποδοτικά) είναι η κατανόηση των μηχανισμών και των συστημάτων. Πριν καταλήξουμε ότι ένας παίκτης είναι παράλογος και συμπεριφέρεται παράδοξα, πρέπει να εξετάσουμε κατά πόσο η λογική του παιχνιδιού έχει επικοινωνηθεί ορθώς. Η κλιματική αλλαγή, οι φορείς που την προκαλούν και την αποτρέπουν, οι πολιτικές πηγές και προεκτάσεις συναποτελούν ένα εξαιρετικά περίπλοκο σύστημα. Από την κατανόηση της λειτουργίας ενός οικοσυστήματος μέχρι τη χαρτογράφηση των δικτύων του lobbying, θα μπορούσε κανείς να αφιερώσει μια ζωή για να σχηματίσει μια καλά τεκμηριωμένη θέση.

Η αδράνεια απέναντι σε προβλήματα που θεωρούμε σημαντικά μπορεί να σχετίζεται όμως και με την αίσθησή μας ότι δεν έχουμε τη δύναμη να επιδράσουμε σε αυτά. Συχνά αναρωτιόμαστε ανασταλτικά κατά πόσο η συμμετοχή μας θα «κάνει τη διαφορά». Γνωρίζουμε ότι κολοσσιαίες εταιρείες φέρουν τεράστιο μερίδιο ευθύνης κι όμως συνεχίζουν να πλουτίζουν και να δραπετεύουν από την κοινωνική ευθύνη. Είμαστε, επίσης, δύσπιστοι απέναντι σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, φοβούμενοι ότι η συνδρομή μας θα απορροφηθεί από τη μαύρη τρύπα της διαφθοράς. Οι παίκτες απέχουν από τα παιχνίδια που δεν κατανοούν, αλλά και από αυτά στα οποία η συμμετοχή τους φαίνεται να μην έχει επίδραση.

Τα videogames, ως μέσο, μπορούν να παίξουν ένα θετικό ρόλο και στα δύο αυτά μέτωπα. Ένα videogame είναι ένα οικοσύστημα διαπλεκόμενων συστημάτων. Δίνοντάς μας τη δυνατότητα να αλληλεπιδράσουμε με τα συστήματα και να βιώσουμε από πρώτο χέρι

τις συνέπειες της συμπεριφοράς μας, ένα «κλιματικό videogame» μπορεί να μας πείσει ότι έχουμε δυνατότητα για ουσιαστική επιρροή. Αρκετοί δημιουργοί βιντεοπαιχνιδιών έχουν φτιάξει τέτοιου είδους εμπειρίες. Μάλιστα, υπάρχει μια ειδική κατηγορία των «serious games» (όπως αποκαλούνται τα «στρατευμένα», με πρωτίστως μη ψυχαγωγικούς στόχους) που ονομάζεται «climate games» ή «global warming games».

Ένα παράδειγμα είναι το «The Climate Game», που αναπτύχθηκε από τους Financial Times και στεγάζεται στην ιστοσελίδα τους. Ως «παγκόσμιος υπουργός των μελλοντικών γενεών», στόχος μας στο «The Climate Game» είναι να πετύχουμε καθαρές μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ως το 2050 και να κρατήσουμε τις θερμοκρασίες κάτω από ένα συγκεκριμένο επίπεδο. Το παιχνίδι μάς ζητά να διαχειριστούμε κάποιες απλές μεταβλητές. Έχουμε περιορισμένους πόντους «κόπου», κάθε «γύρος» αντιστοιχεί σε μια χρονική περίοδο και όλα τα διλήμματα παρουσιάζονται κατηγοριοποιημένα σε τρεις επιλογές.

«Η μετακίνηση είναι το πιο ταχέως αναπτυσσόμενο πρόβλημα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και οι πωλήσεις αυτοκινήτων ανεβαίνουν. Ποια είναι η πολιτική σου;»

1. Επένδυσε στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα και κάνε τα παραδοσιακά αυτοκίνητα πιο αποδοτικά. (2 πόντοι Κόπου)
2. Απαγόρευσε όλες τις παγκόσμιες πωλήσεις παραδοσιακών αυτοκινήτων μέχρι το 2035 και επένδυσε στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα. (10 πόντοι Κόπου)
3. Επένδυσε σε αυτο-οδηγούμενα αυτοκίνητα για πολλούς επιβάτες για να κόψεις την κυκλοφοριακή συμφόρηση. (5 πόντοι Κόπου)

Το «The Climate Game» συνδυάζει τα παιγνιοποιημένα αυτά ερωτηματολόγια με άλλα συστήματα παιχνιδιών, όπως ζαριές για τυχαία γεγονότα και βραβεία για συγκεκριμένα επιτεύγματα. Φέρνοντας τους παίκτες αντιμέτωπους με αποφάσεις και συνέπειες, προκύπτει μια «οργανική» διαδικασία κατανόησης των παραμέτρων της κλιματικής αλλαγής. Μέσα από τους κανόνες του παιχνιδιού, τους στόχους και τα εμπόδιά του, αποκτάμε οικειότητα με το πρόβλημα και τις πιθανές λύσεις του.

Το πιθανότερο είναι ότι η πλειονότητα των παικτών

**Ως «παγκόσμιος
υπουργός
των μελλοντικών
γενεών», στόχος
μας στο «The
Climate Game»
είναι να πετύχουμε
καθαρές μηδενικές
εκπομπές αερίων
του θερμοκηπίου
ως το 2050 και να
κρατήσουμε τις
θερμοκρασίες κάτω
από ένα συγκεκρι-
μένο επίπεδο**

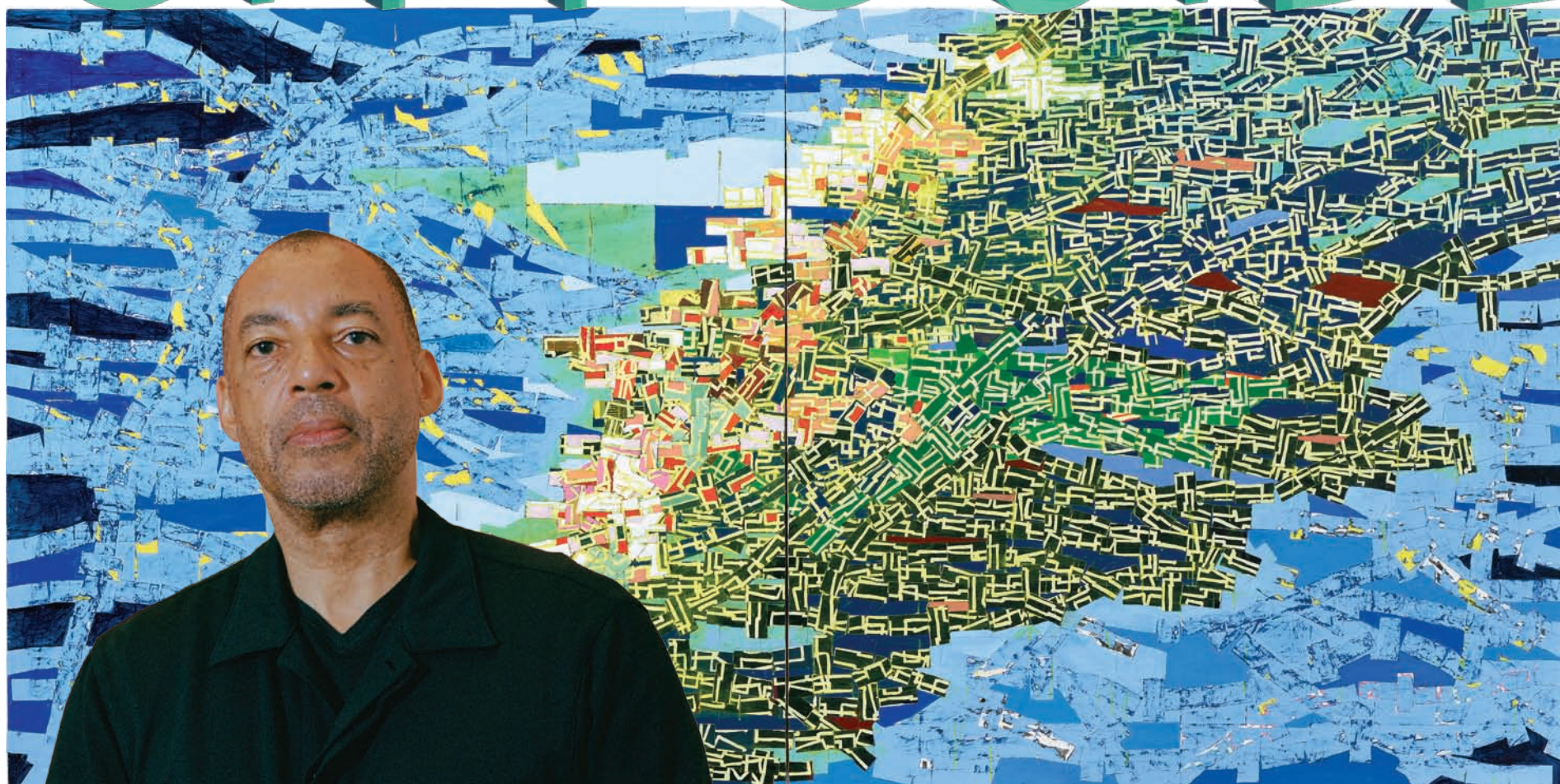
που θα αφιερώσουν χρόνο σε «serious games» σαν το «The Climate Game», παίρνουν ήδη στα σοβαρά τη στάση τους στο ζήτημα της κλιματικής αλλαγής. Αν τα «serious games» είναι μόνα τους στη μάχη για την κινητοποίηση της συλλογικής δράσης, τότε το μήνυμα δεν θα φτάσει στα εκατοντάδες εκατομμύρια που δεν προτιμούν τέτοιου είδους εμπειρίες. Πρωτοβουλίες σαν το **Green Game Jam**, του οργανισμού **Playing for the Planet Alliance** του Περιβαλλοντικού Προγράμματος του ΟΗΕ, δίνουν κίνητρο σε μεγάλες εταιρείες ανάπτυξης βιντεοπαιχνιδιών να δημιουργήσουν εμπειρίες με περιβαλλοντικό μήνυμα.

Ορισμένα διεγείρουν τη συναισθηματική σύνδεση των παικτών με τη φύση, μέσω της αισθητικής τους. Άλλα προβληματίζουν και συγκινούν με την αφήγησή τους ή εμπλέκουν τους παίκτες σε ένα παιχνίδι περιβαλλοντικής διαχείρισης, χάρη στα συστήματά τους. Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα που προέκυψαν από το Green Game Jam του 2021, που περιστράφηκε γύρω από τη διατήρηση και την αναζωογόνηση των δασών και των ωκεανών, ήταν εκείνο του «Riders Republic» της Ubisoft.

Στο «**Riders Republic**» οι παίκτες μπορούν να συμμετάσχουν σε μια ποικιλία από extreme sports, όπως ορεινή ποδηλασία, σκι, snowboard και άλλα. Η ιδιαιτερότητά του είναι ότι όλες αυτές οι δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα σε ένα online open world, όπου μπορούμε να περιηγούμε ελεύθερα συναντώντας άλλους παίκτες. Στο πλαίσιο του «Green Game Jam», η Ubisoft δημιούργησε ένα event δύο εβδομάδων εντός του «Riders Republic», το οποίο εστίασε στην ιδέα της ψηφιακής αναδάσωσης. Ως μέρος αυτού του ξεχωριστού in-game γεγονότος, με τον τίτλο «**Rebirth**», οι παίκτες μπορούσαν να συλλέξουν και να φυτεύσουν σπόρους για να δημιουργήσουν ένα δάσος που θα παρέμενε στον κόσμο του «Riders» μετά το πέρας του event. Επιπλέον, στις 30 Ιουλίου του 2021, οι παίκτες είχαν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε μια ψηφιακή πορεία, ως μορφή διαδήλωσης για την προστασία του πλανήτη.

Στον αληθινό κόσμο, η ομάδα του «Riders Republic» συνεργάστηκε επίσης με τον αγγλικό οργανισμό Ecologi, για να φυτεύσει περισσότερα από 300.000 δέντρα. ●

CITY GUIDE

Οι ζωγραφικοί «χάρτες» του Rick Lowe

Διπλό ραντεβού με τον Αμερικανό καλλιτέχνη που ξετυλίγει την καινούργια δουλειά του σε δύο εκθέσεις στο **Μουσείο Μπενάκη** και την **γκαλερί Gagosian**

Σπούδασε ζωγραφική αλλά η πρακτική του είναι ταυτισμένη με πρότζεκτ στα οποία η τέχνη επιδιώκει να κινητοποιήσει τον κοινωνικό μετασχηματισμό (όπως το περίφημο Project Raw Houses στο Χιούστον του Τέξας). Μέσα από μια ανάλογη δράση έγινε γνωστός και στα μέρη μας, από το Victoria Square Project (VSP), το «κοινωνικό γλυπτό» που εγκατέστησε το 2016 στην Πλατεία Βικτωρίας, σε συνεργασία με τη Μαρία Παπαδημητρίου, στο πλαίσιο της documenta 14 και το οποίο παραμένει ένας κόμβος πολιτιστικών ανταλλαγών και διαλόγου ανάμεσα σε καλλιτέχνες, πρόσφυγες, μετανάστες και κοινότητες της περιοχής.

Εδώ δούλεψε το τελευταίο διάστημα ο Rick Lowe έργα για τις δύο παρουσιάσεις της δουλειάς του που ξεκινούν στην Αθήνα. Με το καλημέρα του καλοκαιριού, στην έκθεση «*Hic sunt dracones* (Εδώ υπάρχουν δράκοντες). *Χαρτογραφώντας το άγνωστο*» στο **Μουσείο Μπενάκη στην Πειραιώς** θα έχουμε την ευκαιρία να ανακαλύψουμε τα ζωγραφικά ταμπλό του, τα οποία διαρθρώνονται ως χάρτες με στρώματα και σημάνσεις που μοιάζουν να λειτουργούν ως ενδείκτες περιοχών, σχέσεων και κίνησης. Διερευνώντας ερμηνείες της χαρτογράφησης και των λαϊκών χειροτεχνημάτων που εστιάζουν σε στρατηγικές αφήγησης και συμβολισμούς του κόσμου, ο Αμερικανός καλλιτέχνης και καθηγητής διεπιστημονικών πρακτικών στο Πανεπιστήμιο του Χιούστον αντιπαραθέτει τα δικά του έργα με ποικίλα αντικείμενα, που χρονολογούνται από τον 16ο έως τον 20ό αιώνα, από τις πλούσιες συλλογές του μουσείου καθώς και από το Αρχείο Δοξιάδη – ανάμεσά τους κινεζικά κεραμικά, κεντήματα, βιβλία με βυζαντινούς ψαλμούς, αλλά και πίνακες του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα και του Νίκου-Γαβριήλ Πεντζίκη. Από τις 7 Ιουνίου δουλειά του περιμένουμε και στην **γκαλερί Gagosian** στο Κολωνάκι. Ο τίτλος «*Μαθαίνοντας ακόμα από την Αθήνα*», μια σαφής αναφορά στη documenta14 στην οποία συμμετείχε, υποδηλώνει τη διαρκή γοητεία που του ασκεί ο ελληνικός πολιτισμός και τη σχέση που διατηρεί με τη χώρα. Η ποίηση του Καβάφη γίνεται αφετηρία έμπνευσης για μια σειρά από κολάζ, στα οποία ενσωματώνει στίχους από ποιήματα όπως η πολυδιαβασμένη «*Ιθάκη*». Στα τελάρα του, όμως, «φωλιάζει» και ο απόηχος από σημαντικά γεγονότα της εποχής μας –ενδεικτικά στο έργο «*Πυρκαγιά #4: Αθήνα σήμερα*» το κόκκινο και το κίτρινο και το άσπρο χρώμα έρχονται ως απάντηση στις εκδηλώσεις διαμαρτυρίας για το σιδηροδρομικό δυστύχημα των Τεμπών. - **Ιωάννα Γκομούζα**

INFO: **Μουσείο Μπενάκη** / Πειραιώς 138, 1 Ιουνίου - 30 Ιουλίου (εγκαίνια στις 20:00)
Γκαλερί Gagosian, Αναπήρων Πολέμου 22, Κολωνάκι, 7 Ιουνίου - 29 Ιουλίου (εγκαίνια στις 18:00-20:00)

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

12

Θέατρο, συναυλίες, εκθέσεις. Πολιτιστικές προτάσεις που μας εντριγκάρουν

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Β., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

© ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

1 Το σχέδιο Μάρσαλ στη σκηνή

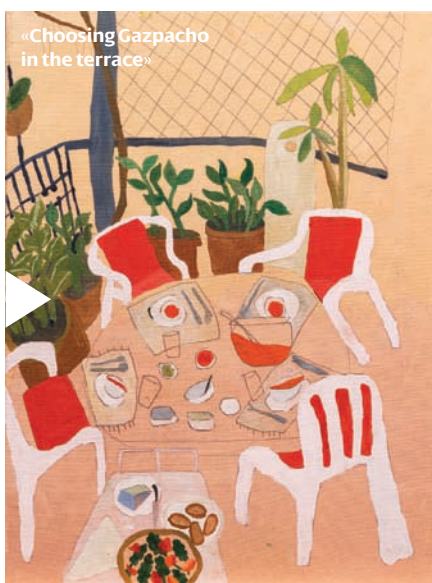
Στην έκθεσή του για την Ελλάδα το 1947, ο απεσταλμένος των ΗΠΑ Πολ Πόρτερ γράφει πως ήταν μια χώρα βυθισμένη στην «απόγνωση, την απογοήτευση και την ανυπαρξία πίστης στο μέλλον». Αυτό το υλικό, οι διάλογοι του Αμερικανού αξιωματούχου με κατοίκους των πόλεων και της υπαίθρου, αλλά και επιστημονικές μελέτες και ιστορικά και οικονομικά ντοκουμέντα προσφέρουν τη βάση για το «Σχέδιο Μάρσαλ - A path of perspectives» της Νατάσας Τριανταφύλλη. Μια παράσταση με τους Δάφνη Αλεξάντερ, Νικόλα Μαραζιώτη, Δήμητρη Μητροπούλου και Άρη Μπαλή, που εστιάζει στις προοπτικές του αμερικανικού μεταπολεμικού προγράμματος οικονομικής βοήθειας.

Πειραιώς 260, 7-10 Ιουνίου στις 21:00

2 Το αθηναϊκό ντεμπούτο της Clara Cebrián

Επαναλαμβανόμενα μοτίβα που ανατρέχουν στην ιδέα της ρουτίνας και της σταθερότητας, οικιακά αντικείμενα και εργασίες που αποτίουν φόρο τιμής στη σχολαστική οργάνωση που προτείνουν συνήθως οι γονείς στα ανήλικα παιδιά τους, γλυπτικές εγκαταστάσεις με ευρεθέντα υλικά. Αντιπαραβάλλοντες στερεότυπα που συνοδεύουν την ενηλικίωση με παιδικές φαντασιώσεις, η Ισπανίδα εικαστικός διερευνά τι σημαίνει να είσαι ενήλικας στη σημερινή εποχή. Τα έργα της έκθεσης δημιουργήθηκαν τον τελευταίο μήνα στην Αθήνα και στα εγκαίνια μάς καλεί να συμμετέχουμε σε μια ανέλπιστα οικεία περφόρμανς. Η Athens Voice είναι χορηγός επικοινωνίας της έκθεσης.

Γκαλερί Ζουμπουλάκη, 1 Ιουνίου - 1 Ιουλίου (εγκαίνια στις 18:00-21:00)

© ZOUMBOLAKISGALLERIES

3 Στο MUSAI η μουσική συναντά το AI

Τι μπορεί να προκύψει όταν αναλογικοί επεξεργαστές συνδιαλέγονται με αισθητήρες κίνησης και εγκεφαλικών σημάτων και τα φωνητικά ιδιώματα της Ανατολικής Μεσογείου γίνονται μουσικές ψηφίδες σε δημιουργίες μικροδομικής σύνθεσης; Στο 1ο Φεστιβάλ Μουσικής και Τεχνητής Νοημοσύνης καλλιτέχνες από διαφορετικούς μουσικούς κόσμους αυτοσχεδιάζουν και συνθέτουν αλληλεπιδρώντας με εργαλεία νέων τεχνολογιών. Μια συνάντηση που κοιτά στο μέλλον με τη συμμετοχή γνωστών δημιουργών, όπως η Γαλλίδα τραγουδίστρια και εθνομουσικολόγος Φρανσουάζ Ατλάν, ο Τηλέμαχος Μουσάς, ο Χάρης Λαμπράκης, ο Γιώτης Κιουρτσόγλου κ.ά. Η είσοδος είναι ελεύθερη, με δελτία εισόδου που διανέμονται μέσω της ticket services.

Εναλλακτική Σκηνή Εθνικής Λυρικής Σκηνής, 1 & 2 Ιουνίου στις 20:00

Γιάννης Αναστασάκης

4 Οι θρυλικοί Nightwish στο Release Athens

Ταυτισμένη με την απαιτητική σύνθεση, τα ξεχωριστά οπερετικά φωνητικά και τα επικά metal ξεσπάσματα, η μπάντα-ορόσημο του συμφωνικού metal καταφθάνει για μία συναυλία με τραγούδια από όλη τη διαδρομή τους. Το γκρουπ από τη Φινλανδία απέκτησε διεθνή φήμη με τον δεύτερο δίσκο τους «Oceanborn» (1998), αλλά με την επιτυχία του «Once» (2004) θα συγκатаλέγονταν πλέον στα κορυφαία σχήματα της σκηνής. Όσοι πιστοί, ραντεβού στο Φάληρο για μια βραδιά με The Greatest Show on Earth, Ghost Love Score, Nemo, Storytime, Noise, Last Ride of the Day κ.ά. Με την υποστήριξη του Athens Voice 102.5.

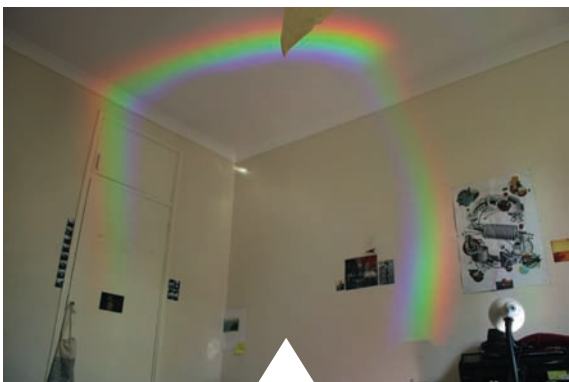
Πλατεία Νερού, 7 Ιουνίου στις 20:30

5 Τα «Ερωτευμένα άλογα» καλπάζουν στην Ελευσίνα

Λίγο πριν επιστρέψουν στο Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου ως... «Ονειροπόλοι», τη νέα τους συνεργασία με τον Βιεννέζο χορογράφο **Μίκαιελ Κλίεν**, οι **Εν Δυνάμει** μάς θυμίζουν μια παλιότερη κοσμαγάπητη στιγμή τους, το σκηνικό τους μανιφέστο για τον έρωτα. Το έργο προέκυψε από την ανάγκη των μελών της ομάδας –που απαρτίζεται από νέους καλλιτέχνες με ή χωρίς αναπηρία– να μοιραστούν προσωπικές ιστορίες. Μια δημιουργία που ξεπερνά τους κοινωνικούς φραγμούς για να μιλήσει για το ά-λογο, το ένστικτο, το απαγορευμένο, τη φαντασία, την ψυχή που επιμένει στην αναζήτηση του ολοκληρωτικού και αμφίδρομου έρωτα.

Ανοιχτό θέατρο Παλαιού Ελαιουργείου, 1 Ιουνίου στις 21:15

6 Η Μαρίνα Ξενοφώντος εστιάζει στο απραγματοποίητο

Το περασμένο φθινόπωρο κέρδισε το βραβείο του Camden Arts Centre για ανερχόμενο καλλιτέχνη στο πλαίσιο της Frieze art fair, ενώ το 2017 δουλειά της είχε εκτεθεί στο κυπριακό περίπτερο στην Μπιενάλε της Βενετίας. Στην έκθεση «*Failed cache*» η 35χρονη εικαστικός παρουσιάζει κατασκευές και κινητικά έργα που πηγάζουν από το ενδιαφέρον της για αρχιτεκτονικά και εικαστικά έργα που δεν έχουν υλοποιηθεί. Στην πρόσοψη της γκαλερί θα φιγουράρει μια αναδημιουργία του φοιτητικού της πρότζεκτ «*Holding back*» και στα ενδότερα πρόσφατα έργα που μας «βάζουν» σ' ένα παλιό της υπνοδωμάτιο, μια υπόγεια διάβαση κι ένα... πυρηνικό καταφύγιο.

Hot Wheels Athens, 2 Ιουνίου - 12 Αυγούστου

7 Οι Dry Cleaning στη Λιοσίων

Δημιουργήθηκαν το 2017 έπειτα από ένα karaoke πάρτι και έγραφαν ορχηστρικά κομμάτια, μέχρι που η εικαστικός Florence Shaw, σε μια πρόβα τους, ξεκίνησε να διαβάζει από το βιβλίο «*Fears of your life*» πάνω από την υπερκινητική κιθάρα του **Tom Dowsie** και τις funky ή μεταλλικές μπασσογραμμές του **Lewis Maynard**. Έκτοτε συμπορεύονται στο στούντιο και στη σκηνή κερδίζοντας κοινό και κριτική. Στο πλαίσιο της παγκόσμιας περιοδείας τους σταματούν και στην Αθήνα με κομμάτια από τα άλμπουμ «*New Long Leg*» και «*Stumpwork*». Μια συναυλία με την υποστήριξη του Athens Voice 102.5.

Gagarin 205, 1 Ιουνίου από τις 20:00

The Island,
Pluto Study

8 Γλυπτική και σχέδια του Ken Price

Έκανε την πρώτη του ατομική έκθεση στη θρυλική Ferus Gallery του Λος Άντζελες σε ηλικία 25 ετών, τρία χρόνια αργότερα είδε τη δουλειά του στο εξώφυλλο του *Artforum*, ενώ στις πέντε δεκαετίες της καλλιτεχνικής διαδρομής του το έργο του παρουσιάστηκε στα μεγαλύτερα αμερικανικά μουσεία. Παίζοντας διαρκώς με τις φόρμες, τις επιφάνειες, τα χρώματα, ο Price (1935-2012) πίστευε ότι οι γλύπτες μαθαίνουν να σχεδιάζουν για να μπορούν να δουν αυτό που οραματίζονται. Στην αθηναϊκή του έκθεση, λοιπόν, θα έχουμε την ευκαιρία να δούμε μια επιλογή τόσο από κεραμικά όσο και από σχέδιά του από τη σειρά Pluto Ware (1993-1996) και ορισμένα από τα τελευταία έργα του.

Μελάς Μαρτίνο, 1 Ιουνίου - 23 Σεπτεμβρίου (εγκαίνια στις 18:00-21:00)

9 Τα νέα έργα των Έλενας Κυρκιλή και Ελιάννας Προκοπίου

Διπλό κάλεσμα από την Evripides Art Gallery. Η Έλενα Κυρκιλή στην έκθεση «*Συλλογές του βλέμματος*» παρουσιάζει περίπου 40 νέα έργα. Στις ελαιογραφίες, τις κατασκευές, τα κολάζ και τα ασαμπλάζ της επανασυνθέτει με χιουμοριστική διάθεση και τρυφερότητα υλικά θραύσματα της καθημερινότητας και κομμάτια από εφημερίδες και περιοδικά. Η Ελιάννα Προκοπίου, πάλι, στέλνει μέσα από τις ακουαρέλλες της «*Ουρανού μηνύματα*» με νεφελώδεις ορίζοντες και ατμοσφαιρικά δειλινά. Η Athens Voice είναι χορηγός επικοινωνίας της έκθεσης.

Evripides Art Gallery, έως 30 Ιουνίου

10 Η Demi Kaia μας ανοίγει το σπίτι της

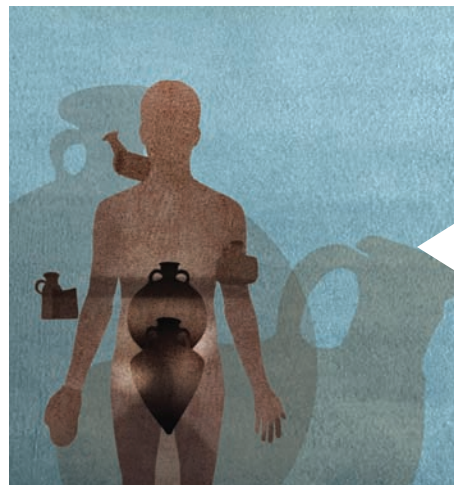
Ζωγραφική, γλυπτά από ξύλα που βρήκε στον κήπο της, ακόμη και παρεμβάσεις σε έπιπλα περιλαμβάνει η δουλειά των τελευταίων οκτώ ετών που η γνωστή εικαστικός παρουσιάζει όχι στον «λευκό κύβο» μιας γκαλερί, αλλά στον χώρο όπου ζει, μια μονοκατοικία στο Ψυχικό. Με έμπνευση από το «*Τότες που*» (1975), το μονόπρακτο θεατρικό έργο του Σάμουελ Μπέκετ, τα έργα της έκθεσης «*That time*», που επιμελείται ο **Χριστόφορος Μαρίνος**, αφηγούνται τις σκέψεις της για την ανθρώπινη φύση, τη συνείδηση, τη σχέση με το παρελθόν, τους φόβους της ψυχής.

Ανθών 15, Π. Ψυχικό, 6 Ιουνίου - 8 Ιουλίου (εγκαίνια 19:00-22:00)

11 Είχαν οι αρχαίοι θερμοφόρες;

Ρητορικό το ερώτημα, αιώνες πριν οι γιατροί, οι αθλητές και οι φαρμακοποιοί διέθεταν κι αυτοί τα σύμβολά τους. Στο πλαίσιο του Αθέατου Μουσείου, της δημοφιλούς δράσης που προβάλλει επιλεγμένες αρχαιότητες από τις αποθήκες του πρώτου μουσείου της χώρας, παρουσιάζεται ένα σύνολο από πήλινα αγγεία θεραπευτικής χρήσης, που χρονολογούνται από το τέλος του 3ου ως τον 1ο αι. π.Χ. και προέρχονται από την Αθήνα, τη Χαλκίδα, την Τανάγρα και αλλού. Χάρη στα περίεργα σχήματα και τον ειδικό τρόπο κατασκευής τους μπορούσαν να βοηθήσουν στην ανακούφιση διαφορετικών παθήσεων.

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, 7 Ιουνίου στις 13:00

12 Μικρός Κλέφτης και Tsaki μαζί στο Γκάζι

Από τα ιστορικά ονόματα της ελληνικής hip-hop σκηνής, ένωσαν φέτος τις δυνάμεις τους σε ένα κοινό άλμπουμ δέκα κομματιών. Οι αιχμηροί στίχοι και τα punchlines δεν λείπουν από το «*Cash Out*» που κυκλοφόρησε την άνοιξη. Με τέτοιες αποσκευές ξεκινούν τις καλοκαιρινές τους συναυλίες σε βιομηχανικό σκηνικό στην καρδιά της πόλης.

Τεχνόπολη, 2 Ιουνίου στις 20:00

KUTIMAN & Chóres

LIVE!

Όλα τα highlights από τις δύο συναυλίες του Athens Voice Radio 102.5
Δύο μοναδικές βραδιές που συγκέντρωσαν εκατοντάδες νέους και παλιούς ακροατές του σταθμού

Δύο μοναδικές βραδιές που συγκέντρωσαν εκατοντάδες νέους και παλιούς ακροατές του σταθμού. Ο ανανεωμένος Athens Voice Radio 102.5 φέτος έχει προσθέσει νέες ραδιοφωνικές φωνές στη συχνότητά του, τον Γιώργο Μουχταρίδη, διευθυντή του σταθμού, τη Λιάνα Μαστάθη, την Κωνσταντίνα Νικολοπούλου και τον DJ Snatch. Το αποτέλεσμα: μια φρέσκια διάθεση, η οποία αποτυπώθηκε και στα δύο πρώτα events του σταθμού για φέτος. Μια ακόμα αφορμή εξωστρέφειας για τον Athens Voice Radio 102.5 ήταν η συνεργασία του με το Athens City Festival, τη μεγάλη γιορτή της πόλης που πραγματοποιείται αυτό το διάστημα στην Αθήνα.

Της ΛΑΜΠΡΙΝΗΣ ΤΡΟΥΓΚΟΥ

Kutiman live

στο Γαλλικό Ινστιτούτο

Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Απευθείας από το Ισραήλ το 6μελές γκρουπ του Kutiman ξεσήκωσε τον κόσμο από τις καρέκλες του Auditorium Theo Angelopoulos του Γαλλικού Ινστιτούτου Ελλάδος τη Δευτέρα 15 Μαΐου. Το κοινό χόρευε σε όλη τη διάρκεια της συναυλίας με τα ψυχεδελικά funk κομμάτια, τις ταξιδιάρικες μελωδίες και τις ορχηστρικές αναζητήσεις. Πριν τη συναυλία, οι προσκεκλημένοι απόλαυσαν δροσερά κοκτέιλ μαργαρίτα με βάση το Cointreau στον προαύλιο χώρο και άκουσαν αγαπημένες μουσικές που είχαν επιλεχθεί ειδικά για την περίπτωση από τους παραγωγούς του σταθμού. Η αλληλεπίδραση Kutiman, Dekel και μπάντας με το κοινό ήταν μοναδική με highlight τη στιγμή που ο Dekel φώναζε «Athens» και ο κόσμος απαντούσε με μια φωνή «Kutiman». Ερμήσευσαν τα πιο κορυφαία κομμάτια μεταξύ των οποίων ήταν η τελευταία επιτυχία του Kutiman «My Everything», το «Love You Tomorrow» και το «Believe In You». Καθώς το κοινό ζητούσε ένα ακόμη τελευταίο τραγούδι, ο Kutiman και η ομάδα του υποσχέθηκαν ότι θα επιστρέψουν σύντομα στην Αθήνα. Η βραδιά έκλεισε στην αυλή του Γαλλικού Ινστιτούτου με υπέροχη διάθεση, τεράστια χαμόγελα των ικανοποιημένων ακροατών, πολλή μουσική από τους παραγωγούς του σταθμού και φυσικά πολλές ακόμη μαργαρίτες από το μπαρ του Cointreau.

Chóres Live

στο Βυζαντινό Μουσείο

Φωτό: ΧΡΟΝΗΣ ΠΕΡΡΑΚΗΣ

Μερικές μέρες αργότερα ο Athens Voice Radio 102.5 επιφύλασσε μια ακόμη μοναδική βραδιά για τους ακροατές του. Το βράδυ της Τετάρτης 24 Μαΐου, 40 μέλη από το φωνητικό σύνολο Chóres παρουσίασαν ένα δυναμικό πολυφωνικό πρόγραμμα από χορωδιακές διασκευές παραδοσιακών μελωδιών από όλες τις γωνιές του ελληνισμού, συνδυασμένες με νέες μεταγραφές δημοτικών τραγουδιών. Κάθε κομμάτι ήταν ειδικά γραμμένο για τις Chóres από διακεκριμένους σύγχρονους συνθέτες. Οι Chóres και το κοινό του σταθμού συναντήθηκαν στην αυλή του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου – μια από τις ομορφότερες αυλές της Αθήνας.

Ο καιρός ήταν για ακόμη μια φορά με το μέρος τους. Σε αυτό το event η εταιρεία Metaxa φρόντισε για τα ποτά των προσκεκλημένων, προσφέροντας σε όλους εξαιρετικά κοκτέιλ με γεύση πορτοκάλι.

Περισσότερα από 600 άτομα παρακολούθησαν τις Chóres να εμφανίζονται από τις πύλες του Βυζαντινού Μουσείου, να παίρνουν τη θέση τους στην είσοδο και τα μπαλκόνια του εμβληματικού κτιρίου και να αναβιώνουν τα παραδοσιακά τραγούδια με τον δικό τους μοναδικό τρόπο, παράγοντας μουσική με αναφορές και μνήμες από το παρελθόν. Ανάμεσα σε αυτές τις αναφορές ήταν ο φόρος τιμής στον Bob Dylan, που είχε τα γενέθλιά του την ημέρα της εκδήλωσης. Μία από τις Chóres, η Άρτεμις Κυριακοπούλου, ερμήνευσε μερικές αγαπημένες επιτυχίες του θρυλικού τραγουδιστή και συνθέτη. Μεταξύ άλλων, ακούσαμε το «Just Like A Woman» και το «Blowin' In The Wind».

Όταν έσβησαν οι νότες από το τρίτο τραγούδι που αφιέρωσε η Άρτεμις στα 82α γενέθλια του Bob Dylan, οι υπόλοιπες Chóres άρχισαν να απλώνονται στα μπαλκόνια της ιστορικής οικίας της Δούκισσας της Πλακεντίας. Ακολούθησε μια σειρά από πρωτότυπες εκτελέσεις παραδοσιακών τραγουδιών μέσα από μια σύγχρονη προσέγγιση. Η ατμόσφαιρα ήταν μαγική. Ένα τραγούδι από τη θρακική παράδοση σηματοδότησε το κλείσιμο της παράστασης. Ο κόσμος άφησε την αυλή του Βυζαντινού Μουσείου συνεπαρμένος από τη μουσική και φυσικά κρατώντας ένα after-live drink στο χέρι.

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Spider-Man: Ακροβατώντας στο αραχνο-σύμπαν

(SPIDER-MAN: ACROSS THE SPIDER-VERSE) ***1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Χοακίμ Ντος Σάντονς, Κεμ Πάουερς, Τζάστιν Κ. Τόμπσον
ΜΕΤΙΣΦΩΝΕΣΤΩΝ: Σαμείκ Μουρ, Χέιλι Στάινφελντ, Τζέικ Τζόνσον, Ίσα Ρέι,
Ντάνιελ Καλούγια, Τζέισον Σγουόρτσμαν

JUST THE NOTES

Spider-Man:
Ακροβατώντας στο
Αραχνο-Σύμπαν ***1/2
Στα δίκτυα της αράχνης

Το έγκλημά μου ***
Ο Φρανσουά Οζόν υμνεί
τη γυναικεία ευφυΐα
και δύναμη

Ο μπαμπούλας **
Θρίλερ τρόμου με τη
σφραγίδα του Στίβεν Κινγκ

Ευτυχισμένοι μαζί **
Γάμος αλά πακιστανικά

Αγάπη και μίσος **
Γαλλική φλυαρία σε
οικογενειακό φόντο

Επίδοξοι κληρονόμοι *
Όλα για το χρήμα

Πρόσκληση σε φόνο (-)
Έξι πρόσωπα ζητούν
τον δολοφόνο

Ο μεγαλόδοντας *
Τα μεξικάνικα ασόνια του
τρόμου

Τα άνθη στα άνθη (-)
Φιλίες και έρωτες στη
μελαγχολική Αθήνα

Ο Μελισσοκόμος ***1/2
Όταν ο Θόδωρος
Αγγελόπουλος συνάντησε
τον Μαρτσέλλο
Μαστρογιάννι

Το Αγόρι ****
Οι μικροαπειρώνες
του Ναγκίσα Όσιμα

Ο νεαρός Μάιλς, έχοντας αποδεχτεί πλήρως την ταυτότητα του σούπερ ήρωα, ταξιδεύει με την Γκούεν Στέισι στο αραχνο-σύμπαν. Εκεί θα συναντηθεί με κάποιους Spider-Men από άλλες διαστάσεις που έχουν αποστολή να κρατούν αλώβητο το σύμπαν τους από καταστροφικές ανωμαλίες. Όμως μια τέτοια ανωμαλία θα προκαλέσει άθελά του ο Μάιλς.

Η συνέχεια ενός από τα πιο θεαματικά και πρωτότυπα animation των τελευταίων ετών κινείται σε αντίστοιχους ρυθμούς. Το 2018 το «Spider-Man: Μέσα στο αραχνο-σύμπαν» ήταν μια μεταμοντέρνα ματιά στον μύθο του Spider-Man που βραβεύτηκε με το όσκαρ καλύτερου animation. Το σίκουελ προχωρά την ιστορία σε νέα επίπεδα τόσο για τα εντυπωσιακά γραφικά του όσο και για την ανάπτυξη του πιο ψαγμένου και ενήλικου σεναρίου. Το νέο φιλμ ίσως και να ξενίσει τους φανατικούς του μαρβελικού ήρωα ως προς το πώς διαχειρίζεται την επόμενη μέρα του Μάιλς – που, θυμίζουμε, δεν είναι ο ένας και μοναδικός Spider-Man αλλά ένας από τους πολλούς. Κι όπως τελειώνει το προηγούμενο φιλμ με τις ευχαριστίες στον Σταν Λι ο οποίος μας «χάρισε την ευκαιρία να πιστέψουμε στην ύπαρξη των πολλών ηρώων» που ίσως να κρύβονται στη διπλανή πόρτα του γείτονα ή ακόμη και μέσα μας, έτσι και το νέο φιλμ υπερθεματίζει τις θεωρίες αυτές. Εδώ όμως γεννιούνται και οι πρώτες γκρίζες ζώνες ή οι αμφιβολίες, αν προτιμάτε, για τη θέση των υπερηρώων στη σύγχρονη εποχή. Η ευθύνη της δύναμης, η έννοια της συλλογικής προσπάθειας και το ηθικό δίλημμα της θυσίας – ο Μάιλς βρίσκεται αντιμέτωπος ίσως για πρώτη φορά με το βάρος μιας αζεπέραστης απώλειας – είναι τα κύρια χαρακτηριστικά που καθορίζουν όχι μόνο τη νέα ταυτότητα των ηρώων αλλά και τη γραμμή πλεύσης της νέας ιστορίας. Η σκηνοθετική τριπλέτα πάντως δεν επιχειρεί να φτιάξει ένα πολιτικό μανιφέστο (αν και υπάρχουν αντι-καπιταλιστικές νύξεις καθώς και η διακριτική παρουσία του αναρχικού Spider-Man που βρίσκεται στη σκιά των υπολοίπων και παραιτείται όταν διαπιστώνει ότι η κατάσταση ξεφεύγει), αλλά μια αρκετά σκοτεινή πτυχή του δημοφιλή ήρωα που βιώνει μια αρκετά επώδυνη κρίση ταυτότητας. Η δραματική διάσταση του σεναρίου αγγίζει εδάφη πρωτόγνωρης για το είδος εσωστρέφειας και υπαρξιακής αγωνίας, αλλά ευτυχώς το θέαμα δεν χαρακτηρίζεται από σοβαροφάνεια ή αμετροέπεια. Υπάρχουν σεκάνς που το γέλιο χαρίζεται απλόχερα και σαρκαστικά, ενώ σε κάποια στιγμιότυπα το θέαμα αγγίζει το τέλειο. Επίσης, η ευφάνταστη αφήγηση αντλεί έμπνευση όχι μόνο από χάρτινα καρτέα μέτρηση κόμικ του Ανθρώπου Αράχνη αλλά κι από τις πρώτες ταινίες της σειράς του Σαμ Ράιμι, κι όχι μόνο. Το δε φινάλε, ανοιχτό και απρόσμενο, ουσιαστικά μας προετοιμάζει για ένα επικό κλείσιμο που αναμένεται να έρθει με το επόμενο φιλμ «Spider-Man: Beyond the Spider-Verse» όταν βγει στις αίθουσες το 2024.

ΑΚΟΜΗ

►►► Ο «Μπαμπούλας» (") είναι ένα ατμοσφαιρικό θρίλερ με δυνατές σκηνές τρόμου που βασίζεται σε μυθιστόρημα του Στίβεν Κινγκ κι έχει ως πρωταγωνιστές τα μέλη μιας οικογένειας που θρηνεί την απώλεια της μητέρας τους. ►►► Οι «Επίδοξοι κληρονόμοι» (") είναι μια κωμωδία κατηγορίας φτερού με τους Τόνι Κολέτ, Άννα Φάρις και Ντέιβιντ Ντουκόβνι. ►►► Μνήμες από Άγκαθα Κρίστι φέρνει το «Πρόσκληση σε φόνο» (-) καθώς βάζει σε απομονωμένη βρετανική έπαυλη του 1934 έξι φαινομενικά τυχαίους αγνώστους να ψάχνουν να βρουν τον δολοφόνο του πλούσιου ιδιοκτήτη. ►►► Αφελής μεξικάνικος τρόμος με όχημα ένα δολοφονικό καρχαρία, σηματοδότην το θρίλερ «Μεγαλόδοντας» (") του Έιντριαν Γκρόουνμπεργκ. ►►► Σκηνοθετικό ντεμπούτο για τον Γιώργο Αθανασίου το φιλμ «Τα άνθη στα άνθη» (-) που αφηγείται μια τρυφερή ιστορία φιλίας μεταξύ δύο νέων σε μια ασπρόμαυρη Αθήνα. ►►► Οι επανεκδόσεις της εβδομάδας είναι ο «Μελισσοκόμος» (""1/2) του Θόδωρου Αγγελόπουλου με πρωταγωνιστή τον Μαρτσέλλο Μαστρογιάννι και το «Αγόρι» (""") του Ναγκίσα Όσιμα.

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

👁 Το πιο δυνατό φρεστιβάλ Κανών των τελευταίων ετών είχε άρωμα γυναίκας

Το έγκλημά μου (MON CRIME) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Φρανσουά Οζόν ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΩΝ: Νάντια Τερέσκιεβιτς, Ρεμπέκα Μάρντερ, Ιζαμπέλ Ιπέρ, Φαμπρίς Λουκινί, Ντάνι Μπου

Στο Παρίσι της δεκαετίας του '30 μια άνεργη ηθοποιός κατηγορείται για τη δολοφονία ενός διάσημου παραγωγού. Όλα τα στοιχεία είναι σε βάρος της αλλά η συγκατοικός της, μια άπειρη μαθητευόμενη δικηγόρος, θα καταφέρει να την ξελασπώσει.

Ένα θεατρικό των Ζορζ Μπερ και Λουί Βερνέιγ δίνει στον Φρανσουά Οζόν την ευκαιρία να συνεχίσει το σερί των επιτυχημένων ταινιών, συστήνοντάς μας και πάλι τον δημιουργό που αγαπήσαμε στο προ 20ετίας αισθηματικό δράμα «5X2». Το «Έγκλημά μου» είναι ένα ανάλαφρο κωμικό νουάρ, που ποντάρει στην παλιομοδίτικη γοητεία και τους πνευματώδεις διαλόγους. Αφέλεια και σπιρτάδα εναλλάσσονται με ρυθμούς πολυβόλου σε ένα σενάριο που διασκεύαζεται πανέξυπνα ώστε να αναδειχτούν όχι μόνο οι διαφορές αλλά, κυρίως, οι ομοιότητες σε δύο εποχές που φαινομενικά μοιάζουν τόσο ξένες μεταξύ τους, αλλά στην πραγματικότητα έχουν τρομακτικές ομοιότητες με σημερινότερη την αδιάλλακτη πατριαρχική εξουσία.

Ευτυχισμένοι μαζί (WHAT'S LOVE GOT TO DO WITH IT) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Σεκάρ Καπούρ ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΩΝ: Λίλι Τζέιμς, Έμα Τόμπσον, Σαζάντ Λατίφ, Σαμπάνα Αζμί

Η Ζόι δεν πιστεύει στον αληθινό έρωτα και επιλέγει περιστασιακές σχέσεις για να ξεδίψει, σε αντίθεση με τον κολλητό της Καζ που ετοιμάζεται να παντρευτεί μια άγνωστη κοπέλα ύστερα από προξενίο των γονιών του.

Η ταινία του πακιστανικής καταγωγής Σεκάρ Καπούρ θυμίζει αρκετές χολιγουντιανές ρομαντικές κομεντί, με το προβλέψιμο σενάριο να μην... ντρέπεται να αποκαλύψει μερικές («Love actually», «Όταν ο Χάρι γνώρισε τη Σάλι» κ.λπ.), αλλά ξέχασε τη σημαντικότερη: όσοι δουν το φιλμ είναι βέβαιο ότι θα θυμηθούν τον «Γάμο του καλύτερου μου φίλου». Η διαφορά με την τελευταία είναι πως το διαφυλετικό στοιχείο τονίζει με κάθε τρόπο τα κωμικά ευτράπελα, δίνοντας την ευκαιρία για μια καίρια ανάγνωση των πολιτισμικών διαφορών μεταξύ της άκαμπτης, γεμάτη κλισέ βρετανικής νοοτροπίας και των γραφικών, γουστόζικων παραδόσεων της πακιστανικής κοινότητας.

Αγάπη και μίσος (FRERE ET SOEUR) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Αρνό Ντεπλεσάν ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΩΝ: Μαριόν Κοτιγιάρ, Μελβίλ Πουπό, Γκολσιφτέ Φαραχανί

Η Αλίσ είναι θεατρική ηθοποιός και ο Λουί δάσκαλος και ποιητής. Τα δύο αδέρφια έχουν να μιλήσουν εδώ και πολλά χρόνια λόγω ενός ακατανόμαστου μίσους.

Ο Αρνό Ντεπλεσάν σε άλλη μια ακραία δραματική ταινία του αφηγείται μια ιστορία που δεν έχει ξεκάθαρο στόχο, ενώ πολλές φορές κινείται στο όριο της γραφικότητας. Το μίσος που έχει η Αλίσ για τον αδελφό της για περισσότερα από είκοσι χρόνια είναι αδικαιολόγητο. Ο σκηνοθέτης δεν ενδιαφέρεται να μας δώσει τις ηθικές διαστάσεις του ζητήματος, όσο να σκιαγραφήσει το προφίλ των κατεστραμμένων ηρώων του. Κι ενώ δεν φαίνεται να υπάρχει τρόπος διαφυγής, η ελπίδα έρχεται με το τροχαίο ατύχημα των γονιών τους που θα τους φέρει ξανά κοντά. Ο Ντεπλεσάν ενισχύει το κλίμα αβεβαιότητας ρίχνοντας ματιές σε γεγονότα χωρίς ιδιαίτερη σημασία και με μια στρωτή αφήγηση πετυχαίνει να κρατά το ενδιαφέρον του θεατή.

«Όλοι μου λένε πως θα πρέπει να είναι η ιστορία μου, αλλά εγώ θα κάνω τα δικά μου»
(Spider-Man: Ακροβατώντας στο αραχνο-σύμπαν)

ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΟΖΟΝ

«**Το κίνημα #MeToo
μόνο καλό έκανε
στο γαλλικό σινεμά**»

Ο πιο παραγωγικός σκηνοθέτης του σύγχρονου γαλλικού κινηματογράφου επιστρέφει με μια ταινία γραμμένη στο στιλ των παλιών μπουρλέσκ κωμωδιών. Το «**Εγκλημά μου**» συνδέει την ιστορία μιας όμορφης, νεαρής ηθοποιού που βρίσκεται κατηγορούμενη για τον φόνο ενός διάσημου κινηματογραφικού παραγωγού στο Παρίσι της δεκαετίας του '30 με το επίκαιρο ζήτημα της μοντέρνας γυναικείας ενδυνάμωσης. Ταυτόχρονα το ντελικάτο και σπαρταριστό σενάριο που αποτελεί διασκευή του θεατρικού έργου των Ζορζ Μπερ και Λουί Βερνέιγ καταγγέλλει τα απαρχαιωμένα στερεότυπα και τις δομές της πατριαρχίας.

Συνέντευξη στον
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΚΑΪΜΑΚΗ

— Στην ταινία συναντάμε ένα κράμα νέων και βετεράνων ηθοποιών. Με ποιον τρόπο ενώσατε δημιουργικά αυτές τις διαφορετικές γενιές και ποια ήταν η βασική ιδέα προκειμένου να επιτευχθεί μια αρμονική και πετυχημένη συνεργασία μεταξύ τους;

Φ.Ο.: Είναι ενδιαφέρον να «αναμειγνύεις» παλιές και νέες γενιές αφού το αποτέλεσμα είναι σχεδόν πάντα εξαιρετικό. Επιπλέον, σε αυτήν την ταινία συμμετέχουν πολλοί ηθοποιοί με τους οποίους είχα ήδη συνεργαστεί στο παρελθόν, όποτε ήξερα καλά τα κουμπιά τους. Είναι η τρίτη φορά που συνεργάζομαι με τον Φαμπρίς Λουκινί. Με την Ιζαμπέλ Ιπέρ είχαμε κάνει μαζί τις «Οκτώ γυναίκες» πριν από είκοσι χρόνια. Η αξία τους είναι γνωστή σε όλους. Για τις νεαρές ηθοποιούς, έκανα ένα μεγάλο κάστινγκ ώστε να βρω τις καλύτερες της γενιάς τους που θα μπορούσαν να αναλάβουν τους δύο κεντρικούς ρόλους των πρωταγωνιστριών. Πάντως δεν υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος τρόπος ή κάποιο μυστικό για να σκηνοθετείς τους ηθοποιούς. Πρέπει να προσαρμόζεσαι σε κάθε ηθοποιό ξεχωριστά.

— Η ταινία συγκέντρωσε πάνω από 1.000.000 θεατές στη Γαλλία, γεγονός που την καθιστά όχι μόνο μια από τις μεγαλύτερες εμπορικές επιτυχίες της χρονιάς αλλά και μια από τις πιο πετυχημένες στην καριέρα σας.

Φ.Ο.: Ναι, η ταινία ήταν μεγάλη επιτυχία. Επίσης γνωρίζω ότι την είδαν και πάρα πολλοί ηθοποιοί. Είναι γνωστό σε όλους μας πως μετά την πανδημία και τον εγκλεισμό, ο κόσμος δεν επισκέπτεται τόσο συχνά στις κινηματογραφικές αίθουσες. Με τις πλατφόρμες ο κόσμος είχε ήδη αρχίσει να πηγαίνει όλο

ΠΟΛΛΟΙ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ
ΕΚΜΕΤΑΛ-
ΛΕΥΤΗΚΑΝ
ΣΤΟ ΠΑΡΕΛ-
ΘΟΝ ΤΗ ΘΕ-
ΣΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ
ΠΟΥ ΚΑΤΕΙ-
ΧΑΝ ΕΙΣ
ΒΑΡΟΣ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ,
ΚΑΠΟΙΕΣ
ΦΟΡΕΣ ΚΑΙ
ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ
ΑΝΤΡΩΝ,
ΚΑΙ ΕΠΙΤΕ-
ΛΟΥΣ ΣΕ
ΑΥΤΟ ΤΟ
ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ
ΔΕΙΧΝΕΙ ΝΑ
ΜΠΑΙΝΕΙ
ΕΝΑ ΤΕΛΟΣ

και λιγότερο στις αίθουσες, αλλά η πανδημία επιδείνωσε τα πράγματα. Όμως, με την ταινία αυτή αποδεικνύεται ότι το γαλλικό σινεμά μπορεί να έχει και πάλι επιτυχία, όπως τον παλιό καιρό. Για εμάς ήταν μια πολύ καλή είδηση ότι η ταινία έκανε σπουδαία καριέρα στα ταμεία, αλλά ακόμη πιο σημαντικό ήταν πως αγαπήθηκε πολύ από το γαλλικό κοινό.

— Είστε από τους πιο παραγωγικούς σκηνοθέτες όχι μόνο στη Γαλλία αλλά σε παγκόσμια κλίμακα. Πώς τα καταφέρνετε να ανταπεξέρχεστε σε αυτούς τους ρυθμούς παραγωγικής κότητας και μάλιστα με τόσο διαφορετικές μεταξύ τους ταινίες;

Φ.Ο.: Νομίζω ότι αγαπώ πολύ τη δουλειά που κάνω, αγαπώ να κάνω ταινίες. Καταρχάς, μου δίνει χαρά. Έτσι προσπαθώ να γυρίζω μία ταινία τον χρόνο και συνήθως πετυχαίνω τον στόχο μου. Αν μπορούσα πάντως θα γύριζα ακόμη περισσότερες. Ο Φασμπίντερ γύριζε επτά ταινίες τον χρόνο. Πέθανε πολύ νέος όμως. Μου αρέσει κάθε φορά να εξερευνώ διαφορετικούς κόσμους, να μην επαναλαμβάνομαι και να πειραματίζομαι κάθε φορά με κάτι καινούργιο. Με αυτήν την ταινία ήθελα να επιστρέψω στην κωμωδία — γιατί είχα κάνει πολλές δραματικές ταινίες τον τελευταίο καιρό και επιθυμούσα να επιστρέψω σε κάτι πιο ανάλαφρο και διασκεδαστικό.

— Ο ρόλος της μουσικής είναι πολύ σημαντικός — ίσως και πρωταγωνιστικός — στην ταινία. Είχατε εξ αρχής αποφασίσει να τον χρησιμοποιήσετε με αυτό το σκεπτικό;

Φ.Ο.: Η μουσική εξυπηρετεί τη δημιουργία της ατμόσφαιρας που υπήρχε σε όλη τη δεκαετία του '30. Είναι κυρίως μια χαρούμενη τζαζ μουσική. Εκείνη την εποχή είχε αρχίσει να κάνει την εμφάνισή της η τζαζ στη Γαλλία, και η ζωντάνια του ρυθμού άγγιζε το κοινό. Ζήτησα από τον Φίλιπ Ρομπί, που έγραψε τη μουσική, να γράψει κάτι με πολύ ρυθμό, κάτι πολύ χαρούμενο. Και πιστεύω ότι η μουσική για κωμωδία είναι αρκετά πιο δύσκολη από τη μουσική για δραματική ταινία που είναι σχετικά πιο εύκολη. Αλλά η μουσική για κωμωδία είναι ένα ιδιαίτερο, περίπλοκο είδος που αρκετά συχνά έχει πρωταγωνιστικό ρόλο.

— Θα μπορούσατε να μας πείτε αν και κατά πόσο το κίνημα #MeToo επηρέασε τη γαλλική κινηματογραφική βιομηχανία;

Φ.Ο.: Πιστεύω ότι το κίνημα #MeToo ήταν πολύ σημαντικό στη Γαλλία, γιατί χάρη σ' αυτό συνειδητοποιήσαμε ότι έχουν υπάρξει πολλές υποθέσεις κακοποίησης. Πολλοί άνθρωποι εκμεταλλεύτηκαν στο παρελθόν τη θέση εξουσίας που κατείχαν εις βάρος γυναικών, κάποιες φορές και εις βάρος αντρών, και επιτέλους σε αυτό το φαινόμενο δείχνει να μπαίνει ένα τέλος. Πιστεύω ότι η γαλλική κινηματογραφική βιομηχανία έχει συνειδητοποιήσει πλέον πως κάποιες συμπεριφορές δεν επιτρέπονται πια και πως πρέπει να εργαζόμαστε σε πνεύμα ισότητας. Θεωρώ ότι άλλαξαν οι σχέσεις και ότι όλη αυτή η ιστορία έχει κάνει μόνο καλό στο γαλλικό σινεμά.

— Πώς καταφέρνετε να περνάτε από τη μία ταινία στην άλλη; Ποια είναι τα επόμενα σχέδιά σας;

Φ.Ο.: Συμφωνώ απόλυτα με τον σπουδαίο Φρανσουά Τριφύ, που έλεγε ότι «πρέπει να κάνεις μία ταινία που έρχεται σε αντίθεση με την προηγούμενη». Είναι κάτι που με ορίζει και προσπαθώ να το κάνω πολύ συχνά. Είχα την επιθυμία να επιστρέψω στην καθαρή κωμωδία και για έναν ακόμη λόγο: μου είχε λείψει πολύ. Φυσικά, η επόμενη ταινία μου θα είναι πολύ πιο δραματική και με πολύ λιγότερους διαλόγους, θα είναι λιγότερο φλύαρη. **A**

Σκηνή από τα
γυρίσματα της ταινίας

ΒΙΒΛΙΟ

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΧΑΝΙΩΤΗΣ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΣΤΟΝ ΑΔΡΙΑΝΟ Ή ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΗΡΩΔΗΣ Ο ΑΤΤΙΚΟΣ

Ήμουν ευτυχής με τη συνέντευξη μας με τον **Άγγελο Χανιώτη**, καθηγητή Αρχαίας Ιστορίας και Κλασικών Σπουδών στο Institute of Advanced Study στο Πρίνστον, για το βιβλίο του «**Η εποχή των κατακτήσεων - Ο ελληνικός κόσμος από τον Αλέξανδρο στον Αδριανό**» (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης). Το βιβλίο, αφού γράφτηκε στα αγγλικά ως μέρος μιας σειράς των εκδόσεων Profiles Books αφιερωμένης στην ιστορία της αρχαιότητας, και κυκλοφόρησε στα γερμανικά, ισπανικά, ιταλικά, κινέζικα και ρώσικα, μεταφράστηκε και στα ελληνικά. Παρότι μιλάει για έναν κόσμο που κινούμαστε γύρω του, αλλά αγνοούμε. Αλήθεια, τι ήταν ο Ηρώδης ο Αττικός που έχτισε ένα ολόκληρο θέατρο, αλλά και το Παναθηναϊκό Στάδιο; Συνειδητοποιούμε γιατί υπάρχουν η Ρωμαϊκή Αγορά, το μνημείο του Φιλοπάππου, η πύλη του Αδριανού; Η σκιά της Ακρόπολης πέφτει βαριά στα λαμπρά οικοδομήματα των χρόνων της ρωμαϊκής κατάκτησης, αλλά και σε μια ολόκληρη εποχή που ξεκινάει με την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου και ολοκληρώνεται με την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Ξέρουμε ελάχιστα για αυτήν, παρότι είναι πολύ πιο κοντά σε αυτό που είμαστε σήμερα σε σχέση με τον Χρυσό Αιώνα του Περικλή.

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ - Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

«Ο μονομερής προσανατολισμός στην κλασική αρχαιότητα δεν είναι καινούργιο φαινόμενο.

Μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους ο πρώτος έφορος αρχαιοτήτων, ο Κυριακός Πιττάκης, χαρακτήριζε οτιδήποτε ανήκει στην Αθήνα του 4ου και του 5ου αιώνων ως “οι ένδοξοι της Ελλάδος χρόνοι” και οτιδήποτε μετά ως οι “χρόνοι της παρακμής”. Αλλά και στις σχέσεις μας με τον υπόλοιπο κόσμο, όταν θέλουμε να προβάλουμε την Ελλάδα δεν μιλάμε για τον Πλούταρχο αλλά για τον Περικλή. Ακόμα και στο θέμα του χρέους, τι λέγαμε; “Όταν εσείς πηδούσατε από δέντρο σε δέντρο εμείς χτίζαμε Παρθενώνες”».

Όπως εξηγεί ο καθηγητής και συγγραφέας του βιβλίου, το ενδιαφέρον υπήρξε ελλιπές και για τους ίδιους τους ιστορικούς. «Ήδη στο πρώτο έτος των σπουδών μου διαπίστωσα ότι δεν υπάρχει βιβλιογραφία στην Ελλάδα για τους ελληνιστικούς χρόνους, παρότι άλλαξε τη θέση των Ελλήνων στην “οικουμένη” καθιστώντας την ιστορία τους αναπόσπαστο κομμάτι της παγκόσμιας ιστορίας της αρχαιότητας. Και παρά το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η περίοδος αυτή λόγω των αναλογιών της με τη σημερινή εποχή, όπως μεγάλα αστικά κέντρα, εντάσεις μεταξύ ανθρώπων διαφορετικής καταγωγής που αισθάνονται χαμένοι στις μεγαλουπόλεις – πρέπει να τη σκεφτούμε σαν μια πρώτη εποχή κοσμοπολιτισμού αλλά και ελεύθερης μετακίνησης προϊόντων, ανθρώπων και ζώων, ιδεών και πολιτισμού». Προσανατόλισε εκεί τις σπουδές του (τελείωσε τη διατριβή του 24 χρονών στη Χαϊδελβέργη), αλλά έβλεπε ότι για πολλά θέματα τα οποία συζητούσε αναγκαζόταν να επαναλαμβάνει τη φράση «*η ελληνιστική εποχή και οι αυτοκρατορικοί χρόνοι*». Κάπως έτσι συνέλαβε τον όρο «**μακρά ελληνιστική εποχή**», ενώνοντας δύο ιστορικές περιόδους που ως τότε αντιμετωπιζόνταν χωριστά: την *ελληνιστική εποχή* που ξεκινάει με τις εκστρατείες του Μ. Αλεξάνδρου ως τον θάνατο της Κλεοπάτρας (334 - 30 π.Χ.), και την *πρώιμη αυτοκρατορική εποχή*, από την εγκαθίδρυση του μοναρχικού πολιτεύματος από τον Αύγουστο το 27 π.Χ. έως τον θάνατο του Αδριανού το 138 μ.Χ. – «σαν να ηγούνται σε μια μαγαζί και αντί να λες θάλαω να αγοράσω ένα παντελόνι, να λες θέλω να αγοράσω ένα μπατζάκι και ένα ακόμα μπατζάκι». Έχει έναν τρομερά μεταδοτικό τρόπο – κάτι που διαπιστώνει κανείς ήδη διαβάζοντας το βιβλίο – να μιλάει για μια ιστορική περίοδο η οποία χαρακτηρίζεται «βαρετή». Εξηγεί:

«Στη μέση εκπαίδευση η ελληνιστική εποχή παραλειπόταν από τη διδακτέα ύλη, λόγω μιας στρεβλής αντίληψης για το πώς κάνουμε Ιστορία: η Ιστορία είναι τα γεγονότα. Επομένως άντε να θυμηθείς τη διαφορά ανάμεσα στον Πτολεμαίο τον 5ο και τον 8ο, ποιοι είναι οι Αντίοχοι και οι Σέλευκοι, και μετά πόλεμοι... κατακτήσεις... αλλαγές συμμαχιών. Είναι τόσο υπερδεμένη αυτή η περίοδος» δεν υπάρχει φοιτητής που να αγαπάει την ελληνιστική εποχή, αν του σερβίρεις στο πιάτο την πολιτική ιστορία. Αυτό που προσπαθώ στο πρώτο μέρους του βιβλίου (σ.σ. ακολουθούν τα κεφάλαια που αφορούν στους θεσμούς, την κοινωνία, τον πολιτισμό και τη θρησκεία) είναι να αφηγηθώ το απόσταγμα: να περιγράψω τις γενικές τάσεις, που είναι η αλλαγή συμμαχιών για τη διεκδίκηση εδαφών – δεν είναι ανάγκη να πεις όλο τον ωκεανό για να καταλάβεις ότι το νερό είναι αλμυρό, δεν είναι ανάγκη να περιγράψεις όλους τους πολέμους για να καταλάβεις ότι η ελληνιστική εποχή είναι γεμάτη πολέμους».

Η αίσθηση που σου αφήνει το βιβλίο ειδικά στο πρώτο αυτό κομμάτι είναι σαν να έχεις δει στρατούς να προελαύνουν σε κάποια ιστορική σειρά στο Νέτφλιξ – είναι γραμμένο ώστε να μη κουράζει, και δεν είναι τυχαίο. Το βιβλίο στηρίζεται σε μαθήματα που είχε κάνει αρχικά στη Χαϊδελβέργη (αλλά και στο πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης και στην Οξφόρδη, όπως και στη διαδικτυακή πλατφόρμα M@thesis των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης). «Αν σκεφτούμε ότι μια παράδοση κρατάει 45 λεπτά, στα 20 πρέπει να πεις ένα αστείο ή κάτι για να κρατήσεις το ενδιαφέρον των φοιτητών, κάτι που εξηγεί επίσης γιατί παρεμβάλλονταν παραλληλισμοί όπως με το Star Wars ή το μιούζικαλ Σικάγο... Επιπλέον, γράφοντας ιδίως την πολιτική ιστορία, προσπάθησα να μιμηθώ το ύφος ενός ελληνιστικού ιστοριογράφου». Αυτό το τελευταίο εξηγεί γιατί η αφήγηση διανθίζεται με δραματικές αλλαγές και παράδοξο – εκεί που ο ήρωας σκοπεύει να κάνει κάτι η τύχη τα γυρίζει ανάποδα. Σημειώνει όμως και κάτι ακόμα: «Αυτό που ζωντανεύει την ιστορία είναι να βλέπεις τους πρωταγωνιστές της όχι ως αγάλματα σε βάθρα αλλά σαν πραγματικούς ανθρώπους με πάθη και αδυναμίες, που απογοητεύονται, φοβούνται, φιλοδοξούν. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα ο Μέγας Αλέξανδρος, δεν μπορείς να τον καταλάβεις αν δεν μείνεις στην ψυχή του».

Στη μία ώρα που τον έχω απέναντί μου, σαν να έχουμε μεταφερθεί ξαφνικά στο αμφιθέατρο. Εστιάζουμε σε κομμάτια μιας συναρπαστικής αφήγησης για έναν εν πολλοίς άγνωστο κόσμο, κομμάτι και της δικής μας ιστορίας.

Ο Μέγας Αλέξανδρος κατακτάει έναν καινούργιο θαυμαστό κόσμο

«Όταν ξεκίνησε την εκστρατεία του ο Αλέξανδρος κατά πάσα πιθανότητα δεν ήθελε να φτάσει μέχρι την Ινδία. Υπάρχουν ενδείξεις ότι την απόφαση να συνεχίσει την εκστρατεία μετά την κατάκτηση των πρωτευουσών του περσικού βασιλείου την πήρε στην Περσέπολη, μάλλον λόγω των εξεγέρσεων των σατραπών και για να μπορέσει να πιάσει τον νικημένο Δαρείο τον οποίο βρήκε σκοτωμένο και τον έθαψε. Το ένα βήμα οδήγησε στο άλλο». Όπως εξηγεί, ότι θα υπήρχε εκστρατεία κατά των Περσών δεν ήταν έμπνευση του Μ. Αλεξάνδρου, το θέμα ήταν η έκταση. «Για να χρησιμοποιήσω ένα παραδοξολόγημα, ουσιαστικά ολοκλήρωσε το έργο του Δαρείου και του Ξέρξη, αλλά από την ανάποδη. Όπως εκείνοι ήθελαν να καταλάβουν την Ελλάδα και να την εντάξουν στη μεγάλη αυτοκρατορία, ο Μ. Αλέξανδρος κατέκτησε την περσική αυτοκρατορία εντάσσοντας την Ελλάδα και τη Μακεδονία σε αυτόν τον κόσμο. Εκεί που απέτυχε είναι ότι δεν είχε ορίσει διάδοχο, διότι αφενός πέθανε νέος, αφετέρου φιλοδοξούσε να συνεχίσει την εκστρατεία του στην Αραβία. Το πιο σημαντικό όμως είναι ο τρόπος με τον οποίο αντιμετώπισε τις κατακτημένες περιοχές. Όσο ονειροπόλος και παθιασμένος ήταν σαν πολεμιστής, τόσο ρεαλιστής και προσγειωμένος ήταν στην οργάνωση του βασιλείου. Ότι λειτουργούσε καλά στην περσική αυτοκρατορία το κράτησε, αντικαθιστώντας μόνο τους Πέρσες στρατηγούς με Μακεδόνες – με εξαίρεση την οργάνωση της Αιγύπτου, με την ίδρυση της Αλεξάνδρειας».

Το άλλο πολύ σημαντικό που έκανε ο Μ. Αλέξανδρος είναι η ίδρυση συνεχώς νέων πόλεων για την εγκατάσταση όσων συμμετείχαν στην εκστρατεία. Ήταν και ένας από τους στόχους της εκστρατείας. «Στην Ελλάδα εκείνη την εποχή υπήρχε μεγάλη έξαρση ενός προβλήματος το οποίο δεν λύνεται ποτέ με τον μόνο τρόπο που θα μπορούσε να λυθεί, που είναι οι μεταρρυθμίσεις: η έλλειψη γης, δηλαδή η συγκέντρωσή της στα χέρια λίγων, η δημογραφική ανάπτυξη και η υπερχρέωση κάποιων. Ο Αλέξανδρος επομένως αντιδρά σε μια υπαρκτή ανάγκη: Όλος αυτός ο στρατός που είχε φέρει στην Ασία πού θα γυρνούσε στην Ελλάδα; Στα κτήματα που δεν είχε; Στα χρέη; Στις πολιτικές διαμάχες που δίκαζαν τις πόλεις; Επιλέγει λοιπόν μια παραδοσιακή λύση, αυτή του αποικισμού. Από τη στιγμή που δίνεται το εναρκτήριο λάκτισμα για την ελληνιστική εποχή, μετατοπίζεται η πολιτιστική ηγεμονία από την Αθήνα στην Αίγυπτο και την Ασία: ακολουθούν οι μεγάλες επαναστάσεις στην κοινωνική οργάνωση».

Η Ελλάδα ρωμαϊκή επαρχία. Ποιος ήταν ο Ηρώδης ο Αττικός;

Δεν έχουμε τον χρόνο να μπούμε στα επιμέρους χαρακτηριστικά αυτού του κόσμου, στις καινοτομίες στις πόλεις και στα βασίλεια της ελληνιστικής εποχής. Η γνώση τους, όπως λέει, είναι απαραίτητη για να κατανοήσουμε την τέχνη, την επιστήμη, τη φιλοσοφία, τη λογοτεχνία, τη θρησκεία – όλες τις σημαντικές εξελίξεις που συνεχίζουν με τη ρωμαϊκή επέκταση στην Ελλάδα και την ελληνόφωνη Ανατολή. Η μεγάλη τομή είναι ότι αντικαθίστανται τα βασίλεια που είχαν σχηματιστεί από τους διαδόχους του Μ. Αλεξάνδρου και οι βασιλείς από τους ρωμαίους επάρχους. Οι πόλεις, όπως τις ξέρουμε από τους προηγούμενους αιώνες, παραμένουν τα κέντρα της πολιτικής, κοινωνικής και θρησκευτικής ζωής. «Οι πόλεις διοικητικά είναι ενταγμένες σε επαρχίες. Ως προς το πολίτευμα επιφανειακά έχουμε δημοκρατίες, στην πραγματικότητα έχουμε την κυριαρχία διαφόρων ελίτ. Απλά διαιτηρούν τους θεσμούς τους, όπως την εκκλησία του δήμου, αλλά είναι εξαρτημένες από τις συνεισφορές πλούσιων ευεργετών, η εξουσία των οποίων παραμένει αναμφισβήτητη όσο είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν μέρος του πλούτου τους για αυτό που ονομάζουμε σήμερα δημόσιες δαπάνες. Είναι ωστόσο υποχρεωμένοι να διαπραγματεύονται την εξουσία τους με τους πολίτες, να λογοδοτούν».

Ένα τέτοιος πλούσιος ευεργέτης ήταν και ο **Ηρώδης ο Αττικός**, που ξέρουμε από το Ωδείο που χρηματοδότησε, το Ηρώδειο. Ποιος ήταν; «Υπήρξε ο πλουσιότερος άνδρας στην Ελλάδα τον 2 μ.Χ. αιώνα, με κτήματα στον Μαραθώνα και την Κνίφισιά, βίλες στην Ιταλία, την Πελοπόννησο και την Ήπειρο, και ήταν ο πρώτος Έλληνας που κατέλαβε το αξίωμα του υπάτου, το ανώτατο μετά τον αυτοκράτορα. Έκανε ευεργεσίες στην πόλη, έχτισε το Ωδείο, το Παναθηναϊκό στάδιο, είχε γεμίσει την Αθήνα με αγάλματα, οι Αθηναίοι τον θαύμαζαν για το ρητορικό του ταλέντο, αλλά και τον μισούσαν. Πήγαν μάστιγα στον αυτοκράτορα να διαμαρτυρηθούν, ότι είχε εγκαταστήσει εξουσία στην Αθήνα ως τύραννος. Ξέρουμε ότι ο Μάρκος Αυρήλιος, που τον δίκασε, δάκρυσε όταν άκουσε τις κατηγορίες και ότι μετά γύρισε θριαμβευτής στην Αθήνα. Όταν πέθανε το

177 μ.Χ. οι Αθηναίοι έφηβοι πήγαν στον Μαραθώνα, όπου θα γινόταν η κηδεία του, και “άρπαξαν το σώμα με τα ίδια τους τα χέρια” για να τον ενταφιάσουν στο στάδιο που είχε δωρίσει στην πόλη –το Παναθηναϊκό Στάδιο–, κλαίγοντας σαν παιδιά που έχουν ορφανέψει από πατέρα. Αυτή η ιδέα ότι ο ευεργέτης είναι ο πατέρας της πόλης υποδηλώνει και μια ιεραρχική σχέση: ο πατέρας πρέπει να φροντίζει τα παιδιά του και αυτά οφείλουν να τον υπακούνε. Κάτι που για τον Περικλή δεν θα το λέγαμε ποτέ».

Ένας παγκοσμιοποιημένος κόσμος

Με τη ρωμαϊκή κατάκτηση εγκαθιδρύεται η λεγόμενη **Pax Romana**, που σημαίνει ότι οι περιοχές που ανήκουν στην αυτοκρατορία σταματούν να πολεμούν η μια την άλλη, κάτι που ισχύει και για τις ελληνικές πόλεις που μέχρι τότε ήταν σε ανταγωνισμό. Τι σημαίνει αυτό; «Οι ελληνικές πόλεις αποκτούν σχέσεις μεταξύ τους, προσανατολίζονται σε νέους οικονομικής κλάδους, υπάρχει ανάπτυξη του εμπορίου και της βιοτεχνίας – εκεί που για να μεταφέρεις τα προϊόντα σου από την Αθήνα στη Θεσσαλία πρέπει να περάσεις τα σύνορα 4-5 πόλεων και να πληρώνεις δασμούς, αυτά καταργούνται. Τις μεταρρυθμίσεις που δεν έκαναν οι Έλληνες, γιατί δεν μπορούσαν να συνεννοηθούν μεταξύ τους τις επέβαλαν οι Ρωμαίοι, καταργώντας τα σύνορα καθώς όλες οι πόλεις πλέον εντάσσονται σε μία αυτοκρατορία η οποία διευκολύνει τη μετακίνηση ανθρώπων και προϊόντων. Μοιάζει λίγο με τη συνθήκη του Σένγκεν, δεν έχει σημασία αν έχεις πολιτικά δικαιώματα στην Αθήνα, τη Σικυώνα, τη Θήβα, ή τις Πλαταιές. Επίσης είναι πολύ πιο εύκολο να εγκατασταθεί κανείς από τη μία περιοχή σε άλλη».

Η **Εποχή των Κατακτήσεων** δημιούργησε έναν κόσμο ο οποίος θεωρείται πρώιμο παράδειγμα παγκοσμιοποίησης, που σε πολλά θυμίζει τον δικό μας. Όπως εξηγεί ο κ. Χανιώτης: «Διασύνδεση ανάμεσα σε χώρες και πολιτισμούς υπήρχε πάντα στην αρχαιότητα. Το διαφορετικό είναι η διασύνδεση μιας τόσο τεράστιας γεωγραφικής περιοχής, από την Αδριατική ως το Αφγανιστάν και από τα βόρεια παράλια του Ευρηνικού Πόντου ως την Αιθιοπία, την Ιβηρική Χερσόνησο, την Κεντρική και Δυτική Ευρώπη, τη Βρετανία και τη Β. Αφρική, το μεγαλύτερο τμήμα της οικουμένης (αυτό που γνώριζαν ως κατοικημένη γη) στα όρια μίας και μόνο αυτοκρατορίας. Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο παγκοσμιοποίησης ήταν η χρήση της ελληνικής αλλά και η ανάπτυξη μιας κοινής μορφής έκφρασης, από την εξωτερική εμφάνιση των πόλεων και τις μορφές διασκέδασης έως την ενδυμασία και τα γένια των ανδρών ή τις κομμώσεις των γυναικών – όταν μια αυτοκράτειρα έχει μια κόμμωση, οι γυναίκες της αυτοκρατορίας τη μιμούνται, θα τη μάθουν από τις εικόνες που απεικονίζονται στα νομίσματα και από τα πορτρέτα που στήνονται σε κάθε πόλη. Είναι η φανερή όψη ενός βαθύτερου φαινομένου που είναι η πολιτισμική σύγκλιση, υπάρχει ομοιομορφία στη διάδοση φιλοσοφικών ιδεών και θρησκειών, της λογοτεχνίας και των τεχνικών της ρητορικής. Έργα τέχνης και καλλιτέχνες ταξιδεύουν, ηθοποιοί, αθλητές, φιλόσοφοι, ρήτορες, από τη Νάπολη ως τα βάθη της Μ. Ασίας και από τη Μαύρη Θάλασσα ως την Αίγυπτο, μεταφέροντας γνώσεις, πολιτισμό, αξίες».

Η θέση των Ελλήνων στην οικουμένη. Γιατί είναι επίκαιρο;

Στον καινούργιο κόσμο έχουμε συγχώνευση ελληνικών και τοπικών παραδόσεων σε έναν πολυπολιτισμικό κόσμο. Τι συμπυκνώνει όλο αυτό, που φτάνει μέχρι σήμερα; «Η μελέτη της “μακράς ελληνιστικής εποχής” δεν εξηγεί μόνο την εξέλιξη του ελληνικού πολιτισμού, κτιζόντας τη γέφυρα ανάμεσα στον κλασικό κόσμο και την ύστερη αρχαιότητα» δεν εξηγεί μόνο γιατί λεγόμαστε Ρωμιοί και έχουμε στην Αθήνα μια “Ρωμαϊκή Αγορά”. Έχει σημασία και για τον διαχρονικά επανεμφανιζόμενο κοσμοπολιτισμό των Ελλήνων που εκφράζεται με διαφορετικό τρόπο σε διαφορετικές εποχές: με τον αποικισμό τον 8ο και τον 7ο π.Χ. αιώνα, με τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και τέχνης και την εγκατάσταση Ελλήνων ως την Κεντρική Ασία μετά τον Αλέξανδρο, με την έξοδο Λογίων στην Ευρώπη μετά το 1453, με τις εμπορικές κοινότητες του 18ου και 19ου αιώνα, με την ομογένεια στην Αίγυπτο και τη Μαύρη Θάλασσα, αργότερα με τη μετανάστευση και σήμερα με την ακαδημαϊκή διασπορά. Στις τελευταίες γενιές ζήσαμε τη σταδιακή εξαφάνιση ελληνικών κοινοτήτων έξω από την Ελλάδα, από τη Μικρά Ασία έως τη Μεγάλη Ελλάδα της Κάτω Ιταλίας, από την Αίγυπτο έως την Οδησσό και τη Μαριούπολη: ζήσαμε όμως και έναν νέο “αποικισμό”: τον “αποικισμό” διεθνών πανεπιστημίων και επιχειρήσεων με Έλληνες επιστήμονες. Η σημερινή πρόκληση είναι αυτός ο “ελληνικός καινούργιος κόσμος μέγας”, για να χρησιμοποιήσω έναν στίχο του Καβάφη, να αποτελέσει ένα δίκτυο, όπως στη “μακρά ελληνιστική εποχή”». **Α**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΑΡΚΑΔΑΚΗΣ

Η ελληνική φιλοσοφία συναντά τον Βουδισμό

Ο ιδρυτής και διευθυντής του περιοδικού *Focus*, συγγραφέας και ποιητής, με το έκτο του μυθιστόρημα «Ο Βασιλιάς και ο Σοφός» φωτίζει τον απολιθωμένο κόσμο του χαμένου Ινδοελληνικού βασιλείου

Της ΗΡΩΣ ΣΚΑΡΟΥ

Υπάρχει ακόμα στη βιβλιοθήκη του σπιτιού στην Ικαρία μια σειρά εικονογραφημένων περιοδικών όπου ο ήρωας κάνει ταξίδια πίσω στον χρόνο. Έχει βρεθεί έτσι στην Αίγυπτο την εποχή που χτίζονταν οι πυραμίδες, στην Ελλάδα του Περικλή και στη Ρώμη του Ιουλιού Καίσαρα. Μαζί του κι εγώ, μαγνητισμένη από την πλοκή και τις εικόνες, ήταν σαν να βρισκόμουν πράγματι εκεί. Με τα χρόνια, οι αντίστοιχες αναγνωστικές εμπειρίες μειώνονταν. Πιστευα ότι έφταιγε η σταδιακή απώλεια της ικανότητάς μου ν' αφήνομαι, καθώς μεγάλωνα. Ευτυχώς, όμως, βρέθηκαν ξανά στην ενήλικη ζωή μου βιβλία που αφύπνισαν την παιδική μου φαντασία. Ένα από αυτά διάβασα πρόσφατα και μεταφέρθηκα αίφνης στη Σαγάλα, την πρωτεύουσα του ινδοελληνικού βασιλείου του Μενάνδρου Σωτήρος, τον 2ο π.Χ. αιώνα. Κι έμεινα εκεί, αιχμάλωτη, για τετρακόσιες σελίδες. Μπορεί αυτό να οφείλεται στην αγάπη μου για την Ινδία (η διαμονή μου εκεί άλλαξε την κοσμοθεωρία μου) ή ίσως στο ενδιαφέρον μου για τη βουδιστική φιλοσοφία (την απραπή που οδηγεί στην εξάλειψη της οδύνης). Πέρα απ' αυτά, για την αδυναμία μου να αφήσω κάτω το μυθιστόρημα, ευθύνη έχει σίγουρα η αφηγηματική δεινότητα του συγγραφέα. Έψαξα τα προηγούμενα βιβλία του κι όταν διάβασα το βιογραφικό του σκέφτηκα πως έπρεπε οπωσδήποτε να τον γνωρίσω.

Ο ήρωας του βιβλίου σας, ο νεαρός Πλάτων, χάρη στην ικανότητά του να κατανοεί πολλές γλώσσες, προσλαμβάνεται ως διερμηνέας στις συναντήσεις που έχει ο Μένανδρος με βουδιστές μοναχούς. Αναφέρεστε στο βιβλίο «Milinda Panha», όπου ο βασιλιάς θέτει ερωτήματα σχετικά με τη βουδιστική φιλοσοφία και ο Ναγκασένα απαντά με σοφία και ευστοφία. Ποια από αυτά τα ερωτήματα θεωρείτε ότι αφορούν περισσότερο τη σημερινή εποχή;

Το βιβλίο «Milinda Panha» («Ερωτήσεις του Βασιλιά Μενάνδρου») έχει τη μορφή πλατωνικού διαλόγου όπου ο μοναχός Ναγκασένα παίζει τον ρόλο του Σωκράτη. Τα ερωτήματα που τίθενται πραγματεύονται ζητήματα ανθρωπίνης συνείδησης και ηθικής, τα οποία είναι ιδιαίτερα επίκαιρα στη σύγχρονη, κοσμική εποχή μας. Ο βουδισμός είναι μια ανθρωποκεντρική κοσμοαντίληψη όπου η πνευματικότητα πηγάζει από τη συνείδηση και την ορθή πράξη. Για παράδειγμα, όταν ο βασιλιάς ρωτάει για τη φύση του χρόνου, ο Ναγκασένα απαντά με τη λέξη «άγνοια» και εξηγεί πως ο νους κάνει λάθος όταν διαχωρίζεται ανάμεσα στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον κι ότι αυτός ο διαχωρισμός είναι που μας κάνει να υποφέρουμε. Έχει μεγάλο ενδιαφέρον ότι χρειάστηκαν να περάσουν δύο χιλιάδες χρόνια από τότε μέχρι να μας πει ο Αϊνστάιν ότι η υποκειμενική αντίληψή μας για τον «χρόνο» είναι όντως επιστημονικά λανθασμένη.

Το ενδιαφέρον σας για τη φιλοσοφία και τα μυστήρια του νου φάνηκε από τα πρώτα σας κιάλας βιβλία («Τα μυστικά των χωρών χωρίς», «Ανατολικόν τέλος»). Ποια σχολή επηρέασε περισσότερο τη σκέψη σας;

Εξακολουθώ να ακροβατώ ανάμεσα στον επιστημονικό θετικισμό του Αυγούστου Κόμτ (Auguste Comte) που απορρίπτει τη μεταφυσική και την αναλυτική φιλοσοφία του Ερρίκου Μπερζόν (Henri Bergson) για τον οποίο η διαίσθηση υπερτερεί της λογικής.

Τα τελευταία χρόνια ο διαλογισμός και το mindfulness έχουν κερδίσει πολλούς ακολούθους με θετικά αποτελέσματα, έχουν όμως λάβει και αρνητική κριτική και δεν αναφέρονται μόνο στην εκκλησία. Ένα άρθρο

στους New York Times με τίτλο «Hey Boss, You Don't Want Your Employees to Meditate» υποστηρίζει ότι καθώς μια βασική αρχή του ενσυνείδητου διαλογισμού είναι η αποδοχή των πραγμάτων ως έχουν, η τεχνική μειώνει το κίνητρο και γι' αυτό μπορεί να αποδειχθεί αντιπαραγωγική σε ένα εργασιακό περιβάλλον. Ποια είναι η άποψή σας;

Ουδέποτε σκοπός του διαλογισμού ήταν η αύξηση της παραγωγικότητας, αλλά η συγκέντρωση του νου στην παρούσα στιγμή, κάτι το οποίο –όταν επιτυγχάνεται– ελευθερώνει τον άνθρωπο.

Καθώς ο Πλάτων διδάσκεται τις τεχνικές του διαλογισμού μαζί με τον βασιλιά, φτάνει ένα βήμα πριν από τη φωτίση. Μπροστά του υπάρχει ένας καθρέφτης. Στην άλλη μεριά του υπάρχει η αλήθεια. Αν τον σπάσει, θα τη βρει. Εκείνος όμως δεν είναι ακόμα έτοιμος να το κάνει. Είναι ποτέ κανείς έτοιμος για την πραγματική αφύπνιση;

Ο ήρωας του μυθιστορήματός μου, ο Πλάτων, είναι ατελής και αδύναμος, όπως σχεδόν όλοι. Έτσι τη στιγμή που βρίσκεται ένα βήμα πριν την «αφύπνιση» δειλιάζει, κάνει πίσω, εγκαταλείπει. Δεν είναι ακόμα έτοιμος να διαρρήξει τη σχέση του με την καθημερινότητα, έστω κι αν αυτή τον καταδυναστεύει τρομερά και τον κάνει να υποφέρει. Με άλλα λόγια, ο Πλάτων είναι θύμα εθισμού στον πόνο – κάτι που, νομίζω, καταλαβαίνουμε όλοι.

Έχετε διδακτορικό στην Τεχνητή Νοημοσύνη, έναν επιστημονικό κλάδο με πολλά, ομολογουμένως, οφέλη. Από την άλλη, η ολοένα αυξανόμενη εξάρτησή μας από συστήματα ΤΝ ενέχει δυνητικούς κινδύνους. Ποια είναι για εσάς η σημαντικότερη απειλή και ποιος ο τρόπος να αντιμετωπιστεί;

Η ενασχόλησή μου με την Τεχνητή Νοημοσύνη προέκυψε εξαιτίας του ενδιαφέροντός μου για τον ανθρώπινο νου και τη συνείδηση. Βρισκόμαστε σήμερα πολύ κοντά στη δημιουργία συστημάτων με την ικανότητα να μαθαίνουν πολύ γρήγορα και να δημιουργούν καινοτόμες ιδέες και ευφυείς στρατηγικές. Τα οφέλη από αυτά τα ευφυή συστήματα είναι τεράστια αφού πολλαπλασιάζουν εκθετικά την ικανότητά μας να βρίσκουμε λύσεις σε μεγάλα προβλήματα, όπως η υγεία, το περιβάλλον ή η φτώχεια. Ο μεγάλος κίνδυνος βρίσκεται στην άγνοιά μας για την εσωτερική λειτουργία των πολύπλοκων αυτών συστημάτων και κατά πόσον καθώς θα γίνονται ολοένα και πιο ευφυή θα εξακολουθούν να ενδιαφέρονται για μας. Η πρότασή μου είναι να περιοριστεί η ανάπτυξη συστημάτων «Τεχνητής Γενικής Νοημοσύνης» σε πλήρως ελεγχόμενο περιβάλλον, μέχρι να καταλάβουμε καλύτερα πώς να τα ελέγχουμε.

Γίνονται αρκετές συζητήσεις τελευταία σχετικά με το κατά πόσο θα μπορούσε μια μηχανή να συνθέσει έργα με λογοτεχνική αξία ξεπερνώντας αναγνώστες και κριτικούς. Ερευνώντας το θέμα διάβασα μια δήλωση του Γιοάβ Σοχάμ, συνιδρυτή της AI21 Labs: Η ΤΝ δεν θα αντικαταστήσει τους συγγραφείς, αλλά οι συγγραφείς που χρησιμοποιούν την ΤΝ θα αντικαταστήσουν τους συγγραφείς που δεν τη χρησιμοποιούν. Τι πιστεύετε;

Στο εγγύς μέλλον η πλειοψηφία των λογοτεχνικών έργων θα γράφεται από ΤΝ, όχι όμως μόνον επειδή η τεχνολογία θα είναι ικανή να το κάνει, και μάλιστα εξαιρετικά καλά. Οι λόγοι που θα μας οδηγήσουν εκεί είναι οικονομικοί. Η εκδοτική βιομηχανία θα προτιμήσει «τεχνητούς» συγγραφείς διότι δεν θα χρειάζεται να πληρώνει πνευματικά δικαιώματα, αλλά κυρίως διότι τα βιβλία που θα γράφονται θα λαμβάνουν υπόψη μέσω των «μεγάλων δεδομένων» τις μεταβαλλόμενες προτιμήσεις του αναγνωστικού κοινού και έτσι θα είναι όλα ευπώλητα. **Α**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Η βασανιστική πολιορκία των λέξεων

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΙΡΜΠΛΗ

Αθόρυβα το 2017 έκανε την εμφάνισή του στην ελληνική λογοτεχνία ο **Παναγιώτης Αγγελόπουλος**, με το «**Στάχτη στον ουρανό**». Το πρώτο βιβλίο ακολούθησε το «**Ανάμεσα στους ήλιους**» το 2001 και τώρα, 2 χρόνια μετά, έρχεται με το επίσης ολιγοσέλιδο –μόλις 84 σελίδες– «**Σώσε τη θύελλα**», που πρόσφατα κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ίκαρος, να επιβεβαιώσει εκείνη την πρώτη εντύπωση. Πρόκειται για μια ιδιαίτερη περίπτωση συγγραφέα που καταφέρνει οι σύντομες (ήμι) αυτοβιογραφικές ιστορίες του να έχουν και ενδιαφέρον και ποιητική αξία.

Ο Αγγελόπουλος δεν γράφει πολλά, δεν γράφει (ίσως) εύκολα, σαν να έχει μια σχεδόν ψυχαναγκαστική ανάγκη, παρόμοια με αυτή των ποιητών, προσεκτικής επιλογής και σχολαστικής λείανσης των λέξεων που χρησιμοποιεί και ήδη από την εισαγωγή μας υποψιάζει για το γιατί. «*Είχα πλέον εξοικειωθεί με την ταραχή που πήγαζε απ' την πολιορκία των λέξεων, η οποία συχνά έθετε σε κίνδυνο την αρτιότητα του κειμένου. Η συναρμογή προϋπέθετε ευαισθησία πυροτεχνουργού: μια σειρά από αδέξιες κινήσεις αρκούσε ώστε το βιβλίο να αναφλεχθεί. Το σύθαμπο, το λυκόφως είναι λέξεις εξίσου ικανές να προκαλέσουν τον ακρωτηριασμό του συγγραφέα αλλά ήμουν βέβαιος ότι τις είχα χειριστεί με σύνεση*».

Κείμενα βιωματικά, γραμμένα στο περιθώριο αυστηρά επαγγελματικών ταξιδιών, στα κενά συναντήσεων σε ναυπηγία, σε διεθνή αεροδρόμια, εμπορικά λιμάνια, ξενοδοχεία και τραίνα που διασχίζουν με ταχύτητα εξωτικά τοπία. «*Καθώς πλησίαζε η μέρα της αποστολής του βιβλίου στο τυπογραφείο, τα βράδια στη διάρκεια των οποίων οι λέξεις διατάρασαν τον ύπνο μου αραίωναν: το πετρέλαιο, τα ναύλα, οι ισοτιμίες και τα επιτόκια οριοθετούσαν εφεξής την αγωνία μου (εξάλλου δεν είχε απειληθεί ποτέ η πρωτοκαθεδρία τους)*». Κι αν διατηρεί μια αμφίθυμη στάση απέναντι στην πεζότητα της επαγγελματικής ενασχόλησης και τον ρομαντισμό των

μακρινών τόπων, είναι αυτά τα επαγγελματικά ταξίδια που τροφοδοτούν μια σειρά σκέψεων συνθέτοντας μια γοητευτική ενότλη γραφής και συναισθημάτων.

Μπορεί ο κόσμος των επιχειρήσεων να θεωρείται ξένος με την ποίηση των λέξεων, αλλά ο Αγγελόπουλος καταφέρνει να αποτυπώσει εικόνες τόσο ζωντανές που έχεις την αίσθηση ότι βλέπεις παρά διαβάζεις. Διασχίζουμε μαζί του την *αρυτίδωτη θάλασσα* πάνω σε μια νηοπομπή από ποντοπόρα πλοία στον κόλπο του Σουέζ: «*Όταν πια επιβαστήκαμε ο ήλιος έδυε και, στην Ανατολή, πάνω απ' τα εδάφη του Σινά, το αμυδρό περιγράμμα του φεγγαριού σχηματιζόταν ήδη στον γαλανό ουρανό. Το επόμενο πρωί ξύπνησα πριν χαράξει, την ώρα που δεν ακουγόταν παρά το βουπό της ηλεκτρογεννήτριας και πάνω σε αυτό το σχεδόν φυσικό φόντο, ο παφλασμός των κυμάτων στην ίσαλο γραμμή. Στις 06.00 εμφανίστηκε ο πιλότος και έπειτα από λίγα λεπτά δόθηκε μέσω του ασυρμάτου η εντολή να ξεκινήσουμε την προγραμματισμένη μας διέλευση... Δυτικά η θάλασσα έγλειφε τις αμμώδεις πεδιάδες της Αφρικής, ενώ στην Ανατολή προσέκρουε στην ισούψη οροσειρά που διατρέχει την ακτογραμμή του Σινά. Μια κόκκινη μπίλια ξεπρόβαλε στην εγχοπή που σχημάτιζαν δύο λοξά πέτρινα δόντια: το πρώτο φως, η παρυφή της χερσονήσου μεταμορφωνόταν σε απολιθωμένο παλαιοκακό κύμα*».

Από τη Σεούλ επιβιβάζομαστε σε τρένο που μας μεταφέρει στο Μόσκο, στο νοτιοδυτικό άκρο της κορεατικής χερσονήσου... «*Το ρυθμικό κροτάλισμα στις ράγες προσέδιδε στο ταξίδι ονειρική υφή, εντύπωση που ενισχυόταν απ' την απουσία μιας απτής αλληλουχίας εικόνων... Το σταχτί, κυρίαρχο στα περίχωρα της πόλης, παρχώρησε σύντομα τη θέση του σε εκτάσεις αδιαπέραστης βλάστησης και χέρσα εδάφη όπου οι σιδηροτροχιές κινούνταν παράλληλα με τις καμπύλες των ηλεκτροφόρων καλωδίων και υπερφάλαγγιζαν τα λασπώδη ποτάμια, εντούτοις στο κύριο μέρος της διαδρομής δεν διακρίνονταν παρά πλημμυρισμένες φυτείες και ορυζώνες καλλιεργημένοι σε κλιμακωτά επίπεδα, έτσι ώστε το τοπίο έμοιαζε να υφίσταται τη λεπιδωτή θραύση που παρατηρείται σε ορισμένα φυλλώδη πετρώματα*».

Στο Αμβούργο, στο Κάιρο, στην Αθήνα, ο διδαλώςδης ιστός των πόλεων, οι ξεχαρβαλωμένοι παραλιακοί δρόμοι, η ακύμαντη θάλασσα, οι γιακαράντες της Ρηγίλλης, η Κέρκυρα όπου έκανε τη στρατιωτική του θητεία του, ο ουρανός νότια του Αρκτικού κύκλου, ο Μπλέχερ, ο Ντύρενματ, ο Μπατάιγ, ο Εμπειρίκος και ό,τι άλλο κεντρίζει την προσοχή του βρίσκεται συμπτυγμένο στο «*Σώσε τη θύελλα*», ένα βιβλίο-άσκηση γραφής απαλλαγμένο από την περιττολογία. Μια άσκηση για να «*ανακαλυφθεί εκείνο το βάθος που κρύβεται συχνά στην επιφάνεια*». **Α**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

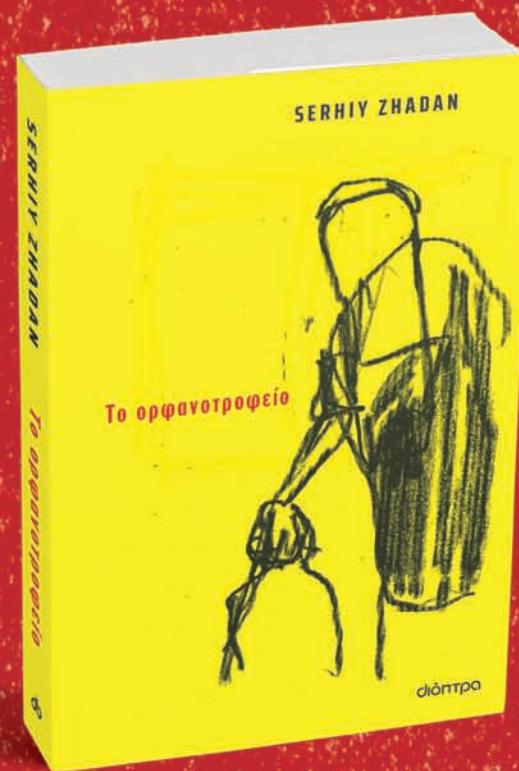
ΣΩΣΕ ΤΗ ΘΥΕΛΛΑ

ΙΚΑΡΟΣ

Παναγιώτης Αγγελόπουλος
Σώσε τη θύελλα
εκδ. Ίκαρος

ΣΤΗ ΛΙΣΤΑ ΜΕ ΤΑ 20 ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2021
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ PUBLISHERS WEEKLY.

ΣΤΗ ΛΙΣΤΑ ΤΩΝ NEW YORK TIMES
ΩΣ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΞΙ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ
ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ.

Ουκρανία, 2014.

Ένα παιδί και ένας δάσκαλος προσπαθούν να διασχίσουν με ασφάλεια μια πόλη που βρίσκεται σε εμπόλεμη κατάσταση. Ένα αντιπολεμικό μυθιστόρημα με τη ματιά στραμμένη στον απλό άνθρωπο που αντιμετωπίζει δυνάμεις που τον υπερβαίνουν.

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

διόπτρα

Δύο Βαρσοβίες, δύο κόσμοι ξένοι μεταξύ τους, συγκεντρώνονται γύρω από το ρινγκ

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Συνήθως, οι φίλοι που ετοιμάζονται να ταξιδέψουν για πρώτη φορά στην Πολωνία με ρωτάνε πού αξίζει να μείνουν περισσότερες μέρες – στη Βαρσοβία ή στην Κρακοβία. Ψηφίζω πάντα υπέρ των μεγαλουπόλεων και τάσσομαι αναφανδόν με την πρωτεύουσα. Η Βαρσοβία είναι μια πρωτεύουσα που τιμάει το όνομά της. Με όμορφα σύγχρονα κτίρια, αλλά και αναλλοίωτο ιστορικό κέντρο για να περιπλανηθεί ο ταξιδιώτης στο παρελθόν. Η Κρακοβία, από την άλλη, είναι μια πολίχνη της ενδοχώρας, ωραία μεν μικρή δε. Την φέρνει στον τουριστικό χάρτη η γειτνίασή της με το στρατόπεδο συγκέντρωσης (εξόντωσης, για την ακρίβεια) που έχει ως προμετωπίδα στη Δαντική πύλη του το περίφημο «Arbeit macht frei» – Η εργασία απελευθερώνει. Αναφέρομαι στο Άουσβιτς.

Ο συγγραφέας για τον οποίον θέλω να μιλήσω, τοποθετεί τους ήρωές του στην πρωτεύουσα Βαρσοβία. Ο Στσέπαν Τβάρντοχ είναι νέος συγγραφέας, ετών σαράντα τέσσερα, όμως ο κεντρικός του ήρωας, αυτός που αρχίζει την αφήγηση τουλάχιστον, είναι ένας εικοσάρης Εβραίος που φυτοζωεί στο γκέτο και προσκολλάται κάποια στιγμή στον δολοφόνο του πατέρα του. Ο δολοφόνος του πατέρα του είναι ο βασιλιάς. Πρωτοκλασάτος Εβραίος πυγμάχος που μεσουρανάει στην άγρια νύχτα της Βαρσοβίας, πυρπολεί καρδιές μοναχικών υπάρξεων και βρίσκεται στην υπηρεσία ενός τοπικού μαφιόζου.

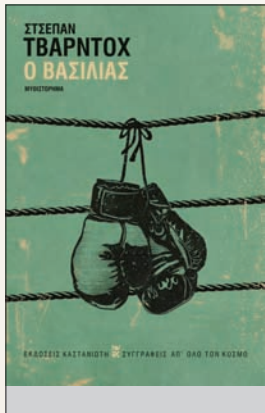
Ο συγγραφέας τοποθετεί τη δράση του μυθιστορήματος ελάχιστα πριν αρχίσει ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Ο Χίτλερ έχει ανοίξει πλέον τα χαρτιά του κι οι Εβραίοι της Πολωνίας έχουν αρχίσει να ανησυχούν. Αρκετοί σκέφτονται να αποδράσουν από τη χώρα με κατεύθυνση άλλοι τη σύγχρονη Γη της Επαγγελίας – την Αμερική στη συγκεκριμένη περίπτωση – κι άλλοι τη Βιβλική Γη της Επαγγελίας – ήγουν την Παλαιστίνη.

Ωστόσο, ακόμη και στην Πολωνία η πολιτική κατάσταση είναι ρευστή. Φαλαγγίτες συγκρούονται με τα αριστερά συνδικάτα, η διαφθορά οργιάζει και οι μαυραγορίτες τρίβουν τα χέρια τους ενόψει αυτού που πρόκειται να ακολουθήσει – η εισβολή των Ναζιστικών στρατευμάτων. Στο χαμαιτυπείο, πάντως, της Ρίβκα η ζωή συνεχίζεται αδιατάρακτα. Λες και η παρέα εκεί να ακο-

λουθεί τα χορευτικά βήματα της εφεύρεσης του Μορέλ (ένα βιβλίο του Μπιόι Κασάρες που αγαπώ).

Θα μου πείτε, μα τι μας ενδιαφέρει μια εβραϊκή ιστορία που ξετυλίγεται στη Βαρσοβία; Μας ενδιαφέρει γιατί αποτελεί δείγμα υψηλής λογοτεχνικής αφήγησης, καλύτερο από κάθε σεμινάριο δημιουργικής γραφής.

Σε εξαιρετική μετάφραση της Ναταλίας Σκανδάλη, το μυθιστόρημα μεταφέρει τον αναγνώστη σε ένα πυγμαχικό αγώνα υψηλής πεζογραφίας δίχως τέλος. Και λέω δίχως τέλος γιατί θυμάμαι στους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας, όταν είχα πάει να παρακολουθήσω έναν αγώνα στο ρινγκ του Παυλίδη – που είχε ελπίδες (κι εμείς μαζί του) για το χρυσό –, για κακή του τύχη τραυματίστηκε στο πρόσωπο κι ο διαιτητής αναγκάστηκε να διακόψει τον αγώνα με αποτέλεσμα να εγκαταλείψουμε όλοι το κλειστό της πυγμαχίας πλήρως απογοητευμένοι. Σε αντίθεση, λοιπόν, με εκείνη την περίπτωση, ο αναγνώστης θα απολαύσει ένα βιβλίο σχεδόν πεντακοσίων σελίδων από έναν συγγραφέα που δεν ανήκει στην κατηγορία των φτερού – όπως πολλοί άλλοι ομότεχνοι που λυμαίνονται τον χώρο.

Στjepαν Τβάρντοχ
Ο βασιλιάς
εκδ. Καστανιώτη

Η Μαρία Κάλλας στην κουζίνα

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ

ΝΕΑ
ΣΤΗΛΗ

Μπορείς να κάνεις εικόνα τη Μαρία Κάλλας στην κουζίνα; Να δεις την Ντίβα που μάγευε με τη φωνή της τα πλήθη στην όπερα, να πιάνει και την κουτάλα για να μαγειρέψει το φαγητό της ημέρας; Να διαβάσει βιβλία μαγειρικής; Και τι έτρωγε, άραγε; Ψάχνω για απαντήσεις στις κατσαρόλες και τα βιβλία.

«Η Κάλλας προτιμούσε, εκτός από τα στρείδια που δεν έλειπαν ποτέ, ένα φιλέτο γλώσσας, τον αστακό και την πεντανόμιστη τούρτα σοκολάτας».

Η ίδια «υπήρξε γυναίκα, φωνή, μύθος, αλλά και γερό πιρούνι και αρκετά καλή μαγείρισσα». Συνεχίζω την ανάγνωση για τη μυθική αυτή γυναίκα: «Το να μαγειρεύει κανείς ωραία –είχε εκμυστηρευτεί κάποτε η Μαρία Κάλλας– είναι σαν να δημιουργεί. Σε αυτόν που αρέσει να μαγειρεύει, αρέσει και να επινοεί», διαβάζω στο βιβλίο «**Η Ντίβα στην κουζίνα**». Είναι η «άγνωστη συλλογή συνταγών» της.

«Η Κάλλας, όχι μόνο αγόραζε βιβλία μαγειρικής όπου πήγαινε –στη συλλογή της βρίσκεται και ο ογκώδης τόμος των 647 σελίδων του «**The Boston Cooking School**»–, αλλά έβαζε τους καλύτερους σεφ των εστιατορίων όπου σύχναζε να της λένε τις συνταγές των φαγητών που της άρεσαν. Τις έγραφε καθ' υπαγόρευση σε κομματάκια χαρτί με τάξη και ακρίβεια και στη συνέχεια τα έδινε στον έμπορό της Μετζάντρι να τα τοποθετεί στη θέση τους».

Αν έχει, λοιπόν, μία ακόμη αξία αυτό το βιβλίο είναι πως μπορεί κανείς να διαβάσει τα ιδιόχειρα σημειώματά της με τις συνταγές αυτές. «Στις πρόβες τραγουδούσε πάντα ζωντανά, έφτανε στο θέατρο πριν από τους άλλους, ήταν αυστηρή και πολύ απαιτητική. Αλλά πιθανόν όταν έβγαζε το κουστούμι της Νόρμας, της Μήδειας ή της Τόσκας, να ήθελε να γίνει σαν όλες τις άλλες γυναίκες, δηλαδή η Μαρία στην κουζίνα, με την ποδίτσα της, βασίλισσα μιας απόρρητης και καλά φυλαγμένης καθημερινότητας», έγραφε η Κάρλα Μορένι, μουσικοκριτικός στην *Il Sole 24 Ore*.

Πάω στην κουζίνα κι εγώ. Ξεφυλλίζω το βιβλίο, στέκομαι στα ιδιόχειρα σημειώματα της Μαρία Κάλλας και βρίσκω μία από τις συνταγές του μπάτλερ της Φερούτζιο Μετζάντρι. Ετοιμάζω την κατσαρόλα. Η Ντίβα μάς υποδέχεται στην κουζίνα της. Δυναμώνω τη μουσική και ξεκινάω τη μαγειρική.

Νιόκι α λα παριζίνα

Τα υλικά
(για 4 άτομα)

200 γρ. αλεύρι, 6 αυγά, αλάτι, 100 γρ. τριμμένη παρμεζάνα, 200 γρ. βούτυρο, 100 γρ. κρέμα γάλακτος, 6 ποτήρια γάλα

Η συνταγή

Βάζετε σε μία κατσαρόλα 3 ποτήρια γάλα, 100 γρ. βούτυρο και λίγο αλάτι. Όταν πάρουν βράση προσθέτετε το αλεύρι (λιγότερο από δύο κουταλιές) και ανακατεύετε συνεχώς μέχρι να πήξει το μείγμα και να ξεκολλάει από τα τοιχώματα. Το κατεβάζετε από τη φωτιά και όταν γίνει χλιαρό, ρίχνετε ένα ένα τα αυγά και τη μισή παρμεζάνα. Με το μείγμα αυτό πλάθετε τα

νιόκι σε μέγεθος καρδιού και τα ρίχνετε στο νερό που βράζει. Όταν ανέβουν στην επιφάνεια, τα βγάζετε με μία τρυπητή κουτάλα και τα τοποθετείτε σε βουτυρωμένο πυρίμαχο σκεύος. Ετοιμάζετε τη σάλτσα μορνέ με τον εξής τρόπο: Βάζετε σ' ένα κατσαρολάκι 50 γρ. βούτυρο να λιώσει, ρίχνετε 2 κουταλιές αλεύρι και ανακατεύετε συνεχώς με ένα ξύλινο κουτάλι μέχρι να αρχίσει να παίρνει χρώμα. Προσθέτετε το υπόλοιπο γάλα και λίγο αλάτι, και ανακατεύετε μέχρι να πήξει η σάλτσα. Την κατεβάζετε από τη φωτιά, ρίχνετε την κρέμα γάλακτος και ανακατεύετε μέχρι να γίνει ομοιογενές το μείγμα. Σκεπάζετε τα νιόκι με τη σάλτσα, ρίχνετε την παρμεζάνα που περισσεύει και μερικά κομματάκια βούτυρο και τα βάζετε στον φούρνο για 20 λεπτά.

Τι πίνουμε

Όρθλος - Λευκός 2022 (Βιβλία Χώρα)

Τι ακούμε

Μαρία Κάλλας, Norma - Casta Diva - Bellini

Το βιβλίο

«Η Ντίβα στην κουζίνα - Η άγνωστη συλλογή συνταγών της Μαρίας Κάλλας», Εκδόσεις Αίολος

* Η **Δήμητρα Κακαουνάκη** είναι δημοσιογράφος και ραδιοφωνικός παραγωγός. Παρουσιάζει κάθε βράδυ, τα μεσάνυχτα, στο **Kosmos** την εκπομπή «**Οίκος Αντοχής**» και το podcast της με τίτλο «**Οι συνταγές του Κόσμου**» με μουσικές, συνταγές και βιβλία, βρίσκεται στο **Ertecho**.

Ο Παναγιώτης Τιμογιαννάκης μοιράζεται το soundtrack της ζωής του

Ο επιτυχημένος κριτικός κινηματογράφου απαντά στη νέα στήλη του

ATHENS VOICE Radio 102.5

Της ΛΙΑΝΑΣ ΜΑΣΤΑΘΗ

ΝΕΑ
ΣΤΗΛΗ

Ο Παναγιώτης Τιμογιαννάκης είναι από τους ελάχιστους Έλληνες που ξέρουν τη βιομηχανία του σινεμά και τους ανθρώπους του. Είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου και έχει συνδέσει το όνομά του με την κάλυψη των Όσκαρ στην Ελλάδα. Έχει αφήσει εποχή με τις κριτικές του, ενώ έχει παρουσιάσει στο παρελθόν και πολλές τηλεοπτικές εκπομπές με θέμα τον κινηματογράφο. Στην προσωπική του σελίδα rantimo.gr συνεχίζει να παρουσιάζει κριτικές ταινιών και τηλεοπτικών σειρών.

— Το τραγούδι που σε συγκίνησε σε ταινία; «I'll wait for you», από τις «Ομπρέλες του Χερβούργου».

— Το τραγούδι που επένδυσε τέλεια μία σκηνή; «The way we were», είπε όλη την προϊστορία αλλά κι όλα τα μελλούμενα στη σεκάνς των τίτλων.

— Το τραγούδι που δεν ταίριαζε καθόλου σε μία σκηνή;

Για να το βάλει ο σκηνοθέτης κάποιον λόγο θα είχε.

— Το πιο αδικημένο τραγούδι από ταινία;

«Whistle in the dark with you», από το «Darling Lilly».

— Το τραγούδι από ταινία του ελληνικού κινηματογράφου που θεωρείς ότι συνέβαλε τα μέγιστα στην επιτυχία της ταινίας; Τα περισσότερα.

— Το πρώτο τραγούδι που πρόσθεσες σε λίστα σου στο Spotify;

Δεν έχω τέτοια λίστα.

— Το τραγούδι που ακούς για να ηρεμήσεις μετά από μια δύσκολη μέρα; Κάθε φορά κι άλλο – εξαρτάται από τη μέρα.

— Το τραγούδι που σε κάνει να αλλάξεις σταθμό;

Δεν είναι ένα...

— Το τραγούδι που ξέρεις όλους τους στίχους;

Τα περισσότερα που ξέρω, τα γνωρίζω από την αρχή ως το τέλος.

— Το τελευταίο τραγούδι που έκανες Shazam;

Τι είναι το Shazam;

— Το τραγούδι που σημάδεψε την εφηβεία σου;

«Χάντρα στο κομπολόι σου».

— Το αγαπημένο τραγούδι της μητέρας σου;

Όλα της Βέμπο.

— Το τραγούδι που σου θυμίζει μια δύσκολη περίοδο της ζωής σου;

«Πάγωσε η τσιμινιέρα».

— Το τραγούδι που σου θυμίζει μια χαρούμενη περίοδο της ζωής σου;

«Η παλιοπαρέα» του Ζαμπέτα.

— Το τραγούδι που θα αφιέρωνες σε μια σχέση που έχει τελειώσει;

«Ατμόσφαιρα ηλεκτρισμένη».

— Το τραγούδι που θα αφιέρωνες αν ευελπιστούσες σε επανασύνδεση;

«Ατμόσφαιρα ηλεκτρισμένη».

— Το τραγούδι που έχεις τραγουδήσει για να γιορτάσεις τη νίκη της ομάδας σου;

Το τραγούδι από το «Ρόκυ».

— Τραγούδι για roadtrip;

«California dreamin'».

— Το τραγούδι που θα ήθελες να παίζει στην κηδεία σου;

«Ιδανικός κι ανάξιος εραστής».

ATHENS
102.5
VOICE

ATHENS
voicebooks

ΤΖΟΑΝΝΑ ΧΑΡΚΟΥΡΤ ΣΜΙΘ
ΜΙΑ ΨΥΧΕΔΕΛΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΓΑΠΗΣ

Το LSD, ο Τίμοθι Λήρι και η Θιβετιανή Βίβλος των Νεκρών.

ΕΛΕΝΗ ΧΕΛΙΩΤΗ
ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ ΣΧΕΔΟΝ ΚΑΤΙ

Η αναζήτηση της αλήθειας είναι αυτή που με έφερε ως εδώ. Τι πολέμαμε, λοιπόν, όλοι εμείς που αγαπάμε την αλήθεια τόσο πολύ; Το ψέμα του κόσμου, λέει ο Μίλερ. Ένα διαρκές ψέμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ
ΑΥΤΟΠΤΗΣ ΜΑΡΤΥΣ

Ραντεβού με το Απρόβλεπτο

Κείμενα γραμμένα με μία και μόνη οδηγία: να μπορούν να διαβαστούν από κάποιον ενώ κρέμεται από μια χειρολαβή στο τρόλεϊ.

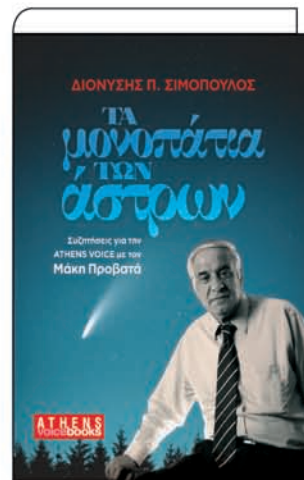
ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΑΡΤΑΛΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΕΛΛΑ

Ένα άναρχο υβριδικό Lesbo-Western που δεν θέλει να έχει καμία λογοτεχνική αξιοπρέπεια. Όλα στα μούτρα!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΜΑΡΑΣ
ΤΕΛΙΚΗ ΤΕΘΛΑΣΜΕΝΗ

Ένα μυθιστόρημα για τη ματαιώση, την απώλεια – και τη λύτρωση.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ

Ο βραβευμένος αστροφυσικός, επίτιμος διευθυντής του Ευγενιδείου Πλανηταρίου, συζητάει με τον Μάκη Προβατά.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ
ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ATHENS VOICE BOOKS

Χαριλάου Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
2103617170 (εσωτ. 114), fax: 2103617310

Παραγγελίες on-line:
athensvoice.gr/athens-voice-books

ΘΕΜΗΣ ΣΑΡΑΝΤΑΕΝΑΣ 32 φράσεις πελατών που αγαπάμε να μισούμε

Της ΕΥΤΕΡΠΗΣ ΜΟΥΖΑΚΙΤΗ

«Ξέρεις ποιος είμαι εγώ;», «κάνε μου καλύτερη τιμή», «όλοι τα ίδια πουλάτε»... Κάθε άνθρωπος που ασχολείται με το επιχειρείν έχει ακούσει αυτές τις φράσεις πολλές φορές και συχνά δεν ξέρει ποιος είναι ο ενδεχόμενος τρόπος να τις αντιμετωπίσει. Πολύτιμο βοήθημα είναι το νέο του βιβλίο «32 φράσεις πελατών που αγαπάμε να μισούμε» (εκδ. Rosili) του έμπειρου συμβούλου μάρκετινγκ Θέμη Σαρανταένα (τον έχετε γνωρίσει και από τα εβδομαδιαία Podcast του «Business & Marketing Tips» στην Athens Voice).

Στο βιβλίο του αναλύει με χιούμορ μερικές από εκείνες τις φράσεις που ενοχλούν, θυμώνουν και απογοητεύουν όσους απασχολούνται στον κλάδο των επιχειρήσεων. Μέσα από πραγματικά περιστατικά από την πολυετή του εμπειρία, επιδιώκει να δώσει συμβουλές και ερεθίσματα στους αναγνώστες, για να χειρίζονται αποτελεσματικότερα τέτοιες καταστάσεις με τους πελάτες τους και να οδηγούνται ευκολότερα σε μια συνθήκη win-win.

Στο βιβλίο «32 φράσεις πελατών που αγαπάμε να μισούμε» αναλύετε 32 εμβληματικές φράσεις που λένε οι πελάτες και δίνετε συμβουλές πώς να τις ξεπεράσουμε. Με ποιο κριτήριο τις επιλέξατε; Είναι οι πιο συνηθισμένες, οι πιο δύσκολες να αντιμετωπίσεις κανείς;

Οι 32 αυτές φράσεις είναι φράσεις που έχω συναντήσει στην 22χρονη επαγγελματική μου πορεία. Συγκεκριμένα τα τελευταία 12 περίπου χρόνια που δραστηριοποιούμαι ως σύμβουλος μάρκετινγκ με πελάτες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις συναντώ πολλά και διάφορα περιστατικά. Οι φράσεις αυτές, λοιπόν, είναι οι πιο συνηθισμένες, οι πιο εκνευριστικές και εκείνες στις οποίες ξέρουμε εκ των προτέρων τι κρύβουν από πίσω. Συγκεκριμένα –και είμαι σίγουρος πως οι αναγνώστες σας θα χαμογελάσουν διαβάζοντας αυτές τις γραμμές– φράσεις όπως «Μαζί θα κάνουμε πολλές δουλειές», «Από εμένα δεν θα χάσεις χρήματα ποτέ», «Εγώ ξέρω» και «Είμαι μικρή επιχείρηση, κάνε μου καλή προσφορά» χτυπούν πάντα κόκκινα καμπανάκια. Στο βιβλίο αυτό, λοιπόν, με χιουμοριστικό τρόπο παρουσιάζω τις 32 πιο εμβληματικές φράσεις που καθημερινά μας βραχυκυκλώνουν επαγγελματικά. Βέβαια πάω και ένα βήμα παραπέρα: προτείνω ιδέες αντιμετώπισης και tips επιχειρηματικής επιβίωσης!

Η εμπειρία διδάσκει;

Κατά τη γνώμη μου δεν διδάσκεται. Η εμπειρία αποκτάται. Και γι' αυτό ο καλός σύμβουλος είναι ένας έμπειρος σύμβουλος. Ουσιαστικά όταν συνεργάζεσαι με έναν σύμβουλο τι αγοράζεις; Την εμπειρία του. Σου παρέχει αυτό που εσύ δεν έχεις (ακόμα ή δεν θα έχεις ποτέ γιατί είναι εκτός του αντικείμενου σου π.χ. το μάρκετινγκ). Σαφώς αν δεν πάθεις δεν θα μάθεις (ισχύει 1000% αυτό που λέει ο σοφός μας λαός) και ναί πρέπει να παθαίνουμε για να μαθαίνουμε και να γινόμαστε καλύτεροι!

Μέσα από τις διάφορες φράσεις κλισέ, πώς θα μπορέσει ο επαγγελματίας να διακρίνει αν πρόκειται για γκρίνια ή κάτι πιο ουσιαστικό που μπορεί μάλιστα να τον βοηθήσει στη δουλειά του;

Σαφώς μια φράση από μόνη της δεν λέει κάτι. Θυμηθείτε πως στην επικοινωνία το 7% είναι μόνο τι λες και το υπόλοιπο 93% είναι το πώς το λες (38% τόνος φωνής/ύψος και 55% η γλώσσα του σώματός σου). Βέβαια οι φράσεις που έχω επιλέξει στο βιβλίο συνήθως δεν χωρούν παρερμηνεία. Αλλά ο γενικότερος κανόνας είναι να προσέχουμε πολύ το πώς εκφράζεται ο συνομιλητής μας παρατηρώντας ιδιαίτερα την εξωλεκτική του επικοινωνία. Βεβαίως υπάρχουν τεχνικές στις πωλήσεις και στις διαπραγματεύσεις που χρησιμοποιούμε για να περνάμε τα μηνύματά μας με επιτυχία και να αντிகρούμε κάθε «περίεργη» φράση, βάζοντας όμορφα, ευγενικά και επαγγελματικά τα όριά μας που προκαλούν πρωτίστως σεβασμό.

**Θέμης Σαρανταένas
«32 φράσεις
πελατών που αγαπάμε
να μισούμε»
(εκδ. Rosili)**

Υπάρχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά στους Έλληνες καταναλωτές;

Βεβαίως και υπάρχουν. Οι αγοραστικές συνήθειες διαμορφώνονται πάντα σε δύο άξονες: α) την κουλτούρα και β) τη γενιά. Είμαι σίγουρος πως οι αναγνώστες σας έχουν ακούσει για τις γενιές των Χ, των Millennials και των Ζ. Ενδεικτικά να σας πω πως οι Millennials είναι η πρώτη γενιά που γεννήθηκε, μεγάλωσε και ενηλικιώθηκε στην ψηφιακή εποχή. Είναι λάτρεις των κοινωνικών δικτύων, κυνηγούν τα likes άρα τους ενδιαφέρει η επιβεβαίωση (και όχι η επιβράβευση όπως οι προηγούμενες γενιές), αποφεύγουν τη face-2-face επικοινωνία (γι' αυτό και πλέον δεν παίρνουμε τηλεφώνω να παραγγείλουμε σουβλάκι αλλά το κάνουμε μέσω apps), λατρεύουν τα έμμεσα διαφημιστικά μηνύματα και όχι τα άμεσα (ενδεικτικά: content is the King) και πολλά άλλα. Η γενιά Ζ από την άλλη, (25ρηδες) χρησιμοποιούν τα social media

για ακτιβιστικούς σκοπούς (ακόμει χωρίστηκε το Twitter στα δυο, cancel #XXXX), αδιαφορούν για το αρσενικό ή θηλυκό και πολλά άλλα. Επιπρόσθετα, κοινά στοιχεία της ελληνική κουλτούρας (όπως η εξωστρέφεια, το ταμπεραμέντο, το «ξέρεις ποιος είμαι εγώ», τα κοινά βιώματα που διαμόρφωσαν στάσεις: οικονομική κρίση, αυστηρή καραντίνα, δεν ακολουθώ τους κανόνες ακριβώς αλλά μερικώς κ.λπ.) είναι σημαντικά για τη δημιουργία των μνημάτων. Θυμηθείτε στη διαφήμιση της AEGEAN «Περισσότεροι Έλληνες στο Λονδίνο» όταν ξεκίνησε τις πτήσεις στο Λονδίνο. Αν, λοιπόν, γνωρίζεις αυτά τα δεδομένα προσεγγίζεις το κοινό σωστά και κυρίως ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ.

Ποιο είναι το σημαντικότερο χαρακτηριστικό που πρέπει να διαθέτει ένας επιχειρηματίας;

Κατά τη γνώμη μου είναι ένα τρίπτυχο χαρακτηριστικών. Πρέπει να διαθέτει τόλμη (να παίρνει ρίσκα), να είναι οικονόμος (δηλαδή να ξέρει τα νούμερά του, έξοδα - έσοδα, και να κρατάει πάντα ρευστότητα) και το πιο σημαντικό από τα τρία: να γνωρίζει ότι δεν τα ξέρει όλα. Να θέλει να βρίσκεται δίπλα σε πιο έξυπνους ανθρώπους από εκείνον ώστε συνεχώς να βελτιώνεται και να εξελίσσεται.

Ποια είναι τα sos «μην» που πρέπει να έχει υπ' όψιν του ένας πωλητής;

Για μένα ένα είναι το μυστικό της επιτυχίας. Ο πωλητής πρέπει να νιώθει ότι δεν «πουλάει» αλλά αποκαλύπτει. Είναι «η Πυθία» που έχει απαντήσεις. Και εξηγώ: ο πελάτης έχει μια ανάγκη. Δεν ξέρει πώς να την καλύψει. Ο πωλητής έχει τη λύση. Άρα η δουλειά του είναι: α) να διαγνώσει σωστά την ανάγκη και β) να αποκαλύψει τη λύση στον πελάτη που την αγνοεί. Αν αυτά τα δύο γίνουν σωστά, η πώληση είναι επιτυχημένη άμεσα. Βέβαια η λέξη κλειδί είναι το «σωστά». Και εδώ πρέπει να γίνει ειδική εκπαίδευση στον πωλητή.

Οι γνώσεις ψυχολογίας είναι απαραίτητες για έναν πωλητή;

Η γνώση ψυχολογίας με την ψυχοθεραπευτική έννοια όχι. Στον πωλητή πρέπει να αρέσουν οι άνθρωποι και να μπορεί να συνδεθεί μαζί τους με χαρά. Συνδέομαι θα πει τους συναισθάνομαι και μπορώ να τους μιλήσω μέσα από το δικό τους πλαίσιο επικοινωνίας. Βεβαίως η ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης του πωλητή (εντοπισμός και διαχείριση των συναισθημάτων του αλλά και των άλλων) είναι απαραίτητη για την επιτυχία.

Υπάρχουν διαφορετικοί κανόνες για μεγάλες επιχειρήσεις ή πρακτικά οι κανόνες πωλήσεων είναι ίδιοι;

Οι αρχές του μάρκετινγκ είναι οι ίδιες. Αλλάζουν τα budgets και οι απαιτήσεις. Ένας μικρομεσαίος επιχειρηματίας που επενδύει λιγότερα χρήματα από μια πολυεθνική, θέλει άμεσα και μετρήσιμα αποτελέσματα. Άρα οι κανόνες είναι οι ίδιοι αλλά αλλάζουν η προσέγγιση, οι προσδοκίες και οι υποσχέσεις!

Ειδικεύστε στη συμβουλευτική μάρκετινγκ μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Στην Ελλάδα, το πλήθος τους είναι κοντά στο 99,9% του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων. Έρχονται στο σύμβουλο μάρκετινγκ ή λόγω του μικρού μεγέθους τους το θεωρούν πολυτέλεια;

Δεν έρχονται όλες. Βασικά δεν είναι θέμα μεγέθους επιχείρησης αλλά νοοτροπίας επιχειρηματία. Έρχονται σ' εμένα μόνο όσοι επιχειρηματίες αντιλαμβάνονται ότι χρειάζονται ειδική προσέγγιση και βοήθεια για να αναπτύξουν την επιχείρησή τους. Δεν θα πουν, εγώ ξέρω. Είναι άνθρωποι που έχουν ανοιχτά αυτιά και σκέφτονται out of the box. Που εκτιμούν την αξία της εμπειρίας και αναγνωρίζουν ότι τη χρειάζονται για να προχωρήσουν ένα βήμα παραπέρα και να βγάλουν χρήματα. Βεβαίως τα κόστη σε έναν σύμβουλο μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ή μάρκετινγκ) όπως είμαι εγώ είναι προσιτά. Η αξία όμως που λαμβάνει ο επιχειρηματίας σε πληροφορίες, τεχνογνωσία, τρόπο σκέψης είναι πολλαπλάσια της επένδυσης.

Ποιες είναι οι προϋποθέσεις επιτυχημένης συνεργασίας ανάμεσα σε έναν επιχειρηματία και έναν σύμβουλο Μάρκετινγκ;

Η ειλικρίνεια και η εμπιστοσύνη. Η συμβουλευτική λειτουργεί με το σύστημα "garbage in garbage out", δηλαδή αυτό που θα της δώσεις, αυτό θα σου δώσει πίσω. Όσο πιο ειλικρινής είσαι με τον σύμβουλό σου τόσο καλύτερο το αποτέλεσμα. Από την άλλη και εγώ είμαι πολύ ευθύς με τους πελάτες μου. Καθημερινά έρχονται στο γραφείο μου διάφοροι επιχειρηματίες με όποια ιδέα ή ζητούμενα μπορείτε να φανταστείτε. Αυτά που δεν είναι υλοποιήσιμα ή δεν θα αποφέρουν τον στόχο του πελάτη δεν τα αναλαμβάνω και το λέω στον ενδιαφερόμενο (και φυσικά χάνω την πιθανή αμοιβή). Βεβαίως μετά από εμένα πάνε αλλού όπου τους αναλαμβάνουν με - δυστυχώς - άσχημα αποτελέσματα. Το να υπόσχεσαι μόνο αυτό που μπορεί να γίνει, και γιατί όχι να το ξεπεράσεις, απαιτεί μεγάλο θάρρος. Άλλα έτσι χτίζεται η εμπιστοσύνη, με ακεραιότητα και ηθική στάση. **A**

ΘΕΑΤΡΟ

Κριτική του
ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΑΤΣΟΥΛΗ

Nova Melancholia, «Σεμπάστιαν»

Η Nova Melancholia είναι από τις νεανικές ομάδες που εισήγαγαν, στις αρχές του 21ου αιώνα, με έμπνευση και γνώση, τη θεατρική περφόρμανς στο πλαίσιο ενός πρόσφατα εκκολλαπτόμενου στην Ελλάδα μεταμοντερνιστικού θεάτρου. Σήμερα, με βασικούς συντελεστές τον, εκ των ιδρυτών της, **Βασίλη Νούλα** και πλέον τον **Κώστα Τζημούλη**, συνεχίζει τη δράση της με νέες προτάσεις, διατηρώντας πάντα το αρχικό ύφος μιας καλά μελετημένης σκηνικής-σκηνογραφικής «αναρχίας», της οποίας τα επιμέρους κομμάτια υπηρετούν με συνέπεια τη βασική ιδέα.

Η συγκεκριμένη παράσταση αναμετράται με τα ποικίλα διακείμενα του ονόματος Σεμπάστιαν, ως αρχέτυπου που διατρέχει τις ποικίλες τέχνες, τόσο με κινηματογραφικές και εικαστικές αναπαραστάσεις όσο και με λογοτεχνικά κείμενα. Η μορφή του Αγίου Σεβαστιανού και ο μαρτυρικός του θάνατος γνωρίζουν πλούσια εικονιστική παράδοση στη Δυτική Τέχνη, έχοντας αναδειχθεί, τον 20ό αιώνα, σε ομοφυλοφιλικό πρότυπο στον εικαστικό και κυρίως στον κινηματογραφικό χώρο. Η νεότητα, η ομορφιά, ο πόνος που προκαλούν τα βέλη πάνω στο σώμα του, ο μαρτυρικός του θάνατος από τους Ρωμαίους έχουν γίνει σύμβολο του ομοερωτισμού, όπως γίνεται ορατός και στη λατινόφωνη ταινία του Ντέρεκ Τζάρμαν «*Sebastiane*» (1976), της οποίας αποσπάσματα προβάλλονται, μεταξύ άλλων, στην παράσταση. Ταυτόχρονα, η τιμωρία, η απειλή της βασάνου και του θανάτου του νεανικού σώματος, αντικειμένου πόθου αλλά και απαλοιφής του, βρίσκουν μεταφορικές αντιστοιχίες στη βία κατά των ομοφυλοφίλων αλλά και στη σύγχρονη πανούκλα του AIDS - μια και η πανούκλα έχει περιέργως συσχετιστεί με τον Άγιο Σεβαστιανό από τα Μεσαιωνικά ήδη χρόνια. Γι' αυτό και σε μια στιγμή της περφόρμανς οι ηθοποιοί θα αναφέρουν, ως σε φόρο τιμής, έναν κατάλογο από γνωστά ονόματα καλλιτεχνών που πρώτοι υπήρξαν θύματα του AIDS.

Τα διακείμενα της παράστασης ανοίγουν σε ποικίλες όσες συνυποδηλώσεις, από τον «Σεμπάστιαν» του «Ξαφνικά πέρυσι το καλοκαίρι» (Tennessee Williams, 1958, σκηνοθεσία Joseph L. Mankiewicz, 1959) έως την ποιητική ομοερωτική ταινία σε φυλακές του Ζαν Ζενέ «*Un Chant d'amour*» (1950) και στη συνέχεια σε αποσπάσματα από ταινίες του Jack Smith, εισηγητή για πολλούς της camp αισθητικής (βλ. την ταινία του «*Flaming Creatures*», 1963 και τις απαγορεύσεις της), του Kenneth Anger, ο οποίος παντρεύει σουρεαλισμό με ομοερωτισμό, του John Waters των ταινιών «*Pink Flamingos*» (1972), «*Hairspray*» (1988), με ιέρεια την Divine, και, φυσικά, του Πιερ Πάολο Παζολίνι, του Ζαν Κοκτώ, του Άντυ Γουόρχολ, του Αλέξη Μπίστικα ή, ακόμα, του Paul Schrader της ταινίας «*Mishima*» (1985), αυτοβιογραφικής του γνωστού

Ιάπωνα συγγραφέα Γιούκιο Μισίμα - παθιασμένου με τις πολεμικές τέχνες και ομοφυλόφιλου, ο οποίος έχει αναπαραστήσει με τον εαυτό του φωτογραφικά τον Άγιο και ο οποίος θα δανείσει τη φαντασιακή εικόνα του σε σκηνές τις παράστασης.

Η ποίηση επίσης δίνει το «παρών» της με προσεκτικά επιλεγμένα ποιήματα Ελλήνων και ξένων ποιητών, όπως ο Ανδρέας Αγγελάκης, ο Αλέξης Μπίστικας, ο Νίκος Αλέξης Ασλάνογλου, ο Ντίνος Χριστιανόπουλος, ο Ζακ Κωστόπουλος ή οι Ζαν Κοκτώ, Αλαίν Γκινσμπέργκ, Μπερνάρ-Μαρί Κολτές, Γκέοργκ Τρακλ κ.ά. Με ποιήματα υποδέχονται τους θεατές οι ηθοποιοί, στα ελληνικά ή στα αγγλικά, ενώ και κατά τη διάρκεια της παράστασης θα ακουστούν, ως παύσεις των δράσεων, νέα ποιήματα, πάντα με αναφορές στον Σεβαστιανό ή στον ομοερωτισμό. Είναι δύσκολο να περιγραφούν οι ποικίλες δράσεις με τη συνεχή κινητικότητα των πέντε ηθοποιών επί σκηνής, καθώς η όλη παράσταση δημιουργεί διαρκώς άπειρες αναφορές σε διάφορα καλλιτεχνικά έργα. Σε αυτό το πλαίσιο, τα κοστούμια και τα αξεσουάρ, τα οποία οι ηθοποιοί εναλλάσσουν διαρκώς, κινούνται από τις άμεσες ή έμμεσες αναφορές τους σε ταινίες έως σε ντραγκ αμφιέσεις που φλερτάρουν με το kits - κλασικό, άλλωστε, στοιχείο του μεταμοντέρνου θεάτρου.

Οι νεαροί περφόρμερ της παράστασης αεικίνητοι, τραγούδησαν, χόρεψαν, έδωσαν ζωή στο όραμα που συνέλαβαν και οργάνωσαν οι Βασίλης Νούλας και Κώστας Τζημούλης. Ο **Pierre Magendi**, ακούραστος «αθλητής» της παράστασης, ενθουσίασε στο τέλος, με στολή Μισίμα σε κόκκινο δερμάτινο, στο καταπληκτικό poledance του. Ο **Νίκος Ντάσης**, με το εύπλαστο σώμα και την ωραία φωνή στο τραγούδι, ο **Χάρης Δούμουρας** με τις σαρκάζουσες μεταμφιέσεις του, η δυναμική **Χριστίνα Ράινχαρντ**, όπως και η **Χριστίνα Καραγιάννη**, αποτέλεσαν μια καλοδουλεμένη ομάδα, ικανή να ανταπεξέλθει στις ποικίλες απαιτήσεις της περφόρμανς, στα πολλαπλά πρόσωπα που πηγάζουν από την «ιδέα» του Σεμπάστιαν.

Μια περφόρμανς της Nova Melancholia, συνεπής στη λογική και την αισθητική της Ομάδας με τη διάχυση των νοημάτων σε πολλαπλούς σκηνικούς πυρήνες που υποδεικνύουν οι διακειμενικές αναφορές της, αλλά πάντα με κινητήριο μοχλό την πολιτισμική μονάδα του τίτλου της, τον «Σεμπάστιαν». Ως σύμβολο αισθησιακού, ηδυσπαθές, μαρτυρικό, οπωσδήποτε ομοερωτικό, αλλά ταυτόχρονα αποτροπαϊκό του κακού. **A**

INFO

Nova Melancholia, «Σεμπάστιαν». Μια περφόρμανς συνεπής στη λογική και την αισθητική της Ομάδας σε σκηνοθεσία **Βασίλη Νούλα** στον χώρο ΠΛΥΦΑ

NIKITA BYZOV @VILLYCALLIGA

ΤΕΧΝΗ
ΠΡΟΤΖΕΚΤΟΡΑΣ
ΤΗΣ VILLY CALLIGA

ΝΙΚΙΤΑ ΒΥΖΟΒ

Ένας ζωγράφος από το Κίεβο, στην Αθήνα

Εννημέστος στο Κίεβο με πατέρα τον διακεκριμένο εικαστικό Vladimir Byzov και μητέρα την κινηματογραφίστρια και σκηνοθέτιδα Natalia Chernyshova, ο Nikita Byzov αρχιτέκτονας, ζωγράφος, εικονογράφος, γραφίστας, απόφοιτος του Publishing and Printing KPI. I. Sikorsky (πρώην I. Fedorov Polygraphic Institute), παρουσίασε πρόσφατα στην Αθήνα την ατομική του έκθεση «VIBRATIONS» με έργα που δημιουργήθηκαν μέσα στο 2022 ως απόρροια των σκέψεων και των συναισθημάτων του ενόσω μαίνεται ο πόλεμος στην Ουκρανία. Πάνω τους, καλειδοσκοπικά, αποτυπώνεται η εμπειρία του και η καλλιτεχνική του πορεία. Όπως λέει ο ίδιος «τη στιγμή που η αξία της ζωής και το συναίσθημα βρίσκονται σε μέγιστη κρίση, έρχεται η συνειδητοποίηση πως ακόμη και μια μέρα ζωής είναι ευλογία. Κάθε καινούργιο λεπτό ζωής και ανάσας είναι μια δωρεά γιμάτη κατανόηση και σκοπιμότητα που ισοπεδώνει την Ψλη». Τον συναντήσαμε με αφορμή την πρόσφατη έκθεσή του και μιλήσαμε για τη διαδρομή του στον χώρο της τέχνης και τα μελλοντικά του σχέδια.

Nikita, πώς ήταν να μεγαλώνεις με γονείς καλλιτέχνες; Ποια ατμόσφαιρα κυριαρχούσε στο σπίτι; Ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον το περιβάλλον που μεγάλωσα. Ο πατέρας μου ήταν στον εικαστικό χώρο, η μητέρα μου στον χώρο του κινηματογράφου. Οι συναναστροφές μου, από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, ήταν με ανθρώπους δημιουργικούς, σκηνοθέτες,

σεναριογράφους, ζωγράφους, συγγραφείς, ποιητές. Γνώρισα σημαντικούς ανθρώπους και φυσικά είχα την ευκαιρία να έρθω πολύ νωρίς σε επαφή με την τέχνη μέσα από επισκέψεις σε διάφορα καλλιτεχνικά ιδρύματα, στούντιο, μουσεία και γκαλερί.

Θα έλεγες ότι λόγω αυτού του περιβάλλοντος η ενασχόλησή σου με την τέχνη ήταν μονόδρομος; Ναι, πιστεύω ότι έπαιξε πολύ μεγάλο ρόλο. Άλλωστε πάντα το περιβάλλον που αναπτυσσόμαστε ως παιδιά επηρεάζει τον τρόπο που σκεφτόμαστε, τις επιλογές μας, τη μετέπειτα εξέλιξή μας.

Μίλησέ μας για την περίοδο των σπουδών σου. Ποια θεωρείς ότι ήταν η πιο συγκλονιστική εμπειρία που είχες; Η περίοδος που ήμουν φοιτητής ήταν τόσο συναρπαστική που ζούσα με την αγωνία για το τι καινούργιο θα μου φέρει η κάθε μέρα. Εκείνη την περίοδο ήταν που ασχολήθηκα και με την εικονογράφηση αλλά τελικά δεν με πήγε παρά πέρα, τουλάχιστον όχι όσο φανταζόμουν. Τώρα, ως την πιο συγκλονιστική εμπειρία θα ξεχωρίσω ότι κάτι σχετικό με την τέχνη αλλά το ότι με ερωτεύτηκε η καθηγήτριά μου. (γέλια)

Είσαι αρχιτέκτονας, ζωγράφος, εικονογράφος και γραφίστας. Ποια από αυτές τις ιδιότητες αγαπάς πιο πολύ; Είναι δύο οι ιδιότητες που έχουν ξεχωριστή θέση στην καρδιά μου και διεκδικούν ισόποσο κομμάτι της: του αρχιτέκτονα και του ζωγράφου.

Ας μιλήσουμε για τη ζωγραφική. Πώς ήταν η πρώτη φορά που στάθηκες αμήχανα μπροστά από τον λευκό καμβά; Α! τη θυμάμαι πολύ καλά αυτή τη στιγμή! Ήταν πριν από πέντε χρόνια. Ήθελα να ξεκινήσω κάτι που είχα ήδη μέσα μου αλλά τελικά μέχρι να το καταφέρω μου πήρε έναν χρόνο.

Υπάρχουν καλλιτέχνες που έχουν επηρεάσει τη δουλειά σου; Που θα μπορούσες να τους χαρακτηρίσεις ως επιρροές σου; Είναι αρκετοί. Θα αναφέρω ενδεικτικά τον Pierre Soulage, τη Lee Krasner, τον Jackson Pollock, τον Franz Kline, τον Anselm Kiefer και τον Yves Klein. Και φυσικά είμαι βαθιά επηρεασμένος από το εικαστικό έργο του πατέρα μου, όπως θα ήταν άλλωστε κάθε παιδί καλλιτέχνη που αποφασίζει και το ίδιο να ακολουθήσει τον δρόμο της τέχνης.

Η πρώτη συμμετοχή σου σε έκθεση ήταν στη Γερμανία. Ποιο ήταν το κυρίαρχο συναίσθημα όταν παρέδωσες τα έργα σου στο κοινό; Πράγματι, ήταν το 2004 στη Γερμανία, τότε ζούσα εκεί. Σίγουρα υπήρχε αγωνία, αλλά το κυρίαρχο συναίσθημα ήταν ο ενθουσιασμός!

Πριν λίγο καιρό παρουσίασες δουλειά σου για πρώτη φορά στην Αθήνα. Πώς σου φάνηκε ως εμπειρία; Η Ελλάδα γενικώς είναι μία χώρα που αγαπώ πολύ, το κοινό της έκθεσης ήταν από διάφορους χώρους όχι μόνο της τέχνης. Υπήρχε μια ποικιλομορφία, κάτι που έχει ενδιαφέρον και φυσικά μου αρέσει πολύ. Τώρα όσον αφορά τα συναισθήματα που μου δημιουργήθηκαν ήταν τόσο δυνατά που δύσκολα μπορώ να τα περιγράψω.

Ζεις και δημιουργείς πλέον στην Αθήνα. Θεωρείς ότι ο εικαστικός χώρος στην πρωτεύουσα έχει ενδιαφέρον; Η αλήθεια είναι ότι δεν έχω ακόμα έρθει σε επαφή με το εικαστικό τοπίο της Αθήνας. Δεν έχω, για παράδειγμα, γνωρίσει πάρα πολλούς καλλιτέχνες ακόμα και δεν ξέρω και κατά πόσο αυτό είναι εφικτό. Όμως από αυτούς που έχω γνωρίσει μέχρι τώρα, έχω γοητευτεί.

Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζεις ως καλλιτέχνης σε αυτή την πόλη; Θα έλεγα καμία. Από την πρώτη στιγμή που ήρθα, βρήκα μεγάλη υποστήριξη από όλους τους Έλληνες, κάτι που εκτιμώ ιδιαίτερα. Επίσης βρήκα καλλιτεχνική αποδοχή, κάτι πολύ βασικό για έναν δημιουργό. Βέβαια το όνειρό μου είναι να αποκτήσω ένα δικό μου εργαστήριο στο οποίο να δημιουργώ. Ξέρετε, στην Ουκρανία στους καλλιτέχνες παραχωρούνταν χώροι για τις καλλιτεχνικές τους δραστηριότητες.

Σε ενδιαφέρει ο τρόπος που μεταφράζει το κοινό τα έργα σου; Αν καταλαβαίνει κάτι διαφορετικό από αυτό που θες να εκφράσεις μέσα από αυτά, σε ενοχλεί; Η αλήθεια είναι ότι δεν με ενοχλεί το πώς θα ερμηνεύσει ο καθένας τα έργα μου. Ειλικρινά δεν με ενδιαφέρει, με την έννοια ότι είναι κάτι πολύ προσωπικό το πώς θα εισπράξει κάποιος το μήνυμα ενός έργου και πώς θα το «μεταφράσει». Αυτό που με ενοχλεί στις εκθέσεις είναι να βγαίνω φωτογραφίες. (γέλια)

Από όλες τις δουλειές σου, υπάρχει κάποια που ξεχωρίζει; Νομίζω όχι, δεν υπάρχει κάποιο έργο που ξεχωρίζω. Τα έργα είναι σαν τα παιδιά. Το καθένα έχει τα δικά του χαρακτηριστικά και τον δικό του χαρακτήρα αλλά τα αγαπάς όλα.

Ποια είναι τα μελλοντικά σου σχέδια; Ετοιμάζεις κάποια έκθεση; Αυτό που έχω σκοπό είναι να δουλέψω σκληρά για μία μεγάλη και «δυνατή» έκθεση. Η αλήθεια είναι ότι ακόμα δεν ξέρω πώς ακριβώς λειτουργεί ο εικαστικός χώρος στην Ελλάδα, αλλά θα ήθελα πραγματικά να παρουσιάσω τα έργα μου στην Εθνική Πινακοθήκη και στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. **A**

ATHENSvoice

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελάς

Σύμβουλος Έκδοσης
Σταυρούλα Παναγιωτάκη

Διευθύντρια Σύνταξης
Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πechλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυνταξία
Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide)
Ελένη Μπεζιριάνογλου

Editorial Manager
Ηλένα Κρητικού

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συστιριμάς

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρους
Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλούντζου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αρανίτης, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελάς, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαράβλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση, Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωνάιος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Ε. Μουζακίτη, Γ. Μπελεσιώτης, Γ. Νένης, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Α. Τρούγκου, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos
LOOKmag Κωνσταντίνος Βλαχοπούλου

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρκώνης, Τάσος Βρεττός, Εκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσος, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικολάτσος, Λάζαρος Γραικός

Account Director
Γιώτα Αθανασοπούλου

Direct Market Advertising Director
Άννα Αντωνίου
Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης

Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη,
Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530,
fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213
Αγγελίες: 210 3617.369
Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr
Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής,
επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

ATHENSvoice
Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν.
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική,
η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης
με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο,
χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

60 Α.Β. 1 - 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023

Blur: Επιστροφή μετά από 8 χρόνια με το «Ballad Of Darren»

► Θαύμαζα πάντα τον **Damon Albarn**. Και όχι μόνο για τους Blur κι εκείνο το επικό πρώτο μισό των nineties. Τα προσωπικά του album, αν και όχι αριστουργηματικά, ήταν πάντοτε ενδιαφέροντα. Επιπλέον είναι το επίσημο σκίτσο των Gorillaz αλλά και οι συνεργασίες του, τα ταξίδια του στο Mali, εκείνοι οι πολύ αγαπημένοι The Good, The Bad and the Queen, τελικά όλη του η στάση σε ό,τι κι αν έκανε. Στις 21 Ιουλίου, οι **Blur** επανέρχονται μετά από 8 χρόνια με το «Ballad Of Darren», έναν δίσκο που θα περιλαμβάνει 10 τραγούδια, ένα από τα οποία αποκαλύφθηκε πριν από μερικές μέρες, το «The Narcissist» και φέρνει στο μυαλό τις πολύ καλές στιγμές της μπάντας. Το απίθανο εξώφυλλο του δίσκου είναι μια φωτογραφία μιας καταγάλανης πισίνας κάτω από έναν κατάγκριζο ουρανό. Μια φωτογραφία πολύ αγγλική, που υπό συνθήκες θα μπορούσαμε να την έχουμε δει και σε εξώφυλλο των Pink Floyd. Η φωτογραφία ανήκει στον διάσημο φωτογράφο Martin Parr από το Surrey – αξίζει πραγματικά να μελετήσει κανείς τη σπουδαία δουλειά του.

► Σχετικά με το περιοδικό δοκιματικού λόγου **recto/verso** έχω ξαναγράψει. Πριν από μερικές μέρες κυκλοφόρησε το τέταρτο τεύχος γεμάτο με δοκίμια πάνω σε εντελώς διαφορετικά μεταξύ τους θέματα. Εδώ συναντιούνται ο **Giacometti** με τον Φαλμεράγιερ, ο **Coleridge** με τον Χατζόπουλο, ο Γέιτς με τον Σταν Μπράκατζ. Εκείνο που λατρεύω από το πρώτο

τεύχος ο' αυτό το περιοδικό, είναι ότι σε μεταφέρει σ' έναν εντελώς διαφορετικό τόπο από αυτόν που κινείσαι κάθε μέρα. Σε έναν κενό χώρο χωρίς ανταλλακτική αξία και γι' αυτό πολύτιμο. Όπως γράφει και ο διευθυντής έκδοσης του περιοδικού, **Δημήτρης Χρυσός Τομαράς**: «Πού αλλού, αν όχι σε τέτοιου είδους "κενούς χώρους", όπου τα πάντα μοιάζουν άγνωστα, ανοίκει και τρομακτικά, μπορούμε να αρθρώσουμε λόγο ή να δημιουργήσουμε ή να συνδεθούμε μεταξύ μας;» Έτσι ακριβώς!

► Στην Αγγλία έχουν πάθει πλάκα οι πάντες με τον υπό έκδοση δίσκο της **Jorja Smith**. Θα έχει τίτλο

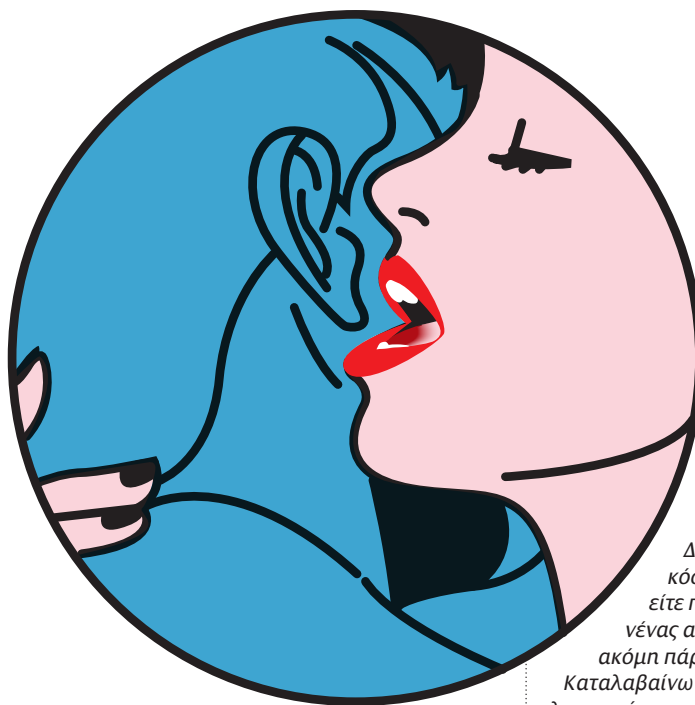
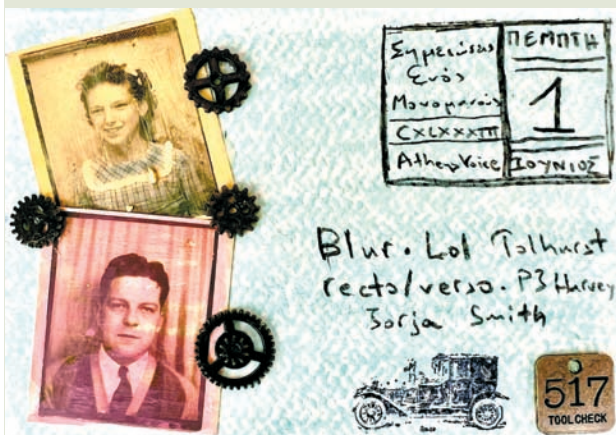
«Falling Or Flying» και θα κυκλοφορήσει τέλη του Σεπτεμβρίου. Το κορίτσι από το Walsall έχει κυκλοφορήσει ένα mini album – αρκετά πρώιμο – κι έναν ολοκληρωμένο δίσκο, όμως έγινε πιο γνωστή από τη συμμετοχή της στα «Jorja Interlude» και «Get It Together» από τον δίσκο του Καναδού rapper Drake «More Life», του 2017. Ήδη στη Βρετανία μιλούν για έναν πολύ περιπετειώδη, αυθεντικό κι ενδιαφέροντα επερχόμενο δίσκο, που θα είναι από τους καλύτερους της χρονιάς.

► Πρώην **Cure** ο **Lol Tolhurst** και βαθιά χωμένος στις σκοτεινές μουσικές – αρκεί να ακούσουμε μόνο το «Pornography» για να πάρουμε μια γεύση – κυκλοφορεί στα τέλη του Σεπτεμβρίου ένα βιβλίο με τίτλο «GOTH - A History». Φυσικά, ήταν – και είναι – τόσο βαθιά στο ιδίωμα, έχει συμμετάσχει σε τόσα φεστιβάλ, έχει γνωρίσει τόσο πολλούς ανθρώπους, που έχει να αφηγηθεί απίθανες ιστορίες. Ενώ ασχολείται με τα σημαντικότερα σχήματα του είδους (**The Cure**, **Siouxsie and the Banshees**, **Bauhaus** και **Joy Division**) δεν παραλείπει να γυρίσει στις απαρχές και να πιάσει το νήμα από τους μουσικούς των punk συγκροτημάτων, που στράφηκαν αργότερα στον γοτθικό ήχο. Επίσης πιάνει ζητήματα που αφορούν άλλες μορφές τέχνης, τη μόδα, τον κινηματογράφο, τη ζωγραφική και τις επιρροές που αυτές είχαν από τον ήχο που σχηματίστηκε στα 80s. Το πιο σημαντικό όμως, κατά τη γνώμη μου, είναι ότι ο **Lol Tolhurst** δεν ξεκινάει την ανάλυσή του από τη μουσική αλλά πηγαινει πίσω στους πρωτεργάτες της σκοτεινής αισθητικής, ασχολούμενος με έργα των T.S. Eliot, Edgar Allan Poe, Sylvia Plath και Albert Camus. Το περιμένω εναγωνίως...

P.S.: Δεν θα σταματήσω να περιμένω ποτέ καινούργια δουλειά της **PJ Harvey**. «Inside The Old Year Dying» λέγεται ο δίσκος της που θα κυκλοφορήσει στις 7 Ιουλίου. Κι ενώ σε πρώτη ακρόαση το «A Child's Question, August» – τι απίθανος τίτλος για τραγούδι – μου είχε φανεί βαρετό, κέρδισε έδαφος κι έγινε ένα από τα αγαπημένα μου. Ναι, ο Ιούλιος δεν είναι πολύ μακριά. Κι ας μη μιλήσω ακόμη για τον Αύγουστο...●

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CXLXXXIII

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

να χορεύουν και να ξερογλείφεται. Δηλαδή άδικο έχω; Δεν θέλω να πάει, ούτε μόνος του ούτε μαζί. Πες μου τι είναι το πιο σωστό.

Αρχικά, νομίζω ότι χρειάζεται να χαλαρώσεις. Δεν ήρθε και το τέλος του κόσμου, είτε πάει μόνος του, είτε πάτε μαζί, είτε δεν πάει κανένας από τους δυο σας. Είναι ένα ακόμη πάρτι γενεθλίων. Αυτό μόνον! Καταλαβαίνω πως νιώθεις μια ανασφάλεια και, ίσως, το έχεις χτίσει στο μυαλό σου πιο απειλητικό απ' ό,τι είναι στην πραγματικότητα, αλλά ειλικρινά πιστεύω ότι δεν χρειάζεται να ασκούμε τέτοια πίεση στους συντρόφους μας για το τι θα κάνουν ή τι δεν θα κάνουν. Όπως δεν θέλω να το κάνουν σε μένα, έτσι δεν το κάνουν κι εγώ. Η εμπιστοσύνη μεταξύ των συντρόφων είναι το Α και το Ω – ειδικά στις σχέσεις που έχουν δοκιμαστεί στον χρόνο. Δεν θέλω να σου πω εγώ, λοιπόν, τι θα κάνετε, αν θα πάτε ή όχι, αυτό θα το βρείτε μεταξύ σας. Θέλω απλά να σε παροτρύνω να μιλήσετε ανοιχτά για το τι σας δυσκολεύει χωρίς φωνές και εκρήξεις και η λύση θα έρθει από μόνη της.

Τζένη μου, ανακάλυψα ένα καυτό κουτσομπολιά, αλλά δεν ξέρω πώς να το χειριστώ και τι να κάνω. Ένα ωραίο πρωινό, πήγα στο σπίτι μιας φίλης από τη δουλειά, η οποία ετοιμάζεται για γάμο, και μου έδειχνε φωτογραφίες από το bachelorette της. Εκεί που τις χάζενα, βλέπω έναν τσιτσίδο να της χορεύει και τα έχασα τελείως. Ήταν ο άνδρας της ξαδέλφης μου! Η φίλη μου δεν κατάλαβε κάτι, ευτυχώς. Σκέφτομαι τι να κάνω και αν πρέπει να της το πω. Από όσα ξέρω, δεν πιστεύω ότι γνωρίζει κάτι. Ώρες ώρες νιώθω ότι παίζω στις Οικογενειακές Ιστορίες...

Μικρός ο κόσμος, φίλη! Πρώτο και βασικότερο, πριν κάνεις οποιαδήποτε κίνηση, χρειάζεται να επιβεβαιώσεις πως ήταν ο άντρας της ξαδέλφης σου. Μην μπλέξεις αδίκως και τελικά είναι κάποιος που του μοιάζει. Από 'κει και πέρα, εμένα πάντα με προβληματίζει η ανάμειξη σε τέτοια ζητήματα, γιατί το θεωρώ εξαιρετικά παρεμβατικό να κωθώ στο ζευγάρι. Οπότε, συνήθως, δεν κάνω τίποτα και αφήνω την ιστορία να εξελιχθεί μόνη της, χωρίς να το παίζω Σέρλοκ Χολμς. Αργά ή γρήγορα, τα πράγματα θα ανακινηθούν. Έτσι, τουλάχιστον, δρω εγώ. Άσε που μπορείς η ξαδέλφη σου να το γνωρίζει, απλά να μην το έχουν επικοινωνήσει σε όλη τη φαμίλια. Και γιατί να το κάνουν άλλωστε; Αν καίγεσαι και δεν μπορείς να κρατηθείς, μπορείς να μιλήσεις πρώτα στον άντρα της ξαδέλφης σου. Μέχρι εκεί.

Μανεκέν μου, ευτυχώς που υπάρχει αυτή η στήλη! Θέλω την πολύτιμη βοήθειά σου γιατί ντρέπομαι να το πω

ακόμη και στις φίλες μου. Έχω σχέση εδώ και λίγους μήνες με ένα αγόρι, αλλά έχει ένα περίεργο φρενίχ που το κατάλαβα στην πορεία. Του αρέσει να τον ξυρίζω. Είναι κάτι σαν προκαταρκτικό πριν το σεξ. Δηλαδή τα φυσιολογικά ζευγάρια κάνουν τα πατροπαράδοτα προκαταρκτικά, φιλιούνται, κάνουν διάφορα, εγώ αντί γι' αυτά κάθομαι και τον ξυρίζω. Και στο πρόσωπο και στο σώμα. Του αρέσει πολύ λέει, αλλά εμένα πλέον καθόλου. Το θέμα είναι ότι είμαι ερωτευμένη μαζί του και αν σταματήσω να το κάνω θα χαλαστεί, πιστεύω. Μια μέρα ήταν εντελώς ξυρισμένος, όταν λέω εντελώς εννοώ παντού, και μου λέει «πάρε την ξυριστική και έλα στο μπάνιο να κάνεις ό,τι με ξυρίζεις». Αυτά!

Πρώτη φορά ακούω τέτοιο φρενίχ, αλλά ποια είμαι εγώ για να κρίνω τα φρενίχ των ανθρώπων. Καλώς αρέσει στον φίλο μας, ό,τι του αρέσει, αλλά στη σχέση είστε δύο. Οπότε, αν εμένα δεν σου αρέσει καθόλου, ας χαλαστεί! Σε αυτά τα πράγματα πρέπει να χαίρονται και οι δύο. Χάθηκαν τα barber shops; Δεν είσαι υποχρεωμένη να υποδύεσαι τον προσωπικό του κομμωτή κάθε φορά που θέλετε να κάνετε σεξ. Μην κομπλάρεις, πες του πως φιλοβαριέσαι να κάνετε κάθε φορά τα ίδια, μοιράσου και τα δικά σου φρενίχ, πειραματιστείτε λίγο. Αυτές οι υποθέσεις σπώνουν συζήτηση, απλά δεν έχουμε μάθει να την κάνουμε. Μήπως ήρθε η ώρα;

Ελπίζω να διαβάσετε το μήνυμά μου. Κάλεσε τον άνδρα μου ο κολλητός για τα γενέθλιά του να πάνε σε στριπτιζάδικο και δεν θέλω να πάει με τίποτα. Του έκανα σκηνή. Μου λέει «έλα μωρέ, ένα παρτάκι θα είναι!» και επειδή με είδε ότι στεναχωρήθηκα, μου πρότεινε να πάμε μαζί. Του είπα ότι εγώ δεν πρόκειται να πάω όσο και να με παρακαλάει, εκνευρίστηκα φουλ και άρχισα να φωνάζω. Δεν θέλω να πάμε σε στριπτιζάδικο, να βλέπει τις άλλες

ΜΙΑ ΜΟΥ
ΒΡΟΜΙΚΑ
-Reloaded-
Της ΤΖΕΝΗΣ
ΜΕΛΙΤΑ

© JOHN HOLMES

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιασμένο τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

Μίλα μου βρόμικα.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: [@melitajenny](https://www.instagram.com/melitajenny)

COSMIC TELEGRAM

Από την ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ

Την καθημερινή
αστρολογική σου
προβλέψη στο
athensvoice.gr/zodia

♈

Κριός

20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Αγαπημένε μου, τα ζόρια περνάνε! Αυτή η εβδομάδα έχει μία μυρωδιά γλυκιά και ήρεμη... Τώρα βέβαια όπου ηρεμία εσύ ξενερώνεις, αλλά τι να κάνουμε; Ίσως σου βγει μία τάση για αλλαγές στην εμφάνισή σου – εγώ θα πω να το κάνεις γιατί καλοκαίρι έρχεται και αν θες να νιώθεις αυτοπεποίθηση, όχι πως σου λείπει, μια αλλαγή πάντα κάνει καλό. Τα ερωτικά στρώνουν, βγάζεις περισσότερη συνεννόηση. Εσύ που είσαι ελεύθερος σίγουρα θα νιώθεις πως κάτι καλό έρχεται. Επαγγελματικά είσαι λίγο κουρασμένος, αλλά θα τα βγάλεις πέρα. Οικονομικά σιγά σιγά στρώνει η φάση σου.

♉

Ταύρος

20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Η διάθεσή σου φτιάχνει μέρα με τη μέρα – πάλι καλά, θα πω εγώ, γιατί μας είχες ψιλοπρήξει. Όλα μπαίνουν σε μια σειρά κι εσύ είσαι πιο χαλαρός. Βέβαια προς το τέλος εβδομάδας θα νιώσεις πως κάτι σου λείπει, ίσως κάτι σε σχέση με κάποιον πρώην, κάποιο απωθημένο; Σίγουρα, πάντως, κάτι θα σε κάνει να σκέφτεσαι λίγο παραπάνω από το κανονικό και να ψιλοτρώγεις με τα ρούχα σου... μην αγχώνεσαι η πανσέληνος στον Τοξότη είναι! Εσύ που είσαι μόνος θα στείλεις μήνυμα σε κάποιον και θα φας πακέτο. Εσύ που είσαι σε σχέση έχεις ψιλομπουκτίσει και θέλεις μια ανανέωση.

♊

Δίδυμοι

20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Καλώστηνα την πέρδικα που περπατεί λεβέντικα! Ενώ έχεις την τάση και τη διάθεση να ηρεμήσεις, κάτι σε κάνει και τρώγεις με τα ρούχα σου. Είσαι σε ένα mood ρομαντικό και θέλεις να το χαρείς με το ταίρι σου. Εσύ που είσαι ελεύθερος εξιδανικεύεις νέες γνωριμίες, και ξέρουμε όλοι πως καταλήγουν αυτά... Προς το τέλος εβδομάδας θα έχεις θέματα με το επαγγελματικό περιβάλλον ή με τους φίλους σου, προσπάθησε να κρατήσεις την ψυχραιμία σου και να μη μαλώσεις γιατί πρόκειται για τις κλασικές βλακειές της πανσελήνου.

♊

Καρκίνος

21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Σίγουρα μιλάμε για μία εβδομάδα πιο χαλαρή και πιο όμορφη από τις προηγούμενες, και σίγουρα η τύχη είναι με το μέρος σου – τουλάχιστον μέχρι τις 2 Ιούνη. Προς το τέλος, λοιπόν, της εβδομάδας θα νιώσεις μία αίσθηση του απόλυτου τίποτα, σαν να θέλεις να τους διαολοστείλεις όλους, σαν να μην έχεις όρεξη για κανέναν και τίποτα. Είναι μία εβδομάδα που θέλεις μόνιμο γούτσου γούτσου. Κάποια θέματα στο σπίτι –τύπου αγγαρείες, αχρείαστα προβλημάτκια– θα εμφανιστούν. Επαγγελματικά τίποτα το καινούργιο. Οικονομικά ίσως έρθει ένα ποσό, που δεν περιμένεις, να καλύψει κάποιες ανάγκες σου.

♊

Λέων

22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Όλη η εβδομάδα θα κυλάει full chill – θα έχεις βέβαια κάποιες πιο βαθιές σκέψεις για νέα ξεκινήματα. Έχεις λίγο ανάγκη για απόδραση, δεν το εξωτερικεύεις όμως γιατί πιστεύεις ότι δεν θα βρεις παρέα. Μπορείς να αρχίσεις να ψάχνεις για νέους προορισμούς και νέες δραστηριότητες. Προς το τέλος της εβδομάδας θα νιώσεις τη λάμψη, τη ΛΑΜΨΗ ΞΑΝΑΛΕΩ, να βγαίνει προς τα έξω... έχεις όρεξη και διάθεση για πολύ σουσου! Βγες, που σου λέω, και ίσως βρεις τον έρωτα. Εσύ που τον έχεις ήδη βρει, μην τον γράφεις. Προσοχή στα επαγγελματικά γιατί είσαι λίγο κοσμάρα και κάνεις χαζομάρες.

♊

Παρθένος

23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Έρχεται μία εβδομάδα ήρεμη, όπως ακριβώς τη φανταζόσουν. Βέβαια οι πολλές υποχρεώσεις θα σε αγχώσουν. Νέα ξεκινήματα είναι πολύ πιθανό να πάρουν φόρα. Προς το τέλος της εβδομάδας ίσως νιώσεις την ανάγκη να πάρεις αποφάσεις σχετικές με τη δουλειά ή με το σπίτι. Ίσως προκύψουν και πράγματα που δεν τα είχες στο πρόγραμμα, όπως κάποιες «χωσιματικές» για δουλειές άλλων. Η επικοινωνία ευνοείται με το γκομενάκι σου. Εσύ που είσαι σόλο δεν αποκλείεται μια νέα γνωριμία.

♊

Ζυγός

22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Η εβδομάδα μπαίνει πολλά υποσχόμενη για επικοινωνίες. Πολλές φορές θα νιώσεις την ανάγκη ότι θες να πάρεις κάποιες αποφάσεις για να ανανεώσεις τη ζωή σου και την εμφάνισή σου. Θα κάνεις συζητήσεις για κάποιο ταξίδι ή για κάτι νέο. Προσπάθησε να παραμείνεις συνεπής σε όποια απόφαση και αν πάρεις γιατί μας έχεις κουράσει με την αναποφασιστικότητά σου. Στα γκομενικά θα υπάρξει κάτι καινούργιο το οποίο εύχομαι να είναι αξιόλογο. Αν είσαι ήδη σε σχέση προσπάθησε να μην κάνεις ζηλίες... και, εκεί που δεν το περιμένεις, εμφανιστεί κάτι καινούργιο στη ζωή σου το οποίο θα σε συνεπάρει – ίσως είναι επαγγελματικό ίσως και γκομενικό.

♊

Σκορπιός

23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Η εβδομάδα που περίμενες ήρθε! Θα είσαι περιζήτητος και πολύ ανοιχτός σε συζητήσεις για τις οποίες δεν έβγαζες άκρη το προηγούμενο διάστημα και βασανιζόσουν. Μία πρόταση που σου είχε γίνει παλιότερα και δεν είχες αρνηθεί, θα ξαναγίνει, και εγώ σου προτείνω να το σκεφτείς λίγο καλύτερα. Στα γκομενικά καμία εξέλιξη. Αν είσαι ελεύθερος ίσως βρεις ένα άτομο για να περάσεις μία περίοδο με έντονο πάθος. Αν θεωρείς πως πιέζεσαι στη δουλειά, πάρε μια δυο μέρες άδεια να ηρεμήσεις. Επίσης, έχε κατά νου ότι καμιά φορά το να πεις κι κανένα «όχι» δεν κάνει κακό.

♊

Τοξότης

22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου

Η αισιοδοξία σου χτυπάει την πόρτα κι εσύ της ανοίγεις! Έχεις μία καλύτερη οπτική των πραγμάτων και σίγουρα είσαι πιο άνετος με κάποια νέα γεγονότα που έχουν προκύψει στη ζωή σου. Στροφάρεις πιο πολύ από ποτέ και γίνεσαι αγαπητός στις παρέες σου – ξανά! Κι αν είσαι από αυτούς που αφήνουν στο «διαβάστηκε», να ξέρεις τώρα θα σου 'ρθει κατεβατό μήνυμα γκρίνιας – καλά να πάθεις, θα πω εγώ, σ' αυτό το σημείο. Αν είσαι σε σχέση και ψιλογράφεις την κοπέλα/το αγόρι σου θα φας κι εσύ πολύ γκρίνια. Στα επαγγελματικά εκκλησείς με τις ιδέες σου.

♊

Αιγόκερως

21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

Καλύτερο ζώδιο του ζωδιακού κύκλου, η εβδομάδα έρχεται για να σε χαλαρώσει. Μπορεί ο κόσμος να καίγεται, εσύ όμως είσαι στα καλύτερά σου. Σκέφτεσαι θετικά και επανεξετάζεις υποθέσεις που σου είχαν κάψει πολύ χρόνο. Αν είσαι σε σχέση θα έρθεις πιο κοντά με το ταίρι σου κάνοντας πράγματα που προσφέρουν ηρεμία! Εσύ που είσαι μπακούρι θα βρεις ένα άτομο με το οποίο θα έχετε τις ίδιες ανάγκες και θα ενθουσιαστείς, κλασικά, μέχρι να βρεις τον επόμενο. Αν στα επαγγελματικά ήσουν στα μαχαίρια με κάποιον συνεργάτη ή συνάδελφο είναι μια καλή περίοδος να τα ξαναβρείτε.

♊

Υδροχόος

20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Και επιτέλους έρχεται η λύτρωση και παίρνεις το αίμα σου πίσω μέσω της καλής διάθεσης που έρχεται αυτή την εβδομάδα και κατσικώνει στο κεφάλι σου. Επιτέλους παίρνεις λίγη απόσταση από τα γεγονότα που σε ενοχλούσαν όλο αυτό το διάστημα και γίνεσαι πιο διαλλακτικός. Υπάρχει ένα άτομο στη ζωή σου το οποίο θα σε βοηθήσει – μάλλον εντός οικογενείας. Αν είσαι ελεύθερος δεν είσαι για πολλά πολλά, όμως θα υπάρξουν ευκαιρίες να ουσιαστικό φλερτ. Αν είσαι σε σχέση καταλαβαίνεις περισσότερο το ταίρι σου και τα πάτε καλύτερα. Επαγγελματικά μπαίνουν όλα σε μία σειρά.

♊

Ιχθύες

18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Ιχθύ μου, αυτή η εβδομάδα είναι πολλά υποσχόμενη συναισθηματικά, αλλά θα πρέπει να αντιλαμβάνεσαι τι πραγματικά αισθάνεσαι και τι νομίζεις ότι αισθάνεσαι – να τα ξεχωρίζεις, σαν να λέμε! Ένα θέμα του σπιτιού που παίζει αυτό το διάστημα θα λυθεί πολύ smooth. Στα γκομενικά, αν είσαι σε σχέση, σου βγαίνει λίγο το ρομαντικό το οποίο, οκέι, σου πάει. Εσύ που δεν είσαι σε σχέση, κάτι το οποίο τρέχει αυτή την περίοδο συνεχίζει ακάθεκτο... Στα επαγγελματικά είσαι πολύ αφηρημένος, αλλά δεν είναι και κάτι το οποίο σε καίει αυτή την περίοδο. Οικονομικά, μη χαλάς σε χαζομάρες.

* Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάσεις και τον ωροσκόπο σου

ΔΕΥΤΕΡΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

To soundtrack
της πόλης

07.00 - 08.00
ΠΕΡΙΚΛΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

+

08.00 - 10.00
ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ -
ΓΙΩΑΝΝΑ
ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

10.00 - 12.00
ΓΙΩΡΓΟΣ
ΜΟΥΧΤΑΡΙΔΗΣ

12.00 - 14.00
ΛΙΑΝΑ ΜΑΣΤΑΡΗ

14.00 - 16.00
ΕΛΕΝΗ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

16.00 - 18.00
ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

18.00 - 20.00
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

20.00 - 22.00
ΣΩΤΗΡΗΣ
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ

22.00 - 02.00 Night Moves

Late Night Tales 02.00 - 07.00

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
24.00 - 02.00
FLIPSIDE ΜΕ ΤΟΝ
ΝΙΚΟ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ
24.00 - 02.00
KEEP IT REAL ΜΕ ΤΟΝ
ΧΡΗΣΤΟ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ

10.00 - 12.00
ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΔΑΝΔΟΛΟΣ

12.00 - 14.00
ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

COSMOTE CHRONOS

Δίνουμε ζωή στην ιστορία μας.

Με τη νέα εφαρμογή COSMOTE CHRONOS
τα πιο σπουδαία μνημεία της Ακρόπολης
ζωντανεύουν ξανά, για όλο τον κόσμο.
Οι τεχνολογίες του μέλλοντος AR, VR και AI
φέρνουν το σπουδαίο παρελθόν μας στο σήμερα.

Κατέβασε τη νέα εφαρμογή.

Σε συνεργασία με:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

COSMOTE

Ένας κόσμος, καλύτερος για όλους.

K-POP *girls*

7 κορίτσια σαρώνουν
τη μόδα της Δύσης,
ανοίγοντας δύο μεγάλες
δυναμικές αγορές:
της Ασίας και της GenZ

Look
Woman

ΤΟ ΠΙΟ ΚΟΜΨΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

CALZEDONIA SS 23

Master Franchisor in Greece: CALIN S.A. Tel: 210.68.40.005 - E-mail: info@calingroup.gr - website: calin.gr

#CALZEDONIA @CALZEDONIA.COM

CALZEDONIA

Get the look

HELMUT NEWTON GUN *for* HIRE

Η ομορφιά και η Μόδα μέσα από τον φακό του Helmut Newton.

Η επανέκδοση του θρυλικού βιβλίου με τις φωτογραφίες του, «A gun for hire»

Μια από τις πιο όμορφες εκπλήξεις όσων αγαπούσαμε και αγαπάμε τα περιοδικά είναι όταν βλέπαμε, ξεφυλλίζοντας, μια διαφήμιση που ήταν το ίδιο όμορφη με ένα editorial μόδας. Συνήθως, μάλιστα, ο φωτογράφος που έκανε τα editorial μπορεί να κρυβόταν και πίσω από τις φωτογραφίες κάποιας μεγάλης καμπάνιας μεγάλων οίκων. Ένας τέτοιος φωτογράφος ήταν ο τεράστιος Helmut Newton ο οποίος, ολοκληρώνοντας

στον και σε μόνιμο οίστρο, είχε «λευκή κάρτα» για τα έργα που έπαιρνε σε παραγγελία, χωρίς να κάνει καμία διάκριση συνθετικά ή στιλιστικά μεταξύ της δουλειάς του σε περιοδικά και των αναθέσεων για εμπορικούς πελάτες. Ένα ειρωνικό ψευδώνυμο που έδινε στον εαυτό του ήταν «Gun for hire» («Ενοικιαζόμενο όπλο») με την έννοια του shooting = πυροβολώ αλλά και φωτογραφίζω. Αυτός ήταν επίσης ο τίτλος του θρυλικού

βιβλίου της June Newton, μοντέλου, ηθοποιού, φωτογράφου και συζύγου του Helmut, με θέμα την εμπορική του φωτογραφία, το οποίο είναι τώρα διαθέσιμο σε μια νέα έκδοση που αναθεωρήθηκε από το Ίδρυμα Helmut Newton. «Η φωτογραφία ορισμένων ανθρώπων είναι τέχνη. Η δική μου δεν είναι. Αν τύχει να εκτεθούν (οι φωτογραφίες μου) σε μια γκαλερί ή ένα μουσείο, αυτό είναι εντάξει. Αλλά δεν είναι αυτός ο λόγος που τις κάνω. Είμαι απλώς ένα ενοικιαζόμενο όπλο», είχε δηλώσει ο Helmut Newton στο Newsweek το 2004. Εκείνος, αρνούμενος να αποκαλέσει το έργο του «τέχνη», αφήνει εμάς ελεύθερους να το κάνουμε. Αλλά αν κρίνουμε από τον αριθμό των εκθέσεων σε μουσεία και γκαλερί που παρουσίασαν το έργο του, είναι σαφές ότι η επιλογή έχει γίνει ήδη από όλους. Το «A gun for hire» συγκεντρώνει μια επιλογή από έργα για καταλόγους μόδας του Newton από τις αρχές της δεκαετίας του 1960 έως το 2003, συμπεριλαμβανομένης της δουλειάς για τους BiBA (ο πρώτος κατάλογος μόδας το 1962), Chanel, Yves Saint Laurent, Versace, Thierry Mugler, Blumarine, Villeroy & Boch και της βότκας Absolut, καθώς και τις τελευταίες του φωτογραφίες για editorial μόδας για την αμερικανική και την ιταλική Vogue.

-ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

**Το καλό με τη ζέστη
είναι ότι κανείς
δεν σε κατηγορεί
που τεμπελιάζεις.**

© LOUIS VUITTON

Θα το τολμήσεις;

Βενετσιάνικη Μάσκα ή Γυαλί Ηλίου;
Εμείς πάντως δίνουμε ψήφο εμπιστοσύνης.
(από τη καλοκαιρινή συλλογή της Louis Vuitton)
-ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ

ΣΤΟ
ΕΞΟΦΥΛΛΟ ΜΑΣ:
Η JENNIE KIM ΤΟΥ
ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ
BLACKPINK
ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
COACHELLA 2023
© GETTY IMAGES/
FRAZER HARRISON

BORING@5

Πέντε βαρετά πράγματα του μήνα

- 1 **Το ματζέντα.** Το ότι είναι «το νέο μαύρο» δεν σημαίνει ότι πρέπει να βγάζει μάτι.
- 2 **Το man bun** Αγόρι με κότσο. Δεν είσαι sumo. Και δείχνει άσχημο ειδικά όταν είναι άλουστο.
- 3 **Νύχια Κρουέλας 10 εκ.** Μόνο σε βραδινές εμφανίσεις μετά τα μεσάνυχτα.
- 4 **Το ψέμα του plus size.** Έκαναν 10 εξώφυλλα με plus size κορίτσια και ξαναγύρισαν στο heroin chic.
- 5 **Βαριά αρώματα.** Ένα φσσοτ στον αέρα γύρω σας αρκεί. Αλλιώς μαζεύουν μύγες.

-LOOK TEAM

«Είμαι *very* χολοσκασμένη»

Τα πιο τρυφερά
T-shirts
του καλοκαιριού

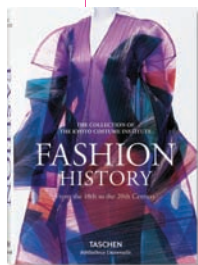
«I am very very χολοσκασμένη – πώς το λέτε εσείς εδώ». Κλασική ατάκα που την έλεγε η Γεωργία Βασιλειάδου στη «Θεία από το Σικάγο» (1957) και σήμερα έχει γίνει, εκτός από σλόγκαν στις παρέες, και μπλουζάκι από μία τέτοια παρέα που παίζει με αυτές τις αστείες, τρυφερές φράσεις της καθημερινότητάς μας. Η παρέα που κρύβεται πίσω από την περσόνα Bilio είναι η Κατερίνα, η Χρύσα, ο Γιώργος και ο Αργύρης. Η Μπήλιω-Βασιλική χρόνια τώρα καταπιάνονταν με τις ιστορίες πίσω από τα brands, φτιάχνοντας δημιουργική επικοινωνία και διαφήμιση και τώρα ήρθε η σειρά να αποτυπώσει τη δική της, αυθεντική ιστορία, που περιλαμβάνει μικρές καθημερινές ατάκες, καθηλωτικά μηνύματα και φράσεις της παρέας πάνω σε χρηστικά υλικά, όπως είναι το νεσεσέρ,

η τσάντα, το T-shirt ή το φούτερ, το σημειωματάριο, η ποδιά και ο σκούφος κουζίνας. Από το «Λευτεριά στις κοντές» και το «Περφεκτίλα» μέχρι το «Ζακέτα να πάρεις», το «Miss Γκρίνια» και το «Εγώ θα κάτσω με τη νεολαία» η Bilio είναι μία αστεία, εγκάρδια πρόταση για να τη φοράμε επάνω μας δίνοντας το σήμα: χιούμορ, παιδικότητα, ανάλαφρη ζωή μπροστά στην υστερία των συνθημάτων. Τα μπλουζάκια και τα αντικείμενα της Bilio τα βρήκαμε στο e-shop της παρέας (www.bilio.gr) και στα social media (@thisisbilio) με χειροποίητα υλικά, οργανικό βαμβάκι, υψηλής ποιότητας σουέτ ή βινύλιο. Σε 1-2 εργάσιμες έρχονται στα χέρια μας – και ξεκινάμε το καλοκαίρι με ένα κλείσιμο του ματιού σε αυτούς που καταλαβαίνουν το ίδιο χιούμορ με εμάς.

-ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

FASHION: A HISTORY OF THE 18th TO THE 20th CENTURY

Μία θεαματική έκδοση της Taschen: Η ιστορία της Μόδας από τον 18ο μέχρι τον 20ό αιώνα – Οι ενδυματολογικοί κώδικες και η ιστορία τους

Από τους κορσέδες της Μαρίας Αντουανέτας, μέχρι τα σάρι, τα κιμονό και τα κοστούμια που κυκλοφορούν στο χρηματο-οικονομικό city των μεγάλων πόλεων, τα ρούχα είναι ένας ουσιαστικός κώδικας για την κουλτούρα, την τάξη, την προσωπικότητα, ακόμη και τις θρησκευτικές μας πεποιθήσεις. Το Ινστιτούτο Κοστούμιών του Κιότο (KCI), σε συνεργασία με τον εκδοτικό οίκο βιβλίων τέχνης Taschen, εξέδωσε το «Fashion: A History of the 18th Century to the 20th Century», μια εισαγωγή στη συλλογή του Ινστιτούτου που περιλαμβάνει 400 φωτογραφίες. Ενδύματα θεαματικά, συναρπαστικά, ρούχα που είναι τέχνη σαν γλυπτά επάνω σε σώμα που δείχνουν ότι είτε στη Δύση είτε στην Ανατολή, η Μόδα είναι ένας από τους πιο συγκλονιστικούς τρόπους επικοινωνίας και έκφρασης.

-ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

Όταν όλα έχουν αποτύχει,

σήκω και φύγε διακοπές.

-Betty Williams (ακτιβίστρια)

Δεν είναι καινούργια. Τα bucket hats υπάρχουν από το 1900. Κατασκευασμένα αρχικά από ύφασμα tweed, φορέθηκαν από τους ψαράδες και τους αγρότες της Ιρλανδίας για προστασία από τη βροχή. Αλλά και τώρα τα bucket hats είναι κατασκευασμένα από σκληρό ύφασμα όπως ο καμβάς ή το τζιν ακριβώς για να μας προστατεύουν όχι μόνο από τον ήλιο αλλά και από τη βροχή. Η φήμη τους εκτοξεύτηκε το 1967, όταν η Μπάρμπρα Στρίτζαντ το φόρεσε σε μια βόλτα με τον άνδρα της, Elliott Gould, και τον γιο τους, Jason. Με αναφορές από την κουλτούρα του street style, τα bucket hats είναι το απόλυτο αξεσουάρ φέτος το καλοκαίρι. Μονόχρωμα, πολύχρωμα, με μοναδικά εμπριμέ και σχέδια, πρωταγωνιστούν στις πασαρέλες, στην πόλη, τώρα και στις παραλίες. Ο ανέμελος και παιχνιδιάρικος χαρακτήρας τους είναι ότι χρειαζόμαστε για τη δημιουργία των πιο hot summer looks. Το καπέλο του ψαρά κάνει τα βασικά σύνολά μας cool. Ένα αξεσουάρ για τους τολμηρούς ή για όσους φέτος το καλοκαίρι αναζητούν κάτι το διαφορετικό. Όπως και να έχει, εμείς φέτος θα τα δοκιμάσουμε!

-ΣΟΦΙΑ ΒΑΜΒΑΚΑ

GEIGER

*Το ουράνιο τόξο
στην ντουλάπα σου*

Τον εκκεντρικό, πολυπολιτισμικό και ζωηρό χαρακτήρα του Λονδίνου κατάφερε να χωρέσει στα παπούτσια και τα αξεσουάρ του το brand Kurt Geiger. Έντονα χρώματα, μεταλλικοί τόνοι, ψάθες και απαλά υφάσματα δημιουργούν τσάντες, πέδιλα, πλατφόρμες και καπέλα που δεν θα αποχωρίζεσαι όλο το καλοκαίρι. Στη συλλογή θα βρεις και πολλά κομμάτια με το iconic Rainbow print που τιμά τη συμπερίληψη και τη διαφορετικότητα, αλλά πάνω απ' όλα την καλοσύνη. Στα must have είναι, φυσικά, η πρώτη σειρά μαγιό του brand που περιλαμβάνει ολόσωμα, μπικίνι και swimwear cover-ups σε έντονα χρώματα, rainbow και evileye prints.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ Sport and Fashion Freedom 212 00 03 710

Βρες τη συλλογή στα Simple Characters, Καλογήρου και σε επιλεγμένα σημεία πώλησης.

Γυναίκες στη Φύση

Η **Σίσσυ Δάβρη** φωτογραφίζει σύγχρονες, σημερινές γυναίκες σαν να είναι λιβελούλες, μικρά πλάσματα, νεράιδες και ξωτικά του δάσους. Τις τοποθετεί μικρές, σαν λιλιπούτειες φριγούρες επάνω σε στοιχεία της Φύσης. Στήμονες λουλουδιών που χρησιμεύουν για πολυθρόνες κυριών, κορίτσια που φυσούν μπουρμπουλήθρες-δροσοσταλίδες σε πέταλα, όμορφα βότσαλα το ένα πάνω στο άλλο, σαν το όρος της αυτογνωσίας. Είναι εικόνες που σε γαληνεύουν και σε κάνουν να αγαπάς λίγο περισσότερο τον πλανήτη. Όπως λέει η Σίσσυ: «Σκηνοθετώ και φωτογραφίζω λεπτομέρειες του φυσικού βασιλείου από πολύ κοντά. Ανεξάρτητα, φωτογραφίζω ανθρώπους και τους τοποθετώ σε μία σουρεαλιστική σκηνοθεσία. Η αντιστροφή στην κλίμακα μεγεθών δείχνει το μεγαλείο της Φύσης».

-ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

* Οι εικαστικές αυτές φωτογραφίες περιλαμβάνονται στην έκθεση «Ο Κόσμος μου» που διοργανώνεται στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ραφήνας Πικερμίου. Διάρκεια: 1-12 Ιουνίου 2023

Ο ήχος της ευτυχίας

είναι το φλιπ-φλοπ

που κάνουν οι σαγιονάρες σου.

-Kellie Elmore (συγγραφέας)

Σε έναν ωκεανό γεμάτο ψάρια, φόρα... mermaidcore

Από την ιστορία του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν και την πρώτη μας γνωριμία με τις γοργόνες μέχρι τον iconic χαρακτήρα της Άριελ στην ταινία «Little Mermaid» της Disney, υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους οι γοργόνες εδώ και χρόνια μας γοητεύουν. Ευτυχώς, είναι απίστευτα εύκολο να δημιουργήσουμε το στίλ της γοργόνας χάρη στα 180 εκατομμύρια TikTok videos που έχουν κυκλοφορήσει με το #mermaidcore. Μαργαριτάρια, βολάν, φιόγκοι, κοχύλια και φυσικά παγιέτα βγαλμένη κατευθείαν από 70s συνθέτουν αυτή την αισθητική. Χαμηλοκάβαλες φούστες, φορέματα και κλιπ μαλλιών κυριαρχούν και μας κάνουν να νιώθουμε πιο στιλάτες από ποτέ. Ο Balmain απέδειξε ότι το mermaidcore ταιριάζει και στους λάτρεις του πιο ουδέτερου στίλ. Το σίγουρο είναι ότι σε κάθε εκδοχή θα μας διασκεδάσει αυτό το καλοκαίρι.

-ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΤΡΟΥΓΚΟΥ

Flâneur στην Πλάκα

ΤΟ ΜΑΓΑΖΙ ΠΟΥ ΣΕ ΚΑΝΕΙ ΤΟΥΡΙΣΤΑ
ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΣΟΥ

Φ Στο Flâneur βρίσκεις αντικείμενα που έχουν σχέση με τα ταξίδια και όχι μόνο. Η συλλογή περιλαμβάνει ζωγραφισμένες πάνινες τσάντες, χάρτες που τους χρωματίζεις αλλά και έτοιμους, καρτ-ποστάλ, τετράδια, σελιδοδείκτες, βιβλία, κάδρα, κούπες, καπέλα, κονκάρδες, κοσμήματα, μέχρι σαπούνια και μαχαίρια. Βρήκα εξαιρετικά στιλάτα τα σακίδια με εξεζητημένες μεταξοτυπίες και prints. Καθετί εκεί μέσα είχε έναν χαρακτήρα περιπέτειας και τέχνης. Τα προϊόντα έχουν δημιουργηθεί κατά κύριο λόγο από Έλληνες σχεδιαστές και graphic designers, γνωστούς ή και ανερχόμενους. Φλέσσα 1, Πλάκα, 2103226900

-ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΤΡΟΥΓΚΟΥ

HUAWEI

P60 Pro

ΟΤΑΝ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

Φαντάσου τις εικόνες που έβλεπες με τα μάτια σου να μπορούσες να τις αποτυπώσεις σε ένα φωτογραφικό κλικ, απλά σκλώνοντας το κινητό σου. Οι λάτρεις της φωτογραφίας δεν μπορούν να απαρνηθούν εύκολα την κάμερά τους, όμως το νέο μοντέλο της **HUAWEI της σειράς P** δεν θα τους αφήσει περιθώριο για δεύτερες σκέψεις. Πρόκειται για το **HUAWEI P60 Pro**, που διαθέτει την κορυφαία και την πιο προηγμένη κάμερα σε smartphone αυτή τη στιγμή στην αγορά, ενώ παράλληλα συνδυάζει υψηλή αισθητική και design.

Τα εξαιρετικά χαρακτηριστικά του, άλλωστε, το επιβεβαιώνουν. Το **HUAWEI P60 Pro** έχει εξελίξει το εξαιρετικό DNA της σειράς P, με αναβαθμισμένο οπτικό σύστημα, γίνεται το πρώτο smartphone που εξοπλίζεται με **Ultra Lighting Telephoto Camera** και **Multiple Lens Groups**. Ο σχεδιασμός της κάμερας δηλαδή τοποθετεί την κύρια κάμερα στο κέντρο της συστοιχίας των φακών, με τον τηλεφακό και τους υπερεσυργώνιους φακούς να καταλαμβάνονται έτσι ώστε να δημιουργούν μια συστοιχία κλασικών φωτογραφικών μηχανών.

Μάλιστα το συγκεκριμένο μοντέλο κατέκτησε την υψηλότερη βαθμολογία στην ιστορία του **DXOMARK**, με βαθμολογία 156 πόντων, για τις εξαιρετικές συνολικές επιδόσεις και τα φωτογραφικά χαρακτηριστικά του. Αγαπημένο μας feature η πρωτοποριακή λειτουργία **Super Moon**, σύμμαχος για τις βραδινές λήψεις και για την αποτύπωση των ειδυλλιακών καλοκαιρινών πανσέληνων. Ναι, φίλες και φίλοι, με αυτήν την κάμερα μπορείς να αποτυπώσεις ακόμα και το φεγγάρι! Ένα επίσης feature που αξίζει να αναφερθεί μιας και δίνει πολλά plus στο **HUAWEI P60 Pro** είναι η νέα οθόνη **Quad-Curve** με ανθεκτικό γυαλί **Kunlun Glass**, που χρησιμοποιεί αποκλειστικά η Huawei. Οι τέσσερις πλευρές είναι ελαφρώς καμπυλωτές, ενώ οι τέσσερις άκρες της οθόνης πιο στρογγυλεμένες, καθιστώντας το οπτικό πεδίο απερίοριστο και επιτυγχάνοντας μια πιο καθηλωτική θέαση.

Το **HUAWEI P60 Pro** είναι διαθέσιμο σε πολλές εκδόσεις, όμως αυτή που ξεχωρίζει είναι το **Rococo Pearl** με μοτίβο σαν «μαργαριτάρι», που διαθέτει μοναδική υφή και λάμψη, χάρη

στη φυσική σκόνη ορυκτών μαργαριταριών από την οποία είναι κατασκευασμένο, και είναι ξεχωριστό για κάθε συσκευή.

Τα smartphone της Huawei έρχονται μαζί με μια πλήρη γκάμα εφαρμογών, μέσω του **App Gallery**, ένα από τα τρία μεγαλύτερα ηλεκτρονικά καταστήματα εφαρμογών στον κόσμο. Πιο συγκεκριμένα, το App Gallery συγκεντρώνει 580 εκατομμύρια ενεργούς χρήστες μηνιαίως και πλέον, με την έξυπνη αναζήτηση και τις διάφορες μορφές δυνατοτήτων εξυπηρέτησης, δίνει περισσότερες επιλογές στους χρήστες να βρουν και να βιώσουν την εμπειρία χρήσης των αγαπημένων τους εφαρμογών. Έτσι, το HUAWEI P60 Pro έχει πρόσβαση σε εκατομμύρια δημοφιλείς εφαρμογές όπως WhatsApp, Viber, Instagram, Facebook, Messenger, TikTok κ.λπ. μέσω του App Gallery.

Το HUAWEI P60 Pro, το νέο smartphone με την υψηλότερη **DXOMARK** βαθμολογία και το μοναδικό μοτίβο από σκόνη Μαργαριταριού σε κάθε συσκευή, είναι διαθέσιμο στην Ελλάδα από το επίσημο δίκτυο συνεργατών της Huawei.

Parenting

Βιβλία χρήσιμα, επειδή είναι ζόρι να είσαι γονιός σήμερα. Δεν υπάρχουν οδηγίες για γονείς... αλλά υπάρχουν βιβλία που βοηθάνε εμάς τους γονείς να ψαχνόμαστε. Ή, έστω, να κρατάμε την ψυχραιμία μας.

Στο βιβλίο «*Τα μυστικά του αποτελεσματικού γονέα*», προς το τέλος κι αφού έχεις διαβάσει διάφορα (μυστικά, και όχι και τόσο μυστικά, αλλά προς την κατεύθυνση που λέει ο τίτλος) φτάνεις σε τεστ –πραγματικά χρήσιμο–, στη σελίδα 322, βάσει του οποίου βλέπεις καθαρά πόσο συχνά τιμωρείς, απειλείς, επιπλήττεις ή ανταμείβεις και επαινείς το παιδί σου. Αμέσως μετά βρίσκεις «*Τα 12 εμπόδια επικοινωνίας: ένας κατάλογος με τις συνέπειες των τυπικών αντιδράσεων των γονιών προς τα παιδιά τους*». Τόσο το τεστ όσο και τα 12 εμπόδια είναι πραγματικά χρήσιμα αναγνώσματα. Τα μελετάς και σκέφτεσαι ότι να, τώρα να σου δώσουν ένα παιδί στο χέρι, θα τα κάνεις όλα σωστά και άψογα. Ο **Thomas Gordon** (1918-2002), ψυχολόγος διεθνούς φήμης που καθιέρωσε και τη μέθοδο εκπαίδευσης Gordon, είχε προταθεί τρεις φορές για Νόμπελ Ειρήνης κι έγραψε οκτώ βιβλία από τα οποία το «*Μυστικά*» είναι το πιο... αποτελεσματικό για γονείς, μια και σε εμάς απευθύνεται. Όπως λέει και στον υπότιτλο, είναι «*μία πρωτοποριακή μέθοδος εκπαίδευσης γονέων για την ανατροφή υπεύθυνων παιδιών*».

Τα μυστικά του αποτελεσματικού γονέα
Thomas Gordon, εκδ. Κάκτος

Άλλου τύπου, περισσότερο για παιδιά στην προ-εφηβεία/εφηβεία και πλαγίως για γονείς, και μάλιστα εγκεκριμένο από το American Academy of Pediatrics, είναι το «*Ένα βιβλίο για σένα - οδηγός εφηβείας - και για γονείς*», γραμμένο από τρεις σπουδαίες γιατρίνες (**Melissa Holmes, Trish Hutchison, Kathryn Lowe**) οι οποίες βρήκαν απλούς τρόπους να προσεγγίσουν τα παιδιά ακριβώς στη φάση που σιγά σιγά σταματάνε να είναι παιδιά. Το «*Ένα βιβλίο για σένα*» έχει σκίτσα πολύ περιγραφικά, καθόλου σόκιν και απαντάει σε ερωτήματα σχετικά με την περιόδο, τις ορμόνες, τις εκκρίσεις, την ανάπτυξη των γεννητικών οργάνων, τη σεξουαλική έλξη, τις φιλίες, τις σχέσεις, τα σωστά σουτιέν, τις τρίχες κι ό,τι άλλο σε απασχολεί από τα 11-12 μέχρι τα 14, αλλά μπορεί και τα 15. Ακόμα και τώρα που ένα μέσο 13χρονο βρίσκει ΤΑ ΠΑΝΤΑ στο ίντερνετ χωρίς να ιδρώσει, το να διαβάζει πόσο συχνά πρέπει να πλένεται π.χ. ή γιατί νιώθει χάλια όταν νιώθει χάλια, με συνοδευτικά σκιστάκια και ενδιαφέροντα συννεφάκια πληροφοριών («*Ξέρεις ότι...*»), τέλος πάντων έχει την πλάκα του. Η γλώσσα είναι απλή και οι πληροφορίες άμεσες. Το αφήνω τάχαμου τυχαία πάνω στον καναπέ με την ελπίδα ότι θα το ανοίξει κάποιο από τα παιδιά μου – γιατί έτσι και το ανοίξει, αποκλείεται να το κλείσει γρήγορα.

Η τέχνη του να μιλάμε με τα παιδιά μας
Rebecca Holland,
εκδ. Διόπτρα

Της **MANINΑΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**

Το «*Δε με καταλαβαίνεις, δε με καταλαβαίνεις! Οδηγός ζωής για έφηβες και νέες*» της **Dr Tara Porter** περιλαμβάνει παραδείγματα πραγματικών παιδιών και προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, εκτός από την έρευνα και τα συμπεράσματα, πολλές φορές ανατριχιαστικά (συμπεράσματα). Διαβάζεις ότι «*ο αυτο-τραυματισμός είναι κάτι στο οποίο επιδίδεται το 20-30% των νέων γυναικών στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Αμερική*» και σου σπκώνεται η τρίχα. Ή ότι «*το 95% των εφήβων λένε ψέματα στους γονείς τους*» και κάνεις ότι δεν θυμάσαι πόσα ψέματα έλεγες εσύ. Ενώ απευθύνεται σε έφηβα κορίτσια, το βρήκα χρήσιμο ως μαμά. Μου θύμισε πράγματα που και καλά είχα ξεχάσει από τη δική μου εφηβεία και ημι-φώτισε σκοτεινά σημεία της εφηβείας των παιδιών μου.

«*Η τέχνη του να μιλάμε με τα παιδιά μας*» της **Rebecca Rolland**, στελέχους ή μέλους του Harvard Medical School, παρακαλώ. «*Η τέχνη*» παλεύει με αυτό το αγκαθερό θέμα: πώς επικοινωνείς με τα παιδιά σου, εσύ που είσαι τόσο επικοινωνιακό άτομο, ακόμα και όταν τα παιδιά σου είναι στριμμένα, δύσκολα ή, σε ακραίες περιπτώσεις, έφηβα. Κι

Ένα βιβλίο για σένα - Οδηγός εφηβείας - και για γονείς
Melissa Holmes, Trish Hutchison,
Kathryn Lowe, εκδ. Παπαδόπουλος

Δεν με καταλαβαίνεις! Δεν με καταλαβαίνεις! Οδηγός ζωής για έφηβες και νέες
Dr Tara Porter, εκδ. Ψυχογιός

εδώ μαθαίνεις πράγματα: πώς οι εταιρίες παιχνιδιών άρχισαν τον διαχωρισμό των παιχνιδιών ανά φύλο το 1980 και από το 2000 «*έχουν αυξήσει την πίεση βγάζοντας αστραπιαία συμπεράσματα σχετικά με το τι μπορεί να θέλουν τα παιδιά*». Το βιβλίο σε βοηθάει να «*καταρρίψεις τα στερεότυπα*», τουλάχιστον σε επίπεδο κουβέντας με τα παιδιά σου, που στην εφηβεία γίνονται λίγο ρατσιστάκια συνήθως επαναλαμβάνοντας τα μότο της παρέας σου. Έχει συμβουλές όπως π.χ. «*εξερευνήστε την ιστορία της οικογένειάς σας*» – χρήσιμες σαν συμβουλές, αλλά άντε να ψήσεις τα παιδιά σου να ακούσουν την ιστορία που εσύ, το ενήλικο άτομο, εξερευνήσες με τόσο κόπο. Η λύση είναι να αφηγείσαι διάσπαρτες οικογενειακές ιστορίες (όχι τις δραματικές!), όσο είναι μικρά, όσο ακόμα σε θεωρούν μαγικό άτομο και ακούνε με προσοχή τις αρλούμπες ή τις οικογενειακές ιστορίες που τους αραδιάζεις. Αυτό μερικές φορές δημιουργεί μικρή σύγχυση – για κάμποσα χρόνια πίστευα ότι ο Ναστρεντίν Χότζας ήταν προπάππος μας, μέχρι που διάβασα τις ιστορίες του ανεξάρτητα από τις οικογενειακές αφηγήσεις του μπαμπά μας και κατάλαβα την ψιλο-απάτη... αλλά δεν πειράζει, στην τελική το θέμα είναι να μάθουν τα παιδιά να ακούνε, έστω κι αν το ξεχάσουν για μια σκληρή πενταετία (15-20).

Έχω αλληθωρήσει διαβάζοντας πώς να γίνω καλύτερη μάνα, αλλά προτείνω τα συγκεκριμένα βιβλία επειδή τα βρήκα ευχάριστα εκτός από χρήσιμα και επειδή... είναι ζόρι να είσαι γονιός σήμερα. Ίσως έτσι να ήταν και χθες, απλώς χθες ή παλιότερα δεν υπήρχαν τόσα βιβλία που να κάνουν κέντημα στον πόνο σου, ενώ σου δίνουν μικρές μικρές απαντήσεις πάνω στο μαμαδομπαμπαδιλίκι ή, αλλιώς, στο parenting... ❶

Άννα Καρένινα

Με φόντο το περιβάλλον της αριστοκρατικής Ρωσίας, όπου οι ανθρώπινες σχέσεις αλλοιώνονται από τις κοινωνικές συμβάσεις, τον καθωσπρετισμό και την υποκρισία, ο Τολστόι χτίζει την ιστορία της εμβληματικής ηρωίδας του. Η Άννα Καρένινα θα πληρώσει ακριβώς το τίμημα του μετωρισμού της ανάμεσα στο καθήκον προς τον σύζυγό της, Καρένιν, και το πάθος της για τον εραστή της, κόμη Βρόνσκι. Κάθε επιλογή της, αντί να την οδηγεί σε λύση, φαίνεται να την σπρώχνει βαθύτερα στο αδιέξοδο, και το τραγικό της τέλος μοιάζει αναπόφευκτο. Ακούστε το στο JukeBooks με τη μοναδική φωνή της Ανδρομάχης Μαρκοπούλου.

Η κόρη μου

Η αφηγήτρια της ιστορίας, μια χήρα που εργάζεται σε έναν οικο ευηρίας στη Νότια Κόρεα, αναγκάζεται να μοιραστεί το μικρό της σπίτι με την τριαντάχρονη κόρη της και την κοπέλα της, τη σχέση των οποίων δεν αποδέχεται. Η μητέρα, ανέτοιμη να τις δεχτεί, βρίσκεται μετέωρη ανάμεσα στο πρότυπο της παραδοσιακής οικογένειας –στην οποία αφιέρωσε ολόκληρη την ύπαρξή της– και στα ιδανικά για τα οποία αγωνίζεται η κόρη της. Η Kim Hye-jin γράφει ένα διαπεραστικό συγκινητικό μυθιστόρημα για την ένταση που δημιουργείται όταν οι συγγενείς αναγκάζονται να συγκatoικήσουν. Μέσα από τα μάτια μιας μητέρας που προσπαθεί να κατανοήσει αυτό που βιώνει, διερευνά τη σχέση μεταξύ γονέων, την ομοφοβία, την αποξένωση, τη μοναξιά αλλά και την έννοια της φροντίδας· συγχρόνως προσφέρει ως αντίδοτο στον ακροατή τη δύναμη της αγάπης σε όλες τις μορφές και αποχρώσεις της. Ένα αριστούργημα που αφηγείται η εξαιρετική Θέμις Μπαζάκα.

AUDIOBOOKS με τη γυναίκα σε πρώτο πλάνο

Υπάρχει κάτι μοναδικό στο να ακούς ένα βιβλίο όταν το μήνυμα αντηχεί βαθιά μέσα σου, σαν ο συγγραφέας να μιλάει απευθείας σε σένα.

Μερικές φορές το μήνυμα έρχεται όταν το χρειάζεσαι, άλλες φορές αυτό το μήνυμα σιγοκαίει μέσα σου και αναδύεται μέσα από νέες εμπειρίες.

Είτε χρειάζεσαι λίγη «σκληρή αγάπη», λίγο γέλιο ή ψήγματα σοφίας που προκύπτουν από την ίδια τη ζωή, μπορείς να τα βρεις όλα στα audiobooks του Jukebooks. Παρακάτω, θα βρεις 6 ηχητικά βιβλία για γυναίκες που διαλέξαμε για σένα. Φόρα τα ακουστικά σου και άκου κάθε λέξη. Καλή απόλαυση!

Η Ηρα δεν ήταν ζηλιάρη

Ποια γυναίκα δεν έχει ακούσει ότι είναι ζηλιάρη, γλωσσού, τρελή, υστερική, άσχημη, χοντρή, τεκνατζού; Ότι θα μείνει γεροντοκόρη; Ότι φταίει για όλα; Ένα βιβλίο-ψηφιδωτό της γυναίκειας εμπειρίας, που αποτινάζει μία μία τις ταμπέλες κατά των γυναικών. Σαν το μυστικό ημερολόγιο που θα κρατούσαμε, αν μιλούσαμε τόσο ανοιχτά ακόμη και στον ίδιο μας τον εαυτό. Η εξαιρετική Αλεξάνδρα Χαλαραμπίδου αφηγείται αυτό το ξεχωριστό audiobook.

Γυναίκες στο ντιβάνι

Το βιβλίο πραγματεύεται ιστορίες γυναικών που μια φορά κι έναν καιρό έτυχε να βρεθούν στο ντιβάνι της ψυχολόγου. Εκεί άνοιξαν την καρδιά τους και εξομολογήθηκαν μυστικά, καημούς και πίκρες. Μια σειρά από είκοσι τέσσερις –όσα και τα γράμματα της αλφαβήτου– μονολόγους γυναικών, που η ζωή τους δεν ήταν συνηθισμένη, τις οποίες αφηγείται η Αλεξάνδρα Χαλαραμπίδου, με την ξεχωριστή φωνή της.

Γυναίκες που αγαπούν πολύ

Πολλές γυναίκες εγκλωβίζονται σε καταστροφικές ερωτικές σχέσεις που τις κάνουν δυστυχισμένες. Αγωνίζονται και προσπαθούν να σώσουν αυτές τις σχέσεις, χάνουν όμως στην πορεία τον εαυτό τους. Η αγάπη τους γίνεται υπερβολική, παρόλο που ο σύντροφός τους είναι ακατάλληλος, αδιάφορος ή απρόσιτος κι εκείνες δεν είναι σε θέση να βάλουν τέλος στη σχέση, αλλά προσκολλώνται ακόμα περισσότερο. Αυτό το audiobook, τη φωνή της Ειρήνης Μπαλτά, θα σας βοηθήσει να καταλάβετε πότε και υπό ποιες συνθήκες η επιθυμία σας για αγάπη γίνεται εθισμός, ενώ θα σας υπενθυμίσει τη σημασία της αυτοεκτίμησης, που θα σας οδηγήσει τελικά σε μια ουσιαστική σχέση αληθινής αγάπης.

Η βίβλος του κόλπου: Αιδοίο και Κόλπος: Διαχωρίζοντας τον Μύθο από την Ιατρική

Η γυναικολόγος Jen Gunter στα είκοσι πέντε χρόνια της εμπειρίας της έχει αντιμετωπίσει όλων των ειδών τις παρανοήσεις και έχει αφιερώσει μεγάλο μέρος της καριέρας της στο να γκρεμίσει πλάνες σχετικά με τη γυναικεία αναπαραγωγική υγεία μέσα από το δημοφιλέστερο της blog, καθώς και τον λογαριασμό της στο twitter. Με αυτό το βιβλίο, το οποίο έχει γνωρίσει τεράστια επιτυχία διεθνώς, η Jen Gunter μας παίρνει μαζί της σε ένα εκπαιδευτικό, αλλά και διασκεδαστικό ταξίδι ανακάλυψης ενός μαγικού κόσμου: του κόλπου και του αιδοίου. Ακούστε το με τη φωνή της Αλεξάνδρας Χαλαραμπίδου.

ΔΟΚΙΜΑΣΕ ΤΟ!

Ξεκίνα να ακούς για 15 ημέρες δωρεάν
• Δημιούργησε το λογαριασμό σου στο jukebooks.gr
• Επίλεξε πλάνο
• Κατέβασε το app, συνδέσου και άκου το πρώτο σου audiobook.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

ΞΕΦΥΛΛΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΙΟ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ ΜΟΔΑΣ
Του **ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ**

Η κομψότητα δεν διακρίνεται μόνο στο ντύσιμο αλλά και σε όλη την αισθητική της καθημερινότητας. Όσο κομψό είναι ένα μίνι τσαντάκι διάσημης υπογραφής που χωράει μόνο ένα κραγιόν, ένα κινητό, μία πιστωτική και ένα USB, το ίδιο κομψό είναι και ένα μικρό βιβλίο με σκληρό εξώφυλλο γεμάτο ιστορίες και φωτογραφίες από τον κόσμο της μόδας που μπορεί να σε συντροφεύσει σε ένα χαλαρό απόγευμα στο αγαπημένο σου café.

Οι **εκδόσεις Ψυχογιός** κυκλοφόρησαν τη σειρά των **Little Book of...** του εκδοτικού οίκου **Welbeck**, με έδρα το Λονδίνο. Πρόκειται για μία συνοπτική αλλά θεαματική σειρά, με ουσιαστικές λεπτομέρειες της ιστορίας μερικών από τις μεγαλύτερες φίρμες της μόδας. Δεν είναι μόνο ενδιαφέρον ανάγνωσμα αλλά και μία καλή αποτύπωση του προφίλ του κάθε brand που βοηθάει ακόμα και στο να ξέρει κάποιος τι φοράει, τι σημαίνει και από πού προήλθε η έμπνευση.

Μια μικρή ξενάγηση στις μικρές, κομψές σελίδες των μικρών αυτών βιβλίων.

CHANEL (της Έμα Μπαξτερ-Ράιτ)

Όταν η Κοκό Σανέλ διατύπωσε τις τρεις «μικρές» λέξεις, Μικρό Μαύρο Φόρεμα, η ιστορία της Μόδας και ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε (και οι άντρες) την κομψότητα και το μίνιμαλ, ακόμα και σε μία βραδινή εμφάνιση, άλλαξαν για πάντα. Έτσι και το Μικρό Βιβλίο της Chanel ακολουθεί τις πέρλες και τα παπούτσια με τη δίχρωμη λεπτομέρεια στο μπροστινό μέρος στην επανάσταση που έφερε φορώντας τα η Chanel: έχοντας σαν βάση την αντρική γκαρνταρόμπα, ανέδειξε τη θηλυκή δύναμη, μέσα από έναν δημοκρατικό κώδικα ενδυμασίας που άνοιγε ακόμα περισσότερο τα περιθώρια έμπνευσης (ή και φλερτ, γιατί όχι) στην ελευθερία του ντυσίματος. Το βιβλίο παρουσιάζει τη ζωή και το έργο της Κοκό Σανέλ, από το ταπεινό παρελθόν μέχρι τα αρώματα, τα κοσμήματα και τα αξεσουάρ του σημερινού «ιερού» brand.

GUCCI (της Κάρεν Χόμερ)

Στις αρχές του 20ού αιώνα, όταν ο κόσμος έκανε το ταξίδι και τις περιηγήσεις «τέχνη», η εταιρία Gucci, με έτος ίδρυσης το 1921 στη Φλωρεντία, κατασκεύαζε είδη ιππασίας και αποσκευές για την ελίτ κοινωνία – ένα ταξίδι που οδήγησε μέχρι τα καλτ αξεσουάρ και τα ενδύματα υψηλής ραπτικής του σημερινού τιτάνα της πολυτελούς μόδας με το «ποθητό» λογότυπο του διπλού G που κλειδώνει σαν κρίκος σε χαλινάρι αλόγου. Το βιβλίο αφηγείται πώς η Gucci ξεπέρασε τα ρήγματα και τις δυσκολίες του πολέμου για να ξαναγεννηθεί ως γίγαντας της υψηλής

© WILBECK 2020/ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

3

1

Η **Σανέλ** με ροζ σακάκι, ποζάρει στη σουίτα της στο Ritz. *Παρίσι 1937*

2

Η **Audrey Hepburn** με Louis Vuitton «Speedy» τσάντα. *Ελβετία 1966*

3

Η **πριγκίπισσα Μαργαρίτα** με θεσπέσια έξωμη λευκή τουαλέττα Dior με ντραπέ τούλι, ποζάρει στον φακό του Σέσιλ Μπίτον για το επίσημο πορτρέτο των 21ων γενεθλίων της. *Ιούλιος 1951*

4

Η **Jackie O** κρατώντας τη τσάντα που πήρε το όνομά της περπατά ξυπόλητη παρέα με τον Βαλεντίνο στο Κάπρι, *τέλη της δεκαετίας του '80*. Λέγεται ότι είχε παραγγείλει όλα τα χρώματα του συγκεκριμένου μοντέλου από την Gucci.

4

©GETTY IMAGES

ραπτικής της δεκαετίας του 1990 και, υπό τη διαχείριση του Αλεσάντρο Μικέλε, να αφήσει το στίγμα της στο street wear και να αποκτήσει μια νέα γενιά θαυμαστών.

DIOR (της Κάρεν Χόμερ)

Μια υπέροχη απεικόνιση της πρώιμης ζωής του Christian Dior, η συναρπαστική ιστορία της δημιουργίας της μάρκας, η θεαματική άνοδος του στην κορυφή της παριζιάνικης υψηλής ραπτικής, μια από τις πιο εκπληκτικές ιστορίες μόδας του 20ού αιώνα. Ο Dior ήταν ένας γκαλερίστας τέχνης με μοντέρνο όραμα που επινόησε τη σιλουέτα «New Look» με την πρώτη του συλλογή το 1947 και έφερε επανάσταση στον τρόπο με τον οποίο οι γυναίκες ντύνονται, ψωνίζουν και δημιουργούν το προσωπικό τους image. Ο μοναδικός χαρακτήρας του Οίκου Dior συνδύαζε την παραδοσιακή και περίφημη δεξιοτεχνία ενός γαλλικού οίκου μόδας –ραπτική και περίπλοκη διακόσμηση– με μοντέρνα λεπτότητα.

PRADA (της Λάια Φαράν Γκρέιβς)

Οι λέξεις κλειδιά είναι: διακριτική κομψότητα και πολυτέλεια, τεχνολογικά προηγμένα υφάσματα και εξαιρετική πρωτοτυπία του σχεδιασμού. Η ιστορία και η παράδοση της μάρκας, από την προέλευση της εταιρίας ως κατασκευάστρια δερμάτων ειδών έως την παγκόσμια αυτοκρατορία μόδας που δημιουργήθηκε από τη Miuccia Prada. Το βιβλίο εξερευνά τις εξελίξεις και τις καινοτομίες της μάρκας αλλά δίνει ιδιαίτερη σημασία

στο ήθος του design που βασίζεται στο ενδιαφέρον για τον μινιμαλισμό και τη σύγχρονη τέχνη. Εικόνες χαρακτηριστικών κομματιών Prada από την πασαρέλα και φωτογραφίες μόδας που δίνουν το προφίλ ενός από τους πιο σημαντικούς οίκους μόδας στον κόσμο.

LOUIS VUITTON (της Κάρεν Χόμερ)

Η ιστορία μιας απίστευτης μεταμόρφωσης, από εταιρία κατασκευής ειδών ταξιδιού σε φίρμα μόδας υψηλού προφίλ. Οι τσάντες με το μονόγραμμα του οίκου Louis Vuitton βρίσκονται στην αγκαλιά των διασημοτήτων και των βασιλιάδων για περισσότερα από 150 χρόνια, αποτελώντας πια ένα από τα αντικείμενα-φетиχ της σύγχρονης εποχής. Το βιβλίο παρακολουθεί τον νεαρό Λούις που αναζητά την τύχη του στο Παρίσι μέχρι τους δύο Παγκόσμιους Πολέμους, τη Μεγάλη Ύφεση, την Εποχή της Τζαζ και τη swinging δεκαετία του '60. Δεν υπάρχει εποχή στην οποία αυτή η πολυτελής επωνυμία να μην έχει γίνει αντικείμενο πόθου και άμεσης αναγνώρισης. Λεπτομερείς αναφορές στην παγκόσμια επέκταση της Louis Vuitton τη δεκαετία του 1980, στη δημιουργία του ισχυρού ομίλου μόδας LVMH, στον διορισμό του Marc Jacobs το 1997 και στη συνεχή εξέλιξη του οίκου υπό τη δημιουργική διεύθυνση του Nicolas Ghesquiere και του Virgil Abloh. ❶

Made in Greece

Αγαπάμε τα sur mesure
που φτιάχνονται στον τόπο μας

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ** - Φωτό: **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ**

Οι κάλτσες της Ξένιας Βανικιώτη στα Εξάρχεια

Η Ξένια Βανικιώτη έστρεψε το Odeto socks (όνομα εμπνευσμένο από το ποίημα του Πάμπλο Νερούντα) κατά τη διάρκεια του κορωνοϊού, όταν οι ηλεκτρονικές παραγγελίες σε όλο τον κόσμο απογειώθηκαν και βοήθησαν τα μικρά e-shops να αποκτήσουν μεγαλύτερο κοινό. Φτιάχνει κάλτσες. Τα χρώματα που επιλέγει είναι αρκετά ζωηρά και τα σχέδια συμβολικά, με έξυπνες φράσεις τυπωμένες πάνω, folklor στοιχεία όπως τσολιάδες ή αρχαιοελληνικά αγάλματα και αναφορές στο ελληνικό καλοκαίρι. Δημιουργούνται από ελληνικό βαμβάκι υψηλής ποιότητας σε μια μικρή βιοτεχνία της Αθήνας και συσκευάζονται σε επαναχρησιμοποιήσιμα γυάλινα βαζάκια που δεν μένουν μόνο στο φυσικό της κατάστημα στα Εξάρχεια αλλά ταξιδεύουν σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό.

«Από πολύ μικρή λάτρευα τις κάλτσες, θυμάμαι που παρατηρούσα το συρτάρι του μπαμπά μου με τα αμέτρητα ζευγάρια που είχε. Σπούδασα γεωπονική αλλά επειδή ένιωθα ότι κάτι με κέρδιζε στον τομέα της ένδυσης συνέχισα ως στιλίστρια, με πολύ δυσκολία όμως επειδή πρόκειται για μια κακοπληρωμένη δουλειά που δεν εκτιμάται από τους άλλους εύκολα. Στην πορεία παρατήρησα ένα κενό στην ελληνική αγορά σχετικά με τα ιδιαίτερα σχέδια κάλτσας και αποφάσισα να το ψάξω επαγγελματικά, άνοιξα ένα e-shop και όταν πείστηκα πως υπάρχει κοινό, αποφάσισα να ανοίξω και φυσικό κατάστημα.

»Η δημιουργική διαδικασία είναι αρκετά αυθόρ-

μητη, τα σχέδια για τις κάλτσες προκύπτουν μέσα από προσωπικές ή όχι ιστορίες, από γεγονότα που συμβαίνουν γύρω μας – βοηθούν, βέβαια, συχνά οι φίλοι μου ή και καλλιτέχνες. Προσπαθώ να επικοινωνώ κάποια μηνύματα, σαν οι κάλτσες μου να είναι ένα μέσο που μου επιτρέπει να μιλάω για πράγματα που προβληματίζουν πολλούς από εμάς ή μας αφορούν. Για παράδειγμα σ' αυτές που γράφουν "You deserve healthy love" ή "Love is meant to heal" το μήνυμα είναι ξεκάθαρο, σε εκείνες με το απλικατέρ επάνω υποτίθεται ότι ψεκάζουν κατά της τοξικής αρρενωπότητας. Μετά τις ιδέες και την αποτύπωσή τους σε χαρτί και σε digital ξεκινά η παραγωγή σε μια μικρή βιοτεχνία εδώ στα Εξάρχεια. Οι κάλτσες μου δεν ακολουθούν τις τάσεις της μόδας, η λογική μου, άλλωστε, δεν είναι υπέρ του fast fashion, γι' αυτό και δεν αγχώνομαι για τους πόσους κωδικούς πρέπει να βγάλω κάθε φορά».

Οι περισσότεροι πελάτες αγοράζουν τις κάλτσες της Ξένιας ως δώρο, σ' αυτό βοηθάει και το μήνυμα που υπάρχει επάνω τους. Πολλοί έρχονται γιατί εκτιμούν την ποιότητα της κατασκευής τους και κάποιοι άλλοι γιατί απλά θέλουν να στηρίξουν την τοπική οικονομία, το μαγαζί της γειτονιάς τους. «Ως γυναίκα επιχειρηματίας» λέει η Ξένια «δεν βρήκα σημαντικά εμπόδια – χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τα πράγματα δεν είναι σκληρά για τις γυναίκες επιχειρηματίες. Πρέπει συνεχώς να αποδεικνύεις τη δύναμη, το θάρρος και την επιχειρηματική εφευρετικότητα σου για να σε πάρουν στα σοβαρά». ●

📍 Ζωοδόχου Πηγής
43, Αθήνα

“

Η δημιουργική
διαδικασία
είναι αρκετά
αυθόρμητη,
τα σχέδια για
τις κάλτσες
προκύπτουν
μέσα από
προσωπικές
ή όχι ιστορίες,
από γεγονότα
που συμβαίνουν
γύρω μας

”

“

«Υπάρχει
διαφορά» λέει
ο Πάρης
«ανάμεσα
στο χειροποίητο
παπούτσι,
που μπορεί
να γίνει στο
χέρι και να
έρθει ο άλλος
να το πάρει,
και στο custom
της δικής μου
περίπτωσης

”

Λέκκα 23-25, Αθήνα

Made in Greece

Τα χειροποίητα παπούτσια του Πάρη Ψάφου στη στοά Λέκκα

Στην ήσυχη στοά Ζερμπίνη και Κωνσταντακοπούλου, στο κέντρο της Αθήνα ή αλλιώς στη στοά της Λέκκα όπως την ξέρουν οι περισσότεροι, βρίσκεται το εργαστήρι του Πάρη Ψάφου. Αν και σκηνοθέτης-ηθοποιός στο επάγγελμα, τα τελευταία χρόνια ασχολείται με την υποδηματοποιία. Όλα ξεκίνησαν όταν, προσπαθώντας να δοκιμάσει κάτι άλλο πέρα από το θέατρο, γράφτηκε σε σχολή σχεδίου παπουτσιού και σύντομα δημιούργησε τον δικό του χώρο για custom made παπούτσια. Κάθε ζευγάρι προσαρμόζεται στα μέτρα του ποδιού του πελάτη ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές του και γίνεται υποχρεωτικά πρόβα πριν το τελικό στάδιο. Οι δημιουργίες του προορίζονται για κάθε περίπτωση. Από all day φλατ παπούτσια ανδρικά και γυναικεία, μέχρι γόβες για γάμο. Τα παπούτσια του φιγουράρουν συχνά και σε πλατό τηλεοπτικών εκπομπών ή στις σκηνές των θεάτρων.

«Ψάχνοντας ανάμεσα σε διάφορες τέχνες επέλεξα να ασχοληθώ με τον σχεδιασμό και την κατασκευή παπουτσιού σε μια σχολή που πλέον δεν υπάρχει. Το πρώτο παπούτσι που έφτιαξα –ένα γυναικείο– με ενθουσίασε. Πήγα στο Μιλάνο για να εξειδικευτώ ακόμα περισσότερο και επιστρέφοντας συνάντησα έναν φίλο που έφτιαχνε ρούχα για παραστάσεις και ταινίες. Συνεργαστήκαμε, και κάπως έτσι αποφάσισα να ανοίξω το δικό μου εργαστήριο. Διάλεξα τη συγκεκριμένη περιοχή

της Αθήνας καθώς είμαι παιδί του κέντρου και το αγαπώ πολύ».

Τα παπούτσια που φτιάχνει τα προσαρμόζει στον χαρακτήρα του κάθε ατόμου, έχοντας πάντα υπόψη του τις προτιμήσεις του –με τις σόλες, τα γαζιά και τα δέρματα– αλλά και την περίπτωση που θέλει να τα φορέσει κάποιος και με τι θέλει να τα συνδυάσει. Οι περισσότεροι πελάτες του τον βρίσκουν από τα social media. Πιστεύει ότι μια γυναίκα την κολακεύει περισσότερο ένα ψηλό τακούνι.

«Υπάρχει διαφορά» λέει ο Πάρης «ανάμεσα στο χειροποίητο παπούτσι, που μπορεί να γίνει στο χέρι και να έρθει ο άλλος να το πάρει, και στο custom της δικής μου περίπτωσης. Όταν έρθει ο ενδιαφερόμενος μετρώ το πόδι του και με βάσει αυτό προσαρμόζω ένα καλαπόδι. Ακολουθεί το δείγμα, και προτού προχωρήσει η παραγωγή, γίνεται η πρόβα με την όλη διαδικασία να διαρκεί έναν μήνα. Μου αρέσουν τα γραμμικά και τα γεωμετρικά σχέδια και δουλεύω με ελληνικά βυρσοδεψεία γιατί έχουμε πάρα πολύ καλές εταιρίες που δίνουν δέρματα ακόμα και στο εξωτερικό σε μεγάλους οίκους μόδας.

»Εχω παρατηρήσει ότι μεγάλο κομμάτι του κόσμου αφήνει τη μαζική μόδα πίσω του, όχι μόνο άνθρωποι μεγάλης ηλικίας που δεν είναι εξοικειωμένοι αλλά και νέοι που θέλουν να βάλουν στη ζωή τους κάτι χειροποίητο. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη χαρά για έναν δημιουργό από το να βλέπει την ικανοποίηση στο πρόσωπο του πελάτη».

MUSIC

YU-JIN
FENDI

IK POP girls

JENNIE
CHANEL

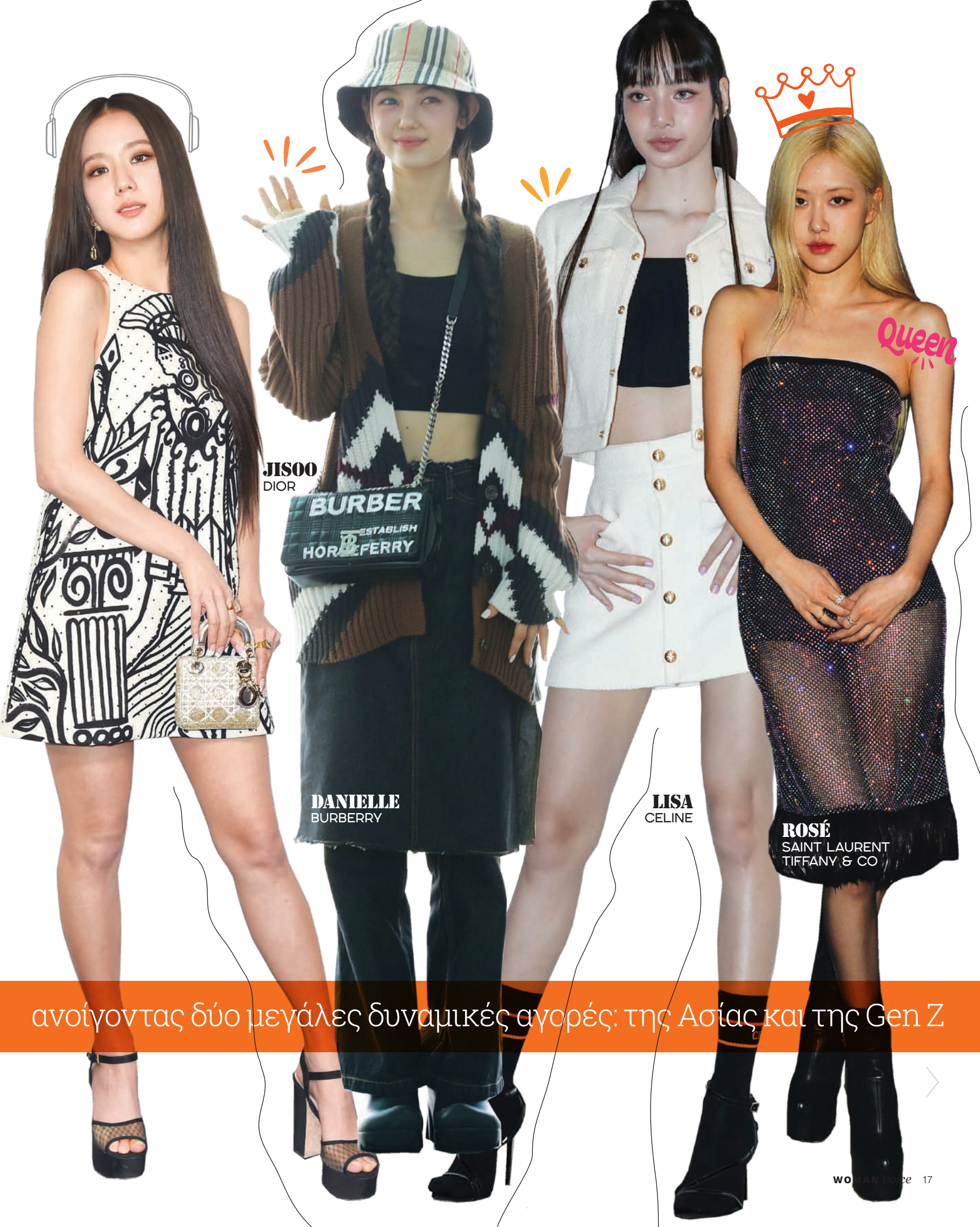

HANNI
GUCCI

κορίτσια σαρώνουν τη μόδα της Δύσης,

της ΒΑΓΙΑΣ
ΜΑΤΖΑΡΟΓΛΟΥ

JISOO
DIOR

DANIELLE
BURBERRY

LISA
CELINE

ROSÉ
SAINT LAURENT
TIFFANY & CO

ανοίγοντας δύο μεγάλες δυναμικές αγορές: της Ασίας και της Gen Z

Aπό τα κορεατικά εργαστήρια παραγωγής pop stars, εκτοξεύθηκαν στο παγκόσμιο στερέωμα και κατέκτησαν τον νεαρό-κοσμο με τη μουσική τους. Ταυτόχρονα, είναι style icons και πλέον εξαναγκάζουν τη μόδα της Δύσης – ακόμα και τις «δύσκολες», ελπίστικες Ιταλική και γαλλική – να στοιχηματίζει πάνω τους. Η K-Pop είναι σήμερα αναπόσπαστο κομμάτι στα μάρκετινγκ πλάνα των πολυτελών Οίκων μόδας, καθώς ανοίγει δύο μεγάλες και δυναμικές αγορές: της Ασίας και της Gen Z. Ακολουθούν οι ιστορίες 7 κοριτσιών της K-pop που κάνουν τα «καθεστωτικά» μοντέλα να σκέφτονται σοβαρά το ενδεχόμενο πρόωρης συνταξιοδότησης. Αποτελούν το επίσημο πρόσωπο των fashion κολοσσών εν έτει 2023 κομίζοντας νιάτα, εξωτική ομορφιά και αέρα Ανατολής στις πασαρέλες, στα σόου και στις σελίδες των περιοδικών επί ευρωπαϊκού και αμερικανικού εδάφους.

JENNIE: CHANEL

Η ράπερ των Blackpink άνοιξε τον δρόμο για τις υπόλοιπες K-popers. Στο Met Gala του 2023 ένωθε σαν το σπίτι της. Πρέσβειρα της Chanel από το 2018, επιλέχτηκε από τον ίδιο τον Καρλ Λάγκερφελντ ως μούσα του Οίκου και πήρε το παρατσούκλι «Human Chanel». Η σοσιαλμιντιακή της δύναμη είναι τεράστια: ο λογαριασμός της στο Instagram κατέκτησε την πρώτη θέση σε views και likes το 2018, εξού και η συμβολή της στην εμπορική επιτυχία της Chanel στους Millennials και στην Gen Z είναι σπουδαία, γι' αυτό και έχει διαρκείας στις καμπάνιες. Η Jennie Kim διάβαζε περιοδικά μόδας από παιδί. Ως έφηβη ανακάλυψε την γκαρνταρόμπα της μαμάς της για να βρει βίντατζ Chanel κομμάτια. Και έβρισκε. Ασχολείται προσωπικά με το styling στα βιντεοκλίπ της. Όταν δεν διαφημίζει τη Chanel, κάνει παρασπονδίες με Gucci, Saint Laurent και Calvin Klein. Θεωρεί πως η μόδα είναι σημαντική πτυχή της τέχνης της, καθώς δηλώνει πως το μήνυμα της μουσικής της πρέπει να μεταδίδεται τόσο ακουστικά όσο και οπτικά.

JISOO: DIOR

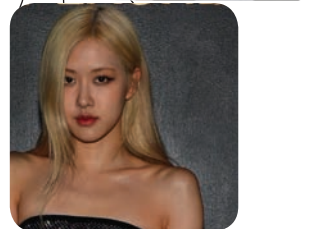
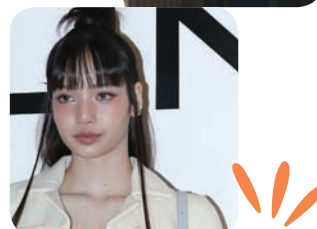
Το 2020 ο Dior διαπίστωσε σημαντική αύξηση των πωλήσεών του στη Νότια Κορέα, παρά τον κορωνοϊό και τα λοκντάουν. Οι άνθρωποι του οίκου κατέληξαν στο συμπέρασμα πως η επιτυχία οφειλόταν στην K-pop. Αρκετοί μουσικοί, μεταξύ των οποίων και η Jisoo των Blackpink που ήταν πρέσβειρα του Dior Beauty στην Κορέα, είχαν διοριστεί για να προμοτάρουν στα social media αγαπημένα Dior items. Στο μεταξύ, η Jisoo –κατά κόσμον Kim Ji-Soo– την ίδια χρονιά φιγουράριζε στην πρώτη δεκάδα των influencers προϊόντων ομορφιάς παγκοσμίως ταίζοντας με τη σκόνη της τις Ριάνα και Κάιλι Τζένερ. Η επόμενη στρατηγική κίνηση ήταν προφανής. Μετά τη συμμετοχή της στο σόου του Dior για τη συλλογή Άνοιξη/Καλοκαίρι 2021 στο Καλλιμάρμαρο, η Μαρία Γκράτσια Κιούρι ανακοίνωσε ότι εμπνεύστηκε τη συλλογή Φθινόπωρο/Χειμώνας 2021 από τη μουσική και την επέλεξε ως πρωταγωνίστρια της καμπάνιας μαζί με τις Νάταλι Πόρτμαν και Κάρα Ντελεβίν. Αντιπροσωπεύει «την απελευθερωμένη θηλυκότητα και το αίσθημα της αληθινής κατανόησης του εαυτού», αιτιολόγησε την επιλογή της η σχεδιάστρια.

LISA: CELINE

Η Celine μπήκε στον βίοτοπο της K-pop με τη Lisa των Blackpink το 2019. Το πιο ροκ κορίτσι της κορεατικής βιομηχανίας ταιριάζει με το στιλ του σχεδιαστή Εντί Σλιμάν, του Γάλλου που έντυνε τον Μικ Τζάγκερ και τους Strokes και αγαπούσε τις λεπτές φιγούρες. Η Lisa είναι ψηλή, αδύνατη και μια από τις μεγαλύτερες influencers του πλανήτη. Τα μεγάλα brands σφάζονται στην ποδιά της: περιζήτητο πρόσωπο, το απόλυτο teen idol, ένα εμπορικό φαινόμενο με εκατομμύρια καρδούλες κάτω από κάθε της ανάρτηση. Έγινε η πρώτη παγκοσμίως K-pop πρέσβειρα των MAC, της Penshoppe, της Bulgari και της Celine. Φίλοι της είναι από τη Μιούτσια Πράντα μέχρι τον καλλιτεχνικό διευθυντή της Mulberry και τον Μάικλ Κορς. Κάθε φορά που γίνεται εξώφυλλο σε περιοδικό της Ασίας, οι εκδόσεις κάνουν απανωτά sold out. Το αμερικανικό V magazine αποδίδει την επιτυχία της σε μια αντίφαση: ενώ υπηρετεί την οργισμένη και καταγγελητική rap, είναι ταυτόχρονα «γλυκούλα», το πιο λαμπρό δείγμα του ασιατικού cuteness.

ROSÉ: SAINT LAURENT, TIFFANY & CO

Προπονήθηκε σκληρά για τέσσερα ολόκληρα χρόνια στην ακαδημία της YG Entertainment πριν γίνει μέλος των Blackpink. Ο ιδρώτας της δεν πήγε χαμένος: Ονομάστηκε «χρυσή φωνή της K-pop» και είναι κάτοχος δύο ρεκόρ Γκίνες για τις μόνο μουσικές της επιδόσεις. Το όνομά της απασχολεί τη διεθνή σοσιαλμιντιακή σκηνή, αφού έχει 71 εκατομμύρια ακολούθους στο Instagram και 37 εκατομμύρια στο TikTok! Από το 2018 μπήκε στη διαφήμιση κορεατικών

brands, για να περάσει από τα δυτικά μάτια το 2020, όταν ο Άντονι Βακαρέλο την έχρισε παγκόσμια ambassador του Saint Laurent. Ήταν η πρώτη φορά μετά από 59 χρόνια που ο οίκος προωθούσε το όνομά του παγκοσμίως με ένα κεντρικό πρόσωπο, αυτό της Rosé. Ο Βακαρέλο της έχει μεγάλη αδυναμία: την ντύνει σε κάθε σπουδαίο event, το 2021 την έμπασε ως προσκεκλημένη του στο Met Gala – κι έτσι η Rosé ήταν η πρώτη K-pop star στο «καστ» της Γουίντουρ. Εκτός από τον Saint Laurent, πάνω της πόνταρε και η Tiffany & Co στις ψηφιακές της καμπάνιες και κάπως έτσι το brand κοσμημάτων βρήκε τη νέα του Χόλι Γκολάιτλι.

HANNI: GUCCI

Μικρή αγαπούσε τους One Direction, ωστόσο είδωλό της δεν ήταν ο fashion guru Χάρι Στάιλις αλλά ο Νάιλ Χόραν. Η Hanni είναι μέλος των New Jeans. Οι New Jeans είναι rookies. Έκαναν ντεμπούτο τον Ιούλιο του 2022 και πάταγο με τα singles «Attention» και «Hype Boy». Μέσα σε ελάχιστους μήνες δεν προλαβαίνουν να απαντούν σε προτάσεις για συναυλίες και μοδάτες συνεργασίες. Οι φαν τους εξαίρουν το αναζωογονητικό στιλ του γκρουπ, που εμπνέεται από την αισθητική Y2K, οι οίκοι μόδας στήνονται στην ουρά για να κλείσουν συμβόλαια με τα μέλη του. Τη Hanni την καπάρωσε ο Gucci τον Οκτώβριο του 2022 κι εκείνη κάνει πολύ καλό προμώσιον χρησιμοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου το ενδιαφέρον για το K-content είναι τεράστιο. Η Αυστραλοβιετναμέζα τραγουδίστρια και στιχουργός είναι πάντα πρώτη τραπέζι πίστα στα σόου τόσο του Gucci όσο και του Armani, που το 2023 την προσέλαβε ως ambassador των προϊόντων ομορφιάς του οίκου. Το ψευδώνυμό της είναι Cherry (Κερασάκι). Αν δεν έπεφτε με τα μούτρα στη σόου-μπιζ, θα ήθελε να σπουδάσει Ιατρική ή Κινηματογράφο. Είναι τόσο busy που μάλλον δεν θα προλάβει, αν και μόλις 18 χρονών.

DANIELLE: BURBERRY

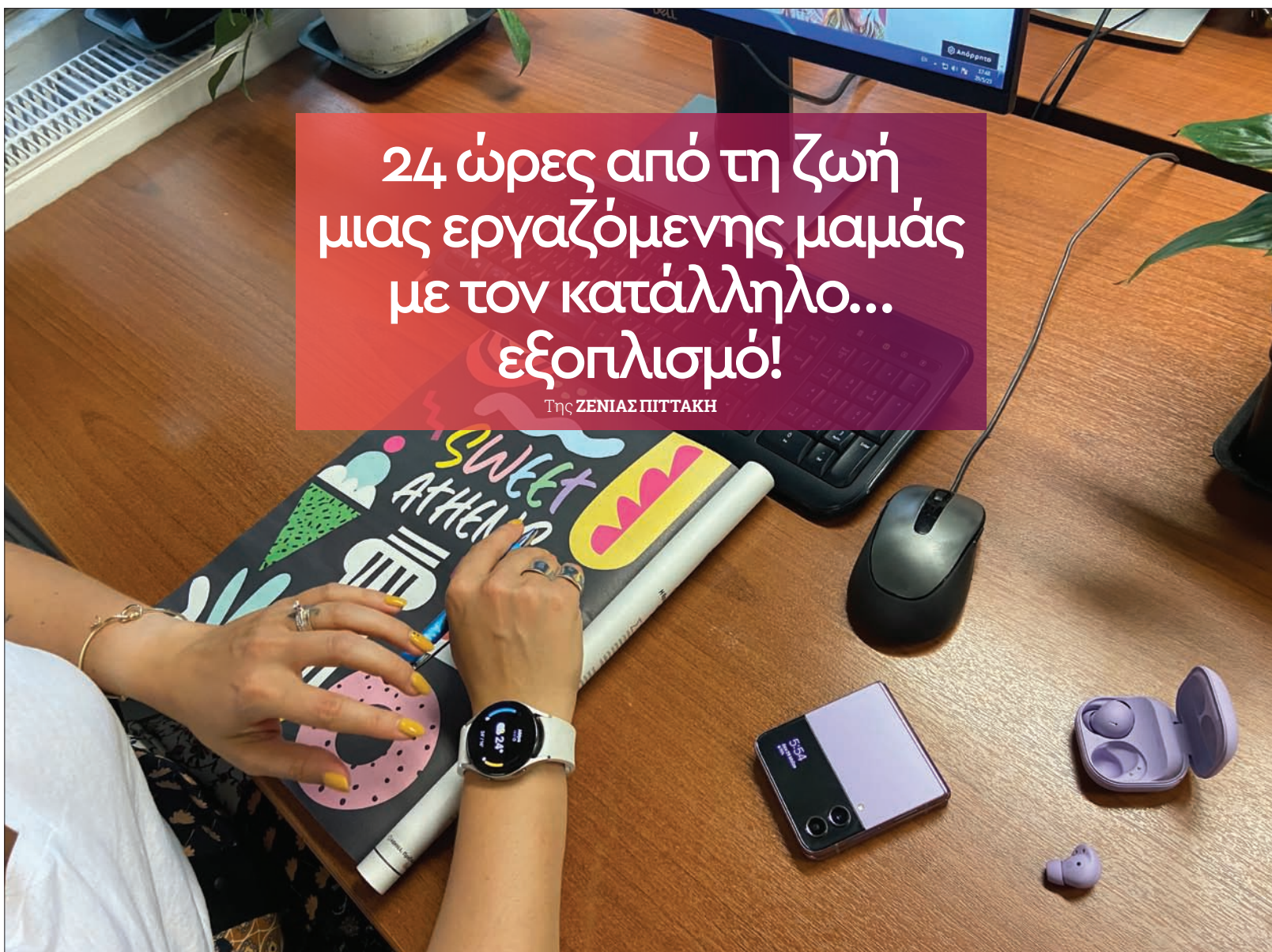
Η Danielle των New Jeans είναι το αερικό που επιλέχτηκε από τον νέο καλλιτεχνικό διευθυντή Ντάνιελ Λι ως ambassador του οίκου. Είναι μόλις 17 ετών και νεότερη παγκόσμια πρέσβειρα του βρετανικού brand, που με αυτή την κομβική συνεργασία είδε τα καρό διακριτικά του να γίνονται νεανική μανία και τον ηλικιακό μέσο όρο του πελατολογίου του να κατρακυλά από το κουτάκι των Boomers προς αυτά της Gen Z. Γεννημένη στην Αυστραλία από Καναδό πατέρα και Νοτιοκορεάτισσα μητέρα, η Danielle γεφυρώνει υποδειγματικά τα χαρακτηριστικά δύο ηπείρων. Πολυτάλαντη. Διαδραματίζει ρόλο-κλειδί στην πορεία των νεόφαντων New Jeans: είναι το «εύθραστο» μέλος του γκρουπ. Ασχολήθηκε με το μόντελινγκ, τη διαφήμιση και την τηλεόραση από μικρό παιδί. Οι φίλοι και οι οπαδοί της την αποκαλούν «Ηλιοτρόπιο». Σηκώνει φρύδι όχι όταν θυμώνει (ποτέ), αλλά όταν σκέφτεται.

YUJIN: FENDI

Στις 17 Ιανουαρίου του 2023 κυκλοφόρησε μια σειρά από φωτογραφίες που απαθανάτιζαν τη Yu-jin των IVE με ρούχα του Fendi. Οι φαν της δεν ένωσαν έκπληξη: η Κορεάτισσα μουσικός τιμούσε το brand φορώντας συστηματικά ρούχα και αξεσουάρ του, καθώς θεωρεί ότι ο Ιταλικός οίκος μόδας είναι συνώνυμο της δημιουργικότητας και του πειραματισμού. Η Αν Yu-jin, όπως είναι το πλήρες όνομά της, είναι το νεότερο μέλος της οικογένειας Fendi. Αποστολή της να φέρει ένα label που γεννήθηκε το 1925 κοντά σε ένα αναδυόμενο καταναλωτικό κοινό που γεννήθηκε μετά το 2000. Δύσκολο; Τίποτα δεν είναι δύσκολο για τη Yu-jin, που είναι στο μουσικό κορυμπέτι από τα 14 της, που παίζει πιάνο αλλά διακονεί τη hip hop, που μπορεί να τραγουδάει ανάποδα τους στίχους της, που ζυγίζει μόλις 48 κιλά αλλά έχει ψυχή, θηρίο. ❶

24 ώρες από τη ζωή μιας εργαζόμενης μαμάς με τον κατάλληλο... εξοπλισμό!

Της ΖΕΝΙΑΣ ΠΙΤΤΑΚΗ

Πόση ώρα κοιμήθηκα τώρα; Τρία τέταρτα από την τελευταία φορά που έκλαψε το μωρό; Το smartwatch δονείται στον καρπό μου υπενθυμίζοντάς μου ότι πήγε κιόλας 6.30. Κοιτάζω το μωρό που κοιμάται γαλήνια δίπλα, πατάω το «snooze» στην οθόνη αφής και σπκώνομαι πατώντας στις μύτες των ποδιών. Το Galaxy Watch5 της Samsung ίσως είναι το καλύτερο δώρο που μου πήρα τελευταία. Με ξυπνάει αποτελεσματικά αλλά αθόρυβα για τους άλλους, ενώ παρακολουθεί και την ποιότητα του ύπνου μου ώστε να ξέρω τι μπορώ να διορθώσω για να κοιμάμαι καλύτερα. Αν και είναι αρκετά προφανές τι με κρατάει ξύπνια τα βράδια αυτή την περίοδο, καλό είναι να ξέρω πόσες ώρες κοιμάμαι και τι είδους ύπνο κάνω. Οι καλύτερες νύχτες οδηγούν σε καλύτερες ημέρες και όταν το multitasking σου έχει γίνει τρόπος ζωής, όπως εμένα, οποιαδήποτε βοήθεια από την τεχνολογία είναι πολύτιμη.

Τσεκάρω τις ειδοποιήσεις στο Galaxy Z Flip4 από την εξωτερική οθόνη ενώ πιάνω τα μαλλιά μου αλογοουρά. Έξω έχει ήδη ξημερώσει και είμαι αποφασισμένη να προλάβω 3-4 γύρους στο κολυμβητήριο πριν πάω στο γραφείο. Μα, καινούργια γκριμάτσα είναι τώρα αυτή; Προλαβαίνω να μας βγάλω μια σέλφι χάρη στη FlexCam και στη hands-free εμπειρία κάμερας που

προσφέρει –γιατί δεν ξέρω αν έχεις δοκιμάσει να βγάλεις φωτογραφία με μωρό αγκαλιά, είναι challenging task όχι αστειά. Ρίχνω το Galaxy Z Flip4 στην τσέπη, ευτυχώς που διπλώνει και έχει το κατάλληλο μέγεθος, και με το παιδί αγκαλιά (πάντα!) μπαίνουμε στο αυτοκίνητο. Εκείνος θα πάει στον παιδικό και εγώ... παντού. Τσάντα, τσεκ. Κλειδιά, τσεκ. Galaxy Buds2 Pro, τσεκ. Όταν θέλεις να τα προλάβεις όλα και να έχεις και τα χέρια σου ελεύθερα, τα ασύρματα ακουστικά είναι ένα από τα καλύτερα πράγματα στα οποία μπορείς να επενδύσεις. Το πρώτο τηλεφώνημα της ημέρας σκάει πριν καν φτάσει η ώρα 8. Βλέπω στο Galaxy Watch5 την ειδοποίηση και απαντώ με ένα άγγιγμα στα Galaxy Buds2 Pro στο αυτί μου. Φιλάω το μωρό, δίνω την τσάντα του στη δασκάλα και μπαίνω ξανά στο αμάξι. Μέχρι να βουτήξω στην πισίνα, το Galaxy Watch5 έχει γράψει ήδη 2.500 βήματα και κάψιμο 60 θερμίδων. Καλά πάει αυτό.

Στο δρόμο για το γραφείο, κάνω μια στάση να πάρω καφέ. Απαντώ στο τρίτο στη σειρά τηλεφώνημα της ημέρας, χωρίς να βγάλω το κινητό από την τσέπη μου. Οι ώρες περνούν γρήγορα, είναι εύκολο να χάσεις την αίσθηση του χρόνου όταν πνίγεσαι στη δουλειά. Οι ειδοποιήσεις στο Galaxy Watch5 μου θυμίζουν να πω νερό, να σπκωθώ να περπατήσω λίγο για να ξεπιαστώ, να πάρω τηλεφώνημα το γιατρό, να μην ξεχάσω εκείνη την παρουσίαση μετά τη δουλειά. Την ώρα του meeting αφήνω το κινητό στο γραφείο μου στην άλ-

λη αίθουσα, αλλά χάρη στη σύνδεσή του με το Galaxy Watch5 μπορώ να βλέπω όλες τις ειδοποιήσεις ώστε να μη χάσω κάποιο σημαντικό τηλεφώνημα, είτε συνεργάτη είτε που αφορά το παιδί μου – οι μαμάδες δεν έχουν ποτέ offline χρόνο άλλωστε. Και όταν χρειαστώ λίγη απομόνωση από τη φασαρία του γραφείου για να τελειώσω εκείνο το κείμενο για το τεύχος που κλείνει, τα Galaxy Buds2 Pro μου το προσφέρουν χάρη στο 24bit Hi-Fi ήχο. Κι αν χρειαστεί να απαντήσω σε κάποια κλήση, η τεχνολογία ANC εντοπίζει και εξαλείφει τους περισσότερους εξωτερικούς ήχους ώστε να με ακούνε πεντακάθαρα στην άλλη γραμμή.

Κάπου αργά το βράδυ πια, αράζω στον καναπέ για να χαζέψω λίγο στα social media. Ίσως ανεβάσω και εκείνη την ωραία φωτογραφία που βγάλαμε το Σάββατο το βράδυ από το Λυκαβηττό. Το Nightography την έκανε να φαίνεται σαν επαγγελματική, οπότε είμαι σίγουρη ότι θα ενθουσιαστούν όλοι! Α, και πριν κοιμηθώ να αλλάξω το καντράν του Galaxy Watch5, εκείνο με τα κινούμενα λουλούδια είναι τέλειο τώρα που καλοκαιριάζει. Αύριο θα ξεκινήσει άλλη μια πλήρης από υποχρεώσεις και γεμάτη προκλήσεις ημέρα και νιώθω μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση ξέροντας ότι έχω τα κατάλληλα... εργαλεία. Εκπληκτικά μόνα τους, απίστευτα μαζί και κάνουν τη ζωή μου πολύ πιο εύκολη σε κάθε βήμα.

Διαφημιστική καταχώρηση της Samsung Electronics Ελλάς Μ.Α.Ε.

Donatella

VERSACE

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΘΡΥΛΙΚΗΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

Απρίλιος 1997. Η Donatella στο πάρτι που δόθηκε στο Cotton Club του Χάρλεμ στη Νέα Υόρκη με αφορμή την καμπάνια του Οίκου που είχε φωτογραφήσει ο Herb Ritts για το τεύχος της Vogue.

© CATHERINE MCGANN/GETTY IMAGES

Η

DONATELLA VERSACE ΣΤΙΣ 2 ΜΑΪΟΥ ΕΚΛΕΙΣΣΕ ΤΑ 68 ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑ. ΟΛΑ ΟΣΑ ΠΕΡΑΣΕ Η ΙΔΙΑ ΚΑΙ Ο ΟΙΚΟΣ ΤΩΝ **VERSACE** ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΧΑΡΑΧΤΕΙ ΣΤΗ ΜΑΡΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ, ΑΛΛΑ ΔΥΟ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΑΝΑΛΛΟΙΩΤΑ: Η FASHION ANIMAL ΨΥΧΗ ΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΝΤΟΤΙΝΑ ΞΑΝΘΟ ΜΑΛΛΙ ΤΗΣ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΧΡΩΣΤΑΕΙ ΣΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΤΗ ΤΟΝ ΑΔΕΡΦΟ ΤΗΣ **GIANNI**, ΟΠΩΣ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΑΛΛΑ.

Η Patty Pravo και το χαλασμένο Fiat

Ο Gianni Versace κάποτε είχε πει: «Αν παντρευτώ ποτέ μου θα πάρω ένα κορίτσι που να μοιάζει με την Donatella». Βέβαια, το πώς έμοιαζε η κατά 8 χρόνια μικρότερή του αδερφή, ήταν καθαρά δικό του δημιούργημα από τότε που ήταν μικρά και αχώριστα στα παιχνίδια τους. Ο Gianni έβαλε την Donatella να κάνει το μαλλί της τόσο ξανθό-άσπρο και τόσο ίσιο όσο του ινδάλματός του, της τόσο-κουλ-στη-δεκαετία-του-'70 τραγουδίστριας Patty Pravo. Ο Gianni είχε τη δική του bambola, την αδερφή του, και την έντυνε: πλατφόρμες, τζιν, κατάμαυρη σκιά γύρω από τα μάτια, ακριβώς όπως απαιτούσε η ντίσκο σκηνή στο μοναδικό κλαμπ στη μικρή πόλη Reggio di Calabria στη Νότια Ιταλία, όπου ζούσανε.

Η Donatella, εκτός από τον Gianni είχε άλλα δύο μεγαλύτερα αδέρφια, τον Santo, ο οποίος αργότερα θα γινόταν το τρίτο σκέλος των επιχειρήσεων Versace, και την Tina η οποία πέθανε σε ηλικία 12 ετών από τέτανο. Ο πατέρας τους, Antonio, είχε μια οικογενειακή επιχείρηση εξόρυξης άνθρακα και η μητέρα τους, Francesca, ήταν μοδίστρα σε μια εταιρία μόδας πριν δημιουργήσει τη δική της μπουτίκ μόδας με την ονομασία Elle, κάτω ακριβώς από το σπίτι της οικογένειας.

Ο νεαρός Gianni βοηθούσε τη μητέρα παίρνοντας το φέρι-μποτ για Μεσίνα από όπου έφερνε για την μπουτίκ τα πιο ωραία και ασυνήθιστα υφάσματα. Η μαμά Francesca, πριν πάρει το ψαλίδι για να τα κόψει, πάντα έλεγε μια προσευχή. Τα λογιστικά του μαγαζιού τα κρατούσε ο Santo που σπούδαζε διοίκηση επιχειρήσεων στο Πανεπιστήμιο της Μεσίνα.

Η Donatella, που αργότερα θα ξεκινούσε να σπουδάζει γλώσσες με προοπτική να γίνει δασκάλα, ήταν το μικρό και πιο κακομαθημένο παιδί της οικογένειας, όπως λέει η ίδια. «*Ημουν όμως και το πιο καλοντυμένο κορίτσι της πόλης*» προσθέτει. Η πιο χαρακτηριστική ανάμνηση που έχει από τα παιδικά της χρόνια είναι όταν ο Gianni την έβαλε να κλέψει χρήματα από το πορτοφόλι της μητέρας τους και τα κλειδιά του αυτοκινήτου από το παντελόνι του πατέρα τους για να πάνε στη Σικελία να δούνε τη συναυλία της Patty Pravo. Το γαλάζιο κονβέρτιμπλ Fiat όμως δεν ξεκινούσε με τίποτα και ο Gianni πίεζε τη μικρή Donatella να ανοίξει το καπό για να δει τι συμβαίνει. «*Είσαι τρελός; Δεν το κάνουν εγώ αυτό*».

Κάτι να γυαλίζει

Δέκα χρόνια μετά, ο Gianni ξεκινούσε την καριέρα του σαν σχεδιαστής μόδας στο Μιλάνο με τη μικρή του αδερφή πάντα στο πλάι του, «*μούσα και καλύτερή του σύμβουλο*». Ο ηθοποιός Rupert Everett, φίλος των Versace, χαρακτήρισε αυτή την παθιασμένη και φλογερή σχέση τους ως «*κλείδωμα ενεργειακών πεδίων*». Το 1976, και ο Santo ενώθηκε με τα αδέρφια του στο Μιλάνο. Οι τρεις τους ταξίδεψαν στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1977 σε μια περιδεία τριών εβδομάδων αναζητώντας αγοραστές, εν αναμονή της έναρξης της επωνυμίας Versace. Και βρήκαν.

Η μάρκα Versace ιδρύθηκε το 1978, με την Donatella να εργάζεται ως αντιπρόεδρος, αν και συνεργαζόταν με τον Gianni σε όλα τα έργα, ειδικά στο στάιλινγκ, στη δημιουργία της εικόνας της μάρκας και στον σχεδιασμό

“

Το 1983, ο Beck παντρεύτηκε την Donatella και τρία χρόνια αργότερα η Donatella γέννησε μια κόρη, την Allegra, την οποία ο Gianni αγαπούσε σαν δικό του παιδί

”

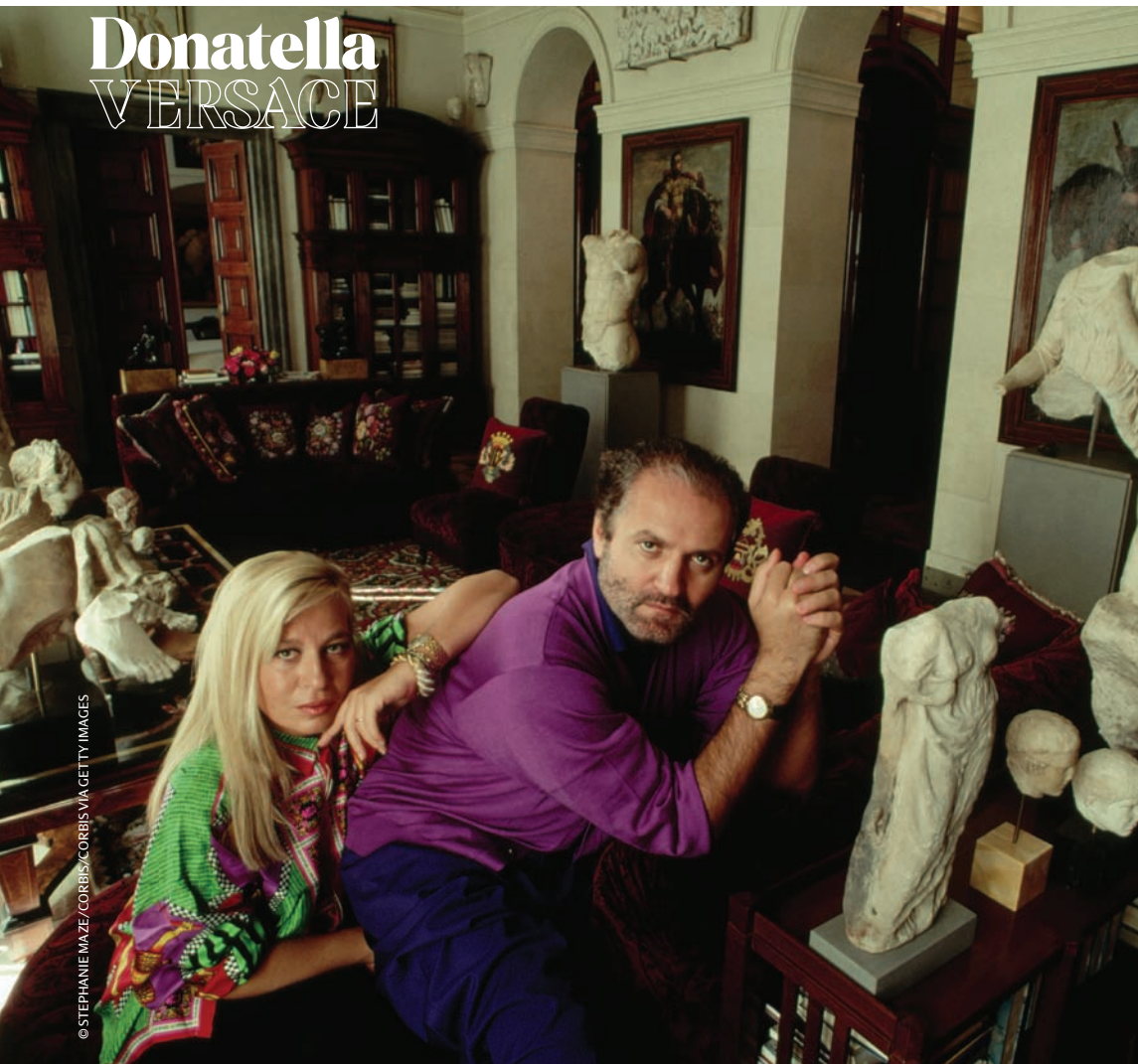
των αξεσουάρ, των παπουτσιών και των τσαντών. Το 1982, ο Gianni έστειλε την Donatella σε μια δημοπρασία όπου έβαλε τη νικητήρια προσφορά στο palazzo στη Via Gesù 12 στο Μιλάνο που θα γινόταν η έδρα και ο εκθεσιακός χώρος των Versace. Τα αδέρφια Versace συνέχιζαν να παρτάρουν αλλά και να εργάζονται μαζί – απλώς αυτό που είχε αλλάξει ήταν το σκηνικό: οι επαρχιακές ντίσκο κάτω από τα αστέρια στις παραλίες της Ιταλίας έγιναν μια τεράστια, κομψή οικογενειακή βίλα στη λίμνη Κόμο, το ανακτορικό διαμέρισμα στη Via Gesù στο Μιλάνο και, φυσικά, η μοιραία Casa Casuarina, η βίλα στο Μαϊάμι μπροστά στα σκαλοπάτια της οποίας θα έχανε τη ζωή του ο Gianni. Ο Malcolm McLaren περιέγραψε κάποτε την Casa Casuarina ως «*ένα ντεμιμόντο (ιστέκι γυναικών αμφίβολης κοινωνικής θέσης και ηθικής του 19ου αιώνα) εκπληκτικής και οργιαστικής μεγαλοπρέπειας*». Ο McLaren, ο άνθρωπος που εμπνεύστηκε και δημιούργησε τους Sex Pistols είχε αρχίσει ήδη να διαβλέπει πόσο αναχρονιστική φαινόταν αυτή η επιδείξη πλούτου στη νέα εποχή που ξεκινούσε.

Τα σχέδια του Gianni από τα πρώτα του βήματα στο Μιλάνο μέχρι τη θεαματική επιτυχία της φίρμας, ήταν πάντα «κάτι να γυαλίζει». Φορέματα κοντά, στενά και γυαλιστερά, εμπνευσμένα, όπως έλεγε ο ίδιος, από τις Ιταλίδες πόρνες του νότου που σόκαραν το βαρύ ιταλικό στερέωμα μόδας, αλλά γρήγορα έγιναν επιτυχία στη σκηνή των νυχτερινών κέντρων. Οι συντάκτες μόδας και οι έμποροι λιανικής έβρισκαν τα ασημένια μεταλλικά μίνι φορέματα, τα φανταχτερά κεντήματα, τις χάντρες, τα μεταλλικά διακοσμητικά και τις μαύρες δερμάτινες φούστες του Versace «*χυδαία*» –ήταν το απόλυτο αντίθετο του «*ήσυχου chic*» του Armani και της συγκρατημένης κομψότητας του Valentino–, αλλά τι να γίνει; Έδειχναν φανταστικά στις βιτρίνες και στις σελίδες των περιοδικών. Μέσα σε λίγες σεζόν, ο Versace έκανε το «*γυαλιστερό κακόγουστο*» όχι μόνο αποδεκτό από το καθεστώς της Μόδας, αλλά και αξιοζήλευτο. Οι πωλήσεις του πρώτου έτους ήταν περίπου 15 εκατομμύρια δολάρια. Μέσα σε 10 χρόνια έφτασαν τα 353 εκατομμύρια δολάρια.

Το 1989, ο Gianni αφιέρωσε το νέο άρωμα Blonde στην Donatella και της εμπιστεύτηκε τη σειρά *Versus diffusion* – χαρίζοντάς της ένα δαχτυλίδι με ένα κίτρινο διαμάντι. Υποτίθεται ότι το άρωμα είναι κατάλληλο για ξανθές (ή όσες νιώθουν ξανθές) και για άλλες γυναίκες που δεν μπορούν να του αντισταθούν. Η αλήθεια είναι πως μυρίζει πολυτέλεια, ακόμα και με το διακοσμητικό κεφάλι της Μέδουσας στη μέση του μπουκαλιού, που υπόσχεται ότι αυτό το αφροδισιακό στο δέρμα σας θα σας κάνει πολύ αισθησιακή.

Στην καρδιά της φιλοσοφίας των Versace είναι ότι όταν δείχνεις σέξι, μπορείς να αποκτήσεις ό,τι θέλεις, άρα καλύτερα να ξοδέψεις 1.000 ευρώ για ένα σέξι, κοκτέιλ φόρεμα που θα σου τα επιστρέψει, παρά για ένα θλιμμένο, σικατό, ρούχο από κασμίρι. Η γραμμή αυτή –sex and success– πέρασε και σε όλη τη σειρά των αντικειμένων Versace, από πετσέτες θαλάσσης μέχρι μπρελόκ για τα κλειδιά.

Donatella VERSACE

© STEPHANIE MAZE/CORBIS/CORBIS VIA GETTY IMAGES

Η Donatella με τον αδελφό της Gianni ποζάρουν ανάμεσα στα εκπληκτικά έργα τέχνης που διέθεταν στο σπίτι τους στο Μιλάνο.

© MATTEO BAZZI/EPA

Με τον σύζυγό της Paul Beck και τα παιδιά τους Allegra και Daniel φθάνουν στη Σκάλα του Μιλάνου τον Ιούλιο του 2007 για να παρακολουθήσουν παράσταση του Maurice Bejart αφιερωμένη στη 10η επέτειο από τον θάνατο του Gianni Versace.

Versace vs Versace

Το 1996 και στις αρχές του 1997, με τον Gianni να αναρρώνει από καρκίνο στο αριστερό αυτί, η Donatella ανέλαβε μεγάλο μέρος της ευθύνης για τον οίκο Versace. Όπως είχε πει η ίδια: «Τα δύο τελευταία χρόνια της ζωής του Gianni, πήγαινα στο διαμέρισμά του, του έδειχνα τα έργα, έπαιρνα την έγκρισή του, αλλά είχα και τη διεύθυνση της εταιρίας επειδή ο ίδιος δεν εμφανιζόταν». Όταν όμως ο Gianni ανέλαβε ξανά το τιμόνι, αρκετούς μήνες αργότερα, οι σχέσεις μεταξύ των δύο ήταν πιο τεταμένες από ποτέ. Η Donatella απολάμβανε τη νέα της δύναμη και αργότερα παραδεχόταν ότι «ήταν δύσκολο να το παρατήσω». Πριν από την επιδείξη του Gianni τον Ιούλιο του 1997, φίλοι λένε ότι οι δυο τους είχαν έναν τρομερό καβγά. Η Donatella έκανε το στάιλινγκ στο look των μοντέλων και ο Gianni το μισούσε. «Αρκετά!» ούρλιαζε, «Οι γυναίκες θέλουν να είναι όμορφες, όχι έτσι!» Ο Gianni εκτιμούσε τις κριτικές της για τα σχέδιά του, αν και προτιμούσε ένα πιο μπαρόκ στιλ από τον μιμαλισμό που ήθελε η Donatella. Ο Gianni, λένε οι φίλοι, συχνά φώναζε: «Donatella, θέλεις να σκοτώσεις το πνεύμα μου; Την επιτυχία μου;»

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, ένα άλλο πρόσωπο μπήκε σε αυτό το ταμπελό. Ο Gianni γνώρισε σε ένα κάστινγκ έναν Αμερικάνο –μοντέλο, με θεαματικό κορμί–, τον Paul Beck, και έγιναν καλοί φίλοι. Το 1983, ο Beck παντρεύτηκε την Donatella και τρία χρόνια αργότερα η Donatella γέννησε μια κόρη, την Allegra, την οποία ο Gianni αγαπούσε σαν δικό του παιδί. «Ο Gianni έβλεπε την Allegra ως προβολή του εαυτού του», είχε πει η Donatella – πολύ δικαιολογημένο αφού έβλεπε και την Donatella ως δικό του δημιουργημα. Το 1989 γεννήθηκε και ο μικρός γιος της οικογένειας, ο Daniel – όνομα εμπνευσμένο από το ομώνυμο τραγούδι του Elton John, που ήταν πιστός φίλος της οικογένειας. Λίγα χρόνια αργότερα, η Donatella και ο Paul πήραν διαζύγιο.

Χωρίς τον Gianni

Ο Gianni δολοφονήθηκε στις 15 Ιουλίου 1997, στα σκαλοπάτια της Casa Casuarina, στο Μαϊάμι. Ο δολοφόνος Άντριου Κιουνάναν, ένας σιριαλ κίλερ που δεν είχε καμία σχέση με τον Versace, ήταν εξαφανισμένος για μέρες. Όταν τελικά τον βρήκε η αστυνομία είχε αυτοκτονήσει. Στη διαθήκη του, ο Gianni έδινε το 30% στον Santo, στην ανιψιά του Allegra το 50% και στον Daniel τη συλλογή του με έργα τέχνης που, όπως γράφτηκε, έφτανε τα 43 εκατομμύρια ευρώ. (Η Allegra έγινε 18 το 2004 και εισέπραξε ένα ποσό που υπολογίζεται σε 500 εκατομμύρια δολάρια. Τώρα είναι η διευθύντρια της εταιρίας και ζει στη Νέα Υόρκη ως κατασκευάστρια θεατρικών κοστούμιών). Η Donatella, συντετριμμένη, αποφάσισε να συνεχίσει το έργο του αδερφού της. Μόλις λίγες μέρες μετά τον θάνατό του ανέλαβε την καλλιτεχνική διεύθυνση του οίκου. Ανησυχώντας για την ασφάλεια της κόρης της, είχε απομακρύνει την Allegra από τα φώτα της δημοσιότητας και έχει προσλάβει σωματοφύλακες για να την προστατεύουν από τους παπαράτσι. Ο Beck είχε επίσης αποσυρθεί από τη δημόσια θέα. Φίλοι και συνάδελφοι λένε ότι η Donatella και ο Santo μάλωναν ασταμάτητα. Όσο για το στιλ των συλλογών, εκεί που ο Gianni προτιμούσε τα τολμηρά βασικά χρώματα με φανταχτερές χάντρες ή στρας, η Donatella προτιμά τα floral prints και τις θηλυκές αποχρώσεις. Αναλαμβάνοντας πλήρως την εταιρία, αντικατέστησε δεκάδες από τους μακροχρόνιους υπαλλήλους του αδερφού της –συμπεριλαμβανομένου και του συντρόφου του για περισσότερο από μια δεκαετία– με φρέσκους βοηθούς που μόλις είχαν βγει από τις σχολές μόδας ή είχαν φύγει από τους οίκους μόδας του Παρισιού. Εδίωξε ακόμα και τον θρυλικό φωτογράφο μόδας Richard Avedon, που φωτογράφιζε τις καμπάνιες του οίκου από την ίδρυσή του, το 1978, και προσέλαβε το καινούργιο αγαπημένο παιδί της μόδας, τον Steven Meisel. Μετά τον θάνατο του Gianni, οι Versace χτυπήθηκαν με έναν τερατώδη φόρο κληρονομιάς. Για να τον πληρώσουν, έλαβαν ένα πενταετές ομόλογο 100 εκατομμυρίων δολαρίων που εκδόθηκε από τη Morgan Stanley. Όμως τα

1997

1999

2001

2002

2004

2008

2017

υπερ-πλούσια πάρτι και οι εξωφρενικές διακοπές συνεχίστηκαν. Κάποιος εκ των έσω είπε ότι «υπήρχε μηδενικός έλεγχος δαπανών στην εταιρία και ο τρόπος ζωής ήταν απολύτως, θετικά παράλογος. Τα κέρδη μειώθηκαν, αλλά ο τρόπος ζωής παρέμεινε ο ίδιος».

Σύντομα, ο Giancarlo di Risio, το αφεντικό της Fendi, προσλήφθηκε ως διευθύνων σύμβουλος. Η Donatella είπε ότι αφού ο di Risio κοίταξε πού κατευθύνεται η εταιρία, της είπε: «Αυτό το πράγμα δεν πρόκειται να λειτουργήσει. Περθαίνει». Η εταιρία έμοιαζε να κάνει τρελαμένα ζιγκ-ζαγκ, γραμμές ρούχων άνοιγαν και έκλειναν, οι συλλογές άλλοτε άλλαζαν από ακριβό σε φθινό και το αντίθετο και, φυσικά, οι καταναλωτές βρίσκονταν σε σύγχυση.

Σε λιγότερο από τρεις μήνες μετά τον θάνατο του Gianni, στο Παρίσι –στο Hôtel Ritz–, η Donatella υποκλινόταν γεμάτη δάκρυα σε ένα κοινό που χειροκροτούσε όρθιο την πρώτη της επίδειξη ως σχεδιάστριας – μία επίδειξη όπου τα μοντέλα περπατούσαν σε μία γυάλινη γέφυρα κατασκευασμένη πάνω από την πισίνα του ξενοδοχείου. Η ευτυχισμένη Donatella δεν φανταζόταν ότι η μόδα είναι εύθραυστη σαν γυαλί και το κοινό της αλλοπρόσαλλο: την αγνόησε τόσο σύντομα όσο την αποθέωσε.

Παράλληλα, η πίεση για τη διάσωση του ονόματος και της επιχείρησης Versace είχε γίνει υπερβολική. Το 2004, η καριέρα της Donatella ως party animal σταμάτησε απότομα όταν παραδέχτηκε τον εθισμό της στην κοκαΐνη. Η απόφασή της να προχωρήσει σε αποτοξίνωση τον Ιούλιο του 2004 ήταν ένα σημείο καμπής για την εταιρία. Πατί η Donatella ήταν μία βόμβα. Όλο και πιο διεκπεραιωτική, χωρίς να σχεδιάζει η ίδια αλλά επιβλέποντας ομάδες νέων σχεδιαστών και κάνοντας παρατηρήσεις, ξεσπώντας επάνω τους και απαιτώντας δαπανηρές αλλαγές την τελευταία στιγμή. Οι υπάλληλοί της τη φοβόντουσαν και την απέφευγαν όσο μπορούσαν. «Είχε γίνει ένα άσχημο τέρας που δεν ήθελες να το πλησιάσεις», θυμόταν ένας τους.

Bitch, I'm Donatella

Η Donatella, μαζί με τον αδερφό της Gianni, πιστώνεται ευρέως για το φαινόμενο των supermodel της δεκαετίας του 1990, ρίχνοντας στην πασαρέλα μοντέλα από editorials όπως η Naomi Campbell, η Claudia Schiffer και η Linda Evangelista, ενώ η κορυφαία πελάτισσά τους ήταν η πριγκίπισσα Νταϊάνα. Παράλληλα, η Donatella έφερε και ένα είδος «ροκ» δουλεύοντας με πελάτισσες όπως η Madonna και η Elizabeth Hurley. Άλλωστε στις διαφημιστικές καμπάνιες του Versace έχουν εμφανιστεί η Madonna, η Courtney Love, η Christina Aguilera, ο Jonathan Rhys Meyers, η Demi Moore, η Nicki Minaj, η Beyoncé και η Lady Gaga (η οποία έγραψε και τραγούδι αφιερωμένο στη Donatella, το 2013, στο άλμπουμ της «Artpop», όπου τραγουδάει: «Είμαι ξανθιά. Είναι αδύνατη. Είμαι πλούσια και είμαι και λίγο σκύλα»).

Ίσως η πιο ιστορική στιγμή στην ποπ πλευρά της Donatella είναι το περίφημο, σούπερ-αποκαλυπτικό Πράσινο Φόρεμα γνωστό και ως «Jungle-Dress» που φόρεσε η Jennifer Lopez στα 42α βραβεία Grammy το 2000. Το φόρεμα ήταν από την ανοιξιάτικη συλλογή pre-t-a-porté του 2000 και το είχε φορέσει P!N η Spice Girl, Geri Halliwell – αλλά η J-Lo το έκανε διάσημο. Τόσο διάσημο που ο πρόεδρος της Google αποκάλυψε ότι εξαιτίας αυτού του φορέματος, η Google ξεκίνησε την υπηρεσία Google Images αφού εκατομμύρια άνθρωποι ακαριαία άρχισαν να ψάχνουν φωτογραφία του Πράσινου Φορέματος.

Το 2018 ανακοινώθηκε ότι η Michael Kors Holdings Ltd. εξαγόρασε την επιχείρηση για περίπου 2 δισεκατομμύρια δολάρια, αν και η Donatella συνέχισε «να νηγείται του δημιουργικού οράματος της εταιρίας».

Ακόμα, άρχισε να σχεδιάζει και να επιμελείται ακίνητα όπως το συγκρότημα διακοπών Palazzo Versace Australia στην Gold Coast, στο Queensland της Αυστραλίας, το Palazzo Versace Dubai, του δεύτερου ξενοδοχείου Palazzo Versace, που άνοιξε τον Νοέμβριο του 2016. Σχεδίασε επίσης ένα Mini Cooper για το Life Ball. Έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία μόδας και συνεχίζει ακόμα

© RON GALELLA COLLECTION VIA GETTY IMAGES

Με τον Elton John τον Μάρτιο του 1999 στην Καλιφόρνια

Με την Jennifer Lopez ντυμένη με το περίφημο πράσινο jungle dress, στα βραβεία Grammy το 2000

Με τον πρίγκιπα Κάρολο σε φιλανθρωπική εκδήλωση το 1999

“

Έχει ακόμα το ίδιο μαλλί, τα «αόρατα» φρύδια και το βαρύ μακιγιάζ που είχε από μικρή

”

ένα φιλανθρωπικό έργο που είχε ξεκινήσει βοηθώντας πολλά ανθρωπιστικά ιδρύματα.

Η Donatella έχει σκούρο olive skin δέρμα, πάντα μαυρισμένο από τον ήλιο της Ιταλίας. Είναι μικροσκοπική, γυμνασμένη, με καμπύλες και της αρέσει να ντύνεται με στενά μαύρα παντελόνια και μαύρα στενά τοπ. Έχει ακόμα το ίδιο μαλλί, τα «αόρατα» φρύδια και το βαρύ μακιγιάζ που είχε από μικρή – στην ουσία παραμένει μία ρέπλικα της Patty Pravo. Όταν τη ρώτησαν αν φοράει κάτι διαφορετικό ποτέ, απάντησε: «Εγώ; Σε λουλουδάτα φορέματα; No, no, no. Δεν ταιριάζει στην προσωπικότητά μου. Δεν φοράω ρούχα που είναι γκέρλι, γιατί εγώ δεν είμαι γκέρλι».

Είναι όμως μία λαμπερή γυναίκα με «διαβολικό» αέρα. Πίνει τον καφέ της μόνο σε πολυτελές ροζ-χρυσό πορσελάνο φλιτζάνι της σειράς Versace και, πριν σταματήσει να καπνίζει, έβαζε να τυλίγουν το πανταχού παρόν πακέτο των τσιγάρων της με χαρτί ροζ-χρυσό περιτυλίγματος, με το μονόγραμμα DV, γιατί «δεν ήθελε να βλέπεις τις φωτογραφίες του Υπουργείου Υγείας για τις βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος». Φυσικά ο αναπτήρας της ήταν καλυμμένος σε όλη του την επιφάνεια με πετράδια που θα μπορούσαν να είναι και διαμάντια, γιατί «έτσι το κάνει η Donatella». ❶

Η ήσυχη μόδα “STEALTH- LUXE”

Το αθόρυβο σtil κυριαρχεί στις πασαρέλες και στις τηλεοπτικές οθόνες: ήρθε το τέλος της κραυγαλέας επίδειξης πλούτου στο ντύσιμο;

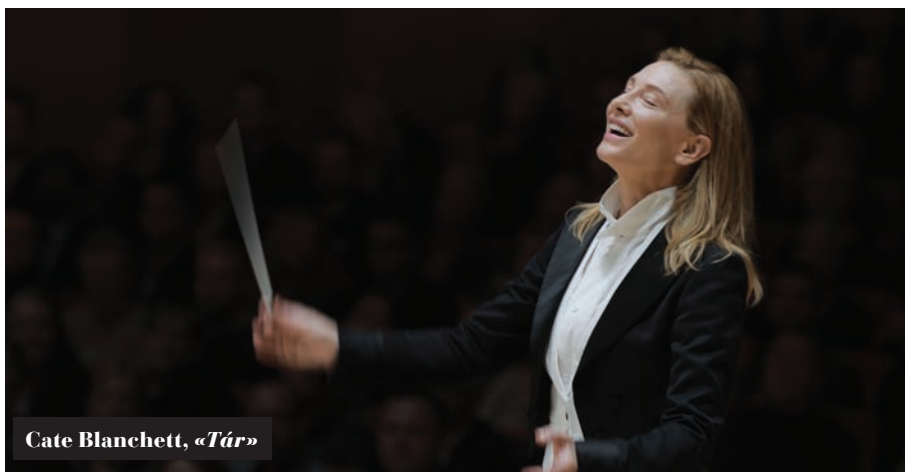
Της **ΤΑΝΙΑΣ ΔΕΛΗ**

Gwyneth Paltrow

© GETTY IMAGES

Sarah Snook, «Succession»

Cate Blanchett, «Tár»

© MAX MARA

Αν ονειρεύεστε μια τσάντα αξίας 3.000 ευρώ, είστε αφόρτα passé. Από τότε που οι σύγχρονοι δισεκατομμυριούχοι άρχισαν να κυκλοφορούν με σαγιονάρες, δημιουργήθηκαν δύο νέες τάσεις στη μόδα: το να ντύνεται κανείς ακριβά αλλά τα ρούχα να μη δείχνουν την τιμή τους και το να ντύνεται μινιμαλιστικά, π.χ. με τζιν, μακό και αθλητικά παπούτσια. Πράγματι, στα κόκκινα χαλιά των τελετών, βλέπουμε διάφορες τρέλες και υπερβολές: όμως, στην τρίτη δεκαετία του 21ου αιώνα, αυτό που κάνει εντύπωση δεν είναι η εξτραβαγκάντσα, είναι η απλότητα και η κομψότητα που αναδεικνύει τα χαρακτηριστικά της κάθε προσωπικότητας.

Στην τηλεοπτική σειρά «Succession» του HBO, η Shiv Roy, την οποία υποδύεται η Sarah Snook, κάνει μια masterclass στο stealth-luxe ντύσιμο: το τραπεζικό της υπόλοιπο είναι μερικά δισεκατομμύρια, δεν χρειάζεται να εντυπωσιάσει κανέναν. Σε τέσσερις σεζόν, το «Succession» μάς έδωσε μια εικόνα του τρόπου ζωής των πλουσιότερων ανθρώπων στις ΗΠΑ. Αυτό το λεπτό κοινωνικό στρώμα –το 0,01% του πληθυσμού– διαφοροποιείται ακόμα κι από τους πολυεκατομμυριούχους που τείνουν να πετάνε λεφτά από 'δω κι από 'κει κάνοντας θόρυβο. Η ηρωίδα της σειράς μπορεί να αγοράσει οποιοδήποτε φόρεμα υψηλής ραπτικής, συνήθως όμως διαλέγει ένα little black dress ή καφέ παντελόνι και μεταξωτό πουκάμισο: το στιλ της είναι χαμηλών τόνων, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν κοστίζει ακριβά. Όπως είπε στο περιοδικό *Vogue* η Colleen Morris-Glennon, ενδυματολόγος στην τηλεοπτική σειρά «Industry» –άλλη μια παραγωγή για υπερπλούσιους–, όσο πλουσιότερος είναι κάποιος, τόσο πιο δύσκολα τον ξεχωρίζεις από το πλήθος: «Το τελευταίο άτομο που θα νόμιζες ότι είναι δισεκατομμυριούχος είναι δισεκατομμυριούχος».

Stealth-luxe στιλ έχει και ο χαρακτήρας της Cate Blanchett στην πρόσφατη ταινία «Tár»: η Lydia Tár είναι διάσημη διευθύντρια ορχήστρας που ντύνεται άψογα με κομμάτια των οίκων Margaret Howell, Max Mara, The Row και Dries van Noten. «Ήθελα να φτιάξω κοστούμια που δεν θα τα προσέξει κανείς» είπε η ενδυματολόγος Bina Daigeler. Το συγκρατημένο στιλ της Tár την ανέδειξε σε fashion icon: στιβαρό, σοβαρό, άνετο, δυναμικό – κάθε άλλο παρά φανταχτερό. Συμπτωματικά, στις πρόσφατες εμφανίσεις της Gwyneth Paltrow στην αίθουσα του δικαστηρίου (για μια γελοία υπόθεση) συζητήθηκαν τα σύνολα σε γήινους τόνους: κρεμ

και κασμίρι πλεκτό από τον ιταλικό οίκο Loro Piana, πρασινωπό, μάλλινο παλτό από τον The Row, γκρι παντελόνι με διπλό ρεβέρ, μπότες Prada, αξεσουάρ Proenza Schouler και του δικού της brand, της Goop.

Ο πλούτος χαμηλών τόνων δεν είναι βεβαίως κάτι καινούργιο. Ανέκαθεν, οι άνθρωποι που δεν ήταν νεόπλουτοι, πίστευαν στην αξία της διακριτικότητας. Αλλά υπάρχει αυθεντική διακριτικότητα και διακριτικότητα που τελικά αποκαλύπτει ότι κάποιος είναι πάρα πολύ πλούσιος. Όπως έγραφε το 1899 ο Thorsten Webber στο βιβλίο του «Η θεωρία της αργόσχολης τάξης»: «η επιδεικτική κατανάλωση μπορεί να ευνοήσει την απόκτηση θέσης και φήμης στην κοινωνία». Έτσι, οι νεόπλουτοι έχουν περισσότερες πιθανότητες να επιδοθούν σε τέτοια συμπεριφορά. Αν έχεις συνηθίσει να έχεις χρήματα, δεν τα επιδεικνύεις.

Η μόδα είναι ένα ισχυρό εργαλείο επικοινωνίας – όπως κάθε γλώσσα, εκτός και αν τη μιλάμε άπταιστα, μπορεί να οδηγήσει σε παρεξηγήσεις και παρερμηνείες των αποχρώσεων. Το stealth-luxe ντύσιμο δείχνει ότι το άτομο ξέρει ποιο είναι και σε ποια κοινωνική ομάδα ανήκει. Έτσι, φοράει ρούχα που δεν φωνάζουν, αλλά ψιθυρίζουν: αν και δίνουν πληροφορίες επιρροής και αξίας, δεν κάνουν δηλώσεις. Τα πολυτελή υλικά και η διακριτική χρωματική παλέτα, όπως εκείνη της κολεξιόν Camelocracy του οίκου Max Mara, είναι μια τάση που συνθέτει το εν λόγω look.

Στο TikTok, το hashtag #stealthluxe συγκεντρώνει εκατομμύρια προβολές, με τους στιλίστες μόδας να αναλύουν πώς να επιτύχουμε εμφάνιση «stealth wealth» με λιγότερα χρήματα. Όσο αναίσθητη και αν είναι μερικές φορές η μόδα, εναρμονίζεται με την κοινωνική δυναμική: σε εποχές οικονομικής κρίσης, οι επώνυμες μάρκες προτείνουν συγκρατημένα και άψογα κομμένα ρούχα: όχι casual, αλλά ούτε κλιδάτα – η περίοδος που διερχόμαστε υπαγορεύει έξυπνο ντύσιμο. Στη δεκαετία του 2000 και του 2010 Millennials, ειδικά στις ΗΠΑ, συνέχισαν και ενίσχυσαν την αμερικανική παράδοση του πρόχειρου ντυσίματος, όμως τώρα που σαρανταρίζουν αναζητούν ένα πιο ώριμο στιλ που να αντανakλά την ενηλικίωση. Το μυστικό είναι πως το φτηνό είναι εντέλει ακριβό: αν αγοράζουμε ρούχα καλής ποιότητας και τα συντηρούμε σωστά κάνουμε οικονομία και υιοθετούμε ένα στιλ που δεν περνά απαρατήρητο επειδή περνά απαρατήρητο: για παράδειγμα, ο βασιλιάς Κάρολος φοράει ρούχα από τη δεκαετία του '50 ή του '60: ρούχα που επιζούν – κατά κάποιον τρόπο, στις καθημερινές εμφανίσεις του, ο Κάρολος έχει στιλ stealth. ❶

“Ο πλούτος χαμηλών τόνων δεν είναι κάτι καινούργιο. Ανέκαθεν, οι άνθρωποι που δεν ήταν νεόπλουτοι, πίστευαν στην αξία της διακριτικότητας. Αλλά υπάρχει αυθεντική διακριτικότητα και διακριτικότητα που τελικά αποκαλύπτει ότι κάποιος είναι πάρα πολύ πλούσιος.

”

Όσα χωράει μία ψάθινη τσάντα (Έχω και κότερο)

Επιμέλεια: **ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ**

POLAROID
Γυαλιά Ηλίου

HUAWEI
Wireless ακουστικά FreeBuds

KURT GEIGER
Green Crochet bag €220

MISSONI
Καρτάνι €890

TEZENIS
Μαγιό Στράνπλες και Σλιπ High Waist Elegant Dream
€18,99 και €14,99

MARNI
Ψάθινη Τσάντα €795

TORRY BURCH
Πλατφόρμες Dandy

KURT GEIGER
Kensington espadrille €140

SWATCH
Πολόι Ishtar by Jean-Michel Basquiat €105

ERES

Παρεό Daniela Bananier €290

INTIMISSIMI

Τοπ και Σορτς από Σατέν Βισκόζη Summer Vibes
€39,90 και €33,90

FUNKY BUDDHA

Linen blend cropped
πουκάμισο €39,95

TEZENIS

Ολόσωμο μαγιό
με ύφανση ριπ €
24,99

KALOGIROU

Καπέλο Jaquemus
Artichaut €110

ATTICA

Φούστα Farm Rio €150

CARRERA

Γυαλιά Ηλίου

CALZEDONIA

Τρίγωνο Σουτιέν Μπικίνι και Μπραζίλιαν Σλιπ
Animal Print Bilbao €30 και €20

“
Καλοκαίρι.
Παραλία.
Ύπνος.
Και ξανά.
”

PIOP

Μαντήλια από 100% μετάξι Σουφλίου €95

GSTAR RAW

Bermuda Shorts €130

CONVERSE
Chuck 70 Silver Metallic €99

HUAWEI
Κινητό P60 Pro Black

INTIMISSIONI
Τριγωνικό Σουτιέν και Brazilian
Miami Nights €39,90 και €14,90

TEZENIS
Τοπ με Μακρύ
Μανίκι από Δίκτυο
Κροσέ €21,99

PIOP
Σκουλαρίκια από ασήμι και ταφτά

GSTAR-RAW
Denim Jumpsuit €240

MINAS
UNCHAINED
The Unchained
Pendant €200

MISSONI
Γυαλιά Ηλίου

KURT GEIGER
Mini Kensington crossbody bag €181

TEZENIS
Φόρεμα Μίνι Δίκτυο με Στρας
Limited Edition €21,99

SWATCH
Ρολόι Proudly
Violet €85

“
Μία selfie
με τον
ντράμερ
επιβάλλεται!
”

FUNKY BUDHHA
Ψηλόμεσο τζιν σορτς με φθορές €49,95

KURT GEIGER
Black Natural Sandal €180

CALZEDONIA
Πουκαμίσια Animal
Print €49,90

G-STAR RAW
HARDCORE DENIM

SPORT & FASHION FREEDOM 212 00 03 700

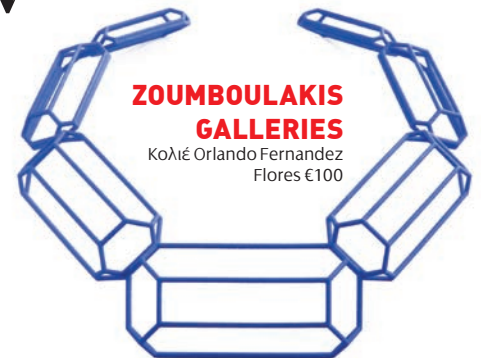

MOLESKINE
Daily Notebook Frida
Kahlo €30,50

Η μέρα σου είναι σαν ένα κουτί κραγιόνια

Ζωή με παραπάνω από δύο χρώματα

**ZOUMBOULAKIS
GALLERIES**
Κολιέ Orlando Fernandez
Flores €100

BENETTON
Short Color Block
Jackete € 149

ERES
Corazón Bikini Bra και
Ψηλόμεσο σλιπ Encanta
€410 και €360

ADIDAS
Forum low classic
shoes €110

MARC JACOBS
Γυαλιά ηλίου

CALVIN KLEIN
Shirt €103,90

INTIMISSIMI
Μπουστάκι από Microfiber €42,90

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
Κεραμικό πιάτο Ostria Ceramics €26

KURT GEIGER
Rainbow Wedge Flip
Flops €120

TEZENIS
Ολόσωμο μαγιό
με έναν ώμο και
ύφανση €21,99

“
ΤΙ ΕΙΝΑΙ POP;
Σκέψου κάτι
κλασικό – και
μετά βρες
το εντελώς
αντίθετό του
”

KARL LAGERFELD
Τσάντα Neon Monogram €299

ECOALF
Sweater €120

SAMSUNG
Ασύρματα ακουστικά Galaxy Buds 2Pro

SWATCH
Ρολόι Reverie by Roy
Lichtenstein €95

PENNY BLACK
Σακάκι €200

Mattia Franchini in Greece. CALIN S.A. Tel. 010.68.40.005
E-mail: info@calingroup.it - Website: calin.it

JENNIFER LOPEZ FOR

intimissimi

THE ART OF ITALIAN LINGERIE

SWAROVSKI

Σκουλαρίκια-σταγόνα Hyperbola €400

ATTICA

Φόρεμα Self Portrait €475

TEZENIS

Σουτιέν τρίγωνο και στρινγκ με στρας Creamy Satin €14,99 και €7,99

KALOGIROU

Τακούνια Carel Banana €380

KURT GEIGER

Crossbody crystal bag €260

SAMSUNG

Κινητό Galaxy Z Flip4

VOGUE

Γυαλιά ηλίου

LOUIS VUITTON

Χρυσό Lockit Pendant

SWATCH

Ρολόι Pinkaround €135

KURT GEIGER

Πέδιλα Multi €200

ATTICA

Φόρεμα Acne Studios €470

INTIMISSIMI

Κορμάκι Glistening Charme €55,90

CALZEDONIA

Διάφανο καλσόν Multicolour Diamanté €15,95

ART

Η ΤΕΧΝΗ ΕΙΝΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ

Δύο έργα που υμνούν την ομορφιά,
στη νέα συλλογή **Art Journey** της **Swatch**

Η ομορφιά της θηλυκότητας και ο γυναικείος δυναμισμός έχουν αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλούς καλλιτέχνες από το παρελθόν έως και σήμερα. Τη σύγχρονη εποχή τα δύο αυτά στοιχεία έχουν αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη αξία και υπόσταση, μέσα από ενέργειες και κινήματα τα οποία μας υπενθυμίζουν τη σημασία του γυναικείου φύλου. Όλα τα παραπάνω βρίσκουν έκφραση σε δύο από τα ρολόγια της πρόσφατης συλλογής **Art Journey** της **Swatch**.

Το **Swatch Art Journey** εμπνεύστηκε από τα έργα του σπουδαίου Ιταλού ζωγράφου **Sandro Botticelli**, μία από τις πιο εμβληματικές προσωπικότητες της Αναγέννησης. Η Swatch μέσα από μία μοντέρνα προσέγγιση λάνσαρε δύο νέα ρολόγια, τα οποία αποτυπώνουν την ομορφιά και τα στοιχεία μιας εποχής με σημαντική καλλιτεχνική επιρροή. Η φύση ήταν η κυριότερη πηγή έμπνευσης για τον Botticelli. Στον πίνακα «**Allegoria della Primavera**» ή «**Allegory of Spring**»

απεικονίζονται τουλάχιστον 138 διαφορετικά είδη φυτών. Μερικά από αυτά εμφανίζονται και στο **Swatch Allegoria Della Primavera**. Στο λουράκι του απεικονίζεται η Φλόρα, θεά των λουλουδιών, στολισμένη με βιολέτες, κενταύρια, αγριοφρούλες και μύρτιλο, μέσα στα εσπεριδοειδή – ένας διαχρονικός φόρος τιμής στη φύση και στην ομορφιά. Ένα ρολόι με απαλές αποχρώσεις που το κάνουν ιδανικό αξεσουάρ για το φετινό καλοκαίρι.

Με ονομασία **Nascita Di Venere**, το δεύτερο σχέδιο της συλλογής είναι εμπνευσμένο από το έργο «**The Birth of Venus**» (περίπου 1486). Ο συγκεκριμένος πίνακας, ενώ προοριζόταν να κρέμεται πάνω από το συζυγικό κρεβάτι, φυλάσσονταν πίσω από κλειστές πόρτες για μισό αιώνα! Η ποιότητα της αναπαραγωγής της υφής του πρωτότυπου πίνακα από τη Swatch είναι καταπληκτική. Στο καντράν εμφανίζονται ο θεός των ανέμων, Ζέφυρος, και η θεά της αύρας, Αύρα, που καθοδηγούν απαλά την Αφροδίτη προς την ακτή, ενώ το λουράκι καλύπτεται από το καταπληκτικό όμορφο πρόσωπό της και ροζ τριαντάφυλλα. Η μεταφορά των ουδέτερων χρωμάτων και των λεπτομερειών του πίνακα στα στοιχεία του ρολογιού δημιουργεί την τέλεια ισορροπία ανάμεσα στο παρόν και στο παρελθόν.

Τα ρομαντικά στοιχεία σε συνδυασμό με τον δυναμισμό που εκπέμπουν οι πίνακες του ζωγράφου είναι ό,τι χρειαζόμαστε να στολίζει τους καρπούς μας φέτος το καλοκαίρι!

Περισσότερες πληροφορίες www.swatch.com

Το μεγάλο, ελληνικό καλοκαίρι των #greekdesigners

Χειροποίητες δημιουργίες για την πόλη, τις διακοπές, την παραλία, το σινεμά, τη βόλτα. Το καλοκαίρι στην Ελλάδα δεν είναι απλά εποχή αλλά κουλτούρα και δεν είναι λίγοι οι σχεδιαστές που εμπνέονται από αυτό για να δημιουργήσουν τις συλλογές τους. Βρήκαμε ρούχα, μαγιό, παπούτσια, αξεσουάρ από Έλληνες σχεδιαστές, που κατάφεραν να χωρέσουν όλη την ξεγνοιασιά και την ομορφιά του ελληνικού καλοκαιριού στις δημιουργίες τους.

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΕΖΙΡΙΑΝΟΓΛΟΥ**

Ancient Greek Sandals

Τα σανδάλια είναι το είδος παπουτσιού που αμέσως σου φέρνει στο μυαλό την Ελλάδα. Και τα σχέδια των AGS είναι ο ορισμός του ελληνικού, λαμπερού καλοκαιριού. Δερμάτινα, χειροποίητα σανδάλια σε κομψά σχέδια, έτοιμα να σε ταξιδέψουν σε κάθε πλακόστρωτο δρομάκι και παραλία. Η φετινή συλλογή είναι εμπνευσμένη από την έκθεση «*Κάλλος. Η Υπέρτατη Ομορφιά*» που φιλοξενήθηκε στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης. Φίνα λουράκια, λεπτές εμαγιέ αλυσίδες, μεταλλικά studs και φτερά Μαραμπού αναμειγνύονται με την πλεκτή raffia, τον φελλό, τα δέρματα, το σουέντ και τα χειροποίητα κεντήματα, και δημιουργούν τα σανδάλια που δεν θα θέλεις να βγάλεις από τα πόδια σου τους επόμενους μήνες.

ancient-greek-sandals.com

Ancient Kallos

Το πρώτο ελληνικό αμιγώς resortwear brand παρουσιάζει πάντα ρούχα κομψά εμπνευσμένα από την πλούσια ελληνική παράδοση. Βαμβακερά και λινά υφάσματα, οργανικές ποπλίνες, αέρινα πατρών και γεωμετρικά μοτίβα είναι τα βασικά χαρακτηριστικά του brand. Η Μύκονος των 70s, το πιο διάσημο ελληνικό νησί και ένα από τα ομορφότερα των Κυκλάδων, είναι πηγή έμπνευσης και πρωταγωνίστρια της συλλογής SS23 με καφτάνια, φορέματα σε Α γραμμή, τοπ και shirt dresses με απίθανα τυπώματα. «*Μολυβιές που μετατρέπονται σε εκτυπώσεις ζωντανεύουν το περιβάλλον μιας τυπικής ταβέρνας στη Μύκονο του 1970 και αποτυπώνουν την έννοια της αυθεντικότητας, όπως συνοψίζεται σε ένα αεροπορικό εισιτήριο της τότε Ολυμπιακής Αεροπορίας*», αναφέρουν η Λαμπρινή και η Στέλλα, δημιουργοί του brand.

ancientkallos.com

M.k.e textiles

Η Μαγδαληνή Κλειώ Ευταξιοπούλου μάς μαγεύει κάθε χρόνο με τις ευφάνταστες δημιουργίες, τις υπέροχες υφές, τα μοναδικά της σχέδια. Κάθε συλλογή είναι εντελώς διαφορετική αλλά εξίσου εντυπωσιακή, και η φετινή δεν αποτελεί εξαίρεση. Η αγάπη της για τα λουλούδια και τα συναισθήματα που της δημιουργούσαν μετουσιώθηκε σε μια σειρά ασπρόμαυρων λουλουδιών σε χαρτί που στη συνέχεια εμπλουτίστηκαν με έντονα χρώματα και μετατράπηκαν σε επαναλαμβανόμενα μοτίβα και συνθέσεις με επίπεδα και βάθος. Αυτά με τη σειρά τους έγιναν τετράγωνα μεταξωτά φουλάρια που φοριούνται όλο τον χρόνο, πετσέτες θαλάσσης σε πρακτικό μέγεθος και –το highlight της συλλογής– σκουλαρίκια. Τρία διαφορετικά στίλ που μπορούν να φορεθούν ανεξάρτητα ή να συνδυαστούν μεταξύ τους για ένα ιδιαίτερο, μοντέρνο look.

mketextiles.com

● AMPHORA COLLECTION

● M.K.E TEXTILES

● KAMAR

● ANCIENT KALLOS

Kamar

Δύο φίλες, η Κατερίνα και η Μαργαρίτα, δημιουργούν καπέλα που αντιπροσωπεύουν το ελληνικό πνεύμα. Τα καπέλα συνοδεύουν και ολοκληρώνουν τα outfit όλων των εποχών και όλες τις ώρες της ημέρας, από τις πρωινές βόλτες μέχρι τα βραδινά ποτά. Το brand Kamar δημιουργήθηκε για όσους επιλέγουν να φορέσουν καπέλο όχι μόνο για πρακτικούς λόγους, όπως η αντηλιακή προστασία, αλλά και για να εκφράσουν το στιλ τους. Τα καπέλα τους κατασκευάζονται εξ ολοκλήρου στην Ελλάδα, και στη φετινή συλλογή θα βρεις έντονα χρώματα, μεταλλικά στοιχεία και γεωμετρικά μοτίβα που κάνουν κάθε καπέλο ξεχωριστό και ιδανικό για τις βόλτες σου στην πόλη, στην εξοχή, στο νησί. kamarhats.com

Amphora Collection

Η Ζηνοβία Αμπαριώτη, θέλοντας να ενώσει τη γλυπτική με τη μόδα, δημιούργησε το Amphora Collection αντλώντας έμπνευση από την ελληνική ιστορία και κουλτούρα και σχεδιάζοντας τσάντες που μοιάζουν με έργα τέχνης. Το brand ξεκίνησε από τη Νέα Υόρκη και στη συνέχεια μεταφέρθηκε στην Αθήνα, τον Ιούνιο του 2022, επιστρέφοντας στις βασικές ρίζες και την ουσία της. Η σειρά Luminosities για φέτος χρησιμοποιεί φωτεινά χρώματα, φινιρίσματα και εύπλαστες μορφές, δίνοντας μια αίσθηση ζωής και κίνησης. «Ο στόχος της συλλογής είναι να δημιουργήσει μοντέρνα και διακριτικά αντικείμενα που αποτίνουν φόρο τιμής στο παρελθόν, χαράσσοντας παράλληλα ένα μονοπάτι για το μέλλον», όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η δημιουργός τους, amphoracollection.com

Sophie Deloudi

Οι καθαρές, έντονες γραμμές των μαγιό της Σόφης Δελούδη είναι από τα αγαπημένα μας καλοκαιρινά guilty pleasures. Ολόσωμα και μπικίνι που αγκαλιάζουν κάθε τύπο σώματος και μας συνοδεύουν στις πιο ξέγνοιαστες στιγμές μας. Στη συλλογή της για το 2023, η σχεδιάστρια εμπνέεται από τα παιχνίδια της παρέας, παιχνίδια με τα οποία έχουμε γελάσει, αλλά και παιχνίδια του νου που ακονίζεται διαρκώς, όπως το υπο, το jenga, το σκάκι, το ντόμινο, το τάβλι, το tetris και πολλά ακόμη. Θα δούμε υπέροχα ντεκολτέ, αναπάντεχα κοψίματα, δυναμικά σχέδια σε μονόχρωμες παραλλαγές, δυνατές διχρωμίες και εμβληματικά γεωμετρικά prints που επιτρέπουν στη σύγχρονη, δυναμική γυναίκα να κάνει ένα... μακροβούτι στην προσωπική της ευτυχία. sophiedeloudi.gr

● SOPHIE DELOUDI

Fashion trends Οι 5 τάσεις που αξίζουν

FERRAGAMO © VICTOR VIRGILE / GETTY IMAGES - COURREGES - JW ANDERSON © GAMMA RAPHO / GETTY IMAGES

1 OMBRÉ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑΤΑ

Τι θα ήταν το καλοκαίρι χωρίς τα ηλιοβασιλέματά του; Αυτή τη σεζόν, εκτός ότι θα τα δούμε (όπως πάντα) παντού στο Instagram, θα επικρατήσουν και στις γκαρνταρόμνες μας. Οι οίκοι **Courreges** και **Ferragamo** έντυσαν τα μοντέλα τους με ένα απαλό και συνάμα σβησμένο sunset εφέ, χρησιμοποιώντας την εντυπωσιακή τεχνική του dip dye. Ο **JW Anderson**, πάλι, επέλεξε το digital printing, αποτυπώνοντας εντελώς ρεαλιστικά ένα εξωτικό ηλιοβασίλεμα επάνω σε ένα εφαρμοστό catsuit. Η συγκεκριμένη τάση αξιοποιεί τα ζεστά κόκκινα και πορτοκαλί, δίνοντας μια νότα χαράς και αισιοδοξίας. Ξεχωρίζει ανάμεσα στις trending ουδέτερες και παστέλ αποχρώσεις και είναι εδώ για να ορίσει το κατάλληλο mood για το καλοκαίρι, ακόμα και αν είμαστε στην πόλη.

την προσοχή μας

Η ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ ΧΤΥΠΙΑΕΙ ΚΟΚΚΙΝΟ
ΜΕ ΤΑ ΠΙΟ **HOT LOOKS** ΤΗΣ ΣΕΖΟΝ

Της **ΤΖΕΝΗΣ ΡΟΥΣΑΚΗ**

MICHAEL KORS © JP YIM / GETTY IMAGES - TOM FORD © VICTOR VIRGILE / GETTY IMAGES - JIL SANDER © VICTOR VIRGILE / GETTY IMAGES

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟ GLAM

Τα φετινά catwalks μας ενημερώνουν ότι το glam δεν προορίζεται μόνο για τον χειμώνα και τις εορταστικές περιόδους. Αυτό το καλοκαίρι θα φορέσουμε τη λάμψη στο μέγιστο με απαστράπτουσες παγέτες, κρόσια τύπου τσάρλεστον και εκτυφλωτικά metallics, με μία προτίμηση στο ασημί. Στην S/S συλλογή του **Tom Ford**, είδαμε τα φορέματα από παγέτα στην πιο καλοκαιρινή τους εκδοχή με sexy κοψίματα και halter λαιμοκόψεις. Ο **Jil Sander** έδωσε κίνηση και λάμψη στα outfits του, προσθέτοντας γυαλιστερά κρόσια, ενώ ο **Michael Kors** μας έδειξε την πιο φορέσιμη εκδοχή του trend συνδυάζοντας τις εντυπωσιακές μεταλλικές του φούστες με basic τοπία.

2

BOUDOIR CHIC

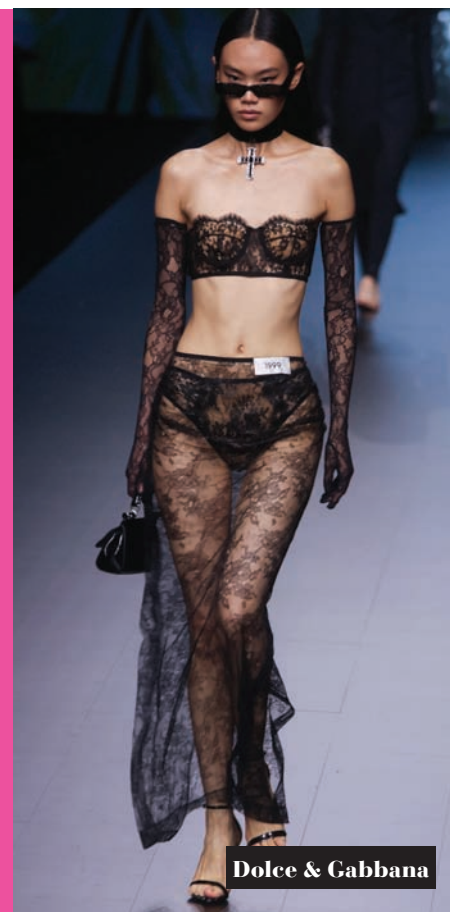
Η τάση με τις διαφάνειες παραμένει και αυτό το καλοκαίρι και είναι πιο έντονη από ποτέ. Αυτή τη φορά, ωστόσο, οι σχεδιαστές αποφάσισαν να διευρύνουν ακόμα παραπάνω το σтил αντλώντας έμπνευση από την κρεβατοκάμαρα. Τι σημαίνει αυτό; Διάφανα και άκρως αισθησιακά φορέματα που θυμίζουν νεγκλιζέ όπως αυτά της **Nensi Dojaka**, κομψά δαντελένια pieces σε ύφος εσωρούχων σύμφωνα με τους **Dolce and Gabbana** και αιθέρια φορέματα που μοιάζουν με vintage νυχτικά όπως τα είδαμε στον οίκο **Tory Burch**. Το συγκεκριμένο trend δεν ενδείκνυται για το γραφείο, αλλά με ένα έξυπνο layering μπορεί να λειτουργήσει υπέροχα στις βραδινές μας εμφανίσεις.

Tory Burch

Nensi Dojaka

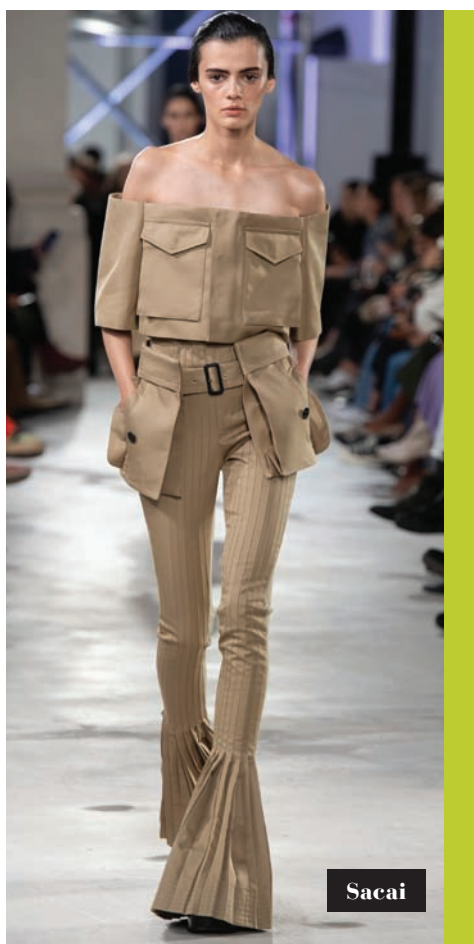
Dolce & Gabbana

TORY BURCH © SLAVEN VLASIC / GETTY IMAGES - NENSI DOJAKA © VICTOR VIRGILE / GETTY IMAGES - DOLCE AND GABBANA © MATTEO BAZZI / EPA

3

Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η έννοια της λειτουργικότητας ενός ρούχου κρίνεται από πολλά δεδομένα, ωστόσο, πολύ επιγραμματικά μπορούμε να πούμε ότι ένα multitasking ντύσιμο χρειάζεται τσέπες. Η τάση ήρθε στο προσκήνιο ύστερα από την αναβίωση των cargo παντελονιών και έδωσε γάντι με τη διάθεση των σχεδιαστών προς την άνεση. Έτσι, για το καλοκαίρι του 2023, οι ευρύχωρες τσέπες γίνονται βασικό στοιχείο στις πασαρέλες, δίνοντας στίλ και πρακτικότητα στις παρραφούστες της **Miu Miu**, οι οποίες ορίζονται και ως ένα από τα πιο hot κομμάτια της σεζόν. Σε συνδυασμό μάλιστα με τα multi-pocket top της συλλογής, η χρήση της τσάντας γίνεται περιττή. Στην ίδια λογική ακολουθεί ο **Givenchy** με τις cool cargo βερμούδες του, όπως και ο **Sacai** με τα γεμάτα τσέπες co-ord set του. Λέτε άραγε στο τέλος να μετράμε ποιος έχει τις περισσότερες τσέπες;

Sacai

Givenchy

Miu Miu

SACAI © VICTOR VIRGILE / GETTY IMAGES - GIVENCHY © DOMINIQUE CHARRAU / GETTY IMAGES - MIU MIU © VICTOR BOYKO / GETTY IMAGES

4

Blumarine

Givenchy

Diesel

BLUMARINE © MONDADORI PORTFOLIO/GETTY IMAGES – GIVENCHY © DOMINIQUE CHARRIAU/GETTY IMAGES/ – DIESEL © VICTOR VIRGILE/GETTY IMAGES

DENIMON DENIM

Δεν υπάρχει διαφυγή από τη νοσταλγία των 00s, καθώς η αισθητική της εποχής επηρέασε αδιαμφισβήτητα όλα τα φετινά S/S trends του denim. Σκεφτείτε πολύ χαμηλοκάβαλα jeans με φθαρμένη ή διακοσμημένη όψη, maxi denim φούστες ή φορέματα, ακόμα και denim τσάντες και παπούτσια. Βέβαια, ο πιο Y2K τρόπος για να φορέσουμε τα παραπάνω κομμάτια αυτό το καλοκαίρι είναι από την κορυφή μέχρι τα νύχια à la Britney και Justin το 2001. Κάποιοι από τους οίκους που μας παρουσίασαν τα απόλυτα «denim-on-denim» looks, ώστε να πάρετε την απόλυτη έμπνευση, είναι οι **Blumarine**, **Diesel** και **Givenchy**.

5

Extra glam
μάτια, φρουκή
επιδερμίδα
και η επιστροφή
της κλασικής
χωρίστρας
στο πλάι

LOEWE

MAX MARA

MIU MIU

Χωρίστρα στο πλάι

Η αλήθεια είναι πως η χωρίστρα στο πλάι είχε περάσει δύσκολα τον τελευταίο καιρό. Βλέπετε, η Gen Z γενιά την χαρακτήρισε ως «ντεμοντέ» στο TikTok και όρισε την χωρίστρα στο κέντρο ως τη μόνη επιλογή. Έλα όμως που οι φετινές S/S πασαρέλες ήταν γεμάτες από hair looks με βαθιές, πλαϊνές χωρίστρες.

Οι **Max Mara**, **Miu Miu** και **Loewe** συμφωνούν επιλέγοντας sleek χτενίσματα, με τη χωρίστρα στο πλάι να προσθέτει ένα cool στοιχείο. Βέβαια, η χωρίστρα αυτή έχει το θετικό ότι ταιριάζει σε κάθε τύπο μαλλιών, γλυκαίνει κάθε σχήμα προσώπου και, αναλόγως το styling, το αποτέλεσμα μπορεί να είναι από σέξι και μυστηριώδες μέχρι κλασικό και preppy.

Tip: Σε περίπτωση που αναρωτιέστε, το ιδανικό σημείο για να τοποθετήσετε μια πλαϊνή χωρίστρα είναι ακριβώς στην ευθεία του τόξου των φρυδιών σας.

LOEWE © GETTY IMAGES, PETER WHITE - MAX MARA © GETTY IMAGES, VICTOR VIRGILE - MIU MIU © GETTY IMAGES, VICTOR BOYKO

Τα ωραιότερα *beauty trends* του καλοκαιριού, όπως τα είδαμε στις μεγαλύτερες πασαρέλες

Της **TZENΗΣ ΡΟΥΣΑΚΗ**

Disco fever

PETER DO

DRIES VAN NOTEN

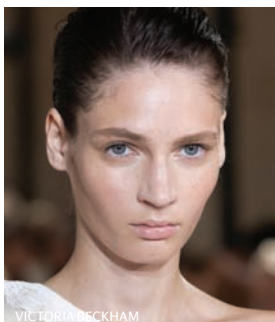
CHLOE

Η αγάπη για τις υγρές μεταλλικές σκιές, όπως και για το έντονο glitter, θα συνεχιστεί απτόητη και το καλοκαίρι – μια και η disco αισθητική έχει απασχολήσει αρκετά τα καλοκαιρινά make up trends. Πάρτε ως έμπνευση τα abstract μεταλλικά eye looks των **Dries Van Noten** και **Chloé**, τα οποία μπορείτε πανεύκολα να δημιουργήσετε ακόμα και με το δάχτυλό σας. Για μια ακόμα πιο λαμπερή εμφάνιση, ο **Peter Do** προτείνει φρύδια κυριολεκτικά καλυμμένα από glitter. Σύμφωνα με το TikTok, το hashtag **#glitterbrows** έχει 4.7 εκατομμύρια views και η πιο φορέσιμη εκδοχή του trend είναι η mascara φρυδιών με glitter.

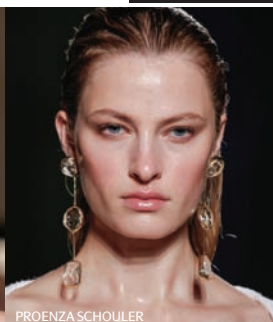
CHLOE © GETTY IMAGES/PASCAL SEGRETAIN
DRIES VAN NOTEN © GETTY IMAGES/VICTOR VIRGILE
PETER DO © GETTY IMAGES/VICTOR VIRGILE

Tip Δώστε ένα ανεπιτήδευτο glam ύφος στις λαμπερές σκιές κρατώντας το υπόλοιπο μακιγιάζ φρέσκο και φυσικό.

Επιδερμίδα που ακτινοβολεί

VICTORIA BECKHAM

PROENZA SCHOUER

CAVALLI

Το υγιές δέρμα που ακτινοβολεί είναι «in». Πώς μπορούμε να πετύχουμε κάτι τέτοιο; Αρχικά ξεκινάμε με μια βαθιά ενυδάτωση και αφήνουμε στην άκρη τα βαριά make up. Τα υβριδικά skin care καλλυντικά είναι επίσης εδώ για να μας βοηθήσουν, προσφέροντας extra περιποίηση, ανάλαφρες υφές και αιθέρια φινιρίσματα. Ένα ακόμα trick που κάνει τη διαφορά είναι η στρατηγική εφαρμογή ενός υγρού high lighter ή κάποιου face oil, επάνω σε no-make up looks, όπως είδαμε στις πασαρέλες των **Roberto Cavalli**, **Victoria Beckham** και **Proenza Schouler**. Το μήνυμα για φέτος το καλοκαίρι σαφές: Το skincare είναι το νέο make up.

VICTORIA BECKHAM © GETTY IMAGES/VICTOR VIRGILE
PROENZA SCHOUER © GETTY IMAGES/VICTOR VIRGILE
CAVALLI © GETTY IMAGES/DANIELE VENTURELLI

Tip Αν υπάρχουν τυχόν στέλεις στην επιδερμίδα του προσώπου χρησιμοποιήστε την τεχνική του «micro-concealing» καμουφλάροντας τοπικά με ελάχιστο προϊόν.

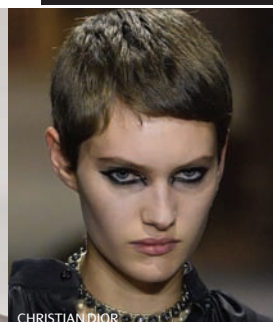
Dramatic flicks

VERSACE

DRIES VAN NOTEN

CHRISTIAN DIOR

Μαζί με την αναβίωση του goth και του grunge sleaze που κυριαρχεί τον τελευταίο καιρό στα social media, είδαμε μια απροσδόκητα σκοτεινή τάση στο φετινό καλοκαιρινό μακιγιάζ. Μιλάμε για τα έντονα «flicks» με το eye liner, όπως και τα «τραβηγμένα» smokey μάτια που κυριάρχησαν στα μεγαλύτερα S/S shows. Για τον οίκο **Dior**, ο make up artist **Peter Philips** σχεδίασε δύο γραμμές στην εσωτερική γωνία των ματιών. Ο **Dries Van Noten** κινήθηκε πιο δυναμικά καθώς επέλεξε μια έντονη γραμμή που κάλυπτε σχεδόν ολόκληρο το κινητό βλέφαρο, ενώ ο **Versace** έδωσε στα μοντέλα του ένα σβησμένο γατίσιο βλέμμα.

GIGI HADID, VERSACE © GETTY IMAGES/VICTOR VIRGILE - DRIES VAN NOTEN © GETTY IMAGES/VICTOR VIRGILE - CHRISTIAN DIOR © GETTY IMAGES/KRISTY SPAROW

Tip Το μυστικό για να λειτουργήσει το παραπάνω make up look το καλοκαίρι είναι μία φυσική βάση, ήπια χείλη και φυσικά αδιάβροχα προϊόντα ματιών.

Καλοκαιρινό αναφοκοκκίνισμα

ALTUZARRA

GIORGIO ARMANI

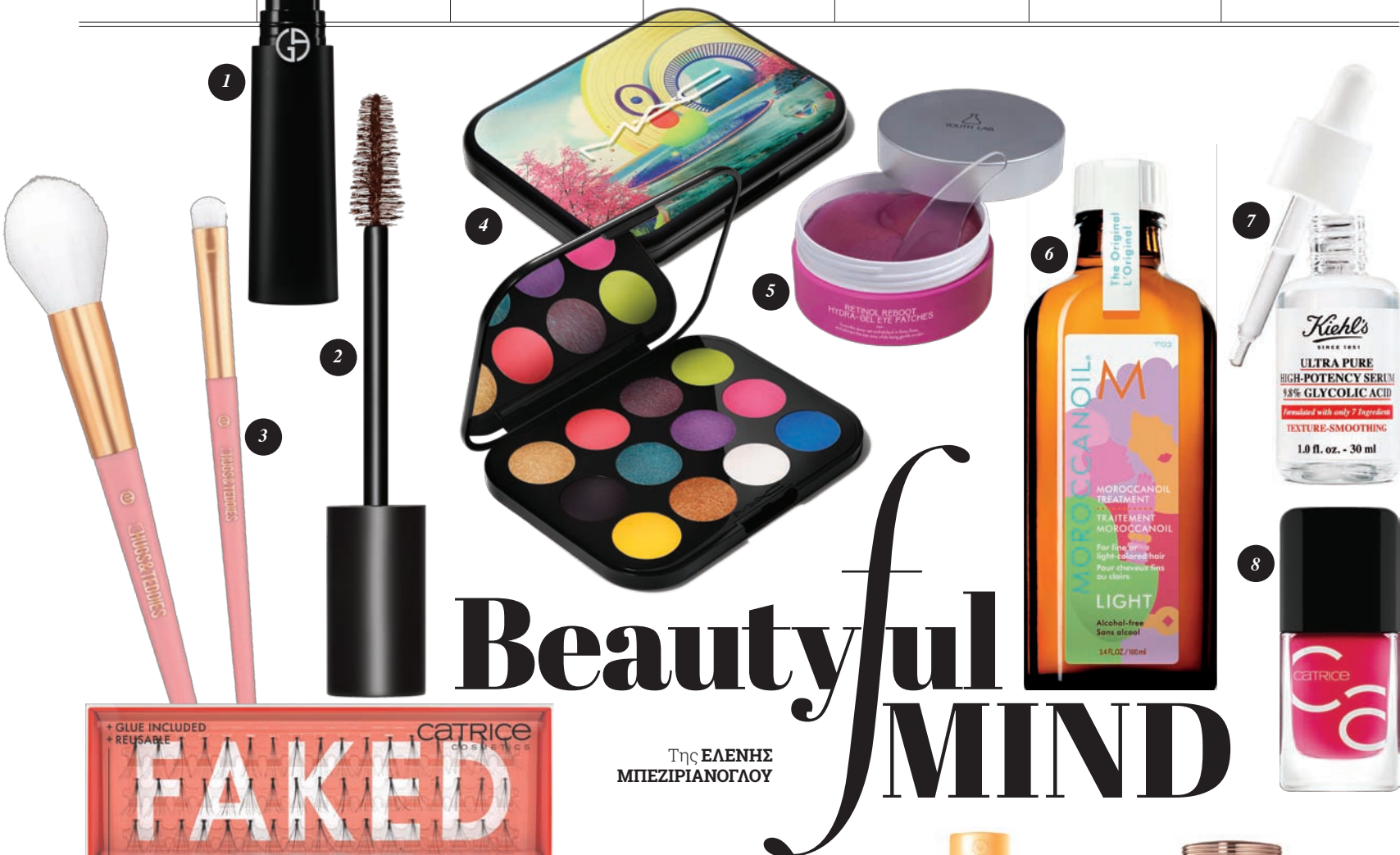

EMPORIO ARMANI

Υπήρξε μια περίοδος που μας αφορούσε μόνο το bronzer και το high lighter, αλλά το ρουζ επέστρεψε και είναι πιο τολμηρό από ποτέ. Η τάση είναι πλέον γενικός καθώς κυριαρχεί ήδη σε πολλά beauty looks του TikTok όπως το «cold girl make up» και το «crying girl make up» που είδαμε παντού τον χειμώνα. Για φέτος το καλοκαίρι, οι ροζ αποχρώσεις στα μάγουλα συνεχίζουν στην ίδια ένταση, με σχεδιαστές όπως οι **Armani**, **Altuzarra** και **Christian Cowan** να μας προτείνουν την πιο ηλιοκαμένη εκδοχή του look. Οι υφές είναι κρεμώδεις και τα φινιρίσματα έξτρα shimmery, θυμίζοντας τη ροδαλή λάμψη που αποκτάει το πρόσωπό μας ύστερα από μια βόλτα στον καλοκαιρινό ήλιο.

ALTUZARRA © GETTY IMAGES/VICTOR VIRGILE - GIORGIO ARMANI © GETTY IMAGES/PASCAL SEGRETAIN - EMPORIO ARMANI © GETTY IMAGES/VICTOR VIRGILE

Tip Εδώ η τοποθέτηση είναι το κλειδί. Με ένα στρογγυλεμένο πινέλο δουλέψτε το προϊόν στις κορυφές των ζυγωματικών και ύστερα σβήστε απαλά προς τις εξωτερικές γωνιές των ματιών.

Beautiful MIND

Της ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΕΖΙΑΝΟΓΛΟΥ

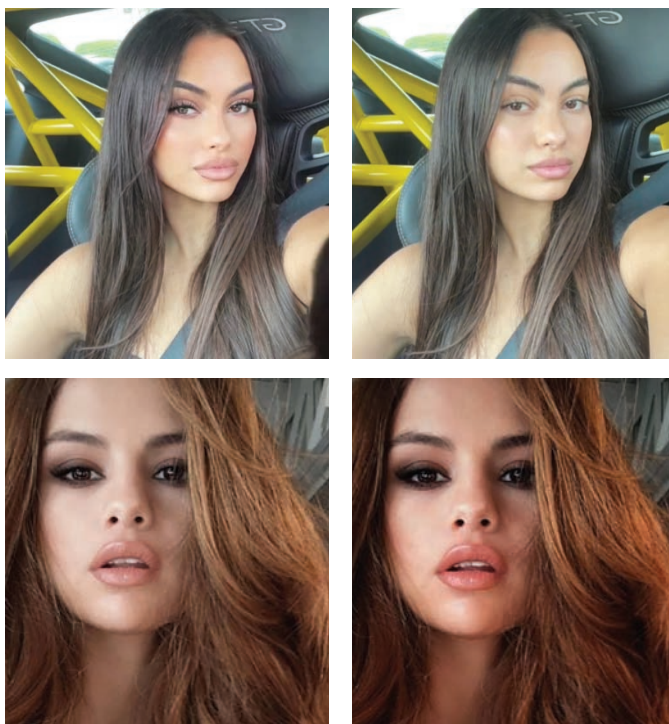
01 Giorgio Armani Κραγιόν Lip Power Matte **02** YSL Μάσκαρα Lash Clash για oversized βλεφαρίδες σε καφέ απόχρωση **03** ESSENCE Δίδυμο πινέλων για μάτια και πρόσωπο **04** MAC Παλέτα σκιών Rose Lens από τη σειρά Connected in Colour **05** YOUTH LAB Μάσκα ματιών Retinol Reboot Hydra-Gel Eye Patches από υδροτζέλ με ρετινόλη για αναδόμηση της περιοχής των ματιών **06** Moroccanoil Έλαιιο περιποίησης μαλλιών σε limited edition συσκευασία **07** KIEHL'S Ορός Ultra Pure High-Potency με γλυκολικό οξύ για φωτεινή και ομοιόμορφη επιδερμίδα **08** CATRICE Βερνίκι νυχιών σε παστέλ απόχρωση (Lovely Minty) **09** ESTÉE LAUDER

Άρωμα bronze Goddess L'Eau de Lumiere **10** VICHY Κρέμα προσώπου Liftactiv B3 κατά των κηλίδων με SPF50 **11** NUXE Ξηρό λάδι μαυρίσματος με αντιγηραντική προστασία και SPF10 αντιλιακή προστασία **12** LA ROCHE POSAY Αντλιακό Anthelios UVMune 400 Invisible Fluid SPF50+ με το νέο, αποκλειστικό φίλτρο Mexoryl 400 για μέγιστη προστασία **13** LANCASTER Αντλιακό Sun Sensitive Tinted Mattifying Fluid με χρώμα και προστασία SPF50 **14** CLINIQUE Κρέμα προσώπου εντατικής ενυδάτωσης **15** CATRICE Ψεύτικες βλεφαρίδες σε τουφάκια **16** THE BODY SHOP Freestyle Multi-Tasking Pigments που αλλάζει την ένταση στο μακιγιάζ

τον εξιδανικευμένο κόσμο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, για αρκετούς από εμάς, η επιλογή του να χρησιμοποιήσουμε ένα φίλτρο ομορφιάς ή να επιδιορθώσουμε έστω και λίγο μια selfie πριν την κοινοποιήσουμε, έχει γίνει μια ανησυχητικά δεδομένη πραγματικότητα. Θα μπορούσε πλέον να θεωρηθεί ως μια τυπική κίνηση, όπως το να τσεκάρουμε τα μαλλιά μας πριν αποχωρήσουμε από το σπίτι το πρωί, αλλά στην ψηφιακή της εκδοχή. Σίγουρα, η επεξεργασία φωτογραφιών υπάρχει εδώ και χρόνια στα media και την έχουμε φράει με το κουτάλι, αλλά δεν ήταν ιδιαίτερα προσιτή ούτε εύκολα προσβάσιμη για τον καθένα. Δεν μπορούσαμε να δούμε τα μαγικά της αποτελέσματα επάνω μας. Τώρα πλέον το μόνο που χρειαζόμαστε είναι το κινητό μας και μία εφαρμογή επεξεργασίας εικόνας, ή ακόμα πιο απλά μπορούμε με ένα «ταπ» στην οθόνη μας να μεταμορφωθούμε στην πιο «μοντελική» version του εαυτού μας μέσω των άπειρων φίλτρων ομορφιάς που διατίθενται ελεύθερα σχεδόν σε κάθε social πλατφόρμα. Το τελευταίο διάστημα μάλιστα, έχει κάνει την εμφάνισή του στο TikTok το αμφιλεγόμενο φίλτρο «bold glamour» που, μέσω μιας νέας AI τεχνολογίας, προσαρμόζει με έναν τρομακτικά ρεαλιστικό τρόπο στα πρόσωπά μας τα πιο καλοσχηματισμένα φρύδια που είχαμε ποτέ, καταπληκτικά ζυγωματικά και γεμάτα χείλη. Εξαφανίζει όλους τους πόρους, αφαιρεί τα σπυράκια και κάνει παρελθόν κάθε ρυτίδα. Ένα σημαντικό ποσοστό της πλατφόρμας που δοκίμασε το συγκεκριμένο φίλτρο και σύγκρινε την επεξεργασμένη του μορφή με τη ρεαλιστική, εξέφρασε έντονα τον προβληματισμό του δηλώνοντας: «Φτάνει πια, αυτό δεν είναι καλό για την ψυχική μας υγεία» και «τα φίλτρα ομορφιάς σαν αυτό θα πρέπει να είναι παράνομα». Σας ακούγονται υπερβολικές οι παραπάνω δηλώσεις για ένα απλό φίλτρο του TikTok; Και όμως, τα συνεχώς επιταχυνόμενα επίπεδα της ψηφιακά πλασμένης τελειότητας, έχουν συνδεθεί άμεσα με ψυχικές διαταραχές όπως η κατάθλιψη. Άλλο ένα ζήτημα, σύμφωνα με μια έρευνα του 2018 από το *Journal of America Medicine*, είναι ότι ένα σημαντικό ποσοστό που επισκέπτεται τους πλαστικούς χειρουργούς, αποζητά να αποκτήσει το φιλτραρισμένο πρόσωπό του.

Ακόμα και για αυτούς που δηλώνουν αντίθετοι ή πιστεύουν ότι απέχουν από όλο αυτό, ο καθημερινός καταιγισμός από εξωπραγματικές εικόνες που έστω και τυχαία μπορεί να δέχεται ένας χρήστης των social, δημιουργεί υποσυνείδητα μια φθορά στην υγιή αντίληψη που έχει για την εμφάνισή του. Ειδικά, μάλιστα, όταν οι θεατές των social media είναι παιδιά ή έφηβοι που ακόμα χτίζουν τις άμυνές τους στην πραγματικότη-

τα που τους περιτριγυρίζει, τότε αυτομάτως γίνονται θύματα σε μια άνιση ψυχολογική μάχη. Σύμφωνα με μια πρόσφατη έρευνα του BBC, το 45% των κοριτσιών ηλικίας 11-16 χρονών χρησιμοποιούν τακτικά εφαρμογές ή φίλτρα για να δείχνουν πιο όμορφες, σύμφωνα πάντα με τα τελευταία πρότυπα.

Σε αυτό το σημείο, λοιπόν, έρχεται πρόθυμα η γαλλική κυβέρνηση να αλλάξει τα δεδομένα, καθιστώντας υποχρεωτικό για τους influencers να επισημαίνουν τυχόν ρετουσάρισμα ή χρήση φίλτρων στις φωτογραφίες τους. Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο προτάθηκε από τον υπουργό Οικονομικών της Γαλλίας, Bruno Le Maire, και απώτερος σκοπός του είναι «να βοηθήσει στον περιορισμό των ψυχολογικών επιπτώσεων που δημιουργεί η χρήση φίλτρων, στην αυτοεκτίμηση των χρηστών του διαδικτύου». Και αυτή δεν είναι η πρώτη καταστολή της Γαλλίας ενάντια στα ψηφιακά εργαλεία που υποστηρίζουν τα μη ρεαλιστικά πρότυπα ομορφιάς. Το 2017, η χώρα είχε προχωρήσει στην υποχρεωτική αναφορά του όρου «ρετουσαρισμένη φωτογραφία» σε οποιαδήποτε εμπορική εικόνα όπου το πρόσωπο ή το σώμα των μοντέλων έχει αλλοιωθεί.

#NoFilter

Γιατί τα φίλτρα ομορφιάς είναι τόσο επιβλαβή για την ψυχική μας υγεία;

ΠΡΕΠΕΙ ΟΙ INFLUENCERS ΝΑ ΤΟ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΤΑΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΤΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥΣ; Η ΓΑΛΛΙΑ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙ ΝΟΜΙΚΑ.

Της **ΤΖΕΝΗΣ ΡΟΥΣΑΚΗ**

Αυτό όμως δεν ήταν ούτε κατά διάνοια αρκετό, διότι δεν άγγιξε το τεράστιο φάσμα των influencers και content creators που κινούν τα νήματα. Η θηλιά τώρα πρόκειται να σφίξει για κάθε φιγούρα που ασκεί δημόσια επιρροή. Σε περίπτωση που ψηφιστεί το νομοσχέδιο και κάποιος δεν ακολουθήσει τα όσα προβλέπει, το πρόστιμο μπορεί να φτάσει μέχρι τα 30 χιλιάδες ευρώ, δύο χρόνια φυλάκισης και αναστολή δράσης από τα social media.

Διανύουμε μια εποχή που η προβολή και η πρόσβαση κάποιου στα social media είναι τόσο εύκολη, που ίσως πρέπει να σκεφτούμε κριτικά πώς θέλουμε να ασχοληθούμε μαζί της. Αν υπάρχει ένας υγιής τρόπος χρήσης των φίλτρων θα πρέπει να απαντάει στα παρακάτω ερωτήματα: «Γιατί το κάνω αυτό?», «Πώς μπορεί να με επηρεάσει?», «Πώς μπορεί να επηρεάσει τους άλλους ανθρώπους?». Κατά τη γνώμη μου, το νομοσχέδιο της Γαλλίας θα προσφέρει μεγάλη ανακούφιση στα άτομα που χρησιμοποιούν αυτές τις εικόνες ως την επιτομή της ομορφιάς. Και ναι, ο καθένας μπορεί να παρουσιάζει τον εαυτό του όπως θέλει, αλλά όταν ένα μη ρεαλιστικό πρότυπο έχει τη δύναμη να επηρεάσει εκατομμύρια ανθρώπους, τότε εκεί το φίλτρο πρέπει να μπει ελέγχοντας τι δημοσιεύει και τι αντίκτυπο μπορεί να έχει. ❶

Ψιτ, εσύ, νέα μαμά. Μάντεψε!

Είναι οκ αν δεν μπορείς ή δεν θέλεις να θηλάσεις

Της ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΕΖΙΡΙΑΝΟΓΛΟΥ

© KELLY SIKKEMA/UNSPLASH

Μητρότητα. Όλοι μου έλεγαν πόσο δύσκολο task είναι και σύντομα το ανακάλυψα από πρώτο χέρι. Μου είπαν για την έλλειψη ύπνου, για το άγχος, για μαιευτήρες και παιδίατρους, για μέθοδο Μοντεσόρι, για καρότσια, μαξιλάρια θηλασμού, βιταμίνες, δεν θυμάμαι κι εγώ τι άλλο. Ένα περίεργο πράγμα, όμως, κανείς δεν μου είπε για τις αφόρητες τύψεις που έρχονται πακέτο με το πρώτο σου παιδί. Τύψεις παράλογες για μικρά ή και μεγάλα πράγματα, που ξεφυτρώνουν από το πουθενά, και τύψεις που με μεγάλη μαστρία σε γεμίζουν το περιβάλλον σου, γιατί όλοι γνωρίζουν το καλό του παιδιού σου εκτός από σένα – τι, δε το ήξερες;

Από παλιά θυμάμαι μαμάδες να ρωτάνε η μία την άλλη «θηλάζεις»; Όχι απαραίτητα φίλες, ούτε καν γνωστές, μπορεί να ήταν μια τυχαία συνάντηση σε μια καφετέρια με κάποια άγνωστη άλλη μαμά. Και πάντα μου φαινόταν πολύ προσωπική ερώτηση, κάτι που εγώ δεν θα ένωθα άνετα να συζητώ με άσχετα άτομα. Όταν έμεινα έγκυος μου είπαν τα πάντα για τον θηλασμό. Και διάβασα παντού, όπως θα διαβάσεις κι εσύ, πόσο σημαντικός είναι. Πόσα προσφέρει στο νεογέννητο, πόσα οφέλη έχει και για σένα, ότι είναι αναντικατάστατος, ότι δημιουργεί

έναν μοναδικό δεσμό ανάμεσα στη μητέρα και το βρέφος. Το insta feed και ο εγκέφαλός σου θα γεμίσουν από πληροφορίες για τη σημασία του θηλασμού. Και, πράγματι, είναι πολύ σημαντικός. Υπάρχει κάτι όμως που δεν το διάβασα πουθενά και δεν μου το είπε κανείς: ότι είναι οκ αν δεν μπορείς ή δεν θέλεις να θηλάσεις. Ότι το μωρό σου δεν θα πάθει τίποτα απολύτως και δεν έχει κανέναν λόγο να αισθάνεται τύψεις, αν κάνει μεικτή διατροφή (θηλασμό και φόρμουλα) ή αν το ταΐζεις μόνο φόρμουλα.

Για κάποιον λόγο που βρίσκω δύσκολο να κατανοήσω, το θέμα του θηλασμού θεωρείται ακόμα ταμπού. Δύσκολα θα βρεις γυναίκα να σου πει ότι ήταν μια διαδικασία που δεν της άρεσε, εκτός κι αν το πεις πρώτη. Μόνο τότε δειλά δειλά παραδέχονται κι άλλες ότι ο θηλασμός δεν είναι για όλες, ότι δεν είναι εύκολος ούτε ευχάριστος. Μπορεί το μωρό να μην πιάνει καλά τη ρώγα με αποτέλεσμα να μην τρώει καλά και να κλαίει συνεχώς γιατί πεινάει. Μπορεί να την πιάνει αλλά να έχει χαμηλή ροή και πάλι να μη χορταίνει. Μπορεί να πονάει. Μπορεί να ματώσεις. Μπορεί να πάθεις μαστίτιδα γιατί καθυστέρησες κάποιο γεύμα του για να κοιμηθείς λίγο περισσότερο τη νύχτα – ω ναι, εσύ που αναρρώνεις από την εξουθενωτική διαδικασία του τοκετού ή το χειρουργείο της καισαρικής. Μπορεί να μην έχεις αρκετό γάλα. Μπορεί να τα

“
Κάποιοι
θα σου πουν
ευθέως
ότι δεν έχει
σημασία
τι θέλεις εσύ,
αλλά τι είναι
καλό για
το παιδί
”

κάνεις όλα σωστά και πάλι να μην είναι αρκετό. Μπορεί απλά να νιώθεις άβολα. Ναι, ο θηλασμός είναι μια απόλυτα φυσική λειτουργία του σώματος αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να σου αρέσει κιόλας. Η αυτοδιάθεση μιας γυναίκας δεν καταργείται όταν γίνεται μητέρα. Ακόμη και τότε δικαιούται να αποφασίσει για το σώμα της χωρίς να νιώθει τύψεις και ενοχές.

Θα ακούσεις ακόμα ότι θέλει υπομονή. Ότι ίσως κάνεις κάτι λάθος. Ότι πρέπει να δοκιμάσεις κι άλλους τρόπους. Ότι πρέπει να επιμείνεις. Θα δεις συγκαταβατικά κουνήματα κεφαλιού και επικριτικό βλέμμα αν πεις ότι κουράστηκες και δεν θες να θηλάσεις άλλο. Κάποιοι θα σου πουν ευθέως ότι δεν έχει σημασία τι θέλεις εσύ, αλλά τι είναι καλό για το παιδί. Λοιπόν, εκατομμύρια παιδιά μεγάλωσαν σε αυτό τον κόσμο χωρίς μητρικό γάλα. Όποιος κι αν ήταν ο λόγος. Εγώ είμαι ένα από αυτά και, εκτός του ότι είμαι απόλυτα υγιής, μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι δεν αγάπησα λιγότερο τη μητέρα μου επειδή δεν θήλασα. Και είμαι σίγουρη ότι η αγάπη που δίνω στο δικό μου παιδί φτάνει και περισσεύει για να δεθεί μαζί μου ανεξάρτητα από το αν θηλάζει. Για κάθε μαμά, για κάθε παιδίατρο, για κάθε γνωστή γνωστού και κάθε περαστική στον δρόμο που θα προσπαθήσει να σε πείσει ότι πρέπει να πιέσεις τον εαυτό σου κι άλλο, τον ευάλωτο-κουρασμένο-καταπονημένο-γεμάτο άγχος και τίγκα στις ορμόνες εαυτό σου, εγώ θα σου πω ότι δεν χρειάζεται να κάνεις τίποτα.

Αυτό που έχει ανάγκη το νέο μέλος της οικογένειάς σου είναι αγάπη και ηρεμία. Αν εσύ υποφέρεις, αν βρίσκεσαι μόνιμα σε κατάσταση στρες, αν κλαις σιωπηρά από τον πόνο κάθε φορά που θηλάζεις, αν σφιγγεται το στομάχι σου γιατί νιώθεις άβολα στο ίδιο σου το σώμα, μόνο καλό δεν κάνεις στο παιδί σου. Απόβαλε το σύνδρομο του οσιομάρτυρα και κοίταξε να χαρείς τις ημέρες με το νεογέννητό σου γιατί θα περάσουν γρήγορα και δεν θα επιστρέψουν. Η μοναδική συμβουλή που έχω να σου δώσω είναι να χτίσεις γύρω σου ένα υποστηρικτικό προς κάθε σου απόφαση περιβάλλον. Είτε αυτή είναι να θηλάσεις όσους περισσότερους μήνες γίνεται, είτε να μη θηλάσεις καθόλου, είτε να παλέψεις για να θηλάσεις το παιδί σου παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζεις. Ο θηλασμός είναι μια πολύ προσωπική υπόθεση για την κάθε γυναίκα και δεν οφείλεις να απολογηθείς σε κανέναν για τις επιλογές σου. Να αγαπάς τον εαυτό σου όσο και το παιδί σου. Το αξίζεις. **1**

ΑΣ ΚΟΙΜΗΘΟΥΜΕ ΧΩΡΙΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΣΤΕ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ ΜΑΖΙ

Οι χωριστές κρεβατοκάμαρες, τα χωριστά σπίτια, ένας χωριστός μυστικός κήπος για τον καθένα είναι, ίσως, το αντίδοτο στο «χώρια» μιας οριστικής φθοράς. Το ελεγχόμενο ξεπαρεού που κρατά ζεστό το πάθος, είναι το καλύτερο λίπασμα του έρωτα που αντέχει στον χρόνο.

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΨΥΧΟΥΛΗ** – Εικονογράφηση: **HYPOKONDRIAK**

ο πάθος στην αρχή του έρωτα είναι συναίσθημα αιμοβόρο, ανθρωποφαγικό και εντελώς καταναλωτικό. Όσο κρατά το καρδιοχτύπι μιας φρέσκιας αρχής, τον άλλον τον θες μόνο δικό σου, να 'ναι πλάι σου 48 ώρες το 24ωρο, να του μιλάς στο τηλέφωνο μέχρι να καούν τόνοι δεδομένων, να εξερευνήσεις όλες του τις μυστικές γωνιές, να τον ανακρίνεις εξονυχιστικά για τα παιδικά του τραύματα, τις πρώην σχέσεις και κάθε του εσώψυχο, να ταξιδέψεις στο σώμα του μέχρι να γίνει δική σου επιδερμίδα, να τρώτε μαζί, να χωνεύετε μαζί, να βγαίνετε και να μπαίνετε μαζί, μέχρι να γίνετε σιαμαίοι. Οι σιαμαίοι, όμως, ποτέ δεν ερωτεύονται μεταξύ τους. Και ο επόμενος έρωτας ποτέ δεν σου παραδίδεται με δοσομετρητή στο πακέτο, να ξέρεις πού βρίσκονται, πού χάνονται και πού κρύβονται οι ισορροπίες, να ξέρεις τη δόση οικειότητας που θα τον κάνει να ανθίσει σαν μαγιάτικο τριαντάφυλλο ή να τον ξεράνει από το πολύ πότισμα.

Το «έλα να γίνουμε ένα» είναι μια νέα άποψη για τις σχέσεις, προΐόν μιας μοντέρνας ελευθερίας, όπου τα φύλα έρχονται πιο κοντά, μηρδεύοντας ενίοτε τους ρόλους και τα μπουτία τους. Περισσότερο από ποτέ μοιάζουμε: στον τρόπο που ντυνόμαστε, που κουρευόμαστε, που εκφραζόμαστε, που κερδίζουμε τον επιούσιο, που διεκδικούμε, που αντιμετωπίζουμε τη ζωή. Ποτέ πριν στην ιστορία του κόσμου οι άντρες και οι γυναίκες δεν είχαν τόσο κοινά και τόσο πολλά να ανταλλάξουν μεταξύ τους. Οι παλιοί χώριζαν λιγότερο, και όχι μόνο γιατί τότε τα κορίτσια δεν είχαν εισόδημα και έκαναν τσιμέντο – γιατί πού να τρέχουν μόνες, ξυπόλτες στ' αγκάθια. Αλλά γιατί παλιότερα τα δύο φύλα ήταν δύο κόσμοι, τελεία, αλλουνού παπά ευαγγέλιο ο ένας από τον άλλον. Κι αυτό ήταν ξεκάθαρο και φως φανάρι, δεδομένο από την αρχή. Ακόμη και όταν έβγαιναν έξω με τις παρέες τους, οι γυναίκες κάθονταν όλες μαζί σε έναν κοινό γυναικίνητο κουτσομπολίου, οι άντρες παρομοίως. Οι αποστάσεις τηρούνταν αγόγγυστα και εξ ορισμού. Η γυναίκα άνοιγε τον εσωτερικό της κόσμο στη φιλενάδα, στη γειτόνισσα, στη νυφαδιά, στην πεθερά, στη μαμά, στην κομμώτρια της γειτονιάς, και με τον άντρα της περιοριζόταν σε θέματα ασφαλείας: τα οικονομικά, τα παιδιά, τις ανάγκες του νοικοκυριού, τα κουσούρια του γείτονα και άλλα τέτοια πρακτικά και απολύτως ασφαλή. Ο άντρας είχε το καφενείο-εξομολογητή και τις δικές του αντροπαρέες να αναλύουν τα γκολ του Δομάζου.

Και τα δύο φύλα συμπορεύονταν αρμονικά, σε ένα καλοκουρδισμένο κρυφτούλι κοινής αποδοχής, μεταξύ εγγύτητας και απόστασης ασφαλείας.

Το να «ζήσουμε μαζί» ήταν άλλο τότε κι άλλο τώρα. Το μόνο κοινό κρύβεται στην αποδοχή, στον ενθουσιασμό, στο «ναι» που δημιουργεί η απόφαση της συμβίωσης, σαν τελικό ωσαννά, παιάνας δοξαστικός «με θέλει τόσο/είμαστε κι οι δυο στα πατώματα/είμαι η γυναίκα της ζωής του, αφού θέλει να μοιραστούμε την ίδια σαλοτραπεζαρία». Τα χρόνια εκείνα, τα όχι και τόσο παλιά, ο καθένας στη συμβίωση είχε τον ρόλο του, με σαφή όρια και υποχρεώσεις: εσύ το σφουγγάρισμα, εγώ κουβαλητής να σου φέρω το ψάρι το σπαρταριστό, εσύ την μπουγάδα εγώ το μεροκάματο. Τώρα συμβιώνουμε μπλεγμένοι σαν χταπόδια, με αποτέλεσμα την γκρίνια του ποιος θα καθαρίσει τα άλατα από το μπάνιο, «μαγείρεψε εσύ γιατί εγώ δεν δύναμαι» και ποια από τις δυο απόψεις θα επικρατήσει για την επιλογή του πιο απορροφητικού βετέξ. Πράγματα διόλου ερεθιστικά και καθόλου σεξουαλικώς διεγερτικά. Η γιορτή του πρώτου πάθους ξεψυχή με βήμα ταχύ σε ένα «μαζί» επί του καναπέως, με πίτσες μπροστά στην οθόνη και δυο ψυχές να τσακώνονται για τη σειρά που θα επικρατήσει στο μενού της βραδιάς. Η οποία βραδιά, φορά ξεχειλωμένα φούτερ, έχει πιασμένο το μαλλί της με κλάμερ, μασουλάει πατατάκια και για κόκκινον κραγιόν ούτε λόγος. Ενώ εκείνη η παλιά, όταν περίμενε τον σύζυγο να γυρίσει από τη δουλειά, φόραγε το λίγο πιο αμπιγιέ της, περνούσε ένα ρουζάκι στο μάγουλο, τύλιγε και το μαλλί με κανένα ρολέϊ. Και όχι, αυτό δεν είναι σεξιστικό, ούτε αντιφεμινιστικό. Ανήκει σε μια άλλη, πιο ενδόμυχη κατηγορία, των αθώνων τερτιπιών που αναζωογονούν μια καθημερινότητα, που υπενθυμίζουν την πρώτη λαχτάρα, είναι μια συναισθηματική διαδικασία που αναζητούν μια χλιαρή φλόγα που η ζωή κάνει ό,τι μπορεί για να τη σβήσει.

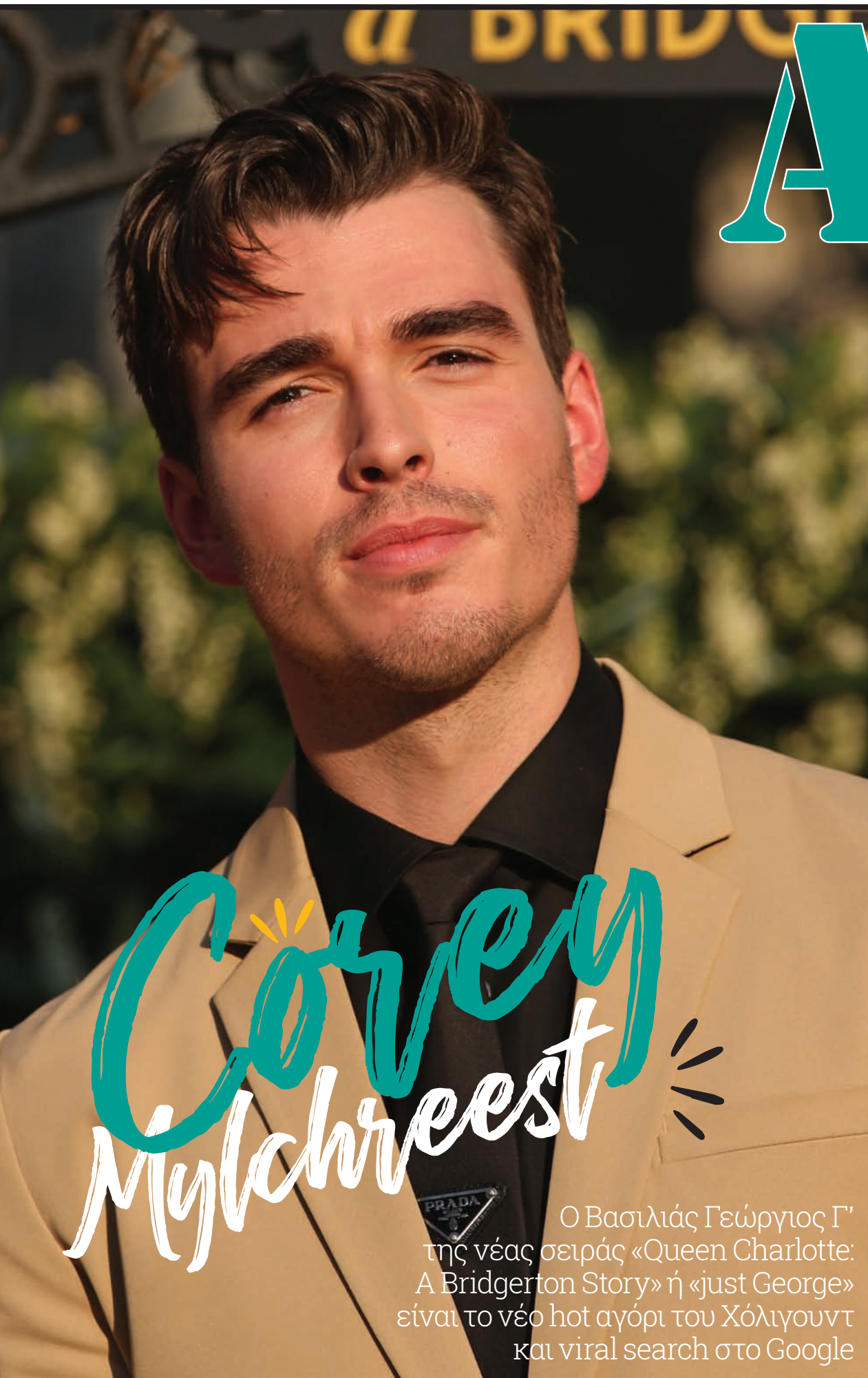
Οι Γάλλοι και λοιποί ευρωπαίοι αστοί αυτό το ήξεραν από παλιά. Μια σχέση, ένας γάμος, ένας έρωτας κάτω από την ίδια στέγη, για να αντέξει, χρειάζεται χωριστά κρεβάτια. Με όλη την κρεβατοκάμαρα τριγύρω. Στην οποία θα χωρέσει ο προσωπικός σου χρόνος και χώρος, τα πολύ δικά σου αντικείμενα-φετίχ, εκεί που θα προσφύγεις όταν είσαι κουρασμένος/έχεις τις μαύρες και τις κλειστές σου/περίοδο/πονοκέφαλο/θες να ακούσεις τη μουσική σου ή να διαβάσεις το βιβλίο σου/να μιλήσεις στο τηλέφωνο, εκεί όπου θα κρύψεις τα μυστικά της ψυχής σου που δεν θες να μοιραστείς με κανέναν. Ένα μικρό εργαστήρι απόστασης που σε φέρνει πιο κοντά με τον άλλον και μόνον τη στιγμή που πραγματικά λαχταράς την παρέα του. Οι κοινές διανυκτερεύσεις φυσικά και δεν αποκλείονται, αλλά αυτή η κλειστή πόρτα που ο άλλος δεν παραβιάζει είναι το καταφύγιο του προσωπικού σου χρόνου, τον οποίο, κακά τα ψέματα, τον χρειάζεται ακόμη και η πιο ερωτευμένη καρδιά. Για να μην αλλοιωθεί από τη συνύπαρξη, για να μην ξεχάσει τον πολύτιμο εαυτό της, ζητώντας μετά τα ρέστα από τον άλλον/από τον έρωτα που δεν τηρεί τις υποσχέσεις του/από την κοινωνία/από την κακή του μοίρα.

Στα ελληνικά δεδομένα του μεσογειακού ταμπεραμέντου είναι πολύ δύσκολο κάτι τέτοιο, μια απαίτηση εξωπραγματική και ακατανόητη, που μεταφράζεται σε άρνηση, σε απαξίωση, σε απόρριψη, στο «δεν μ' αγαπάς αληθινά». Θέλει να είσαι εσύ ορκισμένη και αποφασισμένη, τηρώντας σταθερή ρότα και πορεία από την πρώτη στιγμή, για να πείσεις και τον άλλον πως για το καλό το δικό σας και του φτερωτού Θεού γίνονται όλα αυτά. Η παραμικρή, η μόνο μια παραχώρηση αρκεί για να χαλάσει η συνταγή του γλυκού και να νιώσει ο άλλος μετά πραγματικά ριγμένος. Θέλει να πιστεύεις στα ίσα δικαιώματα και να μπορείς να το κάνεις πράξη. Να διεκδικείς το άσυλο του δικού σου έρωτα αλλά να παραχωρείς με χαρά και στον άλλον το δικό του. Να μην παρεμβαίνεις και να μην τρώγεις με το τι μπορεί να κάνει στην ψυχία του, πίσω από την κλειστή του πόρτα. Και επιπλέον, ένας τέτοιος πολιτισμένος έρωτας έχει ανάγκη από τετραγωνικά που μπορεί να μην αντέχει η τσέπη σου. Υπάρχει, όμως, και η λύση των ξεχωριστών σπιτιών. Το ξεχωρό που παλεύει τη φθορά. Είναι θέμα επιλογής. Αυτό το χώρια και μαζί-μέχρι-τα-μπούνια, μέχρι το κατακόκκινο του πάθους. Το οποίο απεχθάνεται τον καθημερινό συγχρωτισμό κάτω από όλες τις συνθήκες. Αυτό το πρώτο φτερούγισμα, το μαγικό σκίρτημα, για να κρατήσει θέλει φροντίδα, θέλει ντάντεμα, θέλει ρυθμό, σοφία και κυρίως, απόσταση. Φτιάξε τη δική σου, από τα υλικά της δικής σου ψυχής. Για να κρατήσει στο «για πάντα», με την ευχή μου! ●

“

Η γιορτή του πρώτου πάθους ξεψυχή με βήμα ταχύ σε ένα «μαζί» επί του καναπέως, με πίτσες μπροστά στην οθόνη και δυο ψυχές να τσακώνονται για τη σειρά που θα επικρατήσει στο μενού της βραδιάς

”

Corey Mylchreest

Ο Βασιλιάς Γεώργιος Γ' της νέας σειράς «Queen Charlotte: A Bridgerton Story» ή «just George» είναι το νέο hot αγόρι του Χόλιγουντ και viral search στο Google

A

ν πρωταγωνιστείς σε σειρά του Netflix και μοιάζεις εμφανισιακά στον **Corey Mylchreest**, δεν υπάρχει κανένας απολύτως λόγος να μη γίνεις viral και να μην αποκτήσεις εν μία νυκτί εκατοντάδες χιλιάδες followers στο Instagram – ή στην περίπτωση του Corey, 1,4 εκατ. για να είμαστε ακριβείς. Ο Corey υποδύεται τον Βασιλιά Γεώργιο Γ' στη νέα σειρά «*Queen Charlotte: A Bridgerton Story*» και τόσο η χημεία του με την India Amarteifio (που υποδύεται τη βασίλισσα Καρλότα) όσο και η ευαισθησία με την οποία προσεγγίζει το θέμα της ψυχικής διαταραχής του πραγματικού Βασιλιά Γεωργίου είναι κάποιοι από τους λόγους που τον αγαπήσαμε από την πρώτη στιγμή. Παρακάτω όλα όσα θα ήθελες να ξέρεις για τον Corey ή «*just George*», όπως λέει και ο ίδιος.

☞ Γεννήθηκε Μάιο του 1998 και είναι Βρετανός.

☞ Έχει αποφοιτήσει από το U.K. Royal Academy of Dramatic Arts και έχει παίξει σε αρκετές θεατρικές παραστάσεις.

☞ Η σειρά «*Queen Charlotte: A Bridgerton Story*» είναι η πρώτη του μεγάλη τηλεοπτική δουλειά. Πριν, είχε εμφανιστεί στο «*The Sandman*» (Netflix) και σε ταινίες μικρού μήκους («*Mars*», «*Elevator Pitch*»).

☞ Για τον ρόλο του στη σειρά δήλωσε στο «*Town & Country*»: «Τις πρώτες εβδομάδες των γυρισμάτων ήμουν σαν ελάφι μπροστά σε προβολείς. Αλλά για να μπω απόλυτα στο χαρακτήρα, χάραξα σε αυτό το δαχτυλίδι τα αρχικά του βασιλιά Γεωργίου και πριν το γύρισμα άκουγα ένα συγκεκριμένο τραγούδι από τη σειρά «*Succession*».

☞ Κρατάει την προσωπική του ζωή μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, αποκάλυψε όμως σε μια συνέντευξη ότι βρίσκεται σε σχέση. Απαντώντας σε μια ερώτηση του δημοσιογράφου είπε ότι δεν είχε δει τη σειρά «*Bridgerton*», αλλά όταν έμαθε ότι πήρε τον ρόλο κάθισε με την κοπέλα του και έκαναν binge-watching τα επεισόδια.

☞ Είναι μεγάλος φαν του «*Χάρι Πότερ*» (δεν διευκρινίζει βέβαια αν είναι των βιβλίων ή των ταινιών).

☞ Η μαμά του σχολίασε για τη συμμετοχή του στη σειρά «*The Sandman*» του Netflix: «Οι καλύτερες δύο ατάκες που έχουν ειπωθεί ποτέ στην τηλεόραση». Γλυκούλα!

☞ Είναι πολύ καλοί φίλοι με τη συμπρωταγωνίστριά του **India Amarteifio**, η οποία σχολιάζει κυριολεκτικά κάτω από κάθε φωτογραφία του στο Instagram. Επίσης, έγινε κολλητός με τον συμπρωταγωνιστή του **Freddie Dennis**, με τον οποίο μάλιστα τώρα συγκατοικούν.

☞ Πριν αρχίσουν τα γυρίσματα, διάβασε προσωπικά ημερολόγια, σημειώσεις και γράμματα του Βασιλιά Γεωργίου, καθώς και το βιβλίο «*Ο τελευταίος βασιλιάς της Αμερικής: Η παρεξηγημένη βασιλεία του Γεωργίου III*» του Άντριου Ρόμπερτς.

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΕΖΙΡΙΑΝΟΓΛΟΥ**

Ετοιμάσου για ένα **γλαμπερό** καλοκαίρι!

«Νύχτες στη Μύκονο με την πανσέληνο μαζί», λέει το τραγούδι και εμείς συμπληρώνουμε «θα λάμπεις φορώντας τη νέα limited edition capsule συλλογή της **Tezenis**». Στρας και παγέτες θα σε συνοδεύσουν στις εξόδους σου στο νησί, όποιο κι αν είναι αυτό, μέρα και νύχτα. Τα κομμάτια της συλλογής λάμπουν στο

φως του ήλιου, αλλά και του φεγγαριού χάρη στις ματ παγέτες, τις πολύτιμες διχτυωτές πλέξεις, τα μάλι-στρας και τις λεπτομέρειες από φίλντισι. Καθένα τους εξασφαλίζει εμφανίσεις που δύσκολα ξεχνιούνται και είναι ιδανικές για όλες τις γυναίκες που ξέρουν πώς να κλέβουν τις εντυπώσεις.

TEZENIS www.tezenis.com/gr

PIRAEUS BANK
EQUALL

Η γλώσσα που χρησιμοποιούμε είναι η αλήθεια του κόσμου μας

Τα **αρσενικά άρθρα** που αναπαράγονται στον **λόγο** αντικατοπτρίζουν την **άνιση θέση των γυναικών στην κοινωνία**.

Γι' αυτό, στην Τράπεζα Πειραιώς, σχεδιάσαμε το πρόγραμμα **EQUALL**, με όραμα τη διαμόρφωση μιας **κοινωνίας ισότιμων ανθρώπων**.

Μέσα από τις πρωτοβουλίες **Women Founders and Makers, Women Back to Work, Women in Agriculture** και **Profession has no Gender** συμβάλλουμε στην εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων.

Έχοντας συμπληρώσει **έναν χρόνο EQUALL**, δεσμευόμαστε ότι θα συνεχίσουμε να εμπλουτίζουμε τις δράσεις μας για ένα Αύριο που θα χωρά όλους και όλες **ισότιμα**.

Μάθετε περισσότερα στο www.equall.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ